ΚΑΜΙΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ Ή ΔΕΞΙΑ, ΚΑΜΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΑ!

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Αριθμ. Φύλλου 144
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014
1,5 ΕΥΡΩ

Όσο κι αν ο χρόνος
τρώει τα παιδιά του

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ποιοί και γιατί προσπαθούν να ξαναγράψουν την Ιστορία;

«Όποιος ξεχνά την ιστορία του είναι υποχρεωμένος να την ξαναζήσει»

Μια πασίγνωστη ρήση που αποδίδεται στον φιλόσοφο Σανταγιάνα, αλλά είναι αναπόσπαστο κομμάτι κάθε κουλτούρας σε κάθε γεωγραφικό μήκος και πλάτος.

Την Κυριακή 16 Νοεμβρίου η Γερμανική πρεσβεία οργάνωσε εκδήλωση μνήμης στο γερμανικό στρατιωτικό νεκροταφείο του Διονύσου. Εκεί «αναπαύονται» οι πεσόντες των χιτλερικών στρατευμάτων που αιματοκύλισαν τον ελλαδικό χώρο μεταξύ 1941-1944. Πληροφορούμαστε από διάφορες πηγές ότι έως πέρισυ, η ετήσια εκδήλωση μνήμης γίνονταν με ιδιαίτερα διακριτικό τρόπο, σε βαθμό να μην γνωρίζουμε καν την ύπαρξή της, από συγγενείς και απογόνους των νεκρών. Υπολογίζεται ότι τα κόκκαλα περίπου 9.500 γερμανών της Βέρμαχτ βρίσκονται εκεί.

Φέτος, όμως, άλλαξαν τα πράγματα. Για πρώτη φορά η γερμανική πρεσβεία, που εκπροσωπεί το γερμανικό κράτος αποφάσισε να διοργανώσει, για λόγους που, λίγο ως πολύ, όλοι καταλαβαίνουμε την εκδήλωση «μνήμης».

Την τελετή αυτή ελάμπρυνε με την παρουσία του ο Α-ΓΕΕΘΑ και μόλις διορισμένος ως Στρατιωτικός Επίτροπος της ΕΕ, ο στρατηγός (!) Κωσταράκος (έδωσε το βαθμό στον εαυτό του), αφού ο ανώτατος βαθμός είναι αυτός του αντιστρατήγου). Ο στρατηγός Κωσταράκος κατέθεσε και στέφανο στο ηρώο. Να σημειωθεί ότι, ενώ οι Γερμανοί απαίτησαν και έχουν δύο στρατιωτικά νεκροταφεία στη χώρα, οι άλλοι δύο κατακτητές, οι Ιταλοί και οι Βούλγαροι, δεν διαθέτουν κανένα.

Όπως γνωρίζουμε, το γερμανικό κράτος ως φυσική συνέχεια του χιτλερικού, αφού έτσι όρισαν οι Σύμμαχοι που διαμέλισαν την ηττημένη Γερμανία το 1945, σταθερά αρνείται την καταβολή των πολεμικών επανορθώσεων και την επιστροφή του αναγκαστικού κατοχικού δανείου. Αυτό που έχει ενδιαφέρον είναι η αιτιολογία: Οι θηριωδίες των Ναζί είναι «νόμιμες», αφού η αντίσταση ήταν «παράνομη». Και με τον όρο «παράνομη» εννοούν ότι δεν ήταν συγκροτημένος στρατός υπό νόμιμη κυβέρνηση.

Αυτή η αντίληψη αποτελεί τον βασικό πυρήνα μιας νέας εκδοχής της Ιστορίας που λανσάρεται από διάφορους ιστορικούς της ημεδαπής και της αλλοδαπής και έχει πολύ ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε ότι όσον αφορά το «ελληνικό τμήμα» προέρχεται από όλους τους πολιτικούς χώρους, από την άκρα δεξιά ως το ΚΚΕ. Διανθίζεται αναλόγως με διάφορες ταξικές, νεοφασιστικές ή και πιο «απολίτικες» σάλτσες, αλλά ταυτίζεται (άραγε τυχαία;) με μια σειρά από κρίσιμα συμπεράσματα.

Ένας από τους «διευθυντές» αυτής της επιχείρησης αναθεώρησης είναι ο ακαδημαϊκός Χάινς Ρίχτερ που στις 24 Νοέμβρη ανακηρύχτηκε επίτιμος διδάκτορας του Παν. Κρήτης. Ο Χάινς Ρίχτερ είναι ο συγγραφέας του «Operation Merkur: Die Eroberung der Insel Kreta im Mai 1941» (Επιχείρηση Ερμής, Η **Κατάκτηση** της Νήσου Κρήτης, Μάιος 1941).

Το βιβλίο του μεταφράστηκε στα ελληνικά με τον πολύ αθώο και ουδέτερο τίτλο: «*Η* ***μάχη*** *της Κρήτης*». Βλέπετε; Μια λεξούλα άλλαξαν!

Ο Ρίχτερ δεν μασάει τα λόγια του. Γι' αυτόν «*η Μάχη της Κρήτης είναι αφενός η τελευταία «καθαρή» στρατιωτική επιχείρηση του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και αφετέρου η αφετηρία ενός «βρώμικου» πολέμου, ο οποίος περιλαμβάνει επιθέσεις ανταρτών*».

Για τους επίλεκτους αλεξιπτωτιστές γράφει, μεταξύ άλλων: «*Επρόκειτο για νέους γεμάτους ενθουσιασμό, οι οποίοι γνώριζαν πως ανήκαν σε μια ελίτ. Ο ιδεαλισμός των ανδρών αυτών έτυχε της χειρότερης δυνατής μεταχείρισης. Έδωσαν το καλύτερο που μπορούσαν και ρίσκαραν τη ζωή τους χωρίς να έχουν συνείδηση των κινήτρων. Έχει έρθει η ώρα να τους το αναγνωρίσουμε*».

Η τιμητική τελετή αναγόρευσης σε επίτιμο διδάκτορα στο νησί που πλήρωσε όσο λίγες περιοχές τη ναζιστική θηριωδία με ολοκαυτώματα χωριών και αμέτρητους νεκρούς, η πλειοψηφία τους άμαχοι, ήταν λογικό να ξεσηκώσει θύελλα αντιδράσεων. Η τελετή αναβλήθηκε μέσα σε έντονες αποδοκιμασίες με τους διαμαρτυρόμενους να κρατούν φωτογραφίες θυμάτων από τις θηριωδίες, ο Χάινς Ρίχτερ φυγαδεύεται, αλλά η αναγόρευση γίνεται κρυφά σε άλλο κτίριο της πανεπιστημιούπολης των Χανίων με αποτέλεσμα να εξοργιστεί περισσότερο ο κόσμος.

Ο Κάρολος Παπούλιας προ μηνών επισκέ-

λά και κάθε δυνατότητα ευρύτερων κινητοποιήσεων αν δεν είναι καθαρά «ταξικές», ιδεολογικά ομοιογενείς και φυσικά εγκεκριμένες από το ιερατείο. Από το 1991 και μετά δεν είναι τυχαίο που ο Περισσός δοξάζει τον εμφύλιο δια μέσω του ΔΣΕ, ως την «ύψιστη έκφραση της ταξικής πάλης».

Οι Καλύβας και Μαραντζίδης διδάσκουν ότι «αντίσταση (τότε και τώρα) **ίσον** εμφύλιος».

Οι του ΚΚΕ κηρύττουν ότι «η αντίσταση (τότε και τώρα) **πρέπει** να είναι εμφύλιος».

Πόσο ωραία συμπληρώνει ο ένας τον άλλον και για λογαριασμό των ξένων αφεντικών τους!

Ένας απροσδόκητος σύμμαχος

Αν διέθεταν κουκούτσι μυαλό οι δήθεν πολέμιοι του φασισμού (και μερικά δράμια χιούμορ) θα έπρεπε να κουβαλούσαν σηκωτό στους ώμους τους τον Τζιφόπουλο, τον αναπληρωτή (sic) πρύτανη και να τον περιφέρουν σε όλη τη Θεσσαλονίκη με αλαλαγμούς, έστω και παρά την θέληση του! Ο υπερβάλλων ζήλος του θεοπάλαβου Τζιφόπουλου για τον «νόμο και την τάξη» τον οδήγησε αναπάντεχα σε έναν εντελώς σωστό συλλογισμό: *Το να εφαρμόζεις τους νόμους είναι πολύ απλά φασιστικό, τελεία και παύλα. Για να προχωρήσουμε ως χώρα πρέπει να γίνουμε φασίστες και να ρίχνουμε σφαλιάρες όπως στον Καναδά, στη Γερμανία κτλ.*

Οπότε η μόνη λύση είναι να καταργήσουμε τους νόμους, δηλαδή αναρχία! Αυτό δεν το είπε ο Τζιφόπουλος, αλλά έτσι δεν είναι;

Φανταστείτε τί θα γίνει αν κάποιος πλακατζής κάτσει και μεταφράσει στα αγγλικά τον επίμαχο διάλογο, για να μάθουν Γερμανοί και Καναδοί τί γνώμη έχει γι' αυτούς, ο αντιπρύτανης του μεγαλύτερου πανεπιστημίου της Ελλάδας.

Αμ δεν γίνονται έτσι οι δουλειές, κύριε!

Από την αποκάλυψη που –πολύ ξαφνικά όπως πάντα– βγήκε στη φόρα για εμβάσματα ύψους 1.6 εκατομμυρίων στον Γιώργο τον Καρατζαφέρη, ιδρυτή και ιδιοκτήτη του ΛΑΟΣ και παλιό αγαπημένο μουσαφίρη της στήλης, μόνο ένα πράγμα μας έκανε εντύ-

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

...ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον Κύκλο Σύνταξης

«Πολίτες, φοβούμαι πως η επανάσταση, όπως ο Κρόνος, θα φάει

μης γίνονταν με ιδιαίτερα διακριτικό τρόπο, σε βαθμό να μην γνωρίζουμε καν την ύπαρξή της, από συγγενείς και απογόνους των νεκρών. Υπολογίζεται ότι τα κόκκαλα περίπου 9.500 γερμανών της Βέρμαχτ βρίσκο-

Αυτή η αντίληψη αποτελεί τον βασικό πυρήνα μιας νέας εκδοχής της Ιστορίας που λανσάρεται από διάφορους ιστορικούς της ημεδαπής και της αλλοδαπής και έχει πολύ ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε ότι όσον α-

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

...ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον **Κύκλο Σύνταξης**

«Πολίτες, φοβούμαι πως η επανάσταση, όπως ο Κρόνος, θα φάει διαδοχικά όλα της τα παιδιά και θα δημιουργήσει ένα δεσποτισμό με όλους τους κινδύνους που τον συνοδεύουν», ήταν τα τελευταία λόγια του γάλλου επαναστάτη Pierre Vergniaud, (1753-1793), λίγο πριν αποκεφαλιστεί στην γκιλοτίνα, ενώ ο Albert Camus (1913-1960), σημείωνε ότι **«Ο σκλάβος ξεκινά ζητώντας δικαιοσύνη και καταλήγει να περιμένει να φορέσει ένα στέμμα».**

Έχει γραφτεί ακόμη, ότι η εξουσία είναι ο ανεμόμυλος που αλέθει τον «χρόνο» μας, τον «χρόνο» που κάθε άνθρωπος κρύβει σε ένα «συρτάρι σιωπής». Έχουν γραφτεί ακόμη τόσα και τόσα για την ελευθερία επιλογών ή βούλησης, για το αν πράγματι υφίσταται οποιαδήποτε δυνατότητα απόδρασης ή, αν όλα ήδη αποτελούν ένα αναπόδραστο παρελθόν, αν, με άλλα λόγια, αυτό που έρχεται το έχουμε ζήσει ήδη, και απλά συναντούμε ξανά και ξανά την αέναη επανάληψή του. Και οι ζωές μας, ο πόνος, η δυστυχία και η απογοήτευση, οι στιγμές ευτυχίας, η χαρά και η ικανοποίηση, η απώλεια και η εξέγερση, σταγόνες στον ωκεανό ή τα πάντα; Η πηγή του κακού υπάρχει και μπορεί να στερέψει; Η δικαιοσύνη θα φουσκώσει σαν ένα ποτάμι που θα παρασύρει τα πάντα στο πέρασμα του ή είναι αδύνατο κάτι τέτοιο;

Δεν υπάρχει τίποτα αδύνατο μας πληροφορούν οι επιστήμονες, ανακοινώνοντας την έλευση μιας ακόμη νέας εποχής. Θα γινόμαστε αόρατοι, θα πραγματοποιούμε ταξίδια στον χρόνο, θα τηλεμεταφερόμαστε, θα χρησιμοποιούμε την τηλεπάθεια για να επικοινωνούμε. Και όμως, το φως μοιάζει να κρύβεται περισσότερο από ποτέ από χιλιάδες σύννεφα.

Και η «νέα σπορά» δυνατή και αυτή ή αδύνατη;

Όχι δεν καθυστερούμε, ούτε όμως βιαζόμαστε.

«Φώναξε τα παιδιά να μαζέψουν την στάχτη και να την σπείρουν. Ό,τι πέρασε σωστά πέρασε...» (Γ. Σεφέρης).

Δεκέμβριος 2014

της μεταχείρισης. Έδωσαν το καλύτερο που μπορούσαν και ρίσκαραν τη ζωή τους χωρίς να έχουν συνείδηση των κινήτρων. Έχει έρθει η ώρα να τους το αναγνωρίσουμε».

Η τιμητική τελετή αναγόρευσης σε επίτιμο διδάκτορα στο νησί που πλήρωσε όσο λίγες περιοχές τη ναζιστική θηριωδία με ολοκαυτώματα χωριών και αμέτρητους νεκρούς, η πλειοψηφία τους άμαχοι, ήταν λογικό να ξεσηκώσει θύελλα αντιδράσεων. Η τελετή αναβλήθηκε μέσα σε έντονες αποδοκιμασίες με τους διαμαρτυρόμενους να κρατούν φωτογραφίες θυμάτων από τις θηριωδίες, ο Χάινς Ρίχτερ φυγαδεύεται, αλλά η αναγόρευση γίνεται κρυφά σε άλλο κτίριο της πανεπιστημιούπολης των Χανίων με αποτέλεσμα να εξοργιστεί περισσότερο ο κόσμος.

Ο Κάρολος Παπούλιας προ μηνών επισκέφτηκε μαζί με τον Γερμανό Πρόεδρο Γιοχάνες Γκάουκ τις Λιγγιάδες Ιωαννίνων, ένα από τα μαρτυρικά χωριά που αιματοκύλισαν οι Γερμανοί και ο Γκάουκ ζήτησε στα γερμανικά «συγγνώμη».

Ο Γκάουκ ανήκει στην πλειοψηφούσα, πια, μερίδα γερμανών πολιτικών που είναι υπέρμαχοι των **lebensraum** (ζωτικός χώρος) και επιθυμούν άμεσα τον επανεξοπλισμό της Γερμανίας και την ανάδειξή της ως παγκόσμιας στρατιωτικής δύναμης, που θα έχει την δυνατότητα να επεμβαίνει όπου κρίνει για να διασφαλίσει τα συμφέροντά της.

Δεν ξαναγράφουν μόνοι οι Ρίχτερ, ο Καλύβας από το Γέιλ και ο Μαραντζίδης την Ιστορία. Η Ιστορία ξαναγράφεται συστηματικά και από το ΚΚΕ, δια της γραφίδος του σπουδάσαντα στην Σοβιετία, Μάκη Μαΐλη. Ο σκοπός δεν είναι, βέβαια, η αποκατάσταση ιστορικών αδικιών που σίγουρα συνέβησαν πολλές, αλλά η εκ βάθρων αναθεώρηση ιστορικών γεγονότων για την αποδοχή της νέας κατάστασης.

Το ΚΚΕ ως κόμμα το έχει στείλει ο κόσμος να βρίσκεται μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας, αλλά έχει μεγάλη συμβολική σημασία για την εξουσία και αυτός είναι ο λόγος που πριμοδοτείται συστηματικά από κάθε εξουσιαστική πλευρά. Επί πλέον, δίνει γραμμή τόσο στα εξ αριστερών του κομματίδια, όσο και σε κομμάτι του αναρχικού-αντεξουσιαστικού χώρου, έστω και δια μεσαζόντων. Στα λεγόμενα «δοκίμια ιστορίας» γίνεται κάτι που δεν θα μπορούσε να φανταστεί κανείς στο παρελθόν: ουσιαστικά αποκηρύσσεται η εθνική αντίσταση, το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ αλ-

λιάρες όπως στον Καναδά, στη Γερμανία κτλ.

Οπότε η μόνη λύση είναι να καταργήσουμε τους νόμους, δηλαδή αναρχία! Αυτό δεν το είπε ο Τζιφόπουλος, αλλά έτσι δεν είναι;

Φανταστείτε τί θα γίνει αν κάποιος πλακατζής κάτσει και μεταφράσει στα αγγλικά τον επίμαχο διάλογο, για να μάθουν Γερμανοί και Καναδοί τί γνώμη έχει γι' αυτούς, ο αντιπρύτανης του μεγαλύτερου πανεπιστημίου της Ελλάδας.

Αμ δεν γίνονται έτσι οι δουλειές, κύριε!

Από την αποκάλυψη που –πολύ ξαφνικά όπως πάντα– βγήκε στη φόρα για εμβάσματα ύψους 1.6 εκατομμυρίων στον Γιώργο τον Καρατζαφέρη, ιδρυτή και ιδιοκτήτη του ΛΑΟΣ και παλιό αγαπημένο μουσαφίρη της στήλης, μόνο ένα πράγμα μας έκανε εντύπωση: Αυτά που είπε ο Βαγγέλας ο Μεϊμαράκης, ο πρόεδρας (προσοχή όχι πρόεδρος) της Βουλής και τότε υπουργός της άμυνας, το "ξέσπασμά" του, όπως το λένε χαριτωμένα οι εφημερίδες, είναι το ίδιο θεαματικά, ίσως επισκιάζουν ακόμα και τον Τζιφόπουλο. *Στο γραφείο του, όπως είπε, στο Πεντάγωνο,* ***έρχονταν πολλοί για να τον πιέσουν να υπογράψει τη σύμβαση με τα υποβρύχια: «Ερχόταν η Βάσω Παπανδρέου, αλλά με αντιπροσωπεία από το ΠαΣοΚ, ερχόταν ο Χαλβατζής (σσ. από το ΚΚΕ) για να μάθει τι ακριβώς συμβαίνει με τα υποβρύχια συνοδευόμενος πάντα από κομματικά στελέχη.*** *Ερχόταν ο Καρατζαφέρης, αλλά πάντοτε μόνος του.* ***Εχει διαφορά, οι άλλοι έρχονταν με αντιπροσωπείες, αλλά ο Καρατζαφέρης μόνος του!»***

Εκεί φαινομενικά την πάτησε ο Καρατζαφέρης ο καταφερτζής. Δεν πονηρεύτηκε βλέποντας τους άλλους συναδέλφους του που, έχοντας εισπράξει αντίστοιχες μίζες για τα κομματικά τους ταμεία, πήγαιναν πάντα με μάρτυρες για να πιέσουν την υπογραφή της σύμβασης; Η εξήγηση γιατί πήγαινε μόνος του είναι πολύ απλή: Ο Γιώργος ο Καρατζαφέρης τα έβαζε απ' ευθείας στην τσέπη του, που ήταν παράλληλα και το κομματικό ταμείο του ΛΑΟΣ και δικαιωματικά, αφού το κεντρικό συλλογικό όργανο του κόμματος ήταν ο Γιώργος ο Καρατζαφέρης αυτοπροσώπως.

Ασφαλώς αυτή η «αποκάλυψη» σχετίζεται με ευρύτερες πολιτικές κινήσεις και πρώτα και κύρια με την απορρόφηση των ψηφοφόρων του Καρατζαφέρη (ο οποίος έλαβε το

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

...ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον **Κύκλο Σύνταξης**

«Πολίτες, φοβούμαι πως η επανάσταση, όπως ο Κρόνος, θα φάει διαδοχικά όλα της τα παιδιά και θα δημιουργήσει ένα δεσποτισμό με όλους τους κινδύνους που τον συνοδεύουν», ήταν τα τελευταία λόγια του γάλλου επαναστάτη Pierre Vergniaud, (1753-1793), λίγο πριν αποκεφαλιστεί στην γκιλοτίνα, ενώ ο Albert Camus (1913-1960), σημείωνε ότι **«Ο σκλάβος ξεκινά ζητώντας δικαιοσύνη και καταλήγει να περιμένει να φορέσει ένα στέμμα».**

Έχει γραφτεί ακόμη, ότι η εξουσία είναι ο ανεμόμυλος που αλέθει τον «χρόνο» μας, τον «χρόνο» που κάθε άνθρωπος κρύβει σε ένα «συρτάρι σιωπής». Έχουν γραφτεί ακόμη τόσα και τόσα για την ελευθερία επιλογών ή βούλησης, για το αν πράγματι υφίσταται οποιαδήποτε δυνατότητα απόδρασης ή, αν όλα ήδη αποτελούν ένα αναπόδραστο παρελθόν, αν, με άλλα λόγια, αυτό που έρχεται το έχουμε ζήσει ήδη, και απλά συναντούμε ξανά και ξανά την αέναη επανάληψή του. Και οι ζωές μας, ο πόνος, η δυστυχία και η απογοήτευση, οι στιγμές ευτυχίας, η χαρά και η ικανοποίηση, η απώλεια και η εξέγερση, σταγόνες στον ωκεανό ή τα πάντα; Η πηγή του κακού υπάρχει και μπορεί να στερέψει; Η δικαιοσύνη θα φουσκώσει σαν ένα ποτάμι που θα παρασύρει τα πάντα στο πέρασμα του ή είναι αδύνατο κάτι τέτοιο;

Δεν υπάρχει τίποτα αδύνατο μας πληροφορούν οι επιστήμονες, ανακοινώνοντας την έλευση μιας ακόμη νέας εποχής. Θα γινόμαστε αόρατοι, θα πραγματοποιούμε ταξίδια στον χρόνο, θα τηλεμεταφερόμαστε, θα χρησιμοποιούμε την τηλεπάθεια για να επικοινωνούμε. Και όμως, το φως μοιάζει να κρύβεται περισσότερο από ποτέ από χιλιάδες σύννεφα.

Και η «νέα σπορά» δυνατή και αυτή ή αδύνατη;

Όχι δεν καθυστερούμε, ούτε όμως βιαζόμαστε.

«Φώναξε τα παιδιά να μαζέψουν την στάχτη και να την σπείρουν. Ό,τι πέρασε σωστά πέρασε...» (Γ. Σεφέρης).

Δεκέμβριος 2014

γες περιοχές τη ναζιστική θηριωδία με ολοκαυτώματα χωριών και αμέτρητους νεκρούς, η πλειοψηφία τους άμαχοι, ήταν λογικό να ξεσηκώσει θύελλα αντιδράσεων. Η τελετή αναβλήθηκε μέσα σε έντονες αποδοκιμασίες με τους διαμαρτυρόμενους να κρατούν φωτογραφίες θυμάτων από τις θηριωδίες, ο Χάινς Ρίχτερ φυγαδεύεται, αλλά η αναγόρευση γίνεται κρυφά σε άλλο κτίριο της πανεπιστημιούπολης των Χανίων με αποτέλεσμα να εξοργιστεί περισσότερο ο κόσμος.

Ο Κάρολος Παπούλιας προ μηνών επισκέφτηκε μαζί με τον Γερμανό Πρόεδρο Γιοχάνες Γκάουκ τις Λιγγιάδες Ιωαννίνων, ένα από τα μαρτυρικά χωριά που αιματοκύλισαν οι Γερμανοί και ο Γκάουκ ζήτησε στα γερμανικά «συγγνώμη».

Ο Γκάουκ ανήκει στην πλειοψηφούσα, πια, μερίδα γερμανών πολιτικών που είναι υπέρμαχοι των **lebensraum** (ζωτικός χώρος) και επιθυμούν άμεσα τον επανεξοπλισμό της Γερμανίας και την ανάδειξή της ως παγκόσμιας στρατιωτικής δύναμης, που θα έχει την δυνατότητα να επεμβαίνει όπου κρίνει για να διασφαλίσει τα συμφεροντά της.

Δεν ξαναγράφουν μόνοι οι Ρίχτερ, ο Καλύβας από το Γέιλ και ο Μαραντζίδης την Ιστορία. Η Ιστορία ξαναγράφεται συστηματικά και από το ΚΚΕ, δια της γραφίδος του σπουδάσαντα στην Σοβιετία, Μάκη Μαΐλη. Ο σκοπός δεν είναι, βέβαια, η αποκατάσταση ιστορικών αδικιών που σίγουρα συνέβησαν πολλές, αλλά η εκ βάθρων αναθεώρηση ιστορικών γεγονότων για την αποδοχή της νέας κατάστασης.

Το ΚΚΕ ως κόμμα το έχει στείλει ο κόσμος να βρίσκεται μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας, αλλά έχει μεγάλη συμβολική σημασία για την εξουσία και αυτός είναι ο λόγος που πριμοδοτείται συστηματικά από κάθε εξουσιαστική πλευρά. Επί πλέον, δίνει γραμμή τόσο στα εξ αριστερών του κομματίδια, όσο και σε κομμάτι του αναρχικού-αντεξουσιαστικού χώρου, έστω και δια μεσαζόντων. Στα λεγόμενα «δοκίμια ιστορίας» γίνεται κάτι που δεν θα μπορούσε να φανταστεί κανείς στο παρελθόν: ουσιαστικά αποκηρύσσεται η εθνική αντίσταση, το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ αλ-

τζής κάτσει και μεταφράσει στα αγγλικά τον επίμαχο διάλογο, για να μάθουν Γερμανοί και Καναδοί τί γνώμη έχει γι' αυτούς, ο αντιπρύτανης του μεγαλύτερου πανεπιστημίου της Ελλάδας.

Αμ δεν γίνονται έτσι οι δουλειές, κύριε!

Από την αποκάλυψη που –πολύ ξαφνικά όπως πάντα– βγήκε στη φόρα για εμβάσματα ύψους 1.6 εκατομμυρίων στον Γιώργο τον Καρατζαφέρη, ιδρυτή και ιδιοκτήτη του ΛΑΟΣ και παλιό αγαπημένο μουσαφίρη της στήλης, μόνο ένα πράγμα μας έκανε εντύπωση: Αυτά που είπε ο Βαγγέλας ο Μεϊμαράκης, ο πρόεδρας (προσοχή όχι πρόεδρος) της Βουλής και τότε υπουργός της άμυνας, το «ξέσπασμά» του, όπως το λένε χαριτωμένα οι εφημερίδες, είναι το ίδιο θεαματικά, ίσως επισκιάζουν ακόμα και τον Τζιφόπουλο. *Στο γραφείο του, όπως είπε, στο Πεντάγωνο, **έρχονταν πολλοί για να τον πιέσουν να υπογράψει τη σύμβαση με τα υποβρύχια: «Ερχόταν η Βάσω Παπανδρέου, αλλά με αντιπροσωπεία από το ΠαΣοΚ, ερχόταν ο Χαλβατζής (σσ. από το ΚΚΕ) για να μάθει τι ακριβώς συμβαίνει με τα υποβρύχια συνοδευόμενος πάντα από κομματικά στελέχη.** Ερχόταν ο Καρατζαφέρης, αλλά πάντοτε μόνος του. **Έχει διαφορά, οι άλλοι έρχονταν με αντιπροσωπείες, αλλά ο Καρατζαφέρης μόνος του!»***

Εκεί φαινομενικά την πάτησε ο Καρατζαφέρης ο καταφερτζής. Δεν πονηρεύτηκε βλέποντας τους άλλους συναδέλφους του που, έχοντας εισπράξει αντίστοιχες μίζες για τα κομματικά τους ταμεία, πήγαιναν πάντα με μάρτυρες για να πιέσουν την υπογραφή της σύμβασης; Η εξήγηση γιατί πήγαινε μόνος του είναι πολύ απλή: Ο Γιώργος ο Καρατζαφέρης τα έβαζε απ' ευθείας στην τσέπη του, που ήταν παράλληλα και το κομματικό ταμείο του ΛΑΟΣ και δικαιωματικά, αφού το κεντρικό συλλογικό όργανο του κόμματος ήταν ο Γιώργος ο Καρατζαφέρης αυτοπροσώπως.

Ασφαλώς αυτή η «αποκάλυψη» σχετίζεται με ευρύτερες πολιτικές κινήσεις και πρώτα και κύρια με την απορρόφηση των ψηφοφόρων του Καρατζαφέρη (ο οποίος έλαβε το

«ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΝΕΟΛΑΙΑ»[1]

που αρχίζει να γίνεται ΜΗ πρόβλημα...

«Η έσχατη εποχή που προφήτευσε το μαντείο έχει έρθει·
η θαυμαστή τάξη των αιώνων γεννιέται και πάλι».

ΒΙΡΓΙΛΙΟΣ

Δεν είναι πρωτόγνωρο «φαινόμενο» μια περίοδος, –χωρίς να καταπιανόμαστε αν έτσι ορίζεται αυθαίρετα ή με ποια κριτήρια, ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα– άλλοτε να χαρακτηρίζεται από μια πύκνωση γεγονότων, που προσδιορίζουν τον κοινωνικό ανταγωνισμό και άλλοτε από μια «πρωτοφανή» άπνοια.

Οι ανησυχούντες για την δεύτερη περίπτωση, όταν συγκαταλέγονται στους πάσης φύσεως θιασώτες της πολιτικής, εκφράζονται απλά για μιαν ακόμη φορά με περίσσεια υποκρισία. Έτσι κι αλλιώς η πρόθεσή τους είναι να εκπροσωπήσουν τις κοινωνικές αντιδράσεις, είτε αυτές εκδηλώνονται, είτε όχι. Ούτως ή άλλως, **η πολιτική διαχειρίζεται τις υποθέσεις των ανθρώπων, κινητοποιούμενων και μη**.

Μα, θα αναρωτηθεί κάποιος εύγλωττα, έχει πάψει να αποτελεί πρόσφορο πολιτικό έδαφος η οποιαδήποτε κοινωνική διεκδίκηση διαπραγματεύεται την διατήρηση των «κεκτημένων», ή έστω τον φραγμό στη διαδικασία απώλειας ακόμη περισσότερων δικαιωμάτων (εργασιακών, πολιτικών κα.); Και βέβαια όχι.

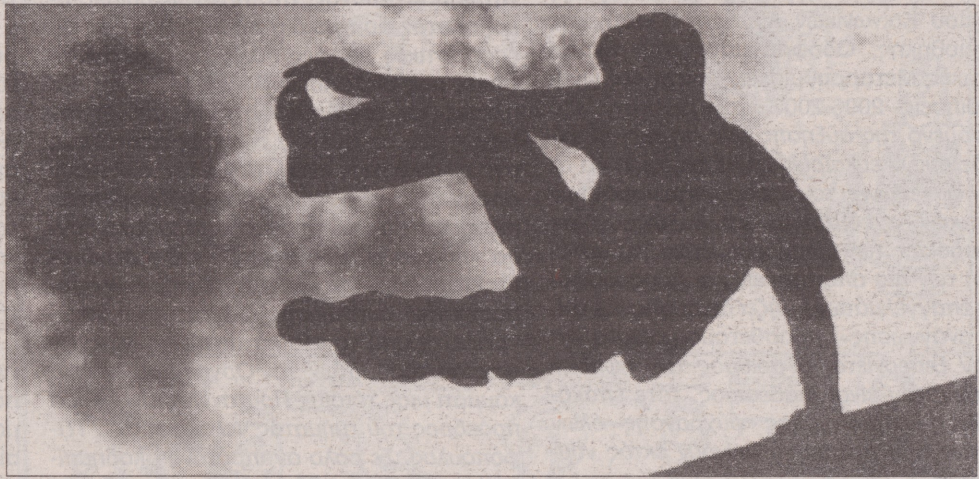
Το ερώτημα, παρ' όλα αυτά, είναι παραπλανητικό για τον εξής απλό λόγο.

Με αφορμή την πρόσφατη απεργιακή κινητοποίηση ο πρόεδρος της ΑΔΕΔΥ Δ. Κουτσούκος σε συνέντευξή του, μεταξύ άλλων, δήλωσε, ότι η κυβέρνηση θα έπρεπε να είναι ικανοποιημένη, όταν πραγματοποιούνται μεγάλες συγκεντρώσεις, αφού θα μπορεί να χρησιμοποιεί το γεγονός αυτό ως διαπραγματευτικό χαρτί στις συζητήσεις της με την τρόικα.

Και όμως, πρόκειται για τον ίδιο, που με συνέπεια, όπως και το συνάφι του, προσπάθησε, κόπιασε τόσα χρόνια, ώστε οι απεργιακές κινητοποιήσεις να αποτελούν θλιβερές μαζώξεις των συνδικαλιστών και των συγγενών τους και τίποτε παραπάνω. Προφανώς η δήλωσή αποτελεί ένα ακόμη μνημείο υποκρισίας, όπως συνήθως, παραλογισμού πάντως όχι.

Το ζήτημα, λοιπόν, δεν είναι μόνο αν κινητοποιούνται ή όχι περισσότεροι ή λιγότεροι άνθρωποι, αλλά ποιες είναι οι ιδέες που σημαδεύουν, που τροφοδοτούν που ζωντανεύουν την δράση τους.

Έχουμε αναφέρει επανειλημμένα, ότι στον ελλαδικό χώρο ιστορικά, οι κοινωνικές συγκρούσεις και εξεγέρσεις προηγούνται των λεγόμενων κρίσεων. Έχουμε προσπαθήσει επίσης, με κάθε τρόπο να συμβάλλουμε στην αποσαφήνιση γεγονότων που συμμετείχαμε, συνεχίζοντας την συμβολή μας στην προσπάθεια να μην σβήνουν σαν μια σύντομη φωτεινή αναλαμπή, αλλά να μένουν ζωντανά στην μνήμη όλο και περισσότερων ανθρώπων και βέβαια όσων αγωνίστηκαν και συνεχίζουν να αγωνίζονται για έναν κόσμο ελεύθερο και ανεξούσιο.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι οι ιδεολογικές ράγες στις οποίες θεωρείται ότι κινείται ο λεγόμενος «δημόσιος βίος» κάθε εποχή δεν έχουν μία κατεύθυνση. Η κάθε «στιγμή» είναι αποκομμένη από τις προηγούμενες, ασύνδετη και ανεπηρέαστη απ' ότι προηγήθηκε; Το ίδιο θεωρούμε ότι συμβαίνει και με εξελίξεις σε διάφορα ζητήματα που αλληλοδιαπλέκονται με πολυσύνθετες συγκρούσεις, υποχωρήσεις, συμβιβασμούς που καταγράφονται σε πολιτικό, κοινωνικό ή οικονομικό πεδίο.

Αν θεωρούσαμε το αντίθετο τότε πραγματικά τόσα και τόσα γεγονότα, που αλληλοδιαδέχονται το ένα το άλλο, δεν θα αποτελούσαν παρά μόνο ένα μπλεγμένο κουβάρι.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν

συνέχεια στη σελίδα 4

διόλου ευκαταφρόνητο 2.5% στις ευρωεκλογές) από τον διαχειριστή της «δεξιάς πολυκατοικίας» Αντώνη Σαμαρά.

μων μεταναστών που μετατρέπουν το κέντρο της Αθήνας σε γκέτο. Θανάσιμο πλήγμα για την οικονομία είναι η επίθεση μασκοφόρων

ακούγοντας τις δηλώσεις του Τσίπρα στην απεργία της 27ης Νοέμβρη περί κυβέρνησης «σωτηρίας». Εδώ και καιρό η ηγεσία

χών, ενώ ακόμα και ως σήμερα οι ταραχές, αν και έχουν ελαττωθεί, δεν έχουν σιγήσει. Όσοι τυχόν απορήσετε ή ακόμα χειρότερα

«Η έσχατη εποχή που προφήτευσε το μαντείο έχει έρθει·
η θαυμαστή τάξη των αιώνων γεννιέται και πάλι».

ΒΙΡΓΙΛΙΟΣ

Δεν είναι πρωτόγνωρο «φαινόμενο» μια περίοδος, –χωρίς να καταπιανόμαστε αν έτσι ορίζεται αυθαίρετα ή με ποια κριτήρια, ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα– άλλοτε να χαρακτηρίζεται από μια πύκνωση γεγονότων, που προσδιορίζουν τον κοινωνικό ανταγωνισμό και άλλοτε από μια «πρωτοφανή» άπνοια.

Οι ανησυχούντες για την δεύτερη περίπτωση, όταν συγκαταλέγονται στους πάσης φύσεως θιασώτες της πολιτικής, εκφράζονται απλά για μιαν ακόμη φορά με περίσσεια υποκρισία. Έτσι κι αλλιώς η πρόθεσή τους είναι να εκπροσωπήσουν τις κοινωνικές αντιδράσεις, είτε αυτές εκδηλώνονται, είτε όχι. Ούτως ή άλλως, **η πολιτική διαχειρίζεται τις υποθέσεις των ανθρώπων, κινητοποιούμενων και μη**.

Μα, θα αναρωτηθεί κάποιος εύγλωττα, έχει πάψει να αποτελεί πρόσφορο πολιτικό έδαφος η οποιαδήποτε κοινωνική διεκδίκηση διαπραγματεύεται την διατήρηση των «κεκτημένων», ή έστω τον φραγμό στη διαδικασία απώλειας ακόμη περισσότερων δικαιωμάτων (εργασιακών, πολιτικών κα.); Και βέβαια όχι.

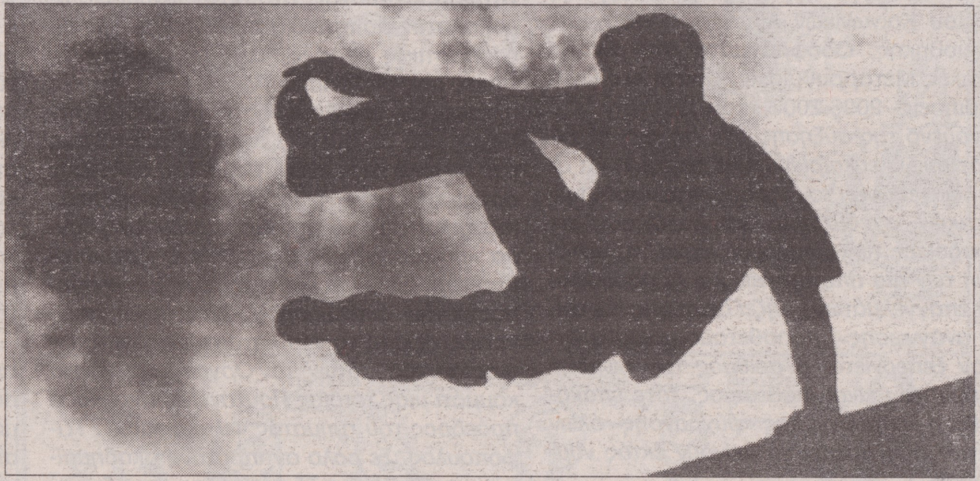
Το ερώτημα, παρ' όλα αυτά, είναι παραπλανητικό για τον εξής απλό λόγο.

Με αφορμή την πρόσφατη απεργιακή κινητοποίηση ο πρόεδρος της ΑΔΕΔΥ Δ. Κουτσούκος σε συνέντευξή του, μεταξύ άλλων, δήλωσε, ότι η κυβέρνηση θα έπρεπε να είναι ικανοποιημένη, όταν πραγματοποιούνται μεγάλες συγκεντρώσεις, αφού θα μπορεί να χρησιμοποιεί το γεγονός αυτό ως διαπραγματευτικό χαρτί στις συζητήσεις της με την τρόικα.

Και όμως, πρόκειται για τον ίδιο, που με συνέπεια, όπως και το συνάφι του, προσπάθησε, κόπιασε τόσα χρόνια, ώστε οι απεργιακές κινητοποιήσεις να αποτελούν θλιβερές μαζώξεις των συνδικαλιστών και των συγγενών τους και τίποτε παραπάνω. Προφανώς η δήλωσή αποτελεί ένα ακόμη μνημείο υποκρισίας, όπως συνήθως, παραλογισμού πάντως όχι.

Το ζήτημα, λοιπόν, δεν είναι μόνο αν κινητοποιούνται ή όχι περισσότεροι ή λιγότεροι άνθρωποι, αλλά ποιες είναι οι ιδέες που σημαδεύουν, που τροφοδοτούν που ζωντανεύουν την δράση τους.

Έχουμε αναφέρει επανειλημμένα, ότι στον ελλαδικό χώρο ιστορικά, οι κοινωνικές συγκρούσεις και εξεγέρσεις προηγούνται των λεγόμενων κρίσεων. Έχουμε προσπαθήσει επίσης, με κάθε τρόπο να συμβάλλουμε στην αποσαφήνιση γεγονότων που συμμετείχαμε, συνεχίζοντας την συμβολή μας στην προσπάθεια να μην σβήνουν σαν μια σύντομη φωτεινή αναλαμπή, αλλά να μένουν ζωντανά στην μνήμη όλο και περισσότερων ανθρώπων και βέβαια όσων αγωνίστηκαν και συνεχίζουν να αγωνίζονται για έναν κόσμο ελεύθερο και ανεξούσιο.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι οι ιδεολογικές ράγες στις οποίες θεωρείται ότι κινείται ο λεγόμενος «δημόσιος βίος» κάθε εποχή δεν έχουν μία κατεύθυνση. Η κάθε «στιγμή» είναι αποκομμένη από τις προηγούμενες, ασύνδετη και ανεπηρέαστη απ' ότι προηγήθηκε; Το ίδιο θεωρούμε ότι συμβαίνει και με εξελίξεις σε διάφορα ζητήματα που αλληλοδιαπλέκονται με πολυσύνθετες συγκρούσεις, υποχωρήσεις, συμβιβασμούς που καταγράφονται σε πολιτικό, κοινωνικό ή οικονομικό πεδίο.

Αν θεωρούσαμε το αντίθετο τότε πραγματικά τόσα και τόσα γεγονότα, που αλληλοδιαδέχονται το ένα το άλλο, δεν θα αποτελούσαν παρά μόνο ένα μπλεγμένο κουβάρι.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν

συνέχεια στη σελίδα 4

διόλου ευκαταφρόνητο 2.5% στις ευρωεκλογές) από τον διαχειριστή της «δεξιάς πολυκατοικίας» Αντώνη Σαμαρά.

Αφιέρωμα στα 25χρονα της Οικουμενικής

Στις 23 Νοέμβρη 1989 σχηματίστηκε η λεγόμενη «οικουμενική» κυβέρνηση, από τα κόμματα της ΝΔ, του Πασοκ και του ενιαίου ΣΥΝ (ΚΚΕ-ΕΑΡ) υπό την πρωθυπουργία του διαπρεπούς ακαδημαϊκού και κεντρικού τραπεζίτη Ξενοφώντα Ζολώτα, λόγω της αδυναμίας σχηματισμού αυτοδύναμης κυβέρνησης από ένα μόνο κόμμα, σύμφωνα με το αποτέλεσμα των εκλογών του Νοέμβρη και του ισχύοντος εκλογικού νόμου.

Τον Φεβρουάριο του 2013, ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης παρουσίασε το βιβλίο του *«Μπροστά από την εποχή της. Η κυβέρνηση της ΝΔ 1990-1993»* στο Ίδρυμα Μητσοτάκη

μων μεταναστών που μετατρέπουν το κέντρο της Αθήνας σε γκέτο. Θανάσιμο πλήγμα για την οικονομία είναι η επίθεση μασκοφόρων στη Χαλκιδική, αλλά και το σύνθημα «δεν πληρώνω». Ακόμη και οι αγρότες, που δεν έχουν δώσει ακραία μορφή στις κινητοποιήσεις τους, βλάπτουν την εικόνα της χώρας σε μια κατεξοχήν ακατάλληλη στιγμή, που προσπαθούμε να αποκαταστήσουμε αξιοπιστία και εμπιστοσύνη».

[...]

«Το πρωτόγνωρο φαινόμενο της Χρυσής Αυγής, σε μία χώρα που ποτέ ο φασισμός δεν έβγαλε ρίζες, είναι ένα φαινόμενο που δεν επιτρέπεται να υποτιμήσουμε. Είναι βέβαιο ότι –κατά μεγάλο μέρος– οφείλεται στην ***ασυδοσία της Αριστεράς****, που επικρατούσε επί πολλά χρόνια. Αυτή έδωσε το κακό παράδειγμα της ασέβειας στο νόμο της*

ακούγοντας τις δηλώσεις του Τσίπρα στην απεργία της 27ης Νοέμβρη περί κυβέρνησης «σωτηρίας». Εδώ και καιρό η ηγεσία του Σύριζα γονυπετής παρακαλά για συγκυβέρνηση με την ΝΔ ή με τον οποιοδήποτε αλλά χωρίς τον Βενιζέλο, αλλά ίσως και με τον Βενιζέλο, με εκλογές, άμεσα, αργότερα προς το τέλος του 2015 ή και καθόλου, με τον καλπονοθευτικό νόμο (Μητρόπουλος), χωρίς τον καλπονοθευτικό νόμο (Γλέζος), για να εφαρμόσει αντιμνημονιακή πολιτική (Μητρόπουλος) ή μνημονιακή πολιτική (ξανά Μητρόπουλος) αναλόγως του εκλογικού αποτελέσματος. Με πρόεδρο της Δημοκρατίας συναινετικά ή χωρίς συμφωνία για πρόεδρο. Και τα λοιπά και τα λοιπά.

Οπότε, ποιός Τζιφόπουλος;

Quiz: Ποιός είπε ότι «οι διαδηλωτές διαταράσσουν σοβαρά τις δημόσιες συγκοινω-

χών, ενώ ακόμα και ως σήμερα οι ταραχές, αν και έχουν ελαττωθεί, δεν έχουν σιγήσει. Όσοι τυχόν απορήσετε ή ακόμα χειρότερα παρεξηγήσετε τους «Ερυθροφρουρούς» του καθεστώτος των Αθηνών ότι άλλα λένε και άλλα κάνουν εδώ και ότι η υποκρισία τους δεν έχει όριο, η απάντηση μας είναι ότι οι διαδηλώσεις του ΚΚΕ **βοηθούν** τις δημόσιες συγκοινωνίες και την οικονομική δραστηριότητα, (και μάλιστα την λοκομοτίβα της ανάπτυξης, όπως θα δούμε παρακάτω). Είναι οι μοναδικές διαδηλώσεις που δεν απασχολούν καθόλου κατασταλτικό προσωπικό, είναι ανοιχτό για χάρη τους το Μετρό και μόνο γι' αυτούς με διαταγή του αστυνομικού διευθυντή Αθηνών, με αποτέλεσμα να αυξάνονται τα έσοδα της Κοινοπραξίας και βέβαια τί νομίζετε ότι γίνεται στο τέλος; Στις ταβέρνες και τα ουζερί σε Μοναστηράκι και Ψυρρή επικρατεί το αδιαχώρητο καθώς βάφονται «κόκκινα» από τους «εργάτες» και

διαχειρίζεται τις υποθέσεις των ανθρώπων, κινητοποιούμενων και μη.

Μα, θα αναρωτηθεί κάποιος εύγλωττα, έχει πάψει να αποτελεί πρόσφορο πολιτικό έδαφος η οποιαδήποτε κοινωνική διεκδίκηση διαπραγματεύεται την διατήρηση των «κεκτημένων», ή έστω τον φραγμό στη διαδικασία απώλειας ακόμη περισσότερων διτοποιούνται ή όχι περισσότεροι ή λιγότεροι άνθρωποι, αλλά ποιες είναι οι ιδέες που σημαδεύουν, που τροφοδοτούν που ζωντανεύουν την δράση τους.

Έχουμε αναφέρει επανειλημμένα, ότι στον ελλαδικό χώρο ιστορικά, οι κοινωνικές συγκρούσεις και εξεγέρσεις προηγούνται των λεγόμενων κρίσεων. Έχουμε προσπα-

νίστηκαν και συνεχίζουν να αγωνίζονται για έναν κόσμο ελεύθερο και ανεξούσιο.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι οι ιδεολογικές ράγες στις οποίες θεωρείται ότι κινείται ο λεγόμενος «δημόσιος βίος» κάθε εποχή δεν έχουν μία κατεύθυνση. Η κάθε «στιγμή» είναι αποκομμένη από τις προηγούμενες,

Αν θεωρούσαμε το αντίθετο τότε πραγματικά τόσα και τόσα γεγονότα, που αλληλοδιαδέχονται το ένα το άλλο, δεν θα αποτελούσαν παρά μόνο ένα μπλεγμένο κουβάρι.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν

συνέχεια στη σελίδα 4

διόλου ευκαταφρόνητο 2.5% στις ευρωεκλογές) από τον διαχειριστή της «δεξιάς πολυκατοικίας» Αντώνη Σαμαρά.

Αφιέρωμα στα 25χρονα της Οικουμενικής

Στις 23 Νοέμβρη 1989 σχηματίστηκε η λεγόμενη «οικουμενική» κυβέρνηση, από τα κόμματα της ΝΔ, του Πασοκ και του ενιαίου ΣΥΝ (ΚΚΕ-ΕΑΡ) υπό την πρωθυπουργία του διαπρεπούς ακαδημαϊκού και κεντρικού τραπεζίτη Ξενοφώντα Ζολώτα, λόγω της αδυναμίας σχηματισμού αυτοδύναμης κυβέρνησης από ένα μόνο κόμμα, σύμφωνα με το αποτέλεσμα των εκλογών του Νοέμβρη και του ισχύοντος εκλογικού νόμου.

Τον Φεβρουάριο του 2013, ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης παρουσίασε το βιβλίο του *«Μπροστά από την εποχή της. Η κυβέρνηση της ΝΔ 1990-1993»* στο Ίδρυμα Μητσοτάκη σε ένα κοινό από πολιτικούς όλων των κομμάτων, βουλευτές και υπουργούς, εκπροσώπους επιχειρηματικών ομίλων κτλ. Από την εκδήλωση δεν έλειπε βέβαια το ΚΚΕ δια του Χαλβατζή και ο Σύριζα δια του πρεσβύτη Γλέζου. Ανασύραμε αυτή την εκδήλωση, που έγινε πριν από δύο χρόνια, για να θυμηθούμε τί ήταν στην πραγματικότητα η «οικουμενική» δια στόματος ενός εκ των συντελεστών της...

«Πάνω από όλα, όμως, πρέπει όλοι μας να σεβαστούμε τη δημοκρατική νομιμότητα. Είναι το ελάχιστο εθνικής συνεννόησης που αυτή την στιγμή επιβάλλουν οι θεσμοί και ο πόνος του ελληνικού λαού. Όσοι αγαπούν αυτόν τον λαό πρέπει να το καταλάβουν. Κανένας δεν έχει το δικαίωμα να μην εφαρμόζει το νόμο της Δημοκρατίας. Δεν είναι μόνο οι παράνομες απεργίες, οι βίαιες διαδηλώσεις, οι καταλήψεις και το κύμα των παράνομων μεταναστών που μετατρέπουν το κέντρο της Αθήνας σε γκέτο. Θανάσιμο πλήγμα για την οικονομία είναι η επίθεση μασκοφόρων στη Χαλκιδική, αλλά και το σύνθημα «δεν πληρώνω». Ακόμη και οι αγρότες, που δεν έχουν δώσει ακραία μορφή στις κινητοποιήσεις τους, βλάπτουν την εικόνα της χώρας σε μια κατεξοχήν ακατάλληλη στιγμή, που προσπαθούμε να αποκαταστήσουμε αξιοπιστία και εμπιστοσύνη».

[...]

*«Το πρωτόγνωρο φαινόμενο της Χρυσής Αυγής, σε μία χώρα που ποτέ ο φασισμός δεν έβγαλε ρίζες, είναι ένα φαινόμενο που δεν επιτρέπεται να υποτιμήσουμε. Είναι βέβαιο ότι –κατά μεγάλο μέρος– οφείλεται στην **ασυδοσία της Αριστεράς**, που επικρατούσε επί πολλά χρόνια. Αυτή έδωσε το κακό παράδειγμα της ασέβειας στο νόμο της Δημοκρατίας. Το 1990 δεν υπήρχε το πρόβλημα αυτό», είπε ο πρώην πρωθυπουργός και συνέχισε: **«Αντίθετα το ΚΚΕ και η άλλη αριστερά μετείχαν στην κυβέρνηση εθνικής ενότητας και συνέπρατταν και σε αντιδημοτικές αποφάσεις που η σκληρή πραγματικότητα επέβαλλε. Η Οικουμενική κυβέρνηση, με συμμετοχή της Αριστεράς, έκλεισε τις προβληματικές και απέλυσε πάνω από 10.000 υπαλλήλους.** Το ΚΚΕ, και ο ΣΥΡΙΖΑ, οι πάντες πρέπει να καταλάβουν. Η δημοκρατική νομιμότητα είναι μονόδρομος».*

Αυτά είπε ο άνθρωπος που υπηρέτησε όλα τα καθεστώτα –και αυτό της ναζιστικής κατοχής– και στο τέλος τον χειροκρότησαν όλοι, και οι εκπρόσωποι του ΚΚΕ και του Συριζα.

Θυμηθήκαμε ξαφνικά, αυτή την επέτειο, «φάγαμε φλασιά» όπως λέει και η νεολαία, ακούγοντας τις δηλώσεις του Τσίπρα στην απεργία της 27ης Νοέμβρη περί κυβέρνησης «σωτηρίας». Εδώ και καιρό η ηγεσία του Σύριζα γονυπετής παρακαλά για συγκυβέρνηση με την ΝΔ ή με τον οποιοδήποτε αλλά χωρίς τον Βενιζέλο, αλλά ίσως και με τον Βενιζέλο, με εκλογές, άμεσα, αργότερα προς το τέλος του 2015 ή και καθόλου, με τον καλπονοθευτικό νόμο (Μητρόπουλος), χωρίς τον καλπονοθευτικό νόμο (Γλέζος), για να εφαρμόσει αντιμνημονιακή πολιτική (Μητρόπουλος) ή μνημονιακή πολιτική (ξανά Μητρόπουλος) αναλόγως του εκλογικού αποτελέσματος. Με πρόεδρο της Δημοκρατίας συναινετικά ή χωρίς συμφωνία για πρόεδρο. Και τα λοιπά και τα λοιπά.

Οπότε, ποιός Τζιφόπουλος;

Quiz: Ποιός είπε ότι «οι διαδηλωτές διαταράσσουν σοβαρά τις δημόσιες συγκοινωνίες και την οικονομική δραστηριότητα;»

1) Ο γνωστός Μίχαλος, ισόβιος πρόεδρος του Εμποροβιομηχανικού Επιμελητηρίου.

2) Ο αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος.

3) Ο γερμανός υπουργός για «ζητήματα Ελλάδος» Χοακίμ Φούχτελ.

4) Το ΚΚΕ.

5) Ο δήμαρχος Μαραθώνα Ηλίας Ψινάκης.

Μία χώρα, δύο συστήματα

Και όμως η σωστή απάντηση προέρχεται, με την συγκεκριμένη διατύπωση, από το ΚΚΕ! Προσοχή όμως, δεν αφορά την Ελλάδα, (ακόμα), αλλά το μακρινό Χονγκ Κόνγκ, αυτή την πρώην βρετανική αποικία που παραχωρήθηκε στο κινέζικο καθεστώς το 1997 βάσει παλαιότερης συμφωνίας. Τον Σεπτέμβρη το Χονγκ Κόνγκ συγκλονίστηκε από βίαιες διαδηλώσεις κατά των κινεζικών αρχών, ενώ ακόμα και ως σήμερα οι ταραχές, αν και έχουν ελαττωθεί, δεν έχουν σιγήσει. Όσοι τυχόν απορήσετε ή ακόμα χειρότερα παρεξηγήσετε τους «Ερυθροφρουρούς» του καθεστώτος των Αθηνών ότι άλλα λένε και άλλα κάνουν εδώ και ότι η υποκρισία τους δεν έχει όριο, η απάντηση μας είναι ότι οι διαδηλώσεις του ΚΚΕ **βοηθούν** τις δημόσιες συγκοινωνίες και την οικονομική δραστηριότητα, (και μάλιστα την λοκομοτίβα της ανάπτυξης, όπως θα δούμε παρακάτω). Είναι οι μοναδικές διαδηλώσεις που δεν απασχολούν καθόλου κατασταλτικό προσωπικό, είναι ανοιχτό για χάρη τους το Μετρό και μόνο γι' αυτούς με διαταγή του αστυνομικού διευθυντή Αθηνών, με αποτέλεσμα να αυξάνονται τα έσοδα της Κοινοπραξίας και βέβαια τί νομίζετε ότι γίνεται στο τέλος; Στις ταβέρνες και τα ουζερί σε Μοναστηράκι και Ψυρρή επικρατεί το αδιαχώρητο καθώς βάφονται «κόκκινα» από τους «εργάτες» και γενικώς τις «λαϊκές μάζες» που έρχονται κατάκοποι να φάνε, να πιουν και να συζητήσουν, τί άλλο, για το σοσιαλισμό! Οι μαγαζάτορες που ξέρουν πολύ καλά το συμφέρον τους, προετοιμάζονται, μέρες πριν, για το χαρμόσυνο γεγονός της έλευσης των κουκουέδων στο Σύνταγμα. Όσοι, λοιπόν, κατηγορούν το ΚΚΕ ότι δήθεν δεν έχει σχέδιο και απλά ψηφίζει, όχι για να επιβιώνει ως αντιπολιτευτική δύναμη, ορίστε το σχέδιο ανάπτυξης που εφαρμόζεται αθόρυβα και σεμνά από το 2010. Λόγος δεν μας πέφτει, αλλά θα μπορούσε να γίνει έως και θεσμός, κάθε Σάββατο ας πούμε. Θα μαζευόταν και κόσμος μόνο και μόνο να δει από κοντά αυτό το περίεργο ανθρωπολογικό είδος...

Λεόν

συνέχεια από τη σελίδα 3

τα πρόσφατα γεγονότα που αφορούν με την στενή έννοια μόνο τους φοιτητικούς χώρους.

Αναφερόμαστε στην επίδειξη πυγμής εκ μέρους του πρύτανη Φορτσάκη απέναντι σε ομάδες φοιτητών που επιχείρησαν να καταλάβουν την Νομική σχολή την 13η-11-2014, όπως είχαν προαναγγείλει, με την ανάλογη πρόσκληση των κατασταλτικών δυνάμεων.

Στον πρόλογο της έκδοσης (2008) του Αρχείου Κοινωνικών Αγώνων - Αναρχικής Αρχειοθήκης, Οδοφράγματα στις Εκπαιδευτικές Μεταρρυθμίσεις, Φοιτητικές κινητοποιήσεις 2006-2007, τονίζαμε ότι: *«το φαινόμενο της αύξησης των λεγόμενων εκπαιδευτικών ευκαιριών, που φαινομενικά απλά φανερώνει τον προσανατολισμό των κρατικών σχεδιασμών να καλύψουν τις προσδοκίες των εκπαιδευόμενων για κατάληψη των πιο απαιτητικών και προσοδοφόρων επαγγελμάτων χρήζει δεύτερης και τρίτης ανάγνωσης»*, προσθέταμε μάλιστα ότι *«όταν ξεπερνιέται ο αριθμός των υψηλών θέσεων που είναι διαθέσιμος, τότε επακολουθεί η λειτουργία της «ψύχρανσης» όλων εκείνων που πρέπει να μείνουν εκτός νυμφώνος»*.

Σε άλλο σημείο του προλόγου επίσης επισημαίναμε, ότι *«σε κάθε μεταβολή του καθεστώτος κυριαρχίας, σε κάθε προσπάθεια εκσυγχρονισμού των θεσμών και μηχανισμών του, που περιελάμβανε και την επανεξέταση του θεσμού της εκπαίδευσης, η θέση των καθηγητών στα πανεπιστήμια ως μια ισχυρή ομάδα συμφερόντων τούς επέτρεπε να αποτελούν τον μόνιμο προνομιακό συνομιλητή κάθε εξουσίας»*.

Προ ολίγων ημερών υπέβαλε την παραίτησή του, η οποία και έγινε δεκτή, ο αντιπρύτανης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Γιάννης Τζιφόπουλος, στον απόηχο των έντονων αντιδράσεων που προκάλεσε τηλεοπτική δήλωσή του, στην οποία συγκεκριμένα τόνιζε ότι *«Φοβάμαι ότι πρέπει να φασιστοποιηθούμε όσοι είμαστε σε θέσεις εξουσίας, δεν βλέπω να αλλάζει αλλιώς ο Έλληνας»*, ενώ πρόσθεσε ματος Φιλολογίας του ΑΠΘ:

*«Οι νέοι πρυτάνεις της βίας και της καταστολής, με πρωτοπόρο τον Φορτσάκη, προβαίνουν από τους τρεις πρώτους μήνες ανάληψης της εξουσίας τους **σε πρακτικές αυταρχισμού και τρομοκράτησης μέσα στο πανεπιστήμιο**. Άλλοτε με ΜΑΤ κι εισαγγελείς, άλλοτε με μπράβους, θυματοποιημένες πλην επιθετικές καταγγελίες κι απειλές πειθαρχικών διώξεων σε βάρος φοιτητών, οι νέες πρυτανείες παίρνουν ξεκάθαρα θέσεις μάχης ενάντια στα **κεκτημένα του φοιτητικού κινήματος**, στο πανεπιστημιακό άσυλο, στον φοιτητικό συνδικαλισμό, στις ριζοσπαστικές μορφές πάλης και τις αγωνιστικές μας αποφάσεις. Με τις κυβερνητικές πλάτες και τον Λοβέρδο να θαυμάζει την πυγμή και το σθένος τους, οι πρυτανείες στο σύνολό τους έχουν βαλθεί να αλλάξουν άρδην τη φυσιογνωμία του ελληνικού πανεπιστημίου παγιώνοντας το κυβερνητικό δόγμα «ησυχία, τάξη και ασφάλεια», στρώνοντας το δρόμο για ένα πανεπιστήμιο θεσμοποιημένου αυταρχισμού, έτσι όπως περιγράφεται από το νέο καταστατικό λειτουργίας των Ιδρυμάτων, τον Οργανισμό. Ζωτικό κομμάτι μιας τέτοιας Πρυτανείας είναι και ο πρόεδρος του τμήματος Φιλολογίας, Γ. Τζιφόπουλος. Σε ρόλο αντιπρύτανη ακαδημαϊκών υποθέσεων, ο Τζιφόπουλος στηρίζει και συμμετέχει ενεργά στις αυταρχικές κινήσεις της νέας Πρυτανείας του ΑΠΘ με επικεφαλής τον Π. Μήτκα. Κινήσεις οι οποίες μεταφράζονται σε: τοποθέτηση μπράβων έξω από την αίθουσα της Συγκλήτου προκειμένου να παρεμποδιστεί η παρέμβαση των φοιτητικών συλλόγων στην διαδικασία της, καταναγκαστικό και παράνομο κλειδαμπάρωμα εργαζομένων στο κτίριο διοίκησης, lock out του κτιρίου διοίκησης προκειμένου οι φοιτητικοί σύλλογοι να μην υλοποιήσουν τις αποφάσεις των γενικών τους συνελεύσεων για κατάληψη της Πρυτανείας. Αντίστοιχες κατευθύνσεις και κινήσεις εξειδικεύονται και στο εσωτερικό του Τμήματος Φιλολογίας με τις αυταρχικές επιλογές του Τζιφόπουλου ως προέδρου του τμήματος ήδη από το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος».*

Δεν είναι, βέβαια, διόλου δύσκολο να διακρίνει και ο πλέον αδαής την συντεχνιακή είτε ειρηνικά. Ούτε πάει (;) βέβαια στο μυαλό των συντακτών της ανακοίνωσης ότι η κατασταλτική βία που τους ασκήθηκε δεν αφορά βέβαια αποκλειστικά τον συντεχνιακό τους χώρο και τα φοιτητικά «κεκτημένα» (εδώ γελάμε βέβαια), αλλά αφορά τον οιοδήποτε ανθρωπάκο δέχεται κάθε είδους βία την περίοδο, που διανύουμε με αιχμή το οικονομικό ζήτημα.

Η πραγματικότητα, λοιπόν, για μια ακόμη φορά βρίσκεται πολύ μακρύτερα από εκεί που δείχνουν οι μικροί ή μεγάλοι τεχνικοί της πολιτικής.

Η «λύση Φορτσάκη» στηρίζεται από ευρύτερες πολιτικές δυνάμεις, και εντάσσεται στην ευρύτερη ανασυγκρότηση θεσμών που εξελίσσεται με όχημα την λεγόμενη «κρίση». Είναι, επίσης, φανερό ότι η επίκληση γελοιοτήτων περί κεκτημένων φοιτητικών ή άλλων οφείλεται σε παντελή άγνοια του τί διακυβεύεται και βέβαια όχι θεωρητικά ή στα μυαλά ορισμένων «ακραίων» πανεπιστημιακών ή γενικότερα εξουσιαστών αυτήν την περίοδο.

Η «απεριόριστη ελευθερία» στους φοιτητικούς χώρους, το πρόταγμα της πολιτικοποίησης, ο τρόπος μοιράσματος του κομματιού της πίττας που αναλογεί στην εξουσία που αναγνώριζε το κράτος στις φοιτητικές παρατάξεις και στα πλαίσια του «αυτοδιοίκητου» των πανεπιστημίων, όλα αυτά δίνουν εδώ καιρό σταδιακά την θέση σε άλλα «συνθήματα» μη «παρωχημένα» όσον αφορά πλέον τους νέους κρατικούς σχεδιασμούς.

Και ας μη παραξενευτεί οποιοσδήποτε όταν αντιληφθεί ότι δεν αργεί να έρθει η πρόταση περί αποβολής όσων συμμετέχουν ή στηρίζουν καταλήψεις σε πανεπιστημιακούς χώρους.

Ας θυμηθούν, αν έχουν ακόμη χρόνο, όσοι κινητοποιούνται ακόμη αφελώς υπό τις σημαίες των φοιτητικών παρατάξεων, ότι η κατάληψη που έκανε πάταγο σ' ολόκληρο τον κόσμο τον Μάη του '68 και συγκεκριμένα την 15η Μαΐου, δεν ήταν τόσο η κατάληψη κάποιου πανεπιστημίου, αλλά του θεάτρου Οντεόν στο Παρίσι, που πλημμύρισε από 4.000 καταληψίες. Για την συγκεκριμένη κατάληψη, που διήρκεσε ένα μήνα, ε- κινδύνου **για την τάση της νεολαίας να αυτονομηθεί:** *«[Η νεολαία μας] κατά τινα τρόπον επαναστάτησε κατά του καθιερωμένου είδους της κομμώσεως, της ενδύσεως, της συμπεριφοράς, ακούρευτος, αξύριστος, ακάθαρτος, πολλάκις, αρνήτρια της τάξεως την οποίαν ημείς είχομεν συνηθίσει, αντιδρώσα προς την καθιερωμένην ηθικήν, [...] τείνουσα να αυτονομηθεί»*.

Στο ίδιο περιοδικό, που αποτελούσε ημιεπίσημο θεωρητικό βήμα του απριλιανού καθεστώτος, ο ***Ανδρέας Καραντώνης*** λογοτέχνης, ήδη από τον Οκτώβρη του 1968 σε άρθρο του, ***«Οι καταλυτικές διαθέσεις της συγχρόνου νεολαίας»***, επίσης διαχώριζε τα αριστερά κινήματα του παρελθόντος από τον «***σύγχρονο αναρχισμό***» που αποτελούσε *«την εκδήλωση μιας ορμής για την άμεση κατάλυση κάθε τι του κοινωνικά οργανωμένου»*.

Στο στόχαστρο βρίσκονταν, λοιπόν, τότε, τα «χαϊδεμένα παιδιά», οι «κακομαθημένοι νέοι, οι ανίδεοι από τις στερήσεις», που «ούρλιαζαν» στις πόλεις των ευρωπαϊκών κρατών προκαλώντας συνεχώς ταραχές, οι νέοι που δεν μπορούν να εκτιμήσουν «τις υλικές, ηθικές και επιστημονικές απολαβές» που απολάμβαναν μεταπολεμικά. Οι νέοι που δεν βρίσκονταν κάτω από τη (τουλάχιστον) κλασικού τύπου μαρξιστική επιρροή (και γι' αυτό δεν αποτιμούνταν η νεολαία ως κομμουνιστική), οι νέοι που έσφυζαν από επιθυμίες, που αμφισβητούσαν με κάθε τρόπο το μεταπολεμικό καταναλωτικό όνειρο των δυτικών κοινωνιών, που αναδύονταν, που αποστρέφονταν την αστυνομία και τον στρατό, την εκκλησία, και κάθε είδους συμβάσεις και υποχωρήσεις.

Και μια που πήγαμε λίγο πίσω, ας θυμηθούμε ένα άρθρο του δικτάτορα ***Γεωργίου Παπαδόπουλου*** στην ***Βραδυνή*** την 16η-12-1969 με τίτλο ***«Ο κίνδυνος της αναρχίας»***, με το οποίο προειδοποιούσε τους δημοκράτες ανά την Ευρώπη:

«Ας αναχθούν εις το ύψος των περιστάσεων και ας αντιμετωπίσουν όχι πλέον το μίασμα του κομμουνισμού, διότι τούτο φαίνεται ότι πλέον έχει παύση να αποτελεί κίνδυνον δια τον ελεύθερον κόσμον, αλλά ας αντιμετωπίσουν τη νέαν δύναμιν, την ανατρε-

Αρχείου Κοινωνικών Αγώνων - Αναρχικής Αρχειοθήκης, Οδοφράγματα στις Εκπαιδευτικές Μεταρρυθμίσεις, Φοιτητικές κινητοποιήσεις 2006-2007, τονίζαμε ότι: «*το φαινόμενο της αύξησης των λεγόμενων εκπαιδευτικών ευκαιριών, που φαινομενικά απλά φανερώνει τον προσανατολισμό των κρατικών σχεδιασμών να καλύψουν τις προσδοκίες των εκπαιδευόμενων για κατάληψη των πιο απαιτητικών και προσοδοφόρων επαγγελμάτων χρήζει δεύτερης και τρίτης ανάγνωσης*», προσθέταμε μάλιστα ότι «*όταν ξεπερνιέται ο αριθμός των υψηλών θέσεων που είναι διαθέσιμος, τότε επακολουθεί η λειτουργία της «ψύχρανσης» όλων εκείνων που πρέπει να μείνουν εκτός νυμφώνος*».

Σε άλλο σημείο του προλόγου επίσης επισημαίναμε, ότι «*σε κάθε μεταβολή του καθεστώτος κυριαρχίας, σε κάθε προσπάθεια εκσυγχρονισμού των θεσμών και μηχανισμών του, που περιελάμβανε και την επανεξέταση του θεσμού της εκπαίδευσης, η θέση των καθηγητών στα πανεπιστήμια ως μια ισχυρή ομάδα συμφερόντων τούς επέτρεπε να αποτελούν τον μόνιμο προνομιακό συνομιλητή κάθε εξουσίας*».

Προ ολίγων ημερών υπέβαλε την παραίτησή του, η οποία και έγινε δεκτή, ο αντιπρύτανης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Γιάννης Τζιφόπουλος, στον απόηχο των έντονων αντιδράσεων που προκάλεσε τηλεοπτική δήλωσή του, στην οποία συγκεκριμένα τόνιζε ότι «*Φοβάμαι ότι πρέπει να φασιστοποιηθούμε όσοι είμαστε σε θέσεις εξουσίας, δεν βλέπω να αλλάζει αλλιώς ο Έλληνας*», ενώ πρόσθεσε ότι: «*Εάν παραφέρεσαι να τρως μια σφαλιάρα για να συμμαζεύεσαι, όπως γίνεται στη Γερμανία, στον Καναδά, την Αυστραλία, σε όλες τις σοβαρές χώρες του κόσμου. Δεν μπορούμε να ψηφίζουμε νόμους και να μην τους τηρούμε*».

Ας δούμε όμως και την ανακοίνωση-καταγγελία του Συλλόγου Φοιτητών του Τμή-

σύλο, στον φοιτητικό συνδικαλισμό, στις ριζοσπαστικές μορφές πάλης και τις αγωνιστικές μας αποφάσεις. Με τις κυβερνητικές πλάτες και τον Λοβέρδο να θαυμάζει την πυγμή και το σθένος τους, οι πρυτανείες στο σύνολό τους έχουν βαλθεί να αλλάξουν άρδην τη φυσιογνωμία του ελληνικού πανεπιστημίου παγιώνοντας το κυβερνητικό δόγμα «ησυχία, τάξη και ασφάλεια», στρώνοντας το δρόμο για ένα πανεπιστήμιο θεσμοποιημένου αυταρχισμού, έτσι όπως περιγράφεται από το νέο καταστατικό λειτουργίας των Ιδρυμάτων, τον Οργανισμό. Ζωτικό κομμάτι μιας τέτοιας Πρυτανείας είναι και ο πρόεδρος του τμήματος Φιλολογίας, Γ. Τζιφόπουλος. Σε ρόλο αντιπρύτανη ακαδημαϊκών υποθέσεων, ο Τζιφόπουλος στηρίζει και συμμετέχει ενεργά στις αυταρχικές κινήσεις της νέας Πρυτανείας του ΑΠΘ με επικεφαλής τον Π. Μήτκα. Κινήσεις οι οποίες μεταφράζονται σε: τοποθέτηση μπράβων έξω από την αίθουσα της Συγκλήτου προκειμένου να παρεμποδιστεί η παρέμβαση των φοιτητικών συλλόγων στην διαδικασία της, καταναγκαστικό και παράνομο κλειδαμπάρωμα εργαζομένων στο κτίριο διοίκησης, lock out του κτιρίου διοίκησης προκειμένου οι φοιτητικοί σύλλογοι να μην υλοποιήσουν τις αποφάσεις των γενικών τους συνελεύσεων για κατάληψη της Πρυτανείας. Αντίστοιχες κατευθύνσεις και κινήσεις εξειδικεύονται και στο εσωτερικό του Τμήματος Φιλολογίας με τις αυταρχικές επιλογές του Τζιφόπουλου ως προέδρου του τμήματος ήδη από το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος».

Δεν είναι, βέβαια, διόλου δύσκολο να διακρίνει και ο πλέον αδαής την συντεχνιακή λογική να ξεδιπλώνεται σε όλο της το μεγαλείο. Δεν υπάρχει η παραμικρή νύξη ότι η καταστολή συγκεκριμένων μορφών αγώνα αφορά, όχι βέβαια μόνο τους φοιτητές, αλλά το σύνολο των ανθρώπων που έχουν διάθεση να κινητοποιηθούν με ανάλογο τρόπο, αλλά και εκείνους που θα θελήσουν να διαδηλώσουν, είτε με δυναμική διάθεση,

Η «λύση Φορτσάκη» στηρίζεται από ευρύτερες πολιτικές δυνάμεις, και εντάσσεται στην ευρύτερη ανασυγκρότηση θεσμών που εξελίσσεται με όχημα την λεγόμενη «κρίση». Είναι, επίσης, φανερό ότι η επίκληση γελοιοτήτων περί κεκτημένων φοιτητικών ή άλλων οφείλεται σε παντελή άγνοια του τί διακυβεύεται και βέβαια όχι θεωρητικά ή στα μυαλά ορισμένων «ακραίων» πανεπιστημιακών ή γενικότερα εξουσιαστών αυτήν την περίοδο.

Η «απεριόριστη ελευθερία» στους φοιτητικούς χώρους, το πρόταγμα της πολιτικοποίησης, ο τρόπος μοιράσματος του κομματιού της πίττας που αναλογεί στην εξουσία που αναγνώριζε το κράτος στις φοιτητικές παρατάξεις και τα πλαίσια του «αυτοδιοίκητου» των πανεπιστημίων, όλα αυτά δίνουν εδώ καιρό σταδιακά την θέση σε άλλα «συνθήματα» μη «παρωχημένα» όσον αφορά πλέον τους νέους κρατικούς σχεδιασμούς.

Και ας μη παραξενευτεί οποιοσδήποτε όταν αντιληφθεί ότι δεν αργεί να έρθει η πρόταση περί αποβολής όσων συμμετέχουν ή στηρίζουν καταλήψεις σε πανεπιστημιακούς χώρους.

Ας θυμηθούν, αν έχουν ακόμη χρόνο, όσοι κινητοποιούνται ακόμη αφελώς υπό τις σημαίες των φοιτητικών παρατάξεων, ότι η κατάληψη που έκανε πάταγο σ' ολόκληρο τον κόσμο τον Μάη του '68 και συγκεκριμένα την 15η Μαΐου, δεν ήταν τόσο η κατάληψη κάποιου πανεπιστημίου, αλλά του θεάτρου Οντεόν στο Παρίσι, που πλημμύρισε από 4.000 καταληψίες. Για την συγκεκριμένη κατάληψη, που διήρκεσε ένα μήνα, έγραφε η εφημερίδα Βραδυνή στις 16-5-1968 με τον τίτλο ***Άλωσις Παρισίων επιχειρείται. Κατελήφθη το Οντεόν***. *Διεθνής Συνομωσία, νύκτες αναρχίας: «Τουλάχιστον 4.000 φοιτηταί ενισχυμένοι από τους «χίππις» της περιοχής εισέβαλλαν εις το θέατρο μετά το τέλος της παραστάσεως αμερικανικού μπαλέτου και κατέκλυσαν το κτίριο από του υπογείου μέχρι της σοφίτας».*

Φυσικά οι φοιτητοπατέρες, οι κομματικοί που έχουν κάθε λόγο να διαφεντεύουν τα συμφέροντά τους στους φοιτητικούς χώρους, ούτε έχουν ξεχάσει πως δίνονται απαντήσεις στις «αυθαιρεσίες της κυβέρνησης», ούτε έχουν λησμονήσει τα μαθήματα ιστορίας, που με την πρώτη ευκαιρία δεν αμελούν να δίνουν, όπως βέβαια τους βολεύει.

Οι ανησυχίες και οι προβληματισμοί που γέννησαν τα παγκόσμια γεγονότα του Μάη

άρθρο του, «***Οι καταλυτικές διαθέσεις της συγχρόνου νεολαίας***», επίσης διαχώριζε τα αριστερά κινήματα του παρελθόντος από τον «***σύγχρονο αναρχισμό***» που αποτελούσε «*την εκδήλωση μιας ορμής για την άμεση κατάλυση κάθε τι του κοινωνικά οργανωμένου*».

Στο στόχαστρο βρίσκονταν, λοιπόν, τότε, τα «χαϊδεμένα παιδιά», οι «κακομαθημένοι νέοι, οι ανίδεοι από τις στερήσεις», που «ούρλιαζαν» στις πόλεις των ευρωπαϊκών κρατών προκαλώντας συνεχώς ταραχές, οι νέοι που δεν μπορούν να εκτιμήσουν «τις υλικές, ηθικές και επιστημονικές απολαβές» που απολάμβαναν μεταπολεμικά. Οι νέοι που δεν βρίσκονταν κάτω από την (τουλάχιστον) κλασικού τύπου μαρξιστική επιρροή (και γι' αυτό δεν αποτιμούνταν η νεολαία ως κομμουνιστική), οι νέοι που έσφυζαν από επιθυμίες, που αμφισβητούσαν με κάθε τρόπο το μεταπολεμικό καταναλωτικό όνειρο των δυτικών κοινωνιών, που αναδύονταν, που αποστρέφονταν την αστυνομία και τον στρατό, την εκκλησία, και κάθε είδους συμβάσεις και υποχωρήσεις.

Και μια που πήγαμε λίγο πίσω, ας θυμηθούμε ένα άρθρο του δικτάτορα **Γεωργίου Παπαδόπουλου** στην **Βραδυνή** την 16η-12-1969 με τίτλο «***Ο κίνδυνος της αναρχίας***», με το οποίο προειδοποιούσε τους δημοκράτες ανά την Ευρώπη:

«Ας αναχθούν εις το ύψος των περιστάσεων και ας αντιμετωπίσουν όχι πλέον το μίασμα του κομμουνισμού, διότι τούτο φαίνεται ότι πλέον έχει παύση να αποτελεί κίνδυνον δια τον ελεύθερον κόσμον, αλλά ας αντιμετωπίσουν τη νέαν δύναμιν, την ανατρεπτικήν, την αναρχίαν που δημιουργεί η μεταφορά του κοινωνικού ατόμου εις την μορφήν του απολύτως ελευθέρου ατόμου, του δρώντος υπό την επήρρειαν του ενστίκτου ως θηρίον εις την ζούγκλαν. Και τότε η κατάστασις θα είναι αλίμονον, λίαν κρίσιμος και λίαν επικίνδυνος για όλους. Ας αντιμετωπίσουν λοιπόν όσον είναι καιρός ακόμη, την κατάστασιν της ασθενείας της Δημοκρατίας των και ας αφήσουν την ιδικήν μας εις ημάς».

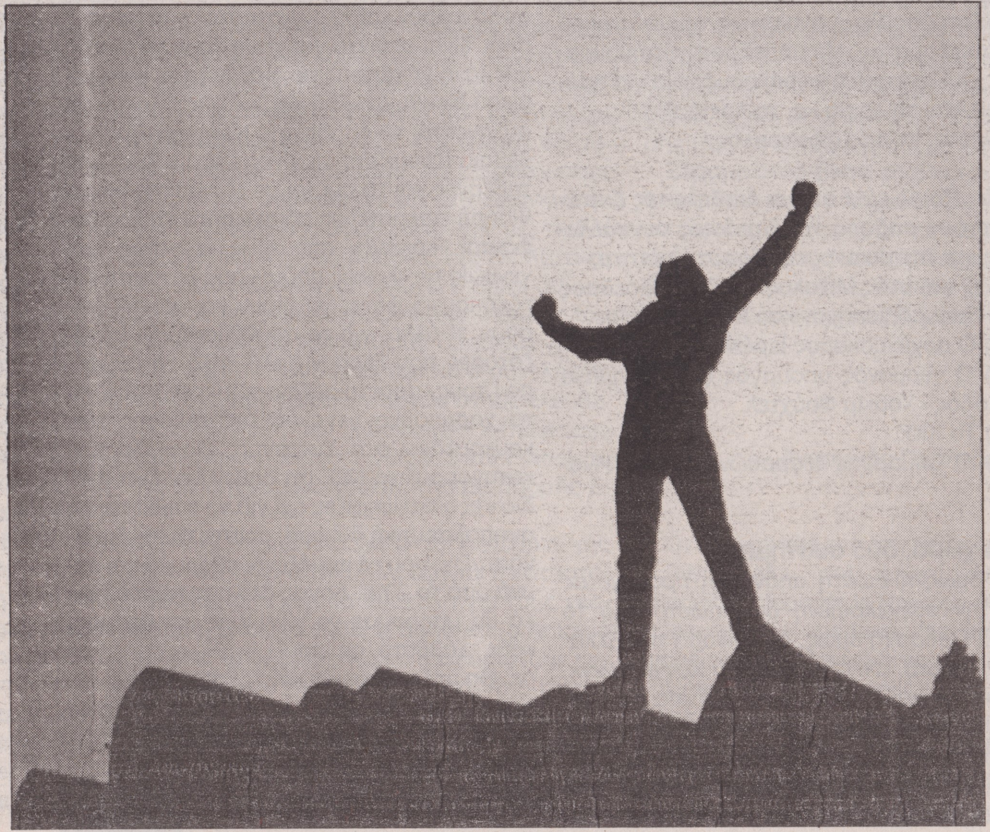
Η ουσία, λοιπόν, δεν βρίσκεται στο να αναμασάει κάποιος τα ίδια και τα ίδια, και μάλιστα εκτός τόπου και χρόνου και ενώ είναι εντελώς προδιαγεγραμμένο το γεγονός ότι πολύ γρήγορα θα αναγκαστεί να μονολογεί το γνωστό «στερνή μου γνώση να σε είχα πρώτα». Δεν είναι δύσκολο να σκιαγραφήσει και ο πλέον άπειρος τα σημερινά προβλήματα που χαρακτηρίζουν τις φοιτη-

ση των καθηγητών στα πανεπιστήμια ως μια ισχυρή ομάδα συμφερόντων τούς επέτρεπε να αποτελούν τον μόνιμο προνομιακό συνομιλητή κάθε εξουσίας».

Προ ολίγων ημερών υπέβαλε την παραίτησή του, η οποία και έγινε δεκτή, ο αντιπρύτανης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Γιάννης Τζιφόπουλος, στον απόηχο των έντονων αντιδράσεων που προκάλεσε τηλεοπτική δήλωσή του, στην οποία συγκεκριμένα τόνιζε ότι «*Φοβάμαι ότι πρέπει να φασιστοποιηθούμε όσοι είμαστε σε θέσεις εξουσίας, δεν βλέπω να αλλάζει αλλιώς ο Έλληνας*», ενώ πρόσθεσε ότι: «*Εάν παραφέρεσαι να τρως μια σφαλιάρα για να συμμαζεύεσαι, όπως γίνεται στη Γερμανία, στον Καναδά, την Αυστραλία, σε όλες τις σοβαρές χώρες του κόσμου. Δεν μπορούμε να ψηφίζουμε νόμους και να μην τους τηρούμε*».

Ας δούμε όμως και την ανακοίνωση-καταγγελία του Συλλόγου Φοιτητών του Τμή*τικών συλλόγων στην διαδικασία της, καταναγκαστικό και παράνομο κλειδαμπάρωμα εργαζομένων στο κτίριο διοίκησης, lock out του κτιρίου διοίκησης προκειμένου οι φοιτητικοί σύλλογοι να μην υλοποιήσουν τις αποφάσεις των γενικών τους συνελεύσεων για κατάληψη της Πρυτανείας. Αντίστοιχες κατευθύνσεις και κινήσεις εξειδικεύονται και στο εσωτερικό του Τμήματος Φιλολογίας με τις αυταρχικές επιλογές του Τζιφόπουλου ως προέδρου του τμήματος ήδη από το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος».*

Δεν είναι, βέβαια, διόλου δύσκολο να διακρίνει και ο πλέον αδαής την συντεχνιακή λογική να ξεδιπλώνεται σε όλο της το μεγαλείο. Δεν υπάρχει η παραμικρή νύξη ότι η καταστολή συγκεκριμένων μορφών αγώνα αφορά, όχι βέβαια μόνο τους φοιτητές, αλλά το σύνολο των ανθρώπων που έχουν διάθεση να κινητοποιηθούν με ανάλογο τρόπο, αλλά και εκείνους που θα θελήσουν να διαδηλώσουν, είτε με δυναμική διάθεση,

ταν αντιληφθεί ότι δεν αργεί να έρθει η πρόταση περί αποβολής όσων συμμετέχουν ή στηρίζουν καταλήψεις σε πανεπιστημιακούς χώρους.

Ας θυμηθούν, αν έχουν ακόμη χρόνο, όσοι κινητοποιούνται ακόμη αφελώς υπό τις σημαίες των φοιτητικών παρατάξεων, ότι η κατάληψη που έκανε πάταγο σ' ολόκληρο τον κόσμο τον Μάη του '68 και συγκεκριμένα την 15η Μαΐου, δεν ήταν τόσο η κατάληψη κάποιου πανεπιστημίου, αλλά του θεάτρου Οντεόν στο Παρίσι, που πλημμύρισε από 4.000 καταληψίες. Για την συγκεκριμένη κατάληψη, που διήρκεσε ένα μήνα, έγραφε η εφημερίδα Βραδυνή στις 16-5-1968 με τον τίτλο ***Άλωσις Παρισίων επιχειρείται. Κατελήφθη το Οντεόν***. *Διεθνής Συνωμοσία, νύκτες αναρχίας: «Τουλάχιστον 4.000 φοιτηταί ενισχυμένοι από τους «χίππις» την περιοχήν εισέβαλλαν εις το θέατρο μετά το τέλος της παραστάσεως αμερικανικού μπαλέτου και κατέκλυσαν το κτίριο από του υπογείου μέχρι της σοφίτας».*

Φυσικά οι φοιτητοπατέρες, οι κομματικοί που έχουν κάθε λόγο να διαφεντεύουν τα συμφέροντά τους στους φοιτητικούς χώρους, ούτε έχουν ξεχάσει πως δίνονται απαντήσεις στις «αυθαιρεσίες της κυβέρνησης», ούτε έχουν λησμονήσει τα μαθήματα ιστορίας, που με την πρώτη ευκαιρία δεν αμελούν να δίνουν, όπως βέβαια τους βολεύει.

Οι ανησυχίες και οι προβληματισμοί που γέννησαν τα παγκόσμια γεγονότα του Μάη του '68, δεν αποτυπώθηκαν μόνο από εφημερίδες της εποχής, όπως η Βραδυνή, αλλά και από εκπροσώπους της διανόησης που στήριζαν το καθεστώς, και αυτοί δεν ήταν λίγοι.

Ο ***Νικόλαος Τωμαδάκης***, καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής επιχείρησε να προσεγγίσει με άρθρα του την επαναστατικότητα των νέων. Σ' ένα μάλιστα άρθρο του, Ο ***Παλαιός και Νέος Χρόνος*** τον Γενάρη του 1970 στο ***περιοδικό Θέσεις και Ιδέαι*** προσπάθησε να διακρίνει το φαινόμενο της σύγχρονης «αναρχίας» ως κάτι ευρύτερο, που διέφερε με ουσιαστικό τρόπο, από την "παραδοσιακή" δράση των αριστερών νεολαιών, κρούοντας τον κώδωνα του

και τον στρατό, την εκκλησία, και κάθε είδους συμβάσεις και υποχωρήσεις.

Και μια που πήγαμε λίγο πίσω, ας θυμηθούμε ένα άρθρο του δικτάτορα ***Γεωργίου Παπαδόπουλου*** στην ***Βραδυνή*** την 16η-12-1969 με τίτλο «***Ο κίνδυνος της αναρχίας***», με το οποίο προειδοποιούσε τους δημοκράτες ανά την Ευρώπη:

«Ας αναχθούν εις το ύψος των περιστάσεων και ας αντιμετωπίσουν όχι πλέον το μίασμα του κομμουνισμού, διότι τούτο φαίνεται ότι πλέον έχει παύση να αποτελεί κίνδυνον δια τον ελεύθερον κόσμον, αλλά ας αντιμετωπίσουν τη νέαν δύναμιν, την ανατρεπτικήν, την αναρχίαν που δημιουργεί η μεταφορά του κοινωνικού ατόμου εις την μορφήν του απολύτως ελευθέρου ατόμου, του δρώντος υπό την επήρρειαν του ενστίκτου ως θηρίον εις την ζούγκλαν. Και τότε η κατάστασις θα είναι αλίμονον, λίαν κρίσιμος και λίαν επικίνδυνος για όλους. Ας αντιμετωπίσουν λοιπόν όσον είναι καιρός ακόμη, την κατάστασιν της ασθενείας της Δημοκρατίας των και ας αφήσουν την ιδικήν μας εις ημάς».

Η ουσία, λοιπόν, δεν βρίσκεται στο να αναμασάει κάποιος τα ίδια και τα ίδια, και μάλιστα εκτός τόπου και χρόνου και ενώ είναι εντελώς προδιαγεγραμμένο το γεγονός ότι πολύ γρήγορα θα αναγκαστεί να μονολογεί το γνωστό «στερνή μου γνώση να σε είχα πρώτα». Δεν είναι δύσκολο να σκιαγραφήσει και ο πλέον άπειρος τα σημερινά προβλήματα που χαρακτηρίζουν τις φοιτητικές κινητοποιήσεις (και όχι μόνον). Το δύσκολο απ' ότι φαίνεται είναι να αφεθεί η πεπατημένη των αδιέξοδων «δράσεων» που συνοδεύονται από απόψεις και ιδέες που δεν μπορούν να πλήξουν ούτε τους κρατικούς σχεδιασμούς, αλλά και δεν αγγίζουν ούτε έναν ανιδιοτελή κινητοποιούμενο…

---

1. Τίτλος του ιδιαίτερα ενδιαφέροντος βιβλίου, Το «Πρόβλημα Νεολαία», Μοντέρνοι νέοι, παράδοση και αμφισβήτηση στην Μεταπολεμική Ελλάδα, 1964-1974, Κώστας Κατσάπης

Συσπείρωση Αναρχικών

ΠΑ.ΡΙ.ΖΑ: Για την Εν-αλλαγή

Όταν ένα χρόνο πριν τις εκλογές του Οκτώβρη 1981, οι σύντροφοι του Α. Παπανδρέου στο ΠΑΚ, τον ρωτούσαν για τον διαφαινόμενο «εναγκαλισμό» με το Συγκρότημα, ο μετέπειτα πρωθυπουργός απαντούσε: «αν θέλετε να δείτε την εξουσία πρέπει να συνεργαστούμε μαζί τους». Βλέπετε το Συγκρότημα για ορισμένους «παπανδρεϊκούς» ήταν συνυπεύθυνο για τα «Ιουλιανά» και ήταν νωπές ακόμη οι μνήμες όπου οπαδοί της Ένωσης Κέντρου έκαιγαν τις εφημερίδες του ΔΟΛ στις διαδηλώσεις τους. Μαζί με τις εφημερίδες του ΔΟΛ έκαιγαν και άλλες εφημερίδες του κεντρώου χώρου, όπως την «Αθηναϊκή» και τη «Μακεδονία». Όταν αποκαλύφθηκε με φωτογραφικά ντοκουμέντα ότι οι εκδότες Λαμπράκης, Παπαγεωργίου και Βελλίδης συμμετείχαν σε παρασκηνιακές διαβουλεύσεις για την προώθηση της λύσης Στεφανόπουλου, οι οπαδοί της Ένωσης Κέντρου εξοργίστηκαν ενώ είχαν κατακλύσει την οδό Χρ. Λαδά και την πλατεία Καρύτση. Σύμφωνα με τον Α. Παπανδρέου (*Η δημοκρατία στο απόσπασμα*, εκδ. Καρανάση, 1974) «...με παρεκάλεσε ο πατέρας μου να παρέμβω και να καθησυχάσω τους διαδηλωτές. Πήγα στα γραφεία του Λαμπράκη και από το μπαλκόνι παρακάλεσα το πλήθος να διαλυθεί ήσυχα. Προσπαθούσαμε να αποφύγουμε ανοιχτή αναμέτρηση με τον Λαμπράκη».

Από την άλλη πλευρά και μετά την «αποστασία», οι εφημερίδες του ΔΟΛ αλλάζουν και πάλι ρότα ευθυγραμμιζόμενες στο κέντρο. Οι τρεις εκδότες, και ιδιαίτερα ο Λαμπράκης, προχωρούσαν προσεκτικά, υποστηρίζοντας στα παρασκήνια ως αναγκαίο τον συμβιβασμό/αποστασία, αλλά προβάλλοντας στο προσκήνιο τις θέσεις του Παπανδρέου, φοβούμενοι για την κυκλοφορία των εφημερίδων τους (και συνεπώς την επιρροή τους στον κοινωνικό χώρο) που είχε διογκωθεί μετά την κρίση. «Ο Λαμπράκης, που προς στιγμή υποστήριξε τους αποστάτες, εγκατέλειψε την ομάδα Βελλίδη, Κόκκα. Ο Βελλίδης θύμωσε πολύ τότε. Κράτησε λίγο παραπάνω [τη γραμμή υπέρ των αποστατών], αλλά τελικά όταν είδε το κυκλοφοριακό κόστος, ξα-

κατομμυρίου για την προσέλκυση ψήφων-βουλευτών για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας και αυτή παραγγέλλεται το φθινόπωρο μετά από ανάλογες δηλώσεις στελεχών του σύριζα. Βέβαια, κρατήθηκαν τα τυπικά προσχήματα, αφού στα πλαίσια της έρευνας κατέθεσαν η κυβερνητική εκπρόσωπος Σοφία Βούλτεψη, ο πρόεδρος της ΔΗΜΑΡ Φώτης Κουβέλης, ο πρόεδρος ΑΝΕΛ Πάνος Καμμένος, ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Πάνος Σκουρλέτης, ο διευθυντής του πολιτικού γραφείου του προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ Νίκος Παππάς, ο πρώην πρόεδρος του ΣΥΝ Νίκος Κωνσταντόπουλος, ο διευθυντής της κυριακάτικης Kontra News Αιμίλιος Λιάτσος και ο επιχειρηματίας Ανδρέας Μαρτίνος. Ασφαλώς η υπόθεση «κουμπαράς για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας» τέθηκε στο αρχείο.

Επίσης, το Unfollow (Αύγουστος 2014) έγραφε: «*Στην πολιτική και δημοσιογραφική «πιάτσα» διακινούνται διάφορα σενάρια για τα μέσα που μετέρχεται η κυβέρνηση, προκειμένου να εξασφαλίσει τον «μαγικό αριθμό» των 180 βουλευτών. Πληροφορίες για «μικρές» και «μεγάλες εξυπηρετήσεις» σε βουλευτές. Υποσχέσεις για τη μελλοντική ανάλη-*

άλλα ως Αρχή. Γι' αυτό και οι αντιπολιτευόμενοι Σγουρός και Τζήμερος δεν βρήκαν τον λόγο να καταψηφίσουν. Είναι φανερό και βέβαιο, λοιπόν, ότι την ίδια πολιτική θα ακολουθήσουν και οι ομόσταυλοί της στην κεντρική εξουσία. Το εάν μερικοί την/τον/τους πίστεψαν, πρόβλημα τους, που δυστυχώς γίνεται και δικό μας.

Όμως, δεν είναι η πρώτη φορά που στη σύγχρονη ελληνική πολιτική ιστορία η αριστερά που οδεύει για την εξουσία (στη βάση συνεργασιών ή με αυτοδυναμία) παραπλανά ή εξαπατά. Συνήθως οι περισσότεροι αναφέρονται στα συνθήματα του ΠΑΣΟΚ προεκλογικά του '81 «έξω από ΕΟΚ και ΝΑΤΟ», ξεχνώντας να αναφερθούν στην υπόλοιπη συνθηματολογία που πολλές φορές παρέσυρε όχι ψηφοφόρους άλλων κομμάτων ή αριστερούς, αλλά και ανθρώπους που δήλωναν ότι ανήκουν στον α/α χώρο. Και εάν το ΠΑΣΟΚ αποτελεί το κατεστημένο για παραπάνω από 30 χρόνια στη χώρα, δεν εμφανιζόταν έτσι στις απαρχές της κυβερνητικής του διαδρομής. Με τα λάβαρα του Μάρξ και του Τσε, τσιτάτα για αυτοδιαχείριση και άμεση δημοκρατία και ολίγον από πατριωτισμό, κατόρθωσε –και λόγω των πολιτικών ικανοτήτων του Α. Παπανδρέου– να κυριαρχήσει σε όλα τα επίπεδα της εξουσιαστικής διαχείρισης.

Ο Σύριζα, σήμερα, έχει Μάρξ και Τσε, έχει τσιτάτα, έχει ΑΝΕΛ για πατριωτισμό, δεν έχει Ανδρέα. Ωστόσο είναι τέτοια η δυσωδία της τροϊκανής διαχείρισης που η νίκη φαντάζει, για τον σύριζα, πιο κοντά από ποτέ. Και επειδή η ιστορία σε ορισμένες της εκφάνσεις φαίνεται να επαναλαμβάνεται καλό είναι να θυμηθούμε ορισμένα στιγμιότυπα, όπως καταγράφηκαν και παρουσιάστηκαν στο «*Οι κοινωνικοί αγώνες στην Ελλάδα των αντιεξουσιαστικών ομάδων κατά την οκταετία του ΠΑΣΟΚ (1981-89)», Μανόλο, Αθήνα 1989. Γράφει λοιπόν ο Μανόλο: «Θα αναφέρω δυο περιστατικά για να καταλάβετε ότι το ΠΑΣΟΚ τότε είχε καταφέρει όχι μόνο το μεγάλο μέρος του λαού να πιστέψει τις υποσχέσεις της αλλαγής, αλλά να το πιστέψουν και άνθρωποι που ιδεολογικά δεν πίστευαν σε καμία μορφή εξουσίας,*

Συγκρότημα για ορισμένους «παπανδρεϊκούς» ήταν συνυπεύθυνο για τα «Ιουλιανά» και ήταν νωπές ακόμη οι μνήμες όπου οπαδοί της Ένωσης Κέντρου έκαιγαν τις εφημερίδες του ΔΟΛ στις διαδηλώσεις τους. Μαζί με τις εφημερίδες του ΔΟΛ έκαιγαν και άλλες εφημερίδες του κεντρώου χώρου, όπως την «Αθηναϊκή» και τη «Μακεδονία». Όταν αποκαλύφθηκε με φωτογραφικά ντοκουμέντα ότι οι εκδότες Λαμπράκης, Παπαγεωργίου και Βελλίδης συμμετείχαν σε παρασκηνιακές διαβουλεύσεις για την προώθηση της λύσης Στεφανόπουλου, οι οπαδοί της Ένωσης Κέντρου εξοργίστηκαν ενώ είχαν κατακλύσει την οδό Χρ. Λαδά και την πλατεία Καρύτση. Σύμφωνα με τον Α. Παπανδρέου (*Η δημοκρατία στο απόσπασμα*, έκδ. Καρανάση, 1974) «...με παρεκάλεσε ο πατέρας μου να παρέμβω και να καθησυχάσω τους διαδηλωτές. Πήγα στα γραφεία του Λαμπράκη και από το μπαλκόνι παρακάλεσα το πλήθος να διαλυθεί ήσυχα. Προσπαθούσαμε να αποφύγουμε ανοιχτή αναμέτρηση με τον Λαμπράκη».

Από την άλλη πλευρά και μετά την «αποστασία», οι εφημερίδες του ΔΟΛ αλλάζουν και πάλι ρότα ευθυγραμμιζόμενες στο κέντρο. Οι τρεις εκδότες, και ιδιαίτερα ο Λαμπράκης, προχωρούσαν προσεκτικά, υποστηρίζοντας στα παρασκήνια ως αναγκαίο τον συμβιβασμό/αποστασία, αλλά προβάλλοντας στο προσκήνιο τις θέσεις του Παπανδρέου, φοβούμενοι για την κυκλοφορία των εφημερίδων τους (και συνεπώς την επιρροή τους στον κοινωνικό χώρο) που είχε διογκωθεί μετά την κρίση. «Ο Λαμπράκης, που προς στιγμή υποστήριξε τους αποστάτες, εγκατέλειψε την ομάδα Βελλίδη, Κόκκα. Ο Βελλίδης θύμωσε πολύ τότε. Κράτησε λίγο παραπάνω [τη γραμμή υπέρ των αποστατών], αλλά τελικά όταν είδε το κυκλοφοριακό κόστος, ξαναγύρισε κι αυτός στην οδό της καμήλας. Υπογείως, όμως, δούλευε κατά του Γέρου». (Χρίστος Χριστοδούλου, Ο εκδότης Ιωάννης Βελλίδης. Περιδιάβαση στη ζωή του εκδότη Γιάννη Βελλίδη με οδηγό τον πιστό συνεργάτη του Λευτέρη Βοδένα, έκδ. Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη, 1999). Οι εποχές, λοιπόν, μπορεί να έχουν αλλάξει, αλλά ορισμένα πράγματα παραμένουν αναλλοίωτα. Οι διαρκείς μετατάξεις και μεταγραφές εκδοτών σε στρατόπεδα συμφερόντων έρχονται από παλιά και κορυφώνονται σε εποχές πολιτικής αναδιάταξης/ανασυγκρότησης των δυνάμεων εξουσίας.

Για τα «Ιουλιανά» έγινε γνωστό αργότερα το αλισβερίσι μεταξύ πολιτικών-βιομηχάνων-εκδοτών για την πτώση της κυβέρνησης Γ. Παπανδρέου, παρ' ότι «στην πολιτική υπάρχουν πράγματα που λέγονται αλλά δεν γίνονται, και πράγματα που γίνονται αλλά δεν λέγονται». Η επικείμενη εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας έρχεται να επικαιροποιήσει αυτή τη διαδικασία της συναλλαγής με πολλά μηδενικά, όπως και τις συνεχείς εναλλαγές στρατοπέδου από δημοσιογράφους και εκδότες. Οι τελευταίες εξελίξεις στον ΔΟΛ, με την ευρεία έννοια, λόγω της παραίτησης του

κατομμυρίου για την προσέλκυση ψήφων-βουλευτών για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας και αυτή παραγγέλλεται το φθινόπωρο μετά από ανάλογες δηλώσεις στελεχών του σύριζα. Βέβαια, κρατήθηκαν τα τυπικά προσχήματα, αφού στα πλαίσια της έρευνας κατέθεσαν η κυβερνητική εκπρόσωπος Σοφία Βούλτεψη, ο πρόεδρος της ΔΗΜΑΡ Φώτης Κουβέλης, ο πρόεδρος ΑΝΕΛ Πάνος Καμμένος, ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Πάνος Σκουρλέτης, ο διευθυντής του πολιτικού γραφείου του προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ Νίκος Παππάς, ο πρώην πρόεδρος του ΣΥΝ Νίκος Κωνσταντόπουλος, ο διευθυντής της κυριακάτικης Kontra News Αιμίλιος Λιάτσος και ο επιχειρηματίας Ανδρέας Μαρτίνος. Ασφαλώς η υπόθεση «κουμπαράς για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας» τέθηκε στο αρχείο.

Επίσης, το Unfollow (Αύγουστος 2014) έγραφε: «*Στην πολιτική και δημοσιογραφική «πιάτσα» διακινούνται διάφορα σενάρια για τα μέσα που μετέρχεται η κυβέρνηση, προκειμένου να εξασφαλίσει τον «μαγικό αριθμό» των 180 βουλευτών. Πληροφορίες για «μικρές» και «μεγάλες εξυπηρετήσεις» σε βουλευτές. Υποσχέσεις για τη μελλοντική ανάληψη αξιωμάτων. Ιστορίες για τις «βαλίτσες» με χρήματα που είναι έτοιμες να αλλάξουν χέρια, αλλά και άλλες «δαπανηρές» μεθόδους, ικανές να «πείσουν» και τους πλέον «ανένδοτους»... Όμως υπάρχουν και άλλου είδους παζάρια. Το σκηνικό θυμίζει τις εποχές με τις «βαλίτσες» του Τομ Πάπας και τα γεγονότα της αποστασίας του 1965...Τα πολιτικά στέκια βοούν ότι αναβιώνουν μέρες του '65 και κάνουν λόγο για «ταρίφα» ενός εκατομμυρίου ευρώ το κεφάλι*». Αυτά γράφονταν προγενέστερα της εισαγγελικής έρευνας, χωρίς να ζητηθεί από τους υπογράφοντες το κείμενο να βοηθήσουν σ' αυτήν... Άλλωστε είμαστε πεπεισμένοι ότι τόσο οι καταγγέλλοντες πολιτικοί, όσο και οι καταγγελλόμενοι, το αρχείο στόχευαν, απλά λίγη σκόνη να σηκωθεί και τίποτα παραπάνω.

Την διαδικασία φουσκώματος-ξεφουσκώματος τέτοιων θεμάτων την διαχειρίζονται με επιτυχία όλα τα πιόνια του συστήματος. Και μάλιστα πολλές φορές οι μαθητές γίνονται καλύτεροι και από τους καθηγητές τους, όπως αντίστοιχα το ίδιο ισχύει και για τους τεχνοκράτες πολιτικούς Παπαδήμο, Στουρνάρα, Χαρδούβελη. Πριν από λίγο καιρό και για μερικές μέρες έπαιξε το θέμα των καθαριστριών

κό μας.

Όμως, δεν είναι η πρώτη φορά που στη σύγχρονη ελληνική πολιτική ιστορία η αριστερά που οδεύει για την εξουσία (στη βάση συνεργασιών ή με αυτοδυναμία) παραπλανά ή εξαπατά. Συνήθως οι περισσότεροι αναφέρονται στα συνθήματα του ΠΑΣΟΚ προεκλογικά του '81 «έξω από ΕΟΚ και ΝΑΤΟ», ξεχνώντας να αναφερθούν στην υπόλοιπη συνθηματολογία που πολλές φορές παρέσυρε όχι ψηφοφόρους άλλων κομμάτων ή αριστερούς, αλλά και ανθρώπους που δήλωναν ότι ανήκουν στον α/α χώρο. Και εάν το ΠΑΣΟΚ αποτελεί το κατεστημένο για παραπάνω από 30 χρόνια στη χώρα, δεν εμφανιζόταν έτσι στις απαρχές της κυβερνητικής του διαδρομής. Με τα λάβαρα του Μάρξ και του Τσε, τσιτάτα για αυτοδιαχείριση και άμεση δημοκρατία και ολίγον από πατριωτισμό, κατόρθωσε –και λόγω των πολιτικών ικανοτήτων του Α. Παπανδρέου– να κυριαρχήσει σε όλα τα επίπεδα της εξουσιαστικής διαχείρισης.

Ο Σύριζα, σήμερα, έχει Μάρξ και Τσε, έχει τσιτάτα, έχει ΑΝΕΛ για πατριωτισμό, δεν έχει Ανδρέα. Ωστόσο είναι τέτοια η δυσωδία της τροϊκανής διαχείρισης που η νίκη φαντάζει, για τον σύριζα, πιο κοντά από ποτέ. Και επειδή η ιστορία σε ορισμένες της εκφάνσεις φαίνεται να επαναλαμβάνεται καλό είναι να θυμηθούμε ορισμένα στιγμιότυπα, όπως καταγράφηκαν και παρουσιάστηκαν στο «*Οι κοινωνικοί αγώνες στην Ελλάδα των αντιεξουσιαστικών ομάδων κατά την οκταετία του ΠΑΣΟΚ (1981-89)*», Μανόλο, Αθήνα 1989. Γράφει λοιπόν ο Μανόλο: «*Θα αναφέρω δυο περιστατικά για να καταλάβετε ότι το ΠΑΣΟΚ τότε είχε καταφέρει όχι μόνο το μεγάλο μέρος του λαού να πιστέψει τις υποσχέσεις της αλλαγής, αλλά να το πιστέψουν και άνθρωποι που ιδεολογικά δεν πίστευαν σε καμία μορφή εξουσίας, απ' όπου και αν προέρχεται αυτή. Σημαντική πρέπει να θεωρηθεί και η προσφορά αυτών των ατόμων στην πάλη που έδινε το ΠΑΣΟΚ για την νίκη του, που του την είχαν εξασφαλισμένη. Κόσμος από τον χώρο των αυτόνομων και άλλων αντιεξουσιαστών ομάδων πήγαινε μαζί με πασοκτζήδες. Για να καταλάβετε τι σημαίνει αυτό, πρέπει να σας πω ότι το Ηράκλειο τότε ήταν από τις δυνατότερες περιοχές από αυτόνομους και άτομα με μεγάλη δραστηριότητα. Είχα και ένα ζωντανό παράδειγμα που με κατέπληξε με κάποιον κάπως γνωστό μου. Αυτός είχε φυλακιστεί τρεις μήνες για αντίσταση κατά της αρχής. Άτομο του χώρου και αυτό, έλεγε, ότι το ΠΑΣΟΚ μαζί με την αλλαγή του θα φέρει και την Ελευθερία, θα αφήσει ελεύθερο το «μαύρο» και την μαριχουάνα, θα ζούμε καλύτερα, δεν θα βαράνε οι μπάτσοι τον κόσμο, ούτε θα φυλακίζουν άνθρωπο για τις ιδέες του. Γενικά, μου λέει, ο Ανδρέας είναι σαν και εμάς. Η απογοήτευση που ένιωσα από αυτά που άκουσα με έκανε να παγώσω, τον χαιρέτησα και έφυγα. Δεν σκέφτηκα τίποτα από όσα μου είπε, σήκωσα μόνο τους ώμους μου ήθελα να πείσω τον εαυτό μου ότι τελικά κανένας δεν κάνει ότι πιστεύει και ότι λέει με ειλικρίνεια και προχώρησα*

Λαμπράκη».

Από την άλλη πλευρά και μετά την «αποστασία», οι εφημερίδες του ΔΟΛ αλλάζουν και πάλι ρότα ευθυγραμμιζόμενες στο κέντρο. Οι τρεις εκδότες, και ιδιαίτερα ο Λαμπράκης, προχωρούσαν προσεκτικά, υποστηρίζοντας στα παρασκήνια ως αναγκαίο τον συμβιβασμό/αποστασία, αλλά προβάλλοντας στο προσκήνιο τις θέσεις του Παπανδρέου, φοβούμενοι για την κυκλοφορία των εφημερίδων τους (και συνεπώς την επιρροή τους στον κοινωνικό χώρο) που είχε διογκωθεί μετά την κρίση. «Ο Λαμπράκης, που προς στιγμή υποστήριξε τους αποστάτες, εγκατέλειψε την ομάδα Βελλίδη, Κόκκα. Ο Βελλίδης θύμωσε πολύ τότε. Κράτησε λίγο παραπάνω [τη γραμμή υπέρ των αποστατών], αλλά τελικά όταν είδε το κυκλοφοριακό κόστος, ξαναγύρισε κι αυτός στην οδό της καμήλας. Υπογείως, όμως, δούλευε κατά του Γέρου». (Χρίστος Χριστοδούλου, Ο εκδότης Ιωάννης Βελλίδης. Περιδιάβαση στη ζωή του εκδότη Γιάννη Βελλίδη με οδηγό τον πιστό συνεργάτη του Λευτέρη Βοδένα, εκδ. Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη, 1999). Οι εποχές, λοιπόν, μπορεί να έχουν αλλάξει, αλλά ορισμένα πράγματα παραμένουν αναλλοίωτα. Οι διαρκείς μετατάξεις και μεταγραφές εκδοτών σε στρατόπεδα συμφερόντων έρχονται από παλιά και κορυφώνονται σε εποχές πολιτικής αναδιάταξης/ανασυγκρότησης των δυνάμεων εξουσίας.

Για τα «Ιουλιανά» έγινε γνωστό αργότερα το αλισβερίσι μεταξύ πολιτικών-βιομηχάνων-εκδοτών για την πτώση της κυβέρνησης Γ. Παπανδρέου, παρ' ότι «στην πολιτική υπάρχουν πράγματα που λέγονται αλλά δεν γίνονται, και πράγματα που γίνονται αλλά δεν λέγονται». Η επικείμενη εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας έρχεται να επικαιροποιήσει αυτή τη διαδικασία της συναλλαγής με πολλά μηδενικά, όπως και τις συνεχείς εναλλαγές στρατοπέδου από δημοσιογράφους και εκδότες. Οι τελευταίες εξελίξεις στον ΔΟΛ, με την ευρεία έννοια, λόγω της παραίτησης του Ανδρέα Ψυχάρη από βουλευτή της ΝΔ, η μεταγραφή (λέμε τώρα!) του γνωστού και μη εξαιρετέου Τράγκα στο «μνημονιακό στρατόπεδο», οι καταγγελίες της Ραχήλ Μακρή ότι οι ΑΝΕΛ δεν ήθελαν να κάνει ερωτήσεις στη Βουλή για τον Μελισσανίδη, φανερώνουν μια κινητικότητα όπου παζαρεύονται πολλά.

Αλλά, κερασάκια στην τούρτα ακόμη δεν έχουμε, και ας γινόμαστε γνώστες πραγμάτων που είναι τουλάχιστον εξωφρενικά. Όπως ότι ο Μπαλτάκος τώρα, και ο Βορίδης πρωτύτερα, ήταν δικηγόροι των κατηγορούμενων για το σκάνδαλο της Energa-Hellas Power, που αφορά υπεξαίρεση 250 εκατ. ευρώ, και οι οποίοι λειτουργούσαν όχι υπέρ του δημοσίου αλλά υπέρ των εταιρειών. Ενώ, επίσης, είναι απορίας άξιον πώς δεν προκαλείται εισαγγελική έρευνα το καλοκαίρι μετά από δημοσίευση της ταρίφας τού ενός ε-

ΜΑΡ Φώτης Κουβέλης, ο πρόεδρος ΑΝΕΛ Πάνος Καμμένος, ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Πάνος Σκουρλέτης, ο διευθυντής του πολιτικού γραφείου του προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ Νίκος Παππάς, ο πρώην πρόεδρος της ΣΥΝ Νίκος Κωνσταντόπουλος, ο διευθυντής της κυριακάτικης Kontra News Αιμίλιος Λιάτσος και ο επιχειρηματίας Ανδρέας Μαρτίνος. Ασφαλώς η υπόθεση «κουμπαράς για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας» τέθηκε στο αρχείο.

Επίσης, το Unfollow (Αύγουστος 2014) έγραφε: «*Στην πολιτική και δημοσιογραφική «πιάτσα» διακινούνται διάφορα σενάρια για τα μέσα που μετέρχεται η κυβέρνηση, προκειμένου να εξασφαλίσει τον «μαγικό αριθμό» των 180 βουλευτών. Πληροφορίες για «μικρές» και «μεγάλες εξυπηρετήσεις» σε βουλευτές. Υποσχέσεις για τη μελλοντική ανάληψη αξιωμάτων. Ιστορίες για τις «βαλίτσες» με χρήματα που είναι έτοιμες να αλλάξουν χέρια, αλλά και άλλες «δαπανηρές» μεθόδους, ικανές να «πείσουν» και τους πλέον «ανένδοτους»... Όμως υπάρχουν και άλλου είδους παζάρια. Το σκηνικό θυμίζει τις εποχές με τις «βαλίτσες» του Τομ Πάπας και τα γεγονότα της αποστασίας του 1965...Τα πολιτικά στέκια βοούν ότι αναβιώνουν μέρες του '65 και κάνουν λόγο για «ταρίφα» ενός εκατομμυρίου ευρώ το κεφάλι*». Αυτά γράφονταν προγενέστερα της εισαγγελικής έρευνας, χωρίς να ζητηθεί από τους υπογράφοντες το κείμενο να βοηθήσουν σ' αυτήν... Άλλωστε είμαστε πεπεισμένοι ότι τόσο οι καταγγέλλοντες πολιτικοί, όσο και οι καταγγελλόμενοι, το αρχείο στόχευαν, απλά λίγη σκόνη να σηκωθεί και τίποτα παραπάνω.

Την διαδικασία φουσκώματος-ξεφουσκώματος τέτοιων θεμάτων την διαχειρίζονται με επιτυχία όλα τα πιόνια του συστήματος. Και μάλιστα πολλές φορές οι μαθητές γίνονται καλύτεροι και από τους καθηγητές τους, όπως αντίστοιχα το ίδιο ισχύει και για τους τεχνοκράτες πολιτικούς Παπαδήμο, Στουρνάρα, Χαρδούβελη. Πριν από λίγο καιρό και για μερικές μέρες έπαιξε το θέμα των καθαριστριών στην Περιφέρεια Αττικής, όπου η Ρένα Δούρου συνέχισε το καθεστώς εργολαβίας στην Περιφέρεια της. Αυτή η πληροφορία προήλθε από την ψήφιση του προϋπολογισμού της Περιφέρειας Αττικής από το Περιφερειακό Συμβούλιο. Σ' αυτόν τον προϋπολογισμό, που σημειωτέον είναι κατά 90% ίδιος με τον προηγούμενο του Σγουρού, πέρασαν χωρίς ίχνος διαφοροποίησης οι κωδικοί για χρηματοδότηση της ΑΕΚ και του ΠΑΟ κατά 20 και 27 εκατ., αντίστοιχα. Τα ποσά αυτά έχουν χαριστεί-υποσχεθεί από τον κ. Σγουρό για την ανέγερση-επέκταση των γηπέδων, και τα εποφθαλμιούν οι Μελισσανίδης-Αλαφούζος ώστε με τζάμπα δημόσιο χρήμα να γίνουν και εκείνοι Κόκκαλης. Ειδικά για το γήπεδο της ΑΕΚ, που τόσα έχουν γραφτεί για την εμπλοκή Μελισσανίδη και τις επιθέσεις σε αυτοδιαχειριζόμενα στέκια, η Δούρου άλλα έλεγε προεκλογικά και

Ο Σύριζα, σήμερα, έχει Μάρξ και Τσε, έχει τσιτάτα, έχει ΑΝΕΛ για πατριωτισμό, δεν έχει Ανδρέα. Ωστόσο είναι τέτοια η δυσωδία της τροϊκανής διαχείρισης που η νίκη φαντάζει, για τον σύριζα, πιο κοντά από ποτέ. Και επειδή η ιστορία σε ορισμένες της εκφάνσεις φαίνεται να επαναλαμβάνεται καλό είναι να θυμηθούμε ορισμένα στιγμιότυπα, όπως καταγράφηκαν και παρουσιάστηκαν στο «*Οι κοινωνικοί αγώνες στην Ελλάδα των αντιεξουσιαστικών ομάδων κατά την οκταετία του ΠΑΣΟΚ (1981-89)*», *Μανόλο, Αθήνα 1989. Γράφει λοιπόν ο Μανόλο: «Θα αναφέρω δυο περιστατικά για να καταλάβετε ότι το ΠΑΣΟΚ τότε είχε καταφέρει όχι μόνο το μεγάλο μέρος του λαού να πιστέψει τις υποσχέσεις της αλλαγής, αλλά να το πιστέψουν και άνθρωποι που ιδεολογικά δεν πίστευαν σε καμία μορφή εξουσίας, απ' όπου και αν προέρχεται αυτή. Σημαντική πρέπει να θεωρηθεί και η προσφορά αυτών των ατόμων στην πάλη που έδινε το ΠΑΣΟΚ για την νίκη του, που του την είχαν εξασφαλισμένη. Κόσμος από τον χώρο των αυτόνομων και άλλων αντιεξουσιαστών ομάδων πήγαινε μαζί με πασοκτζήδες. Για να καταλάβετε τι σημαίνει αυτό, πρέπει να σας πω ότι το Ηράκλειο τότε ήταν από τις δυνατότερες περιοχές από αυτόνομους και άτομα με μεγάλη δραστηριότητα. Είχα και ένα ζωντανό παράδειγμα που με κατέπληξε με κάποιον κάπως γνωστό μου. Αυτός είχε φυλακιστεί τρεις μήνες για αντίσταση κατά της αρχής. Άτομο του χώρου και αυτό, έλεγε, ότι το ΠΑΣΟΚ μαζί με την αλλαγή του θα φέρει και την Ελευθερία, θα αφήσει ελεύθερο το «μαύρο» και την μαριχουάνα, θα ζούμε καλύτερα, δεν θα βαράνε οι μπάτσοι τον κόσμο, ούτε θα φυλακίζουν άνθρωπο για τις ιδέες του. Γενικά, μου λέει, ο Ανδρέας είναι σαν και εμάς. Η απογοήτευση που ένιωσα από αυτά που άκουσα με έκανε να παγώσω, τον χαιρέτησα και έφυγα. Δεν σκέφτηκα τίποτα από όσα μου είπε, σήκωσα μόνο τους ώμους μου ήθελα να πείσω τον εαυτό μου ότι τελικά κανένας δεν κάνει ότι πιστεύει και ότι λέει με ειλικρίνεια και προχώρησα*».

Εάν όπου ΠΑΣΟΚ βάλουμε Σύριζα και όπου Ανδρέας Αλέξης, η επικαιροποίηση μιας τέτοιας προφορικής κατάθεσης από κάποιον που κινείται στον λεγόμενο α/α χώρο δεν βρίσκεται στα όρια του φανταστικού. Δυστυχώς, μετά από τριάντα και βάλε χρόνια από το 1981, υπάρχουν ακόμη από μερικούς αυτές οι προσδοκίες και απόψεις, οι οποίες πάντα εμφανίζονται, κατά κανόνα, στα πλαίσια της προφορικής κατάθεσης, διότι όπως είναι γνωστό τα «γραπτά μένουν».

Όπως αναφέρει και ο παραπάνω συγγραφέας, τα όσα άκουσε τον έκαναν να παγώσει από την απογοήτευση. Πράγματι, είναι ορισμένες καταστάσεις που σε αδρανοποιούν μη θέλοντας να πιστέψεις ότι υπάρχουν άτομα που

συνέχεια στη σελίδα 6

συνέχεια από τη σελίδα 5

δεν έχουν κατανοήσει επακριβώς την θέση περί αντίθεσης σε κάθε μορφής εξουσία ή, αλλοιώς, σκέφτονται ευκαιριακά και ωφελιμιστικά. Αλλά εάν οι φίλοι μας το 1981 δεν είχαν ξαναζήσει μια σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση και αφελώς πίστεψαν σε αυτή, δεν υπάρχει σήμερα καμία αφέλεια ή μη γνώση για τις επιδιώξεις και τους στόχους των εξουσιαστών. Άλλωστε σε αυτήν την κατεύθυνση βοηθούν τα ίδια τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ με τη πολυγλωσσία και τις αντιφατικές τους απόψεις. Δεν υπάρχει βδομάδα που να μην έχει γίνει γνωστή μια θέση στελέχους του ΣΥΡΙΖΑ, που αργότερα ανασκευάζεται από τα κεντρικά του κόμματος. Και το κυριότερο: η Δούρου αποτελεί ένα καλό παράδειγμα για το τί διακυβέρνηση θα ακολουθήσει ο Τσίπρας στο ενδεχόμενο ανάληψης. Όπως είπαμε και παραπάνω, ο προϋπολογισμός που ψηφίστηκε είναι στο μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμός Σγουρού και δείχνει τον δρόμο. Θυμόμαστε επίσης και τις πρώτες βδομάδες διακυβέρνησης του Γιώργου Παπανδρέου, όπου τα μέσα ενημέρωσης πρόβαλαν αρεστές θέσεις για το κοινό, όπως ότι τα βουλευτικά πολυτελή αυτοκίνητα θα αντικατασταθούν με απλά υβριδικά. Ενώ λίγο αργότερα αντί για υβριδικά ήρθαν οι τροϊκανές μπουλντόζες για να ισοπεδώσουν τα πάντα.

Αντίστοιχα, ας δούμε λίγο στον τομέα της τραπεζικής πολιτικής τις πρόσφατες αποφάσεις του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά πρώτα ας θυμηθούμε τι έλεγε ο Τσίπρας στους εργαζόμενους της ΒΙΟ.ΜΕ., τον Φεβρουάριο του '13: «*Στο δικό μας σχεδιασμό έχουμε τη δημιουργία δημόσιας τράπεζας ειδικού σκοπού για τη χρηματοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Από αυτή λοιπόν τη δημόσια τράπεζα... θα εκπονήσουμε προγράμματα χρηματοδότησης των πρωτοβουλιών συνεταιρισμών εργαζομένων που προχωράνε με αυτοδιαχείριση, να πάρουν στα χέρια τους την παραγωγή*». Ακριβώς τα ίδια έλεγε και ο Ανδρέας για αυτοδιαχείριση, που μετά ξεχάστηκε ή για την ακρίβεια εντάχθηκε στον ΟΑΕ (τον οργανισμό ανασυγκρότησης «προβληματικών» επιχειρήσεων, όπου τα αφεντικά ξεφορτώνονταν τις χρεωμένες τους επιχειρήσεις). Ενάμισυ χρόνο μετά από τα λόγια του Τσίπρα στη ΒΙΟ.ΜΕ διαβάζουμε την απόφαση της ΚΕ του ΣΥΡΙΖΑ για τις τράπεζες, η οποία έγινε δεκτή με ενθουσιασμό από τα site οικονομίας και αγοράς. Η bankingnews.gr, έχει τίτλο: «*Ανατρεπτική και ιστορική απόφαση από τον ΣΥΡΙΖΑ – Τάσσεται κατά της κρατικοποίησης των ελληνικών τραπεζών*» και υπότιτλο: «*Ο ΣΥΡΙΖΑ τάχθηκε κι υπέρ της διατήρησης του ΤΑΙΠΕΔ, ενώ θα μπλοκάρει την περαιτέρω ιδιωτικοποίηση των ΔΕΚΟ κοινής ωφέλειας… Μία άκρως ανατρεπτική απόφαση έλαβε ο ΣΥΡΙΖΑ στην Κεντρική του Επιτροπή καθώς καταψήφισε την πρόταση για κρατικοποίηση των τραπεζών, εξέλιξη… που ουσιαστικά επιτρέπει την συνέχιση της υφιστάμενης κατάστασης στο ελληνικό banking. Είναι ανατρεπτική επειδή ο ΣΥΡΙΖΑ ιδεολογικά είχε ταχθεί εδώ και χρόνια υπέρ της κρατικοποίησης των τραπεζών και προφανώς η απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής αλλάζει όλα τα δεδομένα… Με την απόφαση αυτή προφανώς ο ΣΥΡΙΖΑ θέλει να περάσει ένα μήνυμα ότι δεν θέλει να πάει κόντρα στις αγορές, ούτε να ακολουθήσει διαφορετική πορεία από αυτή που ορίζουν οι αγορές.[…] Έτσι ο ΣΥΡΙΖΑ ακολουθεί την διεθνή τάση όπου η αριστερά αποδέχεται τον ρόλο της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.[…] Ταυτό-*

Κι ένα νεκρό δέντρο αφήνει την σκιά του. Αυτοί όμως που έκαψαν τα πάντα βλέπουν μόνο σκιές. Κι αυτές οι σκιές είναι χειρότερο που μένουν. Καλύτερα να μην είχε μείνει τίποτα. Αυτές οι σκιές κινούνται και σε κυνηγούν σαν φαντάσματα με το πρώτο αναιμικό αεράκι. Γλιστρούν μέσα στο θόρυβο να γίνουν άλικη βροχή, δοσμένη σε μια καταιγίδα που μαστιγώνει την όραση. Προσπερνούν τον χρόνο και το χώρο μέσα μας, δίχως μιλιά και χρώματα. Είναι οι εμπειρίες που δεν έγιναν γνώση, τα τρίμματα της ψυχής που δεν γέννησαν σπόρους ελευθερίας. Όλα γύρω και δίπλα μας. Σε μια συνεχή κατάτμηση άνευ όρων. Μέρα με την μέρα, με τα πόδια γυμνά να πληγιάζουν στο γαρμπίλι τ' ανήφορου.

Κι ένα νεκρό δέντρο αφήνει την δροσιά του. Δακρύζει πορφύρα να γλυκάνει τις καμένες του ρίζες. Κι ο ιστός της γριάς αράχνης γίνεται φυλαχτό. Σφουγγίζει το ξέπνοο δάκρυ στα σπλάχνα του, δίνει φύση απ' την φύση του. Λάφυρο από εφιάλτη. Αστικός τρόμος κι εν τάφω επιβίωση. Η μνήμη σμιλεμένη σε πρωινές δροσοσταλίδες. Η μνήμη που δεν υπακούει στα θέλγητρα του νόστου και προχωρεί εμπρός μονάχη. Η μνήμη που εκριζώνει τους οφθαλμούς της να υβρίσει τις οθόνες. Η γλύκα της καθαρής ύπαρξης και η κόσα του πολιτισμού πάνω απ' τα κεφάλια μας. Τα σκιάχτρα που ξεπληρώνουν τον θάνατο με τις ζωές μας. Οι αχυρένιες τους μπούκλες βαμμένες στο αίμα· ξέθωρες κι ευάλωτες στου χρόνου τ' ανεμογύρισμα. Ο χρόνος όμως δεν είναι με κανέναν. Συνωμοτεί ασταμάτητα εις βάρος όλων.

Είναι πάλι φορές που τα νεκρά δέντρα ξαναβρίσκουν ζωή μέσα μας. Αναγεννιούνται, βλασταίνουν, καρπίζουν. Αρκεί η καρδιά μας να είναι γόνιμη γη για όσα η εξουσία παρουσιάζει ως «ουτοπία». **Ένας τρόπος ελεύθερης ζωής**

Αφηγήσεις του Geronimo

ναν Μεξικάνο. Μόλις του το είπαν, ήρθε να με δει και εξέφρασε ελεύθερα την άποψή του για τον μέσο Μεξικάνο και την αποστροφή του για όλους τους Μεξικάνους γενικά.

Τον προσκάλεσα να με επισκεφτεί ξανά, πράγμα που έκανε και μετά την πρόσκλησή του τον επισκέφτηκα στη σκηνή του στον στρατιωτικό καταυλισμό Fort Sill.

Το καλοκαίρι του 1905, ο Dr. J.M. Greenwood, επιστάτης των σχολείων στο Cansas City, στο Misouri, με προσκάλεσε και τον πήρα να δει τον αρχηγό. Ο Geronimo ήταν αρκετά τυπικός και επιφυλακτικός, μέχρι που ο Dr. Greenwood είπε ότι είναι φίλος του στρατηγού Howard, που είχε μάθει ότι είχαν γνωριστεί. Τότε ο Geronimo τον προσκάλεσε σε μια σκιά, μας έφερε καθίσματα, φόρεσε το στρατιωτικό του καπέλο και μας σέρβιρε καρπούζι a la Apache (κομμένο σε μεγάλα κομμάτια), ενώ μιλούσε ελεύθερα και εύθυμα. Όταν φύγαμε, μας προσκάλεσε πιεστικά να τον επισκεφτούμε πάλι.

Σε λίγες μέρες, ο παλιός αρχηγός ήρθε να με δει και να ρωτήσει σχετικά «με τον πατέρα μου». Είπα, «εννοείς τον γέρο στρατηγό απ' το Κάνσας; επέστρεψε σπίτι του», «είναι ο πατέρας σου;» ρώτησε ο Geronimo. «Όχι, ο πατέρας μου πέθανε πριν από εικοσιπέντε χρόνια, ο Dr. Greenwood είναι μόνο φίλος μου», του απάντησα. Μετά από μερικές στιγμές σιωπής, ο γέρος Ινδιάνος ξαναμίλησε, αυτή τη φορά με έναν τόνο στη φωνή του αυστηρό ή που δεν σήκωνε περαιτέρω συζήτηση, «ο φυσικός σου πατέρας πέθανε, αυτός ο άνδρας έγινε φίλος σου και σύμβουλός σου απ' τη νεότητα. Με την υιοθεσία, είναι ο πατέρας σου. Πες του ότι είναι ευπρόσδεκτος να έρθει σπίτι μου, όποτε θέλει». Ήταν άχρηστο να εξηγήσω ο,τιδήποτε περισσότερο, καθώς για τον γέροντα δεν ήταν τίποτα καθοριστικό για να του ε-

κυβέρνησης του Γιώργου Παπανδρέου, όπου τα μέσα ενημέρωσης πρόβαλαν αρεστές θέσεις για το κοινό, όπως ότι τα βουλευτικά πολυτελή αυτοκίνητα θα αντικατασταθούν με απλά υβριδικά. Ενώ λίγο αργότερα αντί για υβριδικά ήρθαν οι τροϊκανές μπουλντόζες για να ισοπεδώσουν τα πάντα.

Αντίστοιχα, ας δούμε λίγο στον τομέα της τραπεζικής πολιτικής τις πρόσφατες αποφάσεις του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά πρώτα ας θυμηθούμε τι έλεγε ο Τσίπρας στους εργαζόμενους της ΒΙΟ.ΜΕ., τον Φεβρουάριο του '13: *«Στο δικό μας σχεδιασμό έχουμε τη δημιουργία δημόσιας τράπεζας ειδικού σκοπού για τη χρηματοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Από αυτή λοιπόν τη δημόσια τράπεζα... θα εκπονήσουμε προγράμματα χρηματοδότησης των πρωτοβουλιών συνεταιρισμών εργαζομένων που προχωράνε με αυτοδιαχείριση, να πάρουν στα χέρια τους την παραγωγή»*. Ακριβώς τα ίδια έλεγε και ο Ανδρέας για αυτοδιαχείριση, που μετά ξεχάστηκε ή για την ακρίβεια εντάχθηκε στον ΟΑΕ (τον οργανισμό ανασυγκρότησης «προβληματικών» επιχειρήσεων, όπου τα αφεντικά ξεφορτώνονταν τις χρεωμένες τους επιχειρήσεις). Ενάμισυ χρόνο μετά από τα λόγια του Τσίπρα στη ΒΙΟ.ΜΕ διαβάζουμε την απόφαση της ΚΕ του ΣΥΡΙΖΑ για τις τράπεζες, η οποία έγινε δεκτή με ενθουσιασμό από τα site οικονομίας και αγοράς. Η bankingnews.gr, έχει τίτλο: *«Ανατρεπτική και ιστορική απόφαση από τον ΣΥΡΙΖΑ – Τάσσεται κατά της κρατικοποίησης των ελληνικών τραπεζών»* και υπότιτλο: *«Ο ΣΥΡΙΖΑ τάχθηκε κι υπέρ της διατήρησης του ΤΑΙΠΕΔ, ενώ θα μπλοκάρει την περαιτέρω ιδιωτικοποίηση των ΔΕΚΟ κοινής ωφέλειας... Μία άκρως ανατρεπτική απόφαση έλαβε ο ΣΥΡΙΖΑ στην Κεντρική του Επιτροπή καθώς καταψήφισε την πρόταση για κρατικοποίηση των τραπεζών, εξέλιξη... που ουσιαστικά επιτρέπει την συνέχιση της υφιστάμενης κατάστασης στο ελληνικό banking. Είναι ανατρεπτική επειδή ο ΣΥΡΙΖΑ ιδεολογικά είχε ταχθεί εδώ και χρόνια υπέρ της κρατικοποίησης των τραπεζών και προφανώς η απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής αλλάζει όλα τα δεδομένα... Με την απόφαση αυτή προφανώς ο ΣΥΡΙΖΑ θέλει να περάσει ένα μήνυμα ότι δεν θέλει να πάει κόντρα στις αγορές, ούτε να ακολουθήσει διαφορετική πορεία από αυτή που ορίζουν οι αγορές.[...] Έτσι ο ΣΥΡΙΖΑ ακολουθεί την διεθνή τάση όπου η αριστερά αποδέχεται τον ρόλο της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.[...] Ταυτόχρονα η Κεντρική Επιτροπή έλαβε απόφαση να ακυρώσει την πρόταση να καταργηθεί το ΤΑΙΠΕΔ. Ο ΣΥΡΙΖΑ δεν θα καταργήσει το ΤΑΙΠΕΔ»*. Και όλα αυτά γίνονται πριν ακόμη πάρει την εξουσία, όπου είναι δεδομένο το «είπα-ξείπα» ως διαδικασία. Η στροφή στην «κανονικότητα» δίδεται ως διαβατήριο για την εξουσιοδότηση άδειας διαχείρισης του ελλαδικού χώρου.

Και όπως πάντα υπήρχαν Λαλιώτηδες για να κάνουν τη διαφορά, έτσι και σήμερα υπάρχουν οι Λαφαζάνηδες και οι λοιπές συνιστώσες για να φωνασκούν, αλλά να συμπορεύονται. Όμως, θα ήταν κρίμα να παραλείψουμε τη σχέση του dealer του life style Πέτρου Κωστόπουλου με τον Λαλιώτη και το ΠΑΣΟΚ κατά τη δεκαετία του '80. Αγαπημένα παιδιά και τα δύο του Ανδρέα Παπανδρέου, ο δε Κωστόπουλος μάλιστα, ορμώμενος εκ Παρισίων με το διδακτορικό «*Η οικονομική ανάπτυξη στην περιφέρεια του καπιταλισμού*», τοποθετήθηκε από τον ίδιο τον Παπανδρέου σε υψηλή θέση στην ελληνική αποστολή στις Βρυξέλλες το 1981. Ενώ αργότερα εργάστηκε στην Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, παρέα με τον Λαλιώτη. Όσον αφορά τον α/α χώρο, η συγκεκριμένη γενική γραμματεία προωθούσε το άνοιγμα κέντρων νεότητας σε συνοικίες της Αθήνας και άλλων μεγάλων πόλεων, χρηματοδοτούσε δράσεις που εκπορεύονταν από αυτά τα κέντρα και γενικά χρησιμοποιούσε «μαστίγιο και καρότο». Μην ξεχνάμε ότι αρχές του 1982, λίγους μήνες μετά την ανάληψη της εξουσίας από το ΠΑΣΟΚ, κατεστά-

Αφηγήσεις του Geronimo

Κι ένα νεκρό δέντρο αφήνει την δροσιά του. Δακρύζει πορφύρα να γλυκάνει τις καμένες του ρίζες. Κι ο ιστός της γριάς αράχνης γίνεται φυλαχτό. Σφουγγίζει το ξέπνοο δάκρυ στα σπλάχνα του, δίνει φύση απ' την φύση του. Λάφυρο από εφιάλτη. Αστικός τρόμος κι εν τάφω επιβίωση. Η μνήμη σμιλεμένη σε πρωινές δροσοσταλίδες. Η μνήμη που δεν υπακούει στα θέλγητρα του νόστου και προχωρεί εμπρός μονάχη. Η μνήμη που εκριζώνει τους οφθαλμούς της να υβρίσει τις οθόνες. Η γλύκα της καθαρής ύπαρξης και η κόσα του πολιτισμού πάνω απ' τα κεφάλια μας. Τα σκιάχτρα που ξεπληρώνουν τον θάνατο με τις ζωές μας. Οι αχυρένιες τους μπούκλες βαμμένες στο αίμα· ξέθωρες κι ευάλωτες στου χρόνου τ' ανεμογύρισμα. Ο χρόνος όμως δεν είναι με κανέναν. Συνωμοτεί ασταμάτητα εις βάρος όλων.

Είναι πάλι φορές που τα νεκρά δέντρα ξαναβρίσκουν ζωή μέσα μας. Αναγεννιούνται, βλασταίνουν, καρπίζουν. Αρκεί η καρδιά μας να είναι γόνιμη γη για όσα η εξουσία παρουσιάζει ως «ουτοπία». **Ένας τρόπος ελεύθερης ζωής που τσακίστηκε ανηλεώς από την κυριαρχία, είναι αδύνατον να υποκριθούμε πως απλώς δεν συνέβη**. Ο Geronimo υπήρξε σύμβουλος-αρχηγός και σαμάνος των Bedonkohe Απάτσι. Πολέμησε για να υπερασπιστεί τους αδελφούς και αδελφές του από τα νύχια των κρατιστών, με αυταπάρνηση, σιγουριά και γενναιότητα. Η καταγεγραμμένη από τον S. M. Barret εκτενής αυτοβιογραφία του με τίτλο *Geronimo's story of his life* (1906), αποτελεί κι ένα μοναδικό γεγονός όσον αφορά την διάσωση της μνήμης των ελεύθερων φυλών, απέναντι στην λήθη που επέβαλαν το αλκοόλ και οι ραβδωτές κάνες. Παραθέτουμε, λοιπόν, μεταφρασμένο ένα πολύ μικρό απόσπασμα από το εν λόγω έργο.

Ο συγγραφέας του βιβλίου για τον Geronimo, S.M. Barret, το 1906, δηλώνει στην εισαγωγή του ότι πρόθεσή του ήταν να δώσει στο κοινό μια αυθεντική καταγραφή της ζωής των Ινδιάνων Απάτσι και να ανταποδώσει στον Geronimo ως αιχμάλωτο πολέμου την ευγένεια, παρουσιάζοντας τις αιτίες που τον ανάγκασαν να αντιταχθεί στον πολιτισμό και

μας έφερε καθίσματα, φόρεσε το στρατιωτικό του καπέλο και μας σέρβιρε καρπούζι a la Apache (κομμένο σε μεγάλα κομμάτια), ενώ μιλούσε ελεύθερα και εύθυμα. Όταν φύγαμε, μας προσκάλεσε πιεστικά να τον επισκεφτούμε πάλι.

Σε λίγες μέρες, ο παλιός αρχηγός ήρθε να με δει και να ρωτήσει σχετικά «με τον πατέρα μου». Είπα, «εννοείς τον γέρο στρατηγό απ' το Κάνσας; επέστρεψε σπίτι του», «είναι ο πατέρας σου;» ρώτησε ο Geronimo. «Όχι, ο πατέρας μου πέθανε πριν από εικοσιπέντε χρόνια, ο Dr. Greenwood είναι μόνο φίλος μου», του απάντησα. Μετά από μερικές στιγμές σιωπής, ο γέρος Ινδιάνος ξαναμίλησε, αυτή τη φορά με έναν τόνο στη φωνή του αυστηρό ή που δεν σήκωνε περαιτέρω συζήτηση, «ο φυσικός σου πατέρας πέθανε, αυτός ο άνδρας έγινε φίλος σου και σύμβουλός σου απ' τη νεότητα. Με την υιοθεσία, είναι ο πατέρας σου. Πες του ότι είναι ευπρόσδεκτος να έρθει σπίτι μου, όποτε θέλει». Ήταν άχρηστο να εξηγήσω ο,τιδήποτε περισσότερο, καθώς για τον γέροντα δεν ήταν τίποτα καθοριστικό για να του εξηγήσει τη σχέση μου με τον Dr. Greenwood, μία σχέση που οριζόταν μόνο με βάση τα Ινδιάνικα έθιμα και άφησα το ζήτημα έτσι.

Στο τέλος αυτού του καλοκαιριού ρώτησα τον γέροντα αρχηγό αν μου επέτρεπε να δημοσιεύω κάποια απ' τα πράγματα που μου είχε αφηγηθεί, αλλά αρνήθηκε, λέγοντας, ωστόσο, ότι, αν τον πλήρωνα κι οι αξιωματικοί υπηρεσίας το επέτρεπαν, θα μπορούσε να μου αφηγηθεί την ιστορία όλης του της ζωής. Αμέσως απευθύνθηκα στη φρουρά (Fort Sill) και ζήτησα απ' τον αξιωματικό υπηρεσίας, Lieutenant Purington, την άδεια να γράψω τη ζωή του Geronimo. Αμέσως πληροφορήθηκα ότι το προνόμιο αυτό δε θα μου εχορηγείτο. Ο Lieutenant Purington μου εξήγησε ότι ο Geronimo κι οι πολεμιστές του διέπραξαν πολλές λεηλασίες και τους στοίχισαν πολύ οι υποταγμένοι των Απάτσι, προσθέτοντας ότι θα του άξιζε να τον κρεμάσουν, παρά να τον κακομάθουν, κερδίζοντας τόση προσοχή απ' τους πολιτισμένους. Μια πρότασή μου ήταν ότι η κυβέρνηση πλήρωσε πολλούς στρατιώτες και αξιωματούχους να πάνε στην Αριζόνα και να σκοτώσουν τον Geron-

ΡΙΖΑ – Τάσσεται κατά της κρατικοποίησης των ελληνικών τραπεζών» και υπότιτλο: *«Ο ΣΥΡΙΖΑ τάχθηκε κι υπέρ της διατήρησης του ΤΑΙΠΕΔ, ενώ θα μπλοκάρει την περαιτέρω ιδιωτικοποίηση των ΔΕΚΟ κοινής ωφέλειας… Μία άκρως ανατρεπτική απόφαση έλαβε ο ΣΥΡΙΖΑ στην Κεντρική του Επιτροπή καθώς καταψήφισε την πρόταση για κρατικοποίηση των τραπεζών, εξέλιξη… που ουσιαστικά επιτρέπει την συνέχιση της υφιστάμενης κατάστασης στο ελληνικό banking. Είναι ανατρεπτική επειδή ο ΣΥΡΙΖΑ ιδεολογικά είχε ταχθεί εδώ και χρόνια υπέρ της κρατικοποίησης των τραπεζών και προφανώς η απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής αλλάζει όλα τα δεδομένα… Με την απόφαση αυτή προφανώς ο ΣΥΡΙΖΑ θέλει να περάσει ένα μήνυμα ότι δεν θέλει να πάει κόντρα στις αγορές, ούτε να ακολουθήσει διαφορετική πορεία από αυτή που ορίζουν οι αγορές.[…] Έτσι ο ΣΥΡΙΖΑ ακολουθεί την διεθνή τάση όπου η αριστερά αποδέχεται τον ρόλο της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.[…] Ταυτόχρονα η Κεντρική Επιτροπή έλαβε απόφαση να ακυρώσει την πρόταση να καταργηθεί το ΤΑΙΠΕΔ. Ο ΣΥΡΙΖΑ δεν θα καταργήσει το ΤΑΙΠΕΔ».* Και όλα αυτά γίνονται πριν ακόμη πάρει την εξουσία, όπου είναι δεδομένο το «είπα-ξείπα» ως διαδικασία. Η στροφή στην «κανονικότητα» δίδεται ως διαβατήριο για την εξουσιοδότηση άδειας διαχείρισης του ελλαδικού χώρου.

Και όπως πάντα υπήρχαν Λαλιώτηδες για να κάνουν τη διαφορά, έτσι και σήμερα υπάρχουν οι Λαφαζάνηδες και οι λοιπές συνιστώσες για να φωνασκούν, αλλά να συμπορεύονται. Όμως, θα ήταν κρίμα να παραλείψουμε τη σχέση του dealer του life style Πέτρου Κωστόπουλου με τον Λαλιώτη και το ΠΑΣΟΚ κατά τη δεκαετία του '80. Αγαπημένα παιδιά και τα δύο του Ανδρέα Παπανδρέου, ο δε Κωστόπουλος μάλιστα, ορμώμενος εκ Παρισίων με το διδακτορικό «*Η οικονομική ανάπτυξη στην περιφέρεια του καπιταλισμού*», τοποθετήθηκε από τον ίδιο τον Παπανδρέου σε υψηλή θέση στην ελληνική αποστολή στις Βρυξέλλες το 1981. Ενώ αργότερα εργάστηκε στην Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, παρέα με τον Λαλιώτη. Όσον αφορά τον α/α χώρο, η συγκεκριμένη γενική γραμματεία προωθούσε το άνοιγμα κέντρων νεότητας σε συνοικίες της Αθήνας και άλλων μεγάλων πόλεων, χρηματοδοτούσε δράσεις που εκπορεύονταν από αυτά τα κέντρα και γενικά χρησιμοποιούσε «μαστίγιο και καρότο». Μην ξεχνάμε ότι αρχές του 1982, λίγους μήνες μετά την ανάληψη της εξουσίας από το ΠΑΣΟΚ, κατεστάλησαν οι πρώτες καταλήψεις σε Εξάρχεια και Ηράκλειο Αττικής, ενώ ξεκινούσαν και οι διαβόητες επιχειρήσεις «Αρετής» στα Εξάρχεια από τα σοσιαλιστικά ΜΑΤ. Την ίδια ώρα που το κράτος εξαπέλυε επίθεση σε καταλήψεις, στέκια, πλατείες, ο Λαλιώτης και οι λοιποί φρόντιζαν να έχουν ανοιχτό δίαυλο επικοινωνίας με διάφορες επιτροπές όπου συμμετείχαν και άτομα από τον α/α χώρο. Και να «παράγουν» κοινωνική πολιτική...

Το ζήτημα δεν είναι ποιές πρακτικές ακολουθούν οι εξουσιαστές για να στέκονται ακλόνητοι στις θέσεις τους, αλλά πώς εμείς θα στεκόμαστε αγέρωχοι, όχι απλά σαν πρόσωπα αλλά σαν σύνολο, στα κελεύσματα της εξουσίας. Υπερήφανοι για τις ιδέες μας, τις απόψεις μας και τις πρακτικές μας... Διότι «**μπορείς να ξεγελάς όλους για λίγο καιρό, λίγους όλο τον καιρό, αλλά όχι όλους όλο τον καιρό**»...

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

στου χρόνου τ' ανεμογύρισμα. Ο χρόνος όμως δεν είναι με κανέναν. Συνωμοτεί ασταμάτητα εις βάρος όλων.

Είναι πάλι φορές που τα νεκρά δέντρα ξαναβρίσκουν ζωή μέσα μας. Αναγεννιούνται, βλασταίνουν, καρπίζουν. Αρκεί η καρδιά μας να είναι γόνιμη γη για όσα η εξουσία παρουσιάζει ως «ουτοπία». **Ένας τρόπος ελεύθερης ζωής που τσακίστηκε ανηλεώς από την κυριαρχία, είναι αδύνατον να υποκριθούμε πως απλώς δεν συνέβη**. Ο Geronimo υπήρξε σύμβουλος-αρχηγός και σαμάνος των Bedonkohe Απάτσι. Πολέμησε για να υπερασπιστεί τους αδελφούς και αδελφές του από τα νύχια των κρατιστών, με αυταπάρνηση, σιγουριά και γενναιότητα. Η καταγεγραμμένη από τον S. M. Barret εκτενής αυτοβιογραφία του με τίτλο *Geronimo's story of his life* (1906), αποτελεί κι ένα μοναδικό γεγονός όσον αφορά την διάσωση της μνήμης των ελεύθερων φυλών, απέναντι στην λήθη που επέβαλαν το αλκοόλ και οι ραβδωτές κάνες. Παραθέτουμε, λοιπόν, μεταφρασμένο ένα πολύ μικρό απόσπασμα από το εν λόγω έργο.

Ο συγγραφέας του βιβλίου για τον Geronimo, S.M. Barret, το 1906, δηλώνει στην εισαγωγή του ότι πρόθεση του ήταν να δώσει στο κοινό μια αυθεντική καταγραφή της ζωής των Ινδιάνων Απάτσι και να ανταποδώσει στον Geronimo ως αιχμάλωτο πολέμου την ευγένεια, παρουσιάζοντας τις αιτίες που τον ανάγκασαν να αντιταχθεί στον πολιτισμό και τους νόμους. Βέβαια, στο τέλος, ευχαριστεί τον τότε πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών, Theodore Roosevelt, «χωρίς την ευγενική βοήθεια και τις συμβουλές του οποίου αυτό το βιβλίο δεν θα μπορούσε να έχει γραφτεί».

Ο S.M. Barret πρωτοσυνάντησε τον Geronimo το καλοκαίρι του 1904, ως διερμηνέας του απ' τα αγγλικά στα ισπανικά και το αντίστροφο, για να πουλήσει ένα στρατιωτικό καπέλο. Περιγράφει, λοιπόν, τα εξής:

Μετά απ' αυτό, πάντοτε είχε έναν καλό λόγο για μένα, κάθε φορά που συναντιόμασταν, αλλά ποτέ δεν έμπαινε σε μια πιο γενική συζήτηση μαζί μου, μέχρι που έμαθε ότι κάποτε τραυματίστηκα από έ-

σιωπής, ο γέρος Ινδιάνος ξαναμίλησε, αυτή τη φορά με έναν τόνο στη φωνή του αυστηρό ή που δεν σήκωνε περαιτέρω συζήτηση, «ο φυσικός σου πατέρας πέθανε, αυτός ο άνδρας έγινε φίλος σου και σύμβουλός σου απ' τη νεότητα. Με την υιοθεσία, είναι ο πατέρας σου. Πες του ότι είναι ευπρόσδεκτος να έρθει σπίτι μου, όποτε θέλει». Ήταν άχρηστο να εξηγήσω ο,τιδήποτε περισσότερο, καθώς για τον γέροντα δεν ήταν τίποτα καθοριστικό για να του εξηγήσει τη σχέση μου με τον Dr. Greenwood, μία σχέση που οριζόταν μόνο με βάση τα Ινδιάνικα έθιμα και άφησα το ζήτημα έτσι.

*Στο τέλος αυτού του καλοκαιριού ρώτησα τον γέροντα αρχηγό αν μου επέτρεπε να δημοσιεύω κάποια απ' τα πράγματα που μου είχε αφηγηθεί, αλλά αρνήθηκε, λέγοντας, ωστόσο, ότι, αν τον πλήρωνα κι οι αξιωματικοί υπηρεσίας το επέτρεπαν, θα μπορούσε να μου αφηγηθεί την ιστορία όλης του της ζωής. Αμέσως απευθύνθηκα στη φρουρά (Fort Sill) και ζήτησα απ' τον αξιωματικό υπηρεσίας, Lieutenant Purington, την άδεια να γράψω τη ζωή του Geronimo. Αμέσως πληροφορήθηκα ότι το προνόμιο αυτό δε θα μου εχορηγείτο. Ο Lieutenant Purington μου εξήγησε ότι ο Geronimo κι οι πολεμιστές του διέπραξαν πολλές λεηλασίες και τους στοίχισαν πολύ οι υποταγμένοι των Απάτσι, προσθέτοντας ότι θα του άξιζε να τον κρεμάσουν, παρά να τον κακομάθουν, κερδίζοντας τόση προσοχή απ' τους πολιτισμένους. Μια πρότασή μου ήταν ότι η κυβέρνηση πλήρωσε πολλούς στρατιώτες και αξιωματούχους να πάνε στην Αριζόνα και να σκοτώσουν τον Geronimo και τους Απάτσι και δεν έδειχναν να ξέρουν πώς να το κάνουν. Δεν έμεινα και πολύ ικανοποιημένος με την υπερηφάνεια του αξιωματικού του τακτικού στρατού κι έτσι αναζήτησα αλλού την άδεια. Έπειτα, έγραψα στον πρόεδρο Roosevelt ότι εδώ **βρισκόταν ένας γέρος Ινδιάνος που ήταν αιχμάλωτος πολέμου για είκοσι χρόνια**, καθώς ποτέ δεν του δόθηκε η ευκαιρία να πει τη δική του εκδοχή και ζητούσα την άδεια να δημοσιεύσω την ιστορία της ζωής του κι ότι η δημοσίευση δεν θα επηρέαζε δυσμενώς τους αιχμαλώτους των Απάτσι. Τελικά, η δημοσίευση εγκρίθηκε. Σε λίγες μέρες έλαβα απάντηση απ' το Fort Sill ότι ο πρόεδρος είχε διατάξει τον αξιωματικό υπηρεσίας να δώσει άδεια, όπως ζητούνταν.*

υπό τη σκιά του πολιτισμού

Έπειτα παραθέτει τις επίσημες επιστολές και τις γραφειοκρατικές διαδικασίες που χρειάστηκαν, για την έγκριση. Ως μεταφραστής χρησιμοποιήθηκε ο Asa Deklugie, γιος του Whoa, αρχηγός των Nedni Apache. Συνεχίζοντας ο Barrett, αναφέρει:

Ο Geronimo αρνήθηκε να μιλήσει, όταν εμφανίστηκε ένας στενογράφος ή να περιμένει για διορθώσεις και ερωτήσεις, όταν έλεγε την ιστορία του. Κάθε μέρα είχε στο νου του τι θα έλεγε και το αφηγούνταν με μεγάλη σαφήνεια και συντομία. Προτιμούσε να μιλάει στη σκηνή του, στο σπίτι του Asa Deklugie, σε κάποια μικρή ορεινή κοιλάδα ή καθώς μας οδηγούσε με έναν λικνιστό καλπασμό κατά μήκος της πεδιάδας. Όπου τον οδηγούσε η διάθεσή του, έλεγε ό,τι του άρεσε και τίποτε παραπάνω. Τη μέρα που πρωτοέδωσε ένα μέρος της αυτοβιογραφίας του, δεν ερωτήθηκε για καμιά λεπτομέρεια ούτε πρόσθεσε άλλη λέξη, αλλά απλώς παρήγγειλε, «γράψε ό,τι είπα» και μας άφησε να θυμηθούμε και να γράψουμε την ιστορία, χωρίς καθόλου βοήθεια. Θα συμφωνούσε, ωστόσο, να έρθει μια άλλη μέρα για τη μελέτη μου ή σε οποιοδήποτε μέρος θα όριζα και να ακούσει την καταγραφή μου (για τους Απάτσι) ή για ό,τι είχε ειπωθεί και τότε θα απαντούσε σ' όλα τα ερωτήματα ή θα πρόσθετε πληροφορίες όπου μπορούσε να πειστεί ότι χρειαζόταν.

Σύντομα κουράστηκε τόσο κατά τη δημιουργία του βιβλίου, που θα εγκατέλειπε την προσπάθεια, αλλά συνέχισε, επειδή είχε συμφωνήσει να μου πει όλη την ιστορία. ***Όταν δίνει το λόγο του μια φορά, τίποτε δεν μπορεί να τον εμποδίσει να εκπληρώσει την υπόσχεσή του.*** Μια εξαιρετική εικόνα αυτού του γεγονότος μας έδωσε ο ίδιος τον Ιανουάριο του 1906. *Είχε συμφωνήσει να έρθει για τη μελέτη μου μια συγκεκριμένη ημερομηνία, αλλά στη συμφωνημένη*

*Ήταν μια ψυχρή μέρα και ο διερμηνέας μετέφερε την καρέκλα του κοντά στην σχάρα, για να ζεσταθεί μετά την έκθεσή του σε μια μακρά πορεία με το άλογο. Έτσι όπως καθόταν κοίταξε έξω απ' το παράθυρο, μετά σηκώθηκε αμέσως και, χωρίς να μιλήσει, έδειξε γρήγορα ένα κινούμενο αντικείμενο, να έρχεται προς εμάς. Γρήγορα αναγνώρισα τον γέροντα αρχηγό να ιππεύει με μανία (αποδεδειγμένα, προσπαθώντας να φτάσει τόσο γρήγορα όσο ο διερμηνέας), το άλογό του κάμφθηκε με ορμή και κουβαριάστηκε απ' την κούραση. Αφού κατέβηκε απ' τ' άλογό του, μπήκε και είπε με έναν βραχνό ψίθυρο, «**υποσχέθηκα να έρθω. Είμαι εδώ**».*

Του εξήγησα ότι δεν τον περίμενα σε μια τόσο θυελλώδη μέρα και ότι στη φυσική του κατάσταση δε θα έπρεπε να προσπαθεί να εργαστεί. Στάθηκε για μια στιγμή και τότε, χωρίς να μιλήσει, έφυγε απ' το δωμάτιο, ξαναΐππευσε το κουρασμένο του πόνυ και με σκυφτό κεφάλι αντιμετώπισε δέκα μακρά μίλια κρύου βόρειου ανέμου –είχε κρατήσει την υπόσχεσή του.

Όταν τέλειωσε την αφήγησή του, υπέβαλα το χειρόγραφο στον ταγματάρχη Charles W. Taylor, της 18ης ίλης ιππικού, τον διοικητή του Fort Sill, στην Οκλαχόμα, που μου έδωσε μερικές πολύτιμες σχετικές πληροφορίες, που ζήτησα απ' τον Geronimo να μου πει. Στις περισσότερες περιπτώσεις ο γέροντας αρχηγός μου έδωσε την επιθυμητή πληροφορία, αλλά σε κάποιες περιπτώσεις αρνήθηκε, δηλώνοντας τους λόγους της άρνησής του.

Όταν ενσωμάτωσα τις πρόσθετες πληροφορίες, υπέβαλα το χειρόγραφο στον πρόεδρο Roosevelt, από την επιστολή του οποίου παραθέτω: «αυτός είναι ένας πολύ ενδιαφέρων τόμος που μου έδωσες στο χειρόγραφο, αλλά θα ήθελα να σε συμβουλεύσω να παραιτηθείς της ευθύνης όλων

πικό ζήτημα και το άφησε χωρίς σχόλια, καθώς σε καμιά περίπτωση δεν αφορά στην ιστορία των Απάτσι.

Στη σελίδα 97 του χειρογράφου ο Geronimo κατηγορεί τον στρατηγό Miles για κακή πίστη. Βεβαίως, ο στρατηγός Miles έκανε τη συμφωνία με τους Απάτσι, αλλά γνωρίζουμε πολύ καλά ότι δεν είναι υπεύθυνος για τον τρόπο που η Κυβέρνηση αντιμετώπισε τελικά τους αιχμαλώτους πολέμου. Ωστόσο, ο Geronimo δεν μπορεί να το κατανοήσει αυτό και ρίχνει το φταίξιμο στον στρατηγό Miles για αυτό που αποκάλεσε άδικη συμφωνία.

Στο παραπάνω απόσπασμα, όπως και σε αυτό που ακολουθεί, ο Barrett προσπαθεί να δικαιολογήσει τον Miles και την κυβέρνηση.

Κάποιος θα μπορούσε να περιμένει το Τμήμα Πολέμου να αποδείξει τους αντίθετους ισχυρισμούς για τις δικές του πράξεις, αλλά είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικό ότι μια τόσο φιλελεύθερη άποψη ελήφθη από τέτοια κριτική κι ότι επίσης μια τόσο ειλικρινής δήλωση αξίζει να μπει στο υπόμνημα της Αυτοβιογραφίας. Βεβαίως, ούτε ο πρόεδρος ούτε ο στρατηγός του Τμήματος Πολέμου είναι σε καμιά περίπτωση υπεύθυνοι για όσα λέει ο Geronimo. Απλώς, μας παραχώρησε την ευκαιρία να δηλώσει την δική του εκδοχή, όπως τη βλέπει. Το γεγονός ότι ο Geronimo είπε την ιστορία με το δικό του τρόπο, είναι αναμφίβολα η απαραίτητη δικαιολογία που προσφέρεται για τα πολλά αντισυμβατικά στοιχεία του έργου του.

Τα παραπάνω τμήματα της εισαγωγής επιλέχθηκαν να παρατεθούν πριν απ' τα κεφάλαια του ίδιου του Geronimo, ώστε να γίνουν κατανοητές όχι μόνο οι συνθήκες συγγραφής της αυτοβιογραφίας, αλλά και τα εμπόδια που παρουσιάζονται, όταν διαμεσολαβούν οι «απαραίτητες» διαδικασίες του κρατισμού-πολιτισμού. Ο ίδιος ο Barrett άλλοτε δηλώνει ξεκάθαρα κι άλλοτε υπονοεί τη λογοκρισία που δέχτηκε και την έγκριση του στρατού και της κυβέρνησης που έπρεπε με μεγάλη δυσκολία να πάρει,

Υπήρχαν δύο φυλές πλασμάτων: τα πουλιά ή η φτερωτή φυλή και τα τέρατα. Τα πρώτα οργανώνονταν υπό την ηγεσία του αρχηγού τους, του αετού.

Αυτές οι φυλές συχνά έκαναν συμβούλια και τα πουλιά ήθελαν να τους επιτραπεί το φως. Αυτό, αμέσως, τα θηρία, το αρνήθηκαν. Τελικά, τα πουλιά έκαναν πόλεμο εναντίον των θηρίων.

Τα θηρία ήταν οπλισμένα με ρόπαλα, αλλά ο αετός είχε διδάξει τη φυλή του να χρησιμοποιεί τόξα και βέλη. Τα ερπετά ήταν τόσο σοφά, που δεν ήταν δυνατό ν' αφανιστούν όλα. Ένα βρήκε καταφύγιο σε έναν απότομο γκρεμό ενός βουνού στην Αριζόνα και το μάτι του (αλλαγμένο σε έναν λαμπερό λίθο) μπορεί να το δει κανείς ακόμη και σήμερα σε αυτό το βράχο. Οι αρκούδες, όταν σκοτώθηκαν, καθεμιά μεταμορφώθηκε σε διάφορες άλλες αρκούδες, έτσι που όσο περισσότερες αρκούδες σκότωνε η φτερωτή αγέλη, τόσο πιο πολλές γίνονταν. Ο δράκος δεν μπορούσε να σκοτωθεί, επίσης, επειδή καλυπτόταν με τέσσερα στρώματα κερατοειδών λεπιών και τα βέλη δεν μπορούσαν να τον διαπεράσουν. Ένα απ' τα πιο φρικιαστικά, αχρεία τέρατα (ακατονόμαστο) ήταν αδιαπέραστο στα βέλη τόσο, που ο αετός πετούσε ψηλά στον αέρα με έναν κυκλικό, λευκό λίθο και τον άφησε να πέσει στο κεφάλι του τέρατος, σκοτώνοντάς το ακαριαία. Αυτή ήταν μια τόσο ευεργετική βοήθεια, που ο λίθος ονομάστηκε ιερός (ένα σύμβολο αυτού του λίθου χρησιμοποιείται στο παιγνίδι της φυλής των Kah[1]). Πολέμησαν για πολλές μέρες, αλλά τελικά τα πουλιά κέρδισαν τη νίκη.

Αφού τελείωσε αυτός ο πόλεμος, παρόλο που κάποια κακά τέρατα παρέμειναν, τα πουλιά ήταν ικανά να ελέγχουν τα συμβούλια και κέρδισαν το φως. Τότε το ανθρώπινο είδος μπορούσε να ζήσει και να ευημερήσει. Ο αετός ήταν αρχηγός σ' αυτή την καλή μάχη: γι' αυτό, ο άνθρωπος φόρεσε φτερά ως σύμβολα σοφίας, δικαιοσύνης και δύναμης.

Μεταξύ των λίγων ανθρώπινων όντων που ήταν ακόμη ζωντανά βρισκόταν και

λάδα ή καθώς μας οδηγούσε με έναν λικνιστό καλπασμό κατά μήκος της πεδιάδας. Όπου τον οδηγούσε η διάθεσή του, έλεγε ό,τι του άρεσε και τίποτε παραπάνω. Τη μέρα που πρωτοέδωσε ένα μέρος της αυτοβιογραφίας του, δεν ερωτήθηκε για καμιά λεπτομέρεια ούτε πρόσθεσε άλλη λέξη, αλλά απλώς παρήγγειλε, «γράψε ό,τι είπα»

*ναν βραχνό ψίθυρο, «**υποσχέθηκα να έρθω. Είμαι εδώ**».*

Του εξήγησα ότι δεν τον περίμενα σε μια τόσο θυελλώδη μέρα και ότι στη φυσική του κατάσταση δε θα έπρεπε να προσπαθεί να εργαστεί. Στάθηκε για μια στιγμή και τότε, χωρίς να μιλήσει, έφυγε απ' το δωμάτιο, ξαναΐππευσε το κουρασμένο του πόνυ

υπό τη σκιά του πολιτισμού

και μας άφησε να θυμηθούμε και να γράψουμε την ιστορία, χωρίς καθόλου βοήθεια. Θα συμφωνούσε, ωστόσο, να έρθει μια άλλη μέρα για τη μελέτη μου ή σε οποιοδήποτε μέρος θα όριζα και να ακούσει την καταγραφή μου (για τους Απάτσι) ή για ό,τι είχε ειπωθεί και τότε θα απαντούσε σ' όλα τα ερωτήματα ή θα πρόσθετε πληροφορίες όπου μπορούσε να πειστεί ότι χρειαζόταν.

*Σύντομα κουράστηκε τόσο κατά τη δημιουργία του βιβλίου, που θα εγκατέλειπε την προσπάθεια, αλλά συνέχισε, επειδή είχε συμφωνήσει να μου πει όλη την ιστορία. **Όταν δίνει το λόγο του μια φορά, τίποτε δεν μπορεί να τον εμποδίσει να εκπληρώσει την υπόσχεσή του.** Μια εξαιρετική εικόνα αυτού του γεγονότος μας έδωσε ο ίδιος τον Ιανουάριο του 1906. Είχε συμφωνήσει να έρθει για τη μελέτη μου μια συγκεκριμένη ημερομηνία, αλλά στη συμφωνημένη ώρα ο διερμηνέας ήρθε μόνος και είπε ότι ο Geronimo ήταν πολύ άρρωστος με κρυολόγημα και πυρετό. Ήρθε να μου πει ότι έπρεπε να κανονίσουμε καινούριο ραντεβού, επειδή φοβόταν ότι ο γέροντας πολεμιστής είχε προσβληθεί από πνευμονία.*

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΧΡΟΝΟΣ 12ος, Φύλλο 144
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης

και με σκυφτό κεφάλι αντιμετώπισε δέκα μακριά μίλια κρύου βόρειου ανέμου –είχε κρατήσει την υπόσχεσή του.

Όταν τέλειωσε την αφήγησή του, υπέβαλα το χειρόγραφο στον ταγματάρχη Charles W. Taylor, της 18ης ίλης ιππικού, τον διοικητή του Fort Sill, στην Οκλαχόμα, που μου έδωσε μερικές πολύτιμες σχετικές πληροφορίες, που ζήτησα απ' τον Geronimo να μου πει. Στις περισσότερες περιπτώσεις ο γέροντας αρχηγός μου έδωσε την επιθυμητή πληροφορία, αλλά σε κάποιες περιπτώσεις αρνήθηκε, δηλώνοντας τους λόγους της άρνησής του.

Όταν ενσωμάτωσα τις πρόσθετες πληροφορίες, υπέβαλα το χειρόγραφο στον πρόεδρο Roosevelt, από την επιστολή του οποίου παραθέτω: «αυτός είναι ένας πολύ ενδιαφέρων τόμος που μου έδωσες στο χειρόγραφο, αλλά θα ήθελα να σε συμβουλεύσω να παραιτηθείς της ευθύνης όλων αυτών των υποθέσεων, στις οποίες προσβάλλεται η φήμη ενός ατόμου».

Ακολουθώντας αυτή την πρόταση, προσάρτησα σημειώσεις σε όλο το βιβλίο, αρνούμενος την ευθύνη για μια δυσμενή κριτική κάθε ατόμου που αναφέρεται απ' τον Geronimo.

Στις 2 Ιουνίου του 1906, μεταβίβασα το πλήρες χειρόγραφο στο Τμήμα Πολέμου. [...]

Σύμφωνα με όσα παραθέτει ο Barrett παρακάτω, δίνοντας αποσπάσματα απ' τις επιστολές που αντάλλαξε με το Τμήμα Στρατού, το χειρόγραφο θεωρήθηκε ενδιαφέρον, αλλά κάποιες σελίδες και αποσπάσματα, που σημειώθηκαν με κόκκινο απ' το Τμήμα Στρατού, απορρίφθηκαν και του απάντησαν ότι το ντοκουμέντο αυτό, είτε συνολικά είτε εν μέρει, δε θα έπρεπε να λάβει έγκριση. Ο Barrett επέλεξε να δημοσιεύσει το υπόμνημα, ώστε να γίνει

Στο παραπάνω απόσπασμα, όπως και σε αυτό που ακολουθεί, ο Barrett προσπαθεί να δικαιολογήσει τον Miles και την κυβέρνηση.

Κάποιος θα μπορούσε να περιμένει το Τμήμα Πολέμου να αποδείξει τους αντίθετους ισχυρισμούς για τις δικές του πράξεις, αλλά είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικό ότι μια τόσο φιλελεύθερη άποψη ελήφθη από τέτοια κριτική κι ότι επίσης μια τόσο ειλικρινής δήλωση αξίζει να μπει στο υπόμνημα της Αυτοβιογραφίας. Βεβαίως, ούτε ο πρόεδρος ούτε ο στρατηγός του Τμήματος Πολέμου είναι σε καμιά περίπτωση υπεύθυνοι για όσα λέει ο Geronimo. Απλώς, μας παραχώρησε την ευκαιρία να δηλώσει την δική του εκδοχή, όπως τη βλέπει. Το γεγονός ότι ο Geronimo είπε την ιστορία με το δικό του τρόπο, είναι αναμφίβολα η απαραίτητη δικαιολογία που προσφέρεται για τα πολλά αντισυμβατικά στοιχεία του έργου του.

Τα παραπάνω τμήματα της εισαγωγής επιλέχθηκαν να παρατεθούν πριν απ' τα κεφάλαια του ίδιου του Geronimo, ώστε να γίνουν κατανοητές όχι μόνο οι συνθήκες συγγραφής της αυτοβιογραφίας, αλλά και τα εμπόδια που παρουσιάζονται, όταν διαμεσολαβούν οι «απαραίτητες» διαδικασίες του κρατισμού-πολιτισμού. Ο ίδιος ο Barrett άλλοτε δηλώνει ξεκάθαρα κι άλλοτε υπονοεί τη λογοκρισία που δέχτηκε και την έγκριση του στρατού και της κυβέρνησης που έπρεπε με μεγάλη δυσκολία να πάρει, προκειμένου να καταγράψει την ιστορία του Geronimo. Οπότε, λίγο ως πολύ, μπορούμε να καταλάβουμε τον τρόπο που προσεγγίστηκαν ανθρωπολογικά τόσο οι ινδιάνικες φυλές, όσο κι οι άλλες απολίτιστες ομάδες που έζησαν ή συνεχίζουν να ζουν παράλληλα με τον πολιτισμό. Είναι πολλά τα εμπόδια που πρέπει να ξεπεραστούν, προκειμένου να φτάσουμε στην καρδιά της ινδιάνικης ψυχής. Ωστόσο, υπάρχει μια οδός, που είναι αλάνθαστη: να ακολουθήσουμε την εσωτερική μας φωνή, που μιλάει όλες τις γλώσσες και κυρίως την σιωπή της κατανόησης και της βαθιά ειδομένης αλήθειας. Ας ακούσουμε, λοιπόν, τα λόγια του Geronimo, που πέρασαν μέσα από τις εποχές και τα αναχώματα που πυργώνει ο πολιτισμός ενάντια στην ελεύθερη βούληση:

Κεφάλαιο 1:
Οι απαρχές των Ινδιάνων Απάτσι

έναν απότομο γκρεμό ενός βουνού στην Αριζόνα και το μάτι του (αλλαγμένο σε έναν λαμπερό λίθο) μπορεί να το δει κανείς ακόμη και σήμερα σε αυτό το βράχο. Οι αρκούδες, όταν σκοτώθηκαν, καθεμιά μεταμορφώθηκε σε διάφορες άλλες αρκούδες, έτσι που όσο περισσότερες αρκούδες σκότωνε η φτερωτή αγέλη, τόσο πιο πολλές γίνονταν. Ο δράκος δεν μπορούσε να σκοτωθεί, επίσης, επειδή καλυπτόταν με τέσσερα στρώματα κερατοειδών λεπιών και τα βέλη δεν μπορούσαν να τον διαπεράσουν. Ένα απ' τα πιο φρικιαστικά, αχρεία τέρατα (ακατονόμαστο) ήταν αδιαπέραστο στα βέλη τόσο, που ο αετός πετούσε ψηλά στον αέρα με έναν κυκλικό, λευκό λίθο και τον άφησε να πέσει στο κεφάλι του τέρατος, σκοτώνοντάς το ακαριαία. Αυτή ήταν μια τόσο ευεργετική βοήθεια, που ο λίθος ονομάστηκε ιερός (ένα σύμβολο αυτού του λίθου χρησιμοποιείται στο παιγνίδι της φυλής των Kah[1]). Πολέμησαν για πολλές μέρες, αλλά τελικά τα πουλιά κέρδισαν τη νίκη.

Αφού τελείωσε αυτός ο πόλεμος, παρόλο που κάποια κακά τέρατα παρέμειναν, τα πουλιά ήταν ικανά να ελέγχουν τα συμβούλια και κέρδισαν το φως. Τότε το ανθρώπινο είδος μπορούσε να ζήσει και να ευημερήσει. Ο αετός ήταν αρχηγός σ' αυτή την καλή μάχη: γι' αυτό, ο άνθρωπος φόρεσε φτερά ως σύμβολα σοφίας, δικαιοσύνης και δύναμης.

Μεταξύ των λίγων ανθρώπινων όντων που ήταν ακόμη ζωντανά βρισκόταν και μια γυναίκα, που είχε ευλογηθεί με πολλά παιδιά, αλλά αυτά πάντοτε εξολοθρεύονταν απ' τα τέρατα. Αν με κάποιο τρόπο κατάφερνε να διαφύγει των άλλων, ο δράκος, που ήταν πολύ σοφός και πολύ κακός, θα ερχόταν ο ίδιος και θα έτρωγε τα μωρά.

Μετά από πολλά χρόνια, ένας γιος της καταιγίδας γεννήθηκε απ' αυτήν και εκείνη έσκαψε για χάρη του μια βαθιά σπηλιά. Την είσοδο αυτής της σπηλιάς την έκλεισε και πάνω απ' το σημείο έχτισε ένα καταυλισμό με φωτιά. Αυτή απέκρυψε το μέρος που κρυβόταν το μωρό και το κράτησε ζεστό. Κάθε μέρα θα μετακινούσε τη φωτιά και θα κατέβαινε στη σπηλιά, όπου ήταν ξαπλωμένο το παιδί, για να το φροντίσει. Τότε θα επέστρεφε και θα ξανάφτιαχνε την φωτιά και τον καταυλισμό.

Ο δράκος θα ερχόταν συχνά να τη ρωτήσει, αλλά θα έλεγε «δεν έχω άλλα παιδιά, τα έφαγες όλα».

όλα τα ερωτήματα ή θα πρόσθετε πληροφορίες όπου μπορούσε να πειστεί ότι χρειαζόταν.

Σύντομα κουράστηκε τόσο κατά τη δημιουργία του βιβλίου, που θα εγκατέλειπε την προσπάθεια, αλλά συνέχισε, επειδή είχε συμφωνήσει να μου πει όλη την ιστορία. ***Όταν δίνει το λόγο του μια φορά, τίποτε δεν μπορεί να τον εμποδίσει να εκπληρώσει την υπόσχεσή του.*** *Μια εξαιρετική εικόνα αυτού του γεγονότος μας έδωσε ο ίδιος τον Ιανουάριο του 1906. Είχε συμφωνήσει να έρθει για τη μελέτη μου μια συγκεκριμένη ημερομηνία, αλλά στη συμφωνημένη ώρα ο διερμηνέας ήρθε μόνος και είπε ότι ο Geronimo ήταν πολύ άρρωστος με κρυολόγημα και πυρετό. Ήρθε να μου πει ότι έπρεπε να κανονίσουμε καινούριο ραντεβού, επειδή φοβόταν ότι ο γέροντας πολεμιστής είχε προσβληθεί από πνευμονία.*

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 12ος, Φύλλο 144
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.
Με ταχυδρομική επιταγή στο όνομα: Γεώργιος Ν. Βλασσόπουλος, Τ.Θ. 30658, Τ.Κ. 10033, ΑΘΗΝΑ, ή καταθέτοντας το αντίστοιχο ποσόν στον αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα) 116/611-838-03 IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803 bic: ETHNGRAA
Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η γνωστοποίηση των στοιχείων σας μέσω του ταχυδομείου, τηλεφωνικά ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δηλαδή: Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο.

που μου έδωσε μερικές πολύτιμες σχετικές πληροφορίες, που ζήτησα απ' τον Geronimo να μου πει. Στις περισσότερες περιπτώσεις ο γέροντας αρχηγός μου έδωσε την επιθυμητή πληροφορία, αλλά σε κάποιες περιπτώσεις αρνήθηκε, δηλώνοντας τους λόγους της άρνησής του.

Όταν ενσωμάτωσα τις πρόσθετες πληροφορίες, υπέβαλα το χειρόγραφο στον πρόεδρο Roosevelt, από την επιστολή του οποίου παραθέτω: «αυτός είναι ένας πολύ ενδιαφέρων τόμος που μου έδωσες στο χειρόγραφο, αλλά θα ήθελα να σε συμβουλεύσω να παραιτηθείς της ευθύνης όλων αυτών των υποθέσεων, στις οποίες προσβάλλεται η φήμη ενός ατόμου».

Ακολουθώντας αυτή την πρόταση, προσάρτησα σημειώσεις σε όλο το βιβλίο, αρνούμενος την ευθύνη για μια δυσμενή κριτική κάθε ατόμου που αναφέρεται απ' τον Geronimo.

Στις 2 Ιουνίου του 1906, μεταβίβασα το πλήρες χειρόγραφο στο Τμήμα Πολέμου. [...]

Σύμφωνα με όσα παραθέτει ο Barrett παρακάτω, δίνοντας αποσπάσματα απ' τις επιστολές που αντάλλαξε με το Τμήμα Στρατού, το χειρόγραφο θεωρήθηκε ενδιαφέρον, αλλά κάποιες σελίδες και αποσπάσματα, που σημειώθηκαν με κόκκινο απ' το Τμήμα Στρατού, απορρίφθηκαν και του απάντησαν ότι το ντοκουμέντο αυτό, είτε συνολικά είτε εν μέρει, δε θα έπρεπε να λάβει έγκριση. Ο Barrett επέλεξε να δημοσιεύσει το υπόμνημα, ώστε να γίνει γνωστό στο κοινό. Τελικά, απορρίφθηκαν οι σελίδες που αναφέρονταν σε μια επίθεση εναντίον ενός τίπις Ινδιάνων, στο πέρασμα των Απάτσι ή Bowie (Κυνήγι) απ' τους στρατιώτες των Ηνωμένων Πολιτειών. Οι δηλώσεις του Geronimo, όμως, ουσιαστικά επιβεβαιώνονται από τον L.C. Hughes, συντάκτη του *The Star, Tueson, Arizona*.

Παρακάτω ο Barrett δίνει τις δικές του εξηγήσεις για τις σελίδες που κόπηκαν:

Στις σελίδες 90 και 91 του χειρογράφου, ο Geronimo κριτικάρει τον στρατηγό Crook. Αυτή η κριτική είναι απλώς η προσωπική άποψη του Geronimo για τον στρατηγό Crook. Ο Barrett το θεωρώ προσω-

γου του.

Τα παραπάνω τμήματα της εισαγωγής επιλέχθηκαν να παρατεθούν πριν απ' τα κεφάλαια του ίδιου του Geronimo, ώστε να γίνουν κατανοητές όχι μόνο οι συνθήκες συγγραφής της αυτοβιογραφίας, αλλά και τα εμπόδια που παρουσιάζονται, όταν διαμεσολαβούν οι «απαραίτητες» διαδικασίες του κρατισμού-πολιτισμού. Ο ίδιος ο Barrett άλλοτε δηλώνει ξεκάθαρα κι άλλοτε υπονοεί τη λογοκρισία που δέχτηκε και την έγκριση του στρατού και της κυβέρνησης που έπρεπε με μεγάλη δυσκολία να πάρει, προκειμένου να καταγράψει την ιστορία του Geronimo. Οπότε, λίγο ως πολύ, μπορούμε να καταλάβουμε τον τρόπο που προσεγγίστηκαν ανθρωπολογικά τόσο οι ινδιάνικες φυλές, όσο κι οι άλλες απολίτιστες ομάδες που έζησαν ή συνεχίζουν να ζουν παράλληλα με τον πολιτισμό. Είναι πολλά τα εμπόδια που πρέπει να ξεπεραστούν, προκειμένου να φτάσουμε στην καρδιά της ινδιάνικης ψυχής. Ωστόσο, υπάρχει μια οδός, που είναι αλάνθαστη: να ακολουθήσουμε την εσωτερική μας φωνή, που μιλάει όλες τις γλώσσες και κυρίως τη σιωπή της κατανόησης και της βαθιά ειδωμένης αλήθειας. Ας ακούσουμε, λοιπόν, τα λόγια του Geronimo, που πέρασαν μέσα από τις εποχές και τα αναχώματα που πυργώνει ο πολιτισμός ενάντια στην ελεύθερη βούληση:

Κεφάλαιο 1:
Οι απαρχές των Ινδιάνων Απάτσι

Στις απαρχές του σύμπαντος, ο κόσμος ήταν καλυμμένος με σκοτάδι. Δεν υπήρχε ήλιος ούτε μέρα. Η αιώνια νύχτα δεν είχε σελήνη μήτε αστέρια.

Υπήρχαν, όμως, όλα τα είδη θηρίων και πουλιών. Ανάμεσα σ' αυτά, τα θηρία ήταν πολύ φρικτά, ακατανόμαστα τέρατα, όπως οι δράκοι, τα λιοντάρια, οι τίγρεις, οι λύκοι, οι αλεπούδες, οι κάστορες, οι λαγοί, οι σκίουροι, οι αρουραίοι, τα ποντίκια κι όλα τα είδη τρομακτικών πλασμάτων, όπως οι σαύρες και τα ερπετά, που κατέστρεψαν κάθε ανθρώπινο βλαστάρι.

Όλα τα πλάσματα είχαν τη δύναμη του λόγου και ήταν προικισμένα με τη λογική.

στο παιγνίδι της φυλής των Kah[1]). Πολέμησαν για πολλές μέρες, αλλά τελικά τα πουλιά κέρδισαν τη νίκη.

Αφού τελείωσε αυτός ο πόλεμος, παρόλο που κάποια κακά τέρατα παρέμειναν, τα πουλιά ήταν ικανά να ελέγχουν τα συμβούλια και κέρδισαν το φως. Τότε το ανθρώπινο είδος μπορούσε να ζήσει και να ευημερήσει. Ο αετός ήταν αρχηγός σ' αυτή την καλή μάχη: γι' αυτό, ο άνθρωπος φόρεσε φτερά ως σύμβολα σοφίας, δικαιοσύνης και δύναμης.

Μεταξύ των λίγων ανθρώπινων όντων που ήταν ακόμη ζωντανά βρισκόταν και μια γυναίκα, που είχε ευλογηθεί με πολλά παιδιά, αλλά αυτά πάντοτε εξολοθρεύονταν απ' τα τέρατα. Αν με κάποιο τρόπο κατάφερνε να διαφύγει των άλλων, ο δράκος, που ήταν πολύ σοφός και πολύ κακός, θα ερχόταν ο ίδιος και θα έτρωγε τα μωρά.

Μετά από πολλά χρόνια, ένας γιος της καταιγίδας γεννήθηκε απ' αυτήν και εκείνη έσκαψε για χάρη του μια βαθιά σπηλιά. Την είσοδο αυτής της σπηλιάς την έκλεισε και πάνω απ' το σημείο έχτισε ένα καταυλισμό με φωτιά. Αυτή απέκρυψε το μέρος που κρυβόταν το μωρό και το κράτησε ζεστό. Κάθε μέρα θα μετακινούσε τη φωτιά και θα κατέβαινε στη σπηλιά, όπου ήταν ξαπλωμένο το παιδί, για να το φροντίσει. Τότε θα επέστρεφε και θα ξανάφτιαχνε την φωτιά και τον καταυλισμό.

Ο δράκος θα ερχόταν συχνά να τη ρωτήσει, αλλά θα έλεγε «δεν έχω άλλα παιδιά, τα έφαγες όλα».

Όταν το παιδί μεγάλωσε, δεν χρειαζόταν να μένει συνέχεια στη σπηλιά, επειδή κάποιες φορές ήθελε να τρέχει και να παίζει. Κάποτε ο δράκος είδε τα ίχνη του. Τώρα αυτό μπέρδεψε και εξόργισε τον γέρο δράκο, επειδή δεν μπορούσε να βρει την κρυψώνα του αγοριού. Αλλά είπε ότι θα κατέστρεφε τη μητέρα, αν δεν του έδειχνε που κρυβόταν το παιδί. Η φτωχή μητέρα είχε μπει σε τόσο μεγάλο μπελά: δεν μπορούσε να παρατήσει το παιδί, αλλά γνώριζε τη δύναμη και την πανουργία του δράκου και γι' αυτό ζούσε σε μόνιμο φόβο.

Αμέσως μετά απ' αυτό, το αγόρι είπε ότι

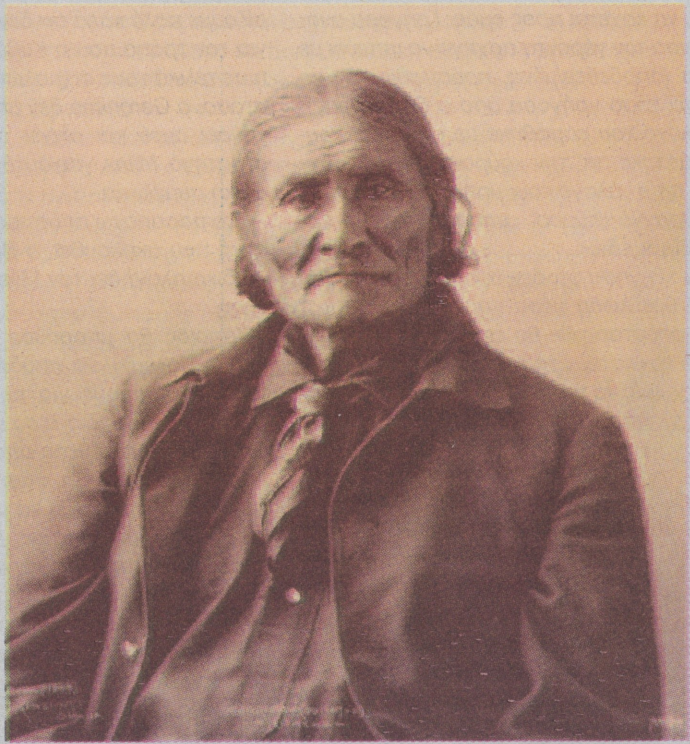
συνέχεια στη σελίδα 8

συνέχεια από τη σελίδα 8

ήθελε να πάει για κυνήγι. Η μητέρα δεν μπορούσε να δώσει τη συγκατάθεσή της. Του είπε για το δράκο, τους λύκους και τα ερπετά, αλλά είπε «αύριο θα πάω».

Στην παράκληση του αγοριού, ο θείος του (που ήταν ο μόνος εν ζωή άντρας τότε) έφτιαξε ένα μικρό τόξο για το αγόρι και πήγαν οι δυο τους για κυνήγι την επόμενη μέρα. Έσυραν το ελάφι μακριά στο βουνό και τελικά σκότωσε μια πάπια. Ο θείος του τού έδειξε πώς να ντύνεται με το δέρμα του ελαφιού και να ψήνει σε ξύλινη σχάρα το κρέας. Έψησαν τα πίσω δύο τέταρτα, ένα για το παιδί και ένα για το θείο του. Όταν το κρέας ήταν έτοιμο, το άφησαν στους θάμνους, για να κρυώσει. Ακριβώς τότε εμφανίστηκε η τεράστια μορφή του δράκου. Το αγόρι δε φοβήθηκε, αλλά ο θείος του έμεινε τόσο άναυδος από τρόμο, που δεν μπορούσε να μιλήσει ή να κινηθεί.

Ο δράκος πήρε το κομμάτι κρέατος του αγοριού και πήγε παράμερα. Τοποθέτησε το κρέας σε άλλο θάμνο και κάθισε δίπλα του. Τότε είπε: «αυτό είναι το παιδί που αναζητούσα. Αγόρι, είσαι καλό και στρουμπουλό, έτσι που όταν φάω αυτό το θήραμα, θα φάω και σένα». Το αγόρι είπε: «Όχι, δε θα φας ούτε εμένα ούτε το κρέας». Έτσι, προχώρησε ως εκεί που καθόταν ο δράκος και πήρε το κρέας πίσω στη δική του θέση. Ο δράκος είπε: «Μ' αρέσει το θάρρος σου, αλλά είσαι ανόητος, τι νομίζεις πως μπορείς να κάνεις;». «Λοιπόν», είπε το αγόρι, «μπορώ να κάνω αρκετά, για να προστατεύσω τον εαυτό μου, όπως μπορείς ν' ανακαλύψεις». Τότε ο δράκος πήρε πάλι το κρέας και το παιδί το ξαναπήρε πίσω. Τέσσερις φορές συνολικά ο δράκος πήρε το κρέας και μετά την τέταρτη φορά το αγόρι αντικατέστησε το κρέας και είπε: «Δράκοντα, θα παλέψεις μαζί μου;» Ο δράκος είπε: «Ναι, μ' όποιον τρόπο θέλεις». Το αγόρι είπε: «Θα σταθώ διακόσια βήματα μακριά σου και μπορείς να μου ρίξεις τέσσερις βολές με το τόξο σου και τα βέλη σου, υπό τον όρο ότι θα αλλάξουμε θέση και θα μου δώσεις και μένα τέσσερις βολές». «Ωραία», απάντησε ο δράκος, «πάσως το ουράνιο τόξο εξαφανίστηκε και το αγόρι στεκόταν πάλι στο έδαφος. Αυτό επαναλήφθηκε τέσσερις φορές και τότε το αγόρι είπε: «Δράκοντα, στάσου εκεί, είναι η σειρά μου να ρίξω». Ο δράκος είπε: «Εντάξει, τα μικρά σου βέλη δεν μπορούν να τρυπήσουν το πρώτο μου δέρμα από κέρατο και έχω άλλα τρία - ρίξε». Το αγόρι έριξε ένα βέλος, χτυπώντας τον δράκο κατευθείαν στην καρδιά και το ένα δέρμα από κερατοειδή λέπια έπεσε στο έδαφος. Η άλλη βολή το επόμενο δέρμα και έπειτα το επόμενο και η καρδιά του δράκου έμεινε εκτεθειμένη.

Τότε ο δράκος άρχισε να τρέμει, μα δεν κουνήθηκε. Πριν ρίξει το τέταρτο βέλος, το αγόρι είπε: «Θείε, έμεινες άλαλος απ' το φόβο, δεν κουνήθηκες, έλα εδώ, αλλιώς ο δράκος θα πέσει πάνω σου». Ο θείος του έτρεξε προς το μέρος του. Τότε επέσπευσε το τέταρτο βέλος με αληθινό στόχο και τρύπησε την καρδιά του δράκου. Μ' έναν τρομακτικό βρυχηθμό, ο δράκος κύλησε κάτω στην πλαγιά του βουνού –κάτω από τέσσερις γκρεμούς σε ένα φαράγγι από κάτω.

Αμέσως σύννεφα καταιγίδας σάρωσαν τα βουνά, αστραπές έλαμψαν, βροντές κύλισαν και χύθηκαν βροχές. Όταν η καταιγίδα πέρασε, πέρα μακριά στο φαράγγι από πρόσφερε σπίτια στη γη της δύσης.

Κεφάλαιο 2:
Υποδιαιρέσεις της φυλής των Απάτσι

Οι Ινδιάνοι Απάτσι υποδιαιρούνται σε έξι υπό-φυλές. Σε μια από αυτές, τους Be-don-ko-he, ανήκω.

Η φυλή μας κατοίκησε αυτή την περιοχή της ορεινής χώρας, που εκτείνεται δυτικά απ' την ανατολική γραμμή της Αριζόνα και νότια από τις πηγές του ποταμού Gila.

Ανατολικά από εμάς, ζούσαν οι Chihen-ne (Ojo Caliente, δηλαδή καυτό μάτι στα ισπανικά, καυτές πηγές) Απάτσι. Η φυλή μας δεν είχε ποτέ κανένα πρόβλημα μαζί τους. Ο Victoria, ο αρχηγός τους, ήταν πάντοτε φίλος μου. Πάντοτε βοηθούσε τη φυλή μας, όταν του ζητούσαμε βοήθεια. Έχασε τη ζωή του υπερασπιζόμενος τα δικαιώματα του λαού του. Ήταν καλός άνθρωπος και γενναίος πολεμιστής. Ο γιος του Charlie τώρα ζει εδώ στον καταυλισμό, μαζί μας.

Στα βόρειά μας ζούσαν οι Απάτσι του Λευκού Βουνού. Δεν ήταν πάντα με τους καλύτερους όρους με τη φυλή μας, αν και σπάνια είχαμε πόλεμο μεταξύ μας. Ήξερα τον αρχηγό τους, τον Hash-ka-ai-la, προσωπικά και τον θεωρούσα καλό πολεμιστή. Η εμβέλειά τους έφτανε μέχρι κοντά στους τον παλιό καιρό ήταν ο Co-chise και αργότερα ο γιος του, ο Naiche. Αυτή η φυλή ήταν πάντα η πιο φιλική σε μας. Πηγαίναμε συχνά μαζί για κατασκήνωση και ιχνηλάτηση. Ο Naiche, που ήταν σύντροφός μου στις μάχες, τώρα είναι σύντροφός μου στη δουλειά.

Στα νότια και στα δυτικά μας ζούσαν οι Ned-ni Απάτσι. Ο αρχηγός τους ήταν ο Whoa, που οι μεξικάνοι αποκαλούσαν Capitan Whoa. Ήταν σταθεροί μας φίλοι. Η γη αυτής της φυλής εκτείνεται εν μέρει στο Παλιό Μεξικό και εν μέρει στην Αριζόνα.[3] Ο Whoa κι εγώ συχνά κατασκηνώναμε και πολεμούσαμε μαζί σαν αδέρφια. Οι εχθροί μου ήταν και εχθροί του, οι φίλοι μου φίλοι του. Τώρα είναι νεκρός, αλλά ο γιος του Asa διερμηνεύει αυτή την ιστορία για μένα.

Ακόμη οι τέσσερις φυλές (οι Bedonkohe, οι Chokonen, οι Chihenne και οι Nedni), που έγιναν γρήγορα φίλοι στις μέρες της ελευθερίας, συνδέθηκαν μαζί, καθώς αυξάνονταν σε αριθμό. **Μόνο η καταστροφή όλου του λαού μας θα μπορούσε να διαλύσει τους δεσμούς της φιλίας μας.**

Εξαφανιζόμαστε απ' τη γη, ωστόσο δεν μπορώ να σκεφτώ ότι είμαστε άχρηστοι ή ότι ο Usen δε μπορούσε να μας έχει δημιουργήσει. Δημιούργησε όλες τις φυλές ανθρώπων και σίγουρα είχε έναν ενάρετο σκοπό, δημιουργώντας τον καθένα.

Για κάθε φυλή ανθρώπων που ο Usen δημιούργησε έφτιαξε επίσης ένα σπίτι. Στη γη που δημιούργησε για κάθε ιδιαίτερη φυλή τοποθέτησε ο,τιδήποτε θα ήταν καλύτερο για την ευημερία αυτής της φυλής.

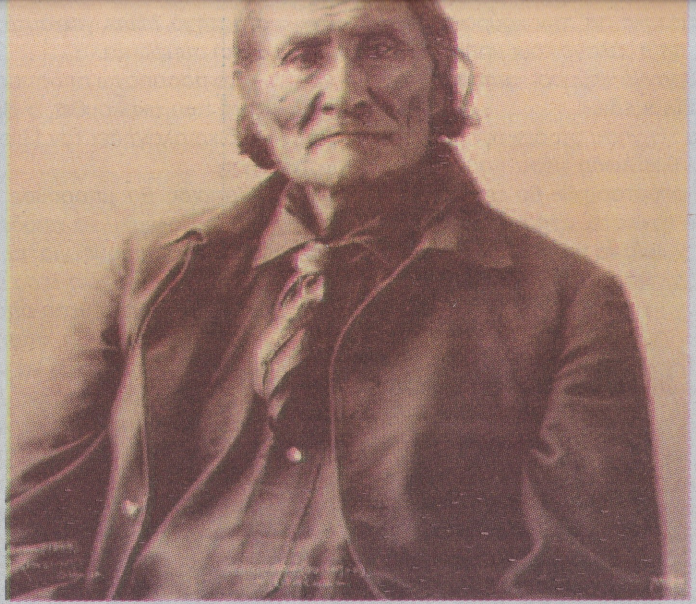
Όταν ο Usen δημιούργησε τους Απάτσι, έφτιαξε ακόμη τα σπίτια τους στη Δύση. Τους πρόσφερε τόσα σιτηρά, φρούτα και παιγνίδι, όσο χρειάζονταν για να τραφούν. Για ν' αποκαταστήσουν την υγεία τους, όταν τους χτυπούσε επιδημία, έφτιαχνε πολλά διαφορετικά βότανα, για να μεγαλώσουν. Τους δίδασκε πού να βρουν αυτά τα βοτάνια και πώς να τα προετοιμάσουν για ιατρικούς σκοπούς. Τους έδωσε ένα ευχάριστο κλίμα και όλα όσα χρειάζονταν για ένδυση και καταφύγιο ήταν στο χέρι τους.

Έτσι ήταν στην αρχή: οι Απάτσι και τα

λαφιού και να ψήνει σε ξύλινη σχάρα το κρέας. Έψησαν τα πίσω δύο τέταρτα, ένα για το παιδί και ένα για το θείο του. Όταν το κρέας ήταν έτοιμο, το άφησαν στους θάμνους, για να κρυώσει. Ακριβώς τότε εμφανίστηκε η τεράστια μορφή του δράκου. Το αγόρι δε φοβήθηκε, αλλά ο θείος του έμεινε τόσο άναυδος από τρόμο, που δεν μπορούσε να μιλήσει ή να κινηθεί.

Ο δράκος πήρε το κομμάτι κρέατος του αγοριού και πήγε παράμερα. Τοποθέτησε το κρέας σε άλλο θάμνο και κάθισε δίπλα του. Τότε είπε: «αυτό είναι το παιδί που αναζητούσα. Αγόρι, είσαι καλό και στρουμπουλό, έτσι που όταν φάω αυτό το θήραμα, θα φάω και σένα». Το αγόρι είπε: «Όχι, δε θα φας ούτε εμένα ούτε το κρέας». Έτσι, προχώρησε ως εκεί που καθόταν ο δράκος και πήρε το κρέας πίσω στη δική του θέση. Ο δράκος είπε: «Μ' αρέσει το θάρρος σου, αλλά είσαι ανόητος, τι νομίζεις πως μπορείς να κάνεις;». «Λοιπόν», είπε το αγόρι, «μπορώ να κάνω αρκετά, για να προστατεύσω τον εαυτό μου, όπως μπορείς ν' ανακαλύψεις». Τότε ο δράκος πήρε πάλι το κρέας και το παιδί το ξαναπήρε πίσω. Τέσσερις φορές συνολικά ο δράκος πήρε το κρέας και μετά την τέταρτη φορά το αγόρι αντικατέστησε το κρέας και είπε: «Δράκοντα, θα παλέψεις μαζί μου;» Ο δράκος είπε: «Ναι, μ' όποιον τρόπο θέλεις». Το αγόρι είπε: «Θα σταθώ διακόσια βήματα μακριά σου και μπορείς να μου ρίξεις τέσσερις βολές με το τόξο σου και τα βέλη σου, υπό τον όρο ότι θα αλλάξουμε θέση και θα μου δώσεις και μένα τέσσερις βολές». «Ωραία», απάντησε ο δράκος, «πάρε θέση».

Έτσι, ο δράκος πήρε το τόξο του, που ήταν φτιαγμένο από ένα τεράστιο πεύκο. Πήρε τέσσερα βέλη απ' τη φαρέτρα του. Ήταν φτιαγμένα από βλαστάρια νεαρού πεύκου και κάθε βέλος είχε μήκος είκοσι πόδια. Έβαλε εσκεμμένα στόχο, αλλά μόλις το βέλος έφυγε απ' το τόξο, το αγόρι έκανε έναν παράξενο ήχο και πήδησε στον αέρα. Αμέσως το βέλος συντρίφτηκε σε χιλιάδες σκλήθρες και το αγόρι εμφανίστηκε καθισμένο στην κορυφή του φωτεινού ουράνιου τόξου, πάνω απ' το σημείο, όπου είχε κατευθυνθεί ο στόχος του δράκου. Αμέσως, χτυπώντας τον δράκο κατευθείαν στην καρδιά και το ένα δέρμα από κερατοειδή λέπια έπεσε στο έδαφος. Η άλλη βολή το επόμενο δέρμα και έπειτα το επόμενο και η καρδιά του δράκου έμεινε εκτεθειμένη.

Τότε ο δράκος άρχισε να τρέμει, μα δεν κουνήθηκε. Πριν ρίξει το τέταρτο βέλος, το αγόρι είπε: «Θείε, έμεινες άλαλος απ' το φόβο, δεν κουνήθηκες, έλα εδώ, αλλιώς ο δράκος θα πέσει πάνω σου». Ο θείος του έτρεξε προς το μέρος του. Τότε επέσπευσε το τέταρτο βέλος με αληθινό στόχο και τρύπησε την καρδιά του δράκου. Μ' έναν τρομακτικό βρυχηθμό, ο δράκος κύλησε κάτω στην πλαγιά του βουνού –κάτω από τέσσερις γκρεμούς σε ένα φαράγγι από κάτω.

Αμέσως σύννεφα καταιγίδας σάρωσαν τα βουνά, αστραπές έλαμψαν, βροντές κύλισαν και χύθηκαν βροχές. Όταν η καταιγίδα πέρασε, πέρα μακριά στο φαράγγι από κάτω, μπορούσαν να δουν σπαράγματα του τεράστιου σώματος του δράκου, που κείτονταν ανάμεσα στα βράχια και τα κόκκαλα αυτού του δράκου μπορεί ακόμη να βρίσκονται εκεί.

Το όνομα αυτού του αγοριού ήταν Απάτσι. Ο Usen[2] του δίδαξε πώς να προετοιμάζει τα βότανα για θεραπεία, πώς να κυνηγά και πώς να μάχεται. Ήταν ο πρώτος αρχηγός των Ινδιάνων και φόρεσε τα φτερά του αετού ως σημάδι δικαιοσύνης, σοφίας και δύναμης. Για αυτόν και το λαό του, όπως δημιουργήθηκαν, ο Usen τους

ρείνης χώρας, που εκτείνεται δυτικά απ' την ανατολική γραμμή της Αριζόνα και νότια από τις πηγές του ποταμού Gila.

Ανατολικά από εμάς, ζούσαν οι Chihen-ne (Ojo Caliente, δηλαδή καυτό μάτι στα ισπανικά, καυτές πηγές) Απάτσι. Η φυλή μας δεν είχε ποτέ κανένα πρόβλημα μαζί τους. Ο Victoria, ο αρχηγός τους, ήταν πάντοτε φίλος μου. Πάντοτε βοηθούσε τη φυλή μας, όταν του ζητούσαμε βοήθεια. Έχασε τη ζωή του υπερασπιζόμενος τα δικαιώματα του λαού του. Ήταν καλός άνθρωπος και γενναίος πολεμιστής. Ο γιος του Charlie τώρα ζει εδώ στον καταυλισμό, μαζί μας.

Στα βόρειά μας ζούσαν οι Απάτσι του Λευκού Βουνού. Δεν ήταν πάντα με τους καλύτερους όρους με τη φυλή μας, αν και σπάνια είχαμε πόλεμο μεταξύ μας. Ήξερα τον αρχηγό τους, τον Hash-ka-ai-la, προσωπικά και τον θεωρούσα καλό πολεμιστή. Η εμβέλειά τους έφτανε μέχρι κοντά στους Ινδιάνους Ναβάχο, που δεν προέρχονταν απ' το ίδιο αίμα με τους Απάτσι. Κάναμε συμβούλια με όλες τις φυλές Απάτσι, αλλά ποτέ με τους Ναβάχο. Ωστόσο, κάναμε ανταλλαγή αγαθών μαζί τους και κάποιες φορές τους επισκεπτόμασταν.

Στα δυτικά της χώρας μας εκτείνονταν οι Chi-e-a-hen Απάτσι. Είχαν δύο αρχηγούς στον καιρό μου, τον Co-si-to και τον Co-da-hoo-yah. Ήταν φιλικοί, αλλά όχι απόλυτα με τη φυλή μας.

Νότια από εμάς ζούσαν οι Cho-kon-en (Chiricahua) Απάτσι, που ο αρχηγός τους

Παλιό Μεξικό και εν μέρει στην Αριζόνα. Ο Whoa κι εγώ συχνά κατασκηνώναμε και πολεμούσαμε μαζί σαν αδέρφια. Οι εχθροί μου ήταν και εχθροί του, οι φίλοι μου φίλοι του. Τώρα είναι νεκρός, αλλά ο γιος του Asa διερμηνεύει αυτή την ιστορία για μένα.

Ακόμη οι τέσσερις φυλές (οι Bedonkohe, οι Chokonen, οι Chihenne και οι Nedni), που έγιναν γρήγορα φίλοι στις μέρες της ελευθερίας, συνδέθηκαν μαζί, καθώς αυξάνονταν σε αριθμό. **Μόνο η καταστροφή όλου του λαού μας θα μπορούσε να διαλύσει τους δεσμούς της φιλίας μας.**

Εξαφανιζόμαστε απ' τη γη, ωστόσο δεν μπορώ να σκεφτώ ότι είμαστε άχρηστοι ή ότι ο Usen δε μπορούσε να μας έχει δημιουργήσει. Δημιούργησε όλες τις φυλές ανθρώπων και σίγουρα είχε έναν ενάρετο σκοπό, δημιουργώντας τον καθένα.

Για κάθε φυλή ανθρώπων που ο Usen δημιούργησε έφτιαξε επίσης ένα σπίτι. Στη γη που δημιούργησε για κάθε ιδιαίτερη φυλή τοποθέτησε ο,τιδήποτε θα ήταν καλύτερο για την ευημερία αυτής της φυλής.

Όταν ο Usen δημιούργησε τους Απάτσι, έφτιαξε ακόμη τα σπίτια τους στη Δύση. Τους πρόσφερε τόσα σιτηρά, φρούτα και παιγνίδι, όσο χρειάζονταν για να τραφούν. Για ν' αποκαταστήσουν την υγεία τους, όταν τους χτυπούσε επιδημία, έφτιαχνε πολλά διαφορετικά βότανα, για να μεγαλώσουν. Τους δίδασκε που να βρουν αυτά τα βοτάνια και πώς να τα προετοιμάσουν για ιατρικούς σκοπούς. Τους έδωσε ένα ευχάριστο κλίμα και όλα όσα χρειάζονταν για ένδυση και καταφύγιο ήταν στο χέρι τους.

Έτσι ήταν στην αρχή: οι Απάτσι και τα σπίτια τους φτιάχτηκαν απ' τον καθένα για τον άλλο απ' τον ίδιο τον Usen. Όταν τους πήραν απ' αυτά τα σπίτια, αρρώστησαν και πέθαναν. Πόσος καιρός[4] θα περάσει μέχρι να πούμε ότι δεν υπάρχουν Απάτσι;

Κεφάλαιο 4:
Διασκεδάσεις της φυλής, τρόποι και έθιμα

Για να γιορτάσουμε κάθε σημαντικό γεγονός, δινόταν μια γιορτή και χορός. Άλλοτε ήταν μόνο για το δικό μας λαό, άλλοτε ήταν προσκεκλημένες κι οι γειτονικές φυλές. Αυτές οι γιορτές συνήθως διαρκού-

να προστατεύσω τον εαυτό μου, όπως μπορείς ν' ανακαλύψεις». Τότε ο δράκος πήρε πάλι το κρέας και το παιδί το ξαναπήρε πίσω. Τέσσερις φορές συνολικά ο δράκος πήρε το κρέας και μετά την τέταρτη φορά το αγόρι αντικατέστησε το κρέας και είπε: «Δράκοντα, θα παλέψεις μαζί μου;» Ο δράκος είπε: «Ναι, μ' όποιον τρόπο θέλεις». Το αγόρι είπε: «Θα σταθώ διακόσια βήματα μακριά σου και μπορείς να μου ρίξεις τέσσερις βολές με το τόξο σου και τα βέλη σου, υπό τον όρο ότι θα αλλάξουμε θέση και θα μου δώσεις και μένα τέσσερις βολές». «Ωραία», απάντησε ο δράκος, «πάρε θέση».

Έτσι, ο δράκος πήρε το τόξο του, που ήταν φτιαγμένο από ένα τεράστιο πεύκο. Πήρε τέσσερα βέλη απ' τη φαρέτρα του. Ήταν φτιαγμένα από βλαστάρια νεαρού πεύκου και κάθε βέλος είχε μήκος είκοσι πόδια. Έβαλε εσκεμμένα στόχο, αλλά μόλις το βέλος έφυγε απ' το τόξο, το αγόρι έκανε έναν παράξενο ήχο και πήδησε στον αέρα. Αμέσως το βέλος συντρίφτηκε σε χιλιάδες σκλήθρες και το αγόρι εμφανίστηκε καθισμένο στην κορυφή του φωτεινού ουράνιου τόξου, πάνω απ' το σημείο, όπου είχε κατευθυνθεί ο στόχος του δράκου. Αμέσως το αγόρι είπε: «Θείε, έμεινες άλαλος απ' το φόβο, δεν κουνήθηκες, έλα εδώ, αλλιώς ο δράκος θα πέσει πάνω σου». Ο θείος του έτρεξε προς το μέρος του. Τότε επέσπευσε το τέταρτο βέλος με αληθινό στόχο και τρύπησε την καρδιά του δράκου. Μ' έναν τρομακτικό βρυχηθμό, ο δράκος κύλησε κάτω στην πλαγιά του βουνού –κάτω από τέσσερις γκρεμούς σε ένα φαράγγι από κάτω.

Αμέσως σύννεφα καταιγίδας σάρωσαν τα βουνά, αστραπές έλαμψαν, βροντές κύλισαν και χύθηκαν βροχές. Όταν η καταιγίδα πέρασε, πέρα μακριά στο φαράγγι από κάτω, μπορούσαν να δουν σπαράγματα του τεράστιου σώματος του δράκου, που κείτονταν ανάμεσα στα βράχια και τα κόκκαλα αυτού του δράκου μπορεί ακόμη να βρίσκονται εκεί.

Το όνομα αυτού του αγοριού ήταν Απάτσι. Ο Usen[2] του δίδαξε πώς να προετοιμάζει τα βότανα για θεραπεία, πώς να κυνηγά και πώς να μάχεται. Ήταν ο πρώτος αρχηγός των Ινδιάνων και φόρεσε τα φτερά του αετού ως σημάδι δικαιοσύνης, σοφίας και δύναμης. Για αυτόν και το λαό του, όπως δημιουργήθηκαν, ο Usen τους αρχηγός τους, ήταν πάντοτε φίλος μου. Πάντοτε βοηθούσε τη φυλή μας, όταν του ζητούσαμε βοήθεια. Έχασε τη ζωή του υπερασπιζόμενος τα δικαιώματα του λαού του. Ήταν καλός άνθρωπος και γενναίος πολεμιστής. Ο γιος του Charlie τώρα ζει εδώ στον καταυλισμό, μαζί μας.

Στα βόρειά μας ζούσαν οι Απάτσι του Λευκού Βουνού. Δεν ήταν πάντα με τους καλύτερους όρους με τη φυλή μας, αν και σπάνια είχαμε πόλεμο μεταξύ μας. Ήξερα τον αρχηγό τους, τον Hash-ka-ai-la, προσωπικά και τον θεωρούσα καλό πολεμιστή. Η εμβέλειά τους έφτανε μέχρι κοντά στους Ινδιάνους Ναβάχο, που δεν προέρχονταν απ' το ίδιο αίμα με τους Απάτσι. Κάναμε συμβούλια με όλες τις φυλές Απάτσι, αλλά ποτέ με τους Ναβάχο. Ωστόσο, κάναμε ανταλλαγή αγαθών μαζί τους και κάποιες φορές τους επισκεπτόμασταν.

Στα δυτικά της χώρας μας εκτείνονταν οι Chi-e-a-hen Απάτσι. Είχαν δύο αρχηγούς στον καιρό μου, τον Co-si-to και τον Co-da-hoo-yah. Ήταν φιλικοί, αλλά όχι απόλυτα με τη φυλή μας.

Νότια από εμάς ζούσαν οι Cho-kon-en (Chiricahua) Απάτσι, που ο αρχηγός τους Όταν ο Usen δημιούργησε τους Απάτσι, έφτιαξε ακόμη τα σπίτια τους στη Δύση. Τους πρόσφερε τόσα σιτηρά, φρούτα και παιγνίδι, όσο χρειάζονταν για να τραφούν. Για ν' αποκαταστήσουν την υγεία τους, όταν τους χτυπούσε επιδημία, έφτιαχνε πολλά διαφορετικά βότανα, για να μεγαλώσουν. Τους δίδασκε που να βρουν αυτά τα βοτάνια και πώς να τα προετοιμάσουν για ιατρικούς σκοπούς. Τους έδωσε ένα ευχάριστο κλίμα και όλα όσα χρειάζονταν για ένδυση και καταφύγιο ήταν στο χέρι τους.

Έτσι ήταν στην αρχή: οι Απάτσι και τα σπίτια τους φτιάχτηκαν απ' τον καθένα για τον άλλο απ' τον ίδιο τον Usen. Όταν τους πήραν απ' αυτά τα σπίτια, αρρώστησαν και πέθαναν. Πόσος καιρός[4] θα περάσει μέχρι να πούμε ότι δεν υπάρχουν Απάτσι;

Κεφάλαιο 4:
Διασκεδάσεις της φυλής, τρόποι και έθιμα

Για να γιορτάσουμε κάθε σημαντικό γεγονός, δινόταν μια γιορτή και χορός. Άλλοτε ήταν μόνο για το δικό μας λαό, άλλοτε ήταν προσκεκλημένες κι οι γειτονικές φυλές. Αυτές οι γιορτές συνήθως διαρκού-

σαν περίπου τέσσερις μέρες. Την ημέρα κάναμε γιορτή, τη νύχτα χορεύαμε υπό τις συμβουλές του αρχηγού. Η μουσική για τον χορό μας καθοδηγούνταν απ' το τραγούδι των πολεμιστών και συνοδευόταν απ' το χτύπημα του esadadedne (δέρμα ελαφιού σε ένα στεφάνι βαρελιού). Δεν τραγουδιόντουσαν λόγια – μόνο ο τόνος. Όταν τέλειωνε η γιορτή κι ο χορός, κάναμε αγώνες με άλογα, με τα πόδια, πάλη, άλμα και κάθε είδους παιγνίδι (σαν τυχερά παιγνίδια).

Ανάμεσα σ' αυτά τα παιγνίδια, το πιο σημαντικό ήταν το παιγνίδι της φυλής του Kah (πόδι). Παίζεται ως εξής: τέσσερα μοκασίνια τοποθετούνται σε απόσταση περίπου τεσσάρων ποδιών σε τρύπες μέσα στο έδαφος, σκαμμένες σε μια σειρά στη μια πλευρά του καταυλισμού και στην απέναντι πλευρά μια παρόμοια παράλληλη σειρά. Τη νύχτα ξεκινούσε μια φωτιά ανάμεσα σ' αυτές τις δυο σειρές των μοκασινιών κι οι παίχτες τοποθετούνταν στις πλευρές, ένας ή περισσότεροι σε κάθε πλευρά. Το σκορ το κρατούσαμε με ένα ματσάκι ξυλάκια, απ' το οποίο κάθε πλευρά έπαιρνε ένα ξυλάκι για κάθε κερδισμένο πόντο. Πρώτα, η μια πλευρά παίρνει το κόκκαλο (ένα σύμβολο του λευκού βράχου που χρησιμοποιούσε ο αετός, για να σκοτώσει το ακατονόμαστο τέρας –όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο 1), βάζει κουβέρτες ανάμεσα στα μοκασίνια και τη φωτιά έτσι, ώστε η απέναντι ομάδα να μην μπορεί να δει τις κινήσεις τους και τότε ξεκινάνε να τραγουδάνε τους θρύλους της δημιουργίας. Η πλευρά που έχει το κόκκαλο αντιπροσωπεύει τη φτερωτή φυλή και η απέναντι πλευρά εκπροσωπεί τα τέρατα. Οι παίκτες που είναι τα πουλιά λένε όλα τα τραγούδια και, όσο τραγουδάνε, κρύβουν το κόκκαλο σε ένα απ' τα μοκασίνια κι έπειτα πετούν κάτω τις κουβέρτες. Συνεχίζουν να τραγουδούν, αλλά μόλις οι κουβέρτες πέσουν, ο επιλεγμένος παίκτης απ' την απέναντι ομάδα, οπλισμένος με ένα πολεμικό ρόπαλο, έρχεται στην πλευρά τους απ' τη φωτιά του καταυλισμού και με το ρόπαλό του χτυπάει τα μοκασίνια που πιστεύει ότι έχουν κρυμμένο το κόκκαλο. Αν χτυπήσει το σωστό μοκασίνι, η πλευρά του παίρνει το κόκκαλο και ως

στής μπορεί, κατά περίπτωση, να βάλει όποιες λέξεις επιθυμεί, αντί για το συνηθισμένο τονικό ήχο. Κάποιες φορές προσευχόμαστε στη σιωπή, κάποιες άλλες καθένας προσεύχεται μόνος. Μερικές φορές, ένα ηλικιωμένο άτομο προσεύχεται για όλους μας. Άλλες πάλι κάποιος θα σηκώνεται και θα μας μιλάει για τα καθήκοντα[5] που έχουμε ο ένας για τον άλλον και για τον Usen. Οι υπηρεσίες μας είναι σύντομες.

Όταν μια αρρώστια ή επιδημία ξεσπάει, συγκεντρωνόμαστε και συζητάμε με τους αρχηγούς μας, για να εξακριβώσουμε τι κακό κάναμε και πώς ο Usen θα μπορούσε να ικανοποιηθεί. Κάποιες φορές η τιμωρία κρίνεται αναγκαία. Κάποιες φορές ο φταίχτης οφείλει να δεχθεί τις συνέπειες.

Αν ένας Απάτσι άφησε τους γέροντες γονείς του να υποφέρουν για φαγητό ή καταφύγιο, αν παραμέλησε ή κακοποίησε έναν άρρωστο, αν βεβήλωσε τη θρησκεία μας ή

υπήρξε άπιστος, μπορεί να εξοριστεί απ' τη φυλή.

χες. Το δέρμα τους ήταν κατάλληλο για τίπις και στρωσίδια, η σάρκα τους για τροφή.

Απαιτούσε μεγαλύτερη επιδεξιότητα, για να κρεμάσουν το ελάφι, παρά οποιοδήποτε άλλο ζώο. Ποτέ δεν προσπαθήσαμε να προσεγγίσουμε ένα ελάφι, παρά μόνο απέναντι στον άνεμο. Συχνά θα ξοδεύαμε ώρες στο να κλέψουμε ένα ελάφι που βόσκει. Αν ήταν στ' ανοιχτά, θα σερνόμασταν επί μακρόν στο έδαφος, κρατώντας αγριόχορτα ή χαμόκλαδα μπροστά μας έτσι, που η προσέγγισή μας δεν θα γινόταν αντιληπτή. Συχνά θα μπορούσαμε να σκοτώσουμε μερικά έξω απ' την αγέλη, πριν τα άλλα προλάβουν να διαφύγουν. Το κρέας τους στεγνώνεται και συσκευάζεται σε δοχεία και διατηρείται σ' αυτή την κατάσταση για πολλούς μήνες. Το τομάρι του ελαφιού ποτιζόταν με νερό και στάχτη και έβγαινε το τρίχωμα και τότε η διαδικασία του γδαρσίματος συνεχιζόταν μέχρι το δέρμα του ελαφιού να γίνει απαλό και εύκαμπτο. Ίσως κανένα άλλο ζώο δεν είναι τόσο πολύτιμο για μας, όσο το ελάφι.

Στα δάση και στις ρεματιές βρίσκονταν πολλές άγριες γαλοπούλες. Αυτές κινούνται στις πεδιάδες, οπότε τις ακολουθούμε αργά μέχρι σχεδόν να κουραστούν. Όταν αρχίζουν να πέφτουν και να κρύβονται, τότε ιππεύουμε προς το μέρος τους και κινούμενοι απ' την πλευρά των αλόγων μας, τις πιάνουμε. Αν κάποια αρχίζει να πετάει, ιππεύουμε αμέσως κάτω απ' αυτήν και τη σκοτώνουμε με ένα κοντό ξύλο ή με ένα ρόπαλο για το κυνήγι. Μ' αυτό τον τρόπο, θα μπορούσαμε συνήθως να μαζέψουμε όσες γαλοπούλες μπορούσαμε να μεταφέρουμε σπίτι με τα άλογα.

Υπήρχαν πολλοί λαγοί στην έκταση μας και τους κυνηγούσαμε έφιπποι. Τα άλογά μας ήταν εκπαιδευμένα να ακολουθούν το λαγό με πλήρη ταχύτητα και όταν τους προσέγγιζαν, θα ταλαντευόμασταν απ' τη μια πλευρά του αλόγου και θα χτυπούσαμε το λαγό με το κυνηγετικό μας ρόπαλο. Αν ήταν πολύ μακριά, θα μπορούσαμε να ρίξουμε το ξύλο και να τον σκοτώσουμε. Αυτό ήταν εξαιρετικό άθλημα, όταν ήμασταν αγόρια, αλλά ως πολεμιστές σπάνια κυνηγούσαμε σε μικρά παιγνίδια.

Στη διάρκεια της ενηλικίωσής μου, δεν είχαμε δει κανέναν ιεραπόστολο ή ιερέα. Δεν είχαμε δει λευκό άνθρωπο. Έτσι, ζούσαν ήσυχοι οι Be-don-ko-hen Απάτσι.

Λίγα λόγια για την μετάφραση

Όλες οι υποσημειώσεις είναι του Barrett. Οπότε, ενέχουν την πλευρά των κατακτητών, που θέλουν να εξομαλύνουν και να καθιερώσουν το πολιτικά ορθό, «διορθώνοντας» τα λεγόμενα του Geronimo. Ωστόσο, αφέθηκαν στη μετάφραση, επειδή δίνουν και πρόσθετες πληροφορίες για κάποια έθιμα. Το βιβλίο απ' το οποίο προέρχονται αυτά τα κεφάλαια αξίζει να μεταφραστεί ολόκληρο και ίσως κάποτε έχουμε τη δυνατότητα να το πράξουμε είτε εμείς είτε κάποιος άλλος, που θα εκτιμήσει τον πλούτο του.

Οι ιστορίες των Απάτσι συμπυκνώνουν όλη την ουσία μιας άλλης καθημερινότητας, που έχει απαλειφθεί απ' τη σκληρότητα του πολιτισμού. Τα εδάφη που περιγράφουν δεν μοιάζουν σε τίποτε με τη γη τους. Τα πλάσματα κι η δράση που περιγράφουν θα τα ζήλευαν κι οι πιο καλοπληρωμένοι σεναριογράφοι και συγγραφείς της εποχής μας. Τα παιγνίδια τους μας ξυπνούν τη διάθεση για ζωή. Ο χρόνος των ρημάτων που χρησιμοποιεί ο Geronimo είναι ήδη παρελθοντικός, καθώς αφηγείται την ιστορία του, περιορισμένος σε καταυλισμό που του παραχώρησαν οι λευκοί. Η ανάγκη που έχουμε σήμερα να στραφούμε στους παλιούς μύθους με νέα μορφή, αναδεικνύει την εκ βάθρων ανάγκη για ένα διαφορετικό μέλλον, διαφεύγοντας απ' το ζοφερό μας παρόν. **Όσο κι αν οι καιροί περνούν και τα χρόνια μεταμορφώνονται σε κλέφτες ονείρων, θα υπάρχει πάντα ο λόγος των ελεύθερων φυλών, που έμειναν –μέχρι την έλευση του λευκού κατακτητή– ανέγγιχτες από τον χρόνο, διότι γι' αυτούς η ζωή ήταν σε όλη της την έκφραση βίωμα καθαρής ύπαρξης.**

σύντροφοι
για την ***Αναρχική απελευθερωτική δράση***

____

μαντίκο ήταν το παιγνίδι της φυλής του Kah (πόδι). Παίζεται ως εξής: τέσσερα μοκασίνια τοποθετούνται σε απόσταση περίπου τεσσάρων ποδιών σε τρύπες μέσα στο έδαφος, σκαμμένες σε μια σειρά στη μια πλευρά του καταυλισμού και στην απέναντι πλευρά μια παρόμοια παράλληλη σειρά. Τη νύχτα ξεκινούσε μια φωτιά ανάμεσα σ' αυτές τις δυο σειρές των μοκασινιών κι οι παίχτες τοποθετούνταν στις πλευρές, ένας ή περισσότεροι σε κάθε πλευρά. Το σκορ το κρατούσαμε με ένα ματσάκι ξυλάκια, απ' το οποίο κάθε πλευρά έπαιρνε ένα ξυλάκι για κάθε κερδισμένο πόντο. Πρώτα, η μια πλευρά παίρνει το κόκκαλο (ένα σύμβολο του λευκού βράχου που χρησιμοποιούσε ο αετός, για να σκοτώσει το ακατανόμαστο τέρας –όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο 1), βάζει κουβέρτες ανάμεσα στα μοκασίνια και τη φωτιά έτσι, ώστε η απέναντι ομάδα να μην μπορεί να δει τις κινήσεις τους και τότε ξεκινάνε να τραγουδάνε τους θρύλους της δημιουργίας. Η πλευρά που έχει το κόκκαλο αντιπροσωπεύει τη φτερωτή φυλή και η απέναντι πλευρά εκπροσωπεί τα τέρατα. Οι παίκτες που είναι τα πουλιά λένε όλα τα τραγούδια και, όσο τραγουδάνε, κρύβουν το κόκκαλο σε ένα απ' τα μοκασίνια κι έπειτα πετούν κάτω τις κουβέρτες. Συνεχίζουν να τραγουδούν, αλλά μόλις οι κουβέρτες πέσουν, ο επιλεγμένος παίκτης απ' την απέναντι ομάδα, οπλισμένος με ένα πολεμικό ρόπαλο, έρχεται στην πλευρά τους απ' τη φωτιά του καταυλισμού και με το ρόπαλό του χτυπάει τα μοκασίνια που πιστεύει ότι έχουν κρυμμένο το κόκκαλο. Αν χτυπήσει το σωστό μοκασίνι, η πλευρά του παίρνει το κόκκαλο και με τη σειρά της εκπροσωπεί τα πουλιά, ενώ η απέναντι ομάδα πρέπει να κάνει ησυχία και να μαντέψει με τη σειρά της. Υπάρχουν μόνο τέσσερα παιγνίδια: τρία που χάνουν κι ένα που κερδίζει. Όταν όλα τα ξυλάκια βγουν απ' το ματσάκι, η πλευρά που έχει το μεγαλύτερο αριθμό από ξυλάκια θεωρείται νικητής.

Αυτό το παιγνίδι σπάνια παίζεται, παρά μόνο ως τυχερό παιγνίδι, αλλά γι' αυτό το σκοπό είναι και το πιο δημοφιλές, που είναι γνωστό στη φυλή. Συνήθως, το παιγνίδι κρατάει τέσσερις με πέντε ώρες. Δεν παίζεται ποτέ την ημέρα.

Αφού τελειώσουν όλα τα παιγνίδια, οι επισκέπτες λένε, «είμαστε ικανοποιημένοι» και ο καταυλισμός διασκορπίζεται. Πάντοτε χαίρομαι, όταν ανακοινώνονται οι χοροί κι οι γιορτές. Το ίδιο κι οι άλλοι.

αρχηγούς μας, για να εξακριβώσουμε τι κακό κάναμε και πώς ο Usen θα μπορούσε να ικανοποιηθεί. Κάποιες φορές η τιμωρία κρίνεται αναγκαία. Κάποιες φορές ο φταίχτης οφείλει να δεχθεί τις συνέπειες.

Αν ένας Απάτσι άφησε τους γέροντες γονείς του να υποφέρουν για φαγητό ή καταφύγιο, αν παραμέλησε ή κακοποίησε έναν άρρωστο, αν βεβήλωσε τη θρησκεία μας ή

υπήρξε άπιστος, μπορεί να εξοριστεί απ' τη φυλή.

Οι Απάτσι δεν έχουν φυλακές, όπως έχουν οι λευκοί. Αντί να στέλνουν τους κακοποιούς στη φυλακή, τους στέλνουν μακριά απ' τη φυλή τους. Αυτά τα άπιστα, σκληρά, τεμπέλικα ή άνανδρα μέλη της φυλής αποκλείονται με τέτοιο τρόπο, που δεν μπορούν να ενωθούν με οποιαδήποτε άλλη φυλή. Ούτε έχουν οποιαδήποτε άλλη προστασία απ' τους άγραφους νόμους της φυλής. Συχνά αυτοί οι εκτός νόμου Ινδιάνοι ενώνονται και διαπράττουν λεηλασίες σε βάρος της κανονικής φυλής. Ωστόσο, η ζωή ενός εκτός νόμου Ινδιάνου ήταν πολύ σκληρή και οι ομάδες τους δε γίνονταν ποτέ πολύ μεγάλες. Εξάλλου, αυτές οι ομάδες συχνά προκαλούν την οργή της φυλής και εξασφαλίζουν τη δική τους καταστροφή.

Όταν ήμουν περίπου οκτώ ή δέκα ετών,

... Συχνά θα μπορούσαμε να σκοτώσουμε με μερικά έξω απ' την αγέλη, πριν τα άλλα προλάβουν να διαφύγουν. Το κρέας τους στεγνώνεται και συσκευάζεται σε δοχεία και διατηρείται σ' αυτή την κατάσταση για πολλούς μήνες. Το τομάρι του ελαφιού ποτιζόταν με νερό και στάχτη και έβγαινε το τρίχωμα και τότε η διαδικασία του γδαρσίματος συνεχιζόταν μέχρι το δέρμα του ελαφιού να γίνει απαλό και εύκαμπτο. Ίσως κανένα άλλο ζώο δεν είναι τόσο πολύτιμο για μας, όσο το ελάφι.

Στα δάση και στις ρεματιές βρίσκονταν πολλές άγριες γαλοπούλες. Αυτές κινούνται στις πεδιάδες, οπότε τις ακολουθούμε αργά μέχρι σχεδόν να κουραστούν. Όταν αρχίζουν να πέφτουν και να κρύβονται, τότε ιππεύουμε προς το μέρος τους και κινούμενοι απ' την πλευρά των αλόγων μας, τις πιάνουμε. Αν κάποια αρχίζει να πετάει, ιππεύουμε αμέσως κάτω απ' αυτήν και τη σκοτώνουμε με ένα κοντό ξύλο ή με ένα ρόπαλο για το κυνήγι. Μ' αυτό τον τρόπο, θα μπορούσαμε συνήθως να μαζέψουμε όσες γαλοπούλες μπορούσαμε να μεταφέρουμε σπίτι με τα άλογα.

Υπήρχαν πολλοί λαγοί στην έκτασή μας και τους κυνηγούσαμε έφιπποι. Τα άλογά μας ήταν εκπαιδευμένα να ακολουθούν τον λαγό με πλήρη ταχύτητα και όταν τους προσέγγιζαν, θα ταλαντευόμασταν απ' τη μια πλευρά του αλόγου και θα χτυπούσαμε το λαγό με το κυνηγετικό μας ρόπαλο. Αν ήταν πολύ μακριά, θα μπορούσαμε να ρίξουμε το ξύλο και να τον σκοτώσουμε. Αυτό ήταν εξαιρετικό άθλημα, όταν ήμασταν αγόρια, αλλά ως πολεμιστές σπάνια κυνηγούσαμε σε μικρά παιγνίδια.

Υπήρχαν πολλά ψάρια στις ρεματιές, αλλά καθώς δεν τα τρώγαμε, δεν προσπαθούσαμε να τα πιάσουμε ή να τα σκοτώσουμε. Τα μικρά αγόρια μερικές φορές τους πετούσαν πέτρες ή τους έριχναν για εξάσκηση με τα βέλη και τα τόξα τους. Ο Usen δεν προόριζε τα φίδια, τους βατράχους ή τα ψάρια για φαγητό. Ποτέ δεν τα έτρωγα.

Υπήρχαν πολλοί αετοί στα βουνά. Αυτούς τους κυνηγούσαμε για τα φτερά τους. Απαιτούσε μεγάλη επιδεξιότητα για να κινηθείς κρυφά από έναν αετό, επειδή έχουν κοφτερά μάτια, είναι σοφοί και ποτέ δε σταματούσαν σε κανένα μέρος, όπου δεν μπορούσαν να έχουν καλή θέα του περιβάλλοντα χώρου.

Έχω σκοτώσει πολλές αρκούδες με δόρυ, αλλά ποτέ δεν τραυματίστηκα σε πάλη

... Το βιβλίο απ' το οποίο προέρχονται αυτά τα κεφάλαια αξίζει να μεταφραστεί ολόκληρο και ίσως κάποτε έχουμε τη δυνατότητα να το πράξουμε είτε εμείς είτε κάποιος άλλος, που θα εκτιμήσει τον πλούτο του.

Οι ιστορίες των Απάτσι συμπυκνώνουν όλη την ουσία μιας άλλης καθημερινότητας, που έχει απαλειφθεί απ' τη σκληρότητα του πολιτισμού. Τα εδάφη που περιγράφουν δεν μοιάζουν σε τίποτε με τη γη τους. Τα πλάσματα κι η δράση που περιγράφουν θα τα ζήλευαν κι οι πιο καλοπληρωμένοι σεναριογράφοι και συγγραφείς της εποχής μας. Τα παιγνίδια τους μας ξυπνούν τη διάθεση για ζωή. Ο χρόνος των ρημάτων που χρησιμοποιεί ο Geronimo είναι ήδη παρελθοντικός, καθώς αφηγείται την ιστορία του, περιορισμένος σε καταυλισμό που του παραχώρησαν οι λευκοί. Η ανάγκη που έχουμε σήμερα να στραφούμε στους παλιούς μύθους με νέα μορφή, αναδεικνύει την εκ βάθρων ανάγκη για ένα διαφορετικό μέλλον, διαφεύγοντας απ' το ζοφερό μας παρόν. **Όσο κι αν οι καιροί περνούν και τα χρόνια μεταμορφώνονται σε κλέφτες ονείρων, θα υπάρχει πάντα ο λόγος των ελεύθερων φυλών, που έμειναν –μέχρι την έλευση του λευκού κατακτητή– ανέγγιχτες από τον χρόνο, διότι γι' αυτούς η ζωή ήταν σε όλη της την έκφραση βίωμα καθαρής ύπαρξης.**

σύντροφοι

για την ***Αναρχική απελευθερωτική δράση***

---

1. Περιγράφεται στο κεφάλαιο 4.

2. Ο Usen είναι η λέξη των Απάτσι για το Θεό. Χρησιμοποιείται εδώ, επειδή σημαίνει τις ιδιότητες της θεότητας, που συγκρατούν την αρχέγονη θρησκεία τους. «Απάτσι» σημαίνει «εχθρός».

3. Οι συνοριακές γραμμές, που εδραιώθηκαν σε διαφορετικές εποχές μεταξύ του Μεξικό και των Ηνωμένων Πολιτειών, δεν συμμορφώνονται με τις συνοριακές γραμμές των φυλών Απάτσι, βεβαίως, κι οι Ινδιάνοι σύντομα διέβλεψαν και κέρδισαν τα πλεονεκτήματα των διεθνών ζητημάτων, που προέκυψαν από τα συγκρουόμενα συμφέροντα των δύο κυβερνήσεων.

4. Οι Ινδιάνοι Απάτσι που οδηγήθηκαν ως αιχμάλωτοι πολέμου μειώθηκαν πολύ σε αριθμό. Δε φαίνεται να υπάρχει καμιά ιδιαίτερη αιτία.

5. Οι Απάτσι δεν αναγνωρίζουν καθήκο-

που έχει το κόκκαλο αντιπροσωπεύει τη φτερωτή φυλή και η απέναντι πλευρά εκπροσωπεί τα τέρατα. Οι παίκτες που είναι τα πουλιά λένε όλα τα τραγούδια και, όσο τραγουδάνε, κρύβουν το κόκκαλο σε ένα απ' τα μοκασίνια κι έπειτα πετούν κάτω τις κουβέρτες. Συνεχίζουν να τραγουδούν, αλλά μόλις οι κουβέρτες πέσουν, ο επιλεγμένος παίκτης απ' την απέναντι ομάδα, οπλισμένος με ένα πολεμικό ρόπαλο, έρχεται στην πλευρά τους απ' τη φωτιά του καταυλισμού και με το ρόπαλό του χτυπάει τα μοκασίνια που πιστεύει ότι έχουν κρυμμένο το κόκκαλο. Αν χτυπήσει το σωστό μοκασίνι, η πλευρά του παίρνει το κόκκαλο και με τη σειρά της εκπροσωπεί τα πουλιά, ενώ η απέναντι ομάδα πρέπει να κάνει ησυχία και να μαντέψει με τη σειρά της. Υπάρχουν μόνο τέσσερα παιγνίδια: τρία που χάνουν κι ένα που κερδίζει. Όταν όλα τα ξυλάκια βγουν απ' το ματσάκι, η πλευρά που έχει το μεγαλύτερο αριθμό από ξυλάκια θεωρείται νικητής.

Αυτό το παιγνίδι σπάνια παίζεται, παρά μόνο ως τυχερό παιγνίδι, αλλά γι' αυτό το σκοπό είναι και το πιο δημοφιλές, που είναι γνωστό στη φυλή. Συνήθως, το παιγνίδι κρατάει τέσσερις με πέντε ώρες. Δεν παίζεται ποτέ την ημέρα.

Αφού τελειώσουν όλα τα παιγνίδια, οι επισκέπτες λένε, «είμαστε ικανοποιημένοι» και ο καταυλισμός διασκορπίζεται. Πάντοτε χαίρομαι, όταν ανακοινώνονται οι χοροί κι οι γιορτές. Το ίδιο κι οι άλλοι.

Η ζωή μας έχει επίσης και μια θρησκευτική πλευρά. Δεν έχουμε ναούς, ούτε θρησκευτικούς οργανισμούς, ούτε αργίες, ούτε διακοπές, αν και έχουμε πίστη. Κάποιες φορές ολόκληρη η φυλή συγκεντρώνεται, για να τραγουδήσει και να προσευχηθεί. Κάποιες φορές ένας μικρότερος αριθμός, ίσως δύο ή τρεις. Τα τραγούδια έχουν λίγα λόγια, αλλά δεν είναι τυπικά. Ο τραγουδι-

υπήρξε άπιστος, μπορεί να εξοριστεί απ' τη φυλή.

Οι Απάτσι δεν έχουν φυλακές, όπως έχουν οι λευκοί. Αντί να στέλνουν τους κακοποιούς τους στη φυλακή, τους στέλνουν μακριά απ' τη φυλή τους. Αυτά τα άπιστα, σκληρά, τεμπέλικα ή άνανδρα μέλη της φυλής αποκλείονται με τέτοιο τρόπο, που δεν μπορούν να ενωθούν με οποιαδήποτε άλλη φυλή. Ούτε έχουν οποιαδήποτε άλλη προστασία απ' τους άγραφους νόμους της φυλής. Συχνά αυτοί οι εκτός νόμου Ινδιάνοι ενώνονται και διαπράττουν λεηλασίες σε βάρος της κανονικής φυλής. Ωστόσο, η ζωή ενός εκτός νόμου Ινδιάνου ήταν πολύ σκληρή και οι ομάδες τους δε γίνονται ποτέ πολύ μεγάλες. Εξάλλου, αυτές οι ομάδες συχνά προκαλούν την οργή της φυλής και εξασφαλίζουν τη δική τους καταστροφή.

Όταν ήμουν περίπου οκτώ ή δέκα ετών, ξεκίνησα να ακολουθώ στο κυνήγι και για μένα αυτό δεν ήταν ποτέ μια δουλειά.

Έξω στις πεδιάδες, που διέτρεχαν το τοπίο μέχρι τα ορεινά μας σπίτια, περιπλανώμενες αγέλες από ελάφια, αντιλόπες, άλκες και βουβάλια επρόκειτο να σφαχτούν, όταν τα χρειαζόμασταν.

Συνήθως, κυνηγούσαμε βούβαλους, έφιπποι, σκοτώνοντάς τους με βέλη και λόγ-

θα μπορούσαμε συνήθως να μαζέψουμε όσες γαλοπούλες μπορούσαμε να μεταφέρουμε σπίτι με τα άλογα.

Υπήρχαν πολλοί λαγοί στην έκτασή μας και τους κυνηγούσαμε έφιπποι. Τα άλογά μας ήταν εκπαιδευμένα να ακολουθούν το λαγό με πλήρη ταχύτητα και όταν τους προσέγγιζαν, θα ταλαντευόμασταν απ' τη μια πλευρά του αλόγου και θα χτυπούσαμε το λαγό με το κυνηγετικό μας ρόπαλο. Αν ήταν πολύ μακριά, θα μπορούσαμε να ρίξουμε το ξύλο και να τον σκοτώσουμε. Αυτό ήταν εξαιρετικό άθλημα, όταν ήμασταν αγόρια, αλλά ως πολεμιστές σπάνια κυνηγούσαμε σε μικρά παιγνίδια.

Υπήρχαν πολλά ψάρια στις ρεματιές, αλλά καθώς δεν τα τρώγαμε, δεν προσπαθούσαμε να τα πιάσουμε ή να τα σκοτώσουμε. Τα μικρά αγόρια μερικές φορές τους πετούσαν πέτρες ή τους έριχναν για εξάσκηση με τα βέλη και τα τόξα τους. Ο Usen δεν προόριζε τα φίδια, τους βατράχους ή τα ψάρια για φαγητό. Ποτέ δεν τα έτρωγα.

Υπήρχαν πολλοί αετοί στα βουνά. Αυτούς τους κυνηγούσαμε για τα φτερά τους. Απαιτούσε μεγάλη επιδεξιότητα για να κινηθείς κρυφά από έναν αετό, επειδή έχουν κοφτερά μάτια, είναι σοφοί και ποτέ δε σταματούσαν σε κανένα μέρος, όπου δεν μπορούσαν να έχουν καλή θέα του περιβάλλοντα χώρου.

Έχω σκοτώσει πολλές αρκούδες με δόρυ, αλλά ποτέ δεν τραυματίστηκα σε πάλη μαζί τους. Έχω σκοτώσει αρκετά ορεινά λιοντάρια με βέλη και ένα με δόρυ. Και τα δύο, οι αρκούδες και τα ορεινά λιοντάρια, είναι καλά για φαγητό και πολύτιμα για το δέρμα τους. Όταν τα σκοτώνουμε, τα μεταφέρουμε στο σπίτι με τα άλογά μας. Συχνά φτιάχνουμε φαρέτρες για τα βέλη μας απ' το δέρμα των ορεινών λιονταριών. Αυτές ήταν πολύ ωραίες και ανθεκτικές.

μέλλον, διαφεύγοντας απ' το ζοφερό μας παρόν. **Όσο κι αν οι καιροί περνούν και τα χρόνια μεταμορφώνονται σε κλέφτες ονείρων, θα υπάρχει πάντα ο λόγος των ελεύθερων φυλών, που έμειναν –μέχρι την έλευση του λευκού κατακτητή– ανέγγιχτες από τον χρόνο, διότι γι' αυτούς η ζωή ήταν σε όλη της την έκφραση βίωμα καθαρής ύπαρξης.**

σύντροφοι
για την ***Αναρχική απελευθερωτική δράση***

---

1. Περιγράφεται στο κεφάλαιο 4.

2. Ο Usen είναι η λέξη των Απάτσι για το Θεό. Χρησιμοποιείται εδώ, επειδή σημαίνει τις ιδιότητες της θεότητας, που συγκρατούν την αρχέγονη θρησκεία τους. «Απάτσι» σημαίνει «εχθρός».

3. Οι συνοριακές γραμμές, που εδραιώθηκαν σε διαφορετικές εποχές μεταξύ του Μεξικό και των Ηνωμένων Πολιτειών, δεν συμμορφώνονται με τις συνοριακές γραμμές των φυλών Απάτσι, βεβαίως, κι οι Ινδιάνοι σύντομα διέβλεψαν και κέρδισαν τα πλεονεκτήματα των διεθνών ζητημάτων, που προέκυψαν από τα συγκρουόμενα συμφέροντα των δύο κυβερνήσεων.

4. Οι Ινδιάνοι Απάτσι που οδηγήθηκαν ως αιχμάλωτοι πολέμου μειώθηκαν πολύ σε αριθμό. Δε φαίνεται να υπάρχει καμιά ιδιαίτερη αιτία.

5. Οι Απάτσι δεν αναγνωρίζουν καθήκοντα απέναντι σε όποιον είναι έξω απ' τη φυλή τους. Δεν θεωρείται αμάρτημα να σκοτώνουν εχθρούς ή να τους ληστεύουν. Ωστόσο, αν αποδεχτούν οποιαδήποτε εύνοια από ξένο ή του επιτρέψουν να μοιραστεί οποιαδήποτε άνεση μαζί τους με κάθε τρόπο, γίνεται (με υιοθεσία) σχετικός με τη φυλή και πρέπει να αναγνωρίσουν το καθήκον τους απέναντί του.

Παιδιά-σκλάβοι στην Ελβετία

Χιλιάδες άνθρωποι στην Ελβετία, οι οποίοι εξαναγκάστηκαν σε παιδική εργασία, απαιτούν αποζημίωση για την κλεμμένη παιδική τους ηλικία. Από τη δεκαετία του 1850, εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά απομακρύνθηκαν από τους γονείς τους και στάλθηκαν σε αγροκτήματα για να εργαστούν, μια πρακτική που συνεχίστηκε και κατά τον 20ο αιώνα.

Ο David Gogniat άκουσε ένα δυνατό χτύπημα στην πόρτα. Ήταν δύο αστυνομικοί. «Τους άκουσα να φωνάζουν και συνειδητοποίησα ότι κάτι πήγαινε στραβά. Κοίταξα έξω και είδα ότι η μητέρα μου τους είχε σπρώξει από τις σκάλες,» λέει. «Στη συνέχεια, μπήκε μέσα και έκλεισε την πόρτα. Την επόμενη μέρα, ήρθαν τρεις αστυνομικοί. Ένας ακινητοποίησε την μητέρα μου και οι άλλοι με πήραν μαζί τους». Στην ηλικία των οκτώ, είχε ουσιαστικά απαχθεί και μεταφερθεί σε ένα αγρόκτημα. Ως και σήμερα δεν έχει καμία ιδέα γιατί. Τα πρώτα χρόνια της ζωής του, ο ίδιος, ο αδερφός του και οι αδελφές του ζούσαν μόνοι τους με τη μητέρα τους. Ήταν φτωχοί, αλλά τα παιδικά του χρόνια ήταν ευτυχισμένα ώσπου μια μέρα, το 1946, όταν γύρισε στο σπίτι από το σχολείο, είδε πως τα αδέλφια του είχαν εξαφανιστεί. Ένα χρόνο αργότερα, ήταν η σειρά του. Οδηγήθηκε σε μια παλιά αγροικία και έγινε εργάτης. Ξυπνούσε πριν τις 06:00 και εργαζόταν πριν και μετά το σχολείο. Η ημέρα του τελείωνε μετά τις 22:00. Αυτός ο επιβλητικός άνδρας, στα 70 του, μοιάζει ευάλωτος, καθώς θυμάται τη συχνή βία από τον θετό του πατέρα. «Θα τον περιέγραφα σχεδόν ως τύραννο ...τον φοβόμουν. Ήταν αρκετά οξύθυμος και με χτυπούσε με την παραμικρή αφορμή,» λέει ο Gogniat. Σε μια περίπτωση, όταν ήταν μεγαλύτερος, θυμάται ότι αντέδρασε βίαια ο ίδιος, άρπαξε τον πατριό του, τον έσπρωξε στον τοίχο και ήταν έτοιμος να τον χτυπήσει. Εκείνος όμως τον απείλησε: «Αν με χτυπήσεις, εγώ θα πω να σε στείλουν σε ίδρυμα». Έτσι ο David υπαναχώρησε. Τα αδέλφια του ζούσαν με οικογένειες σε κοντινό χωριό. Τα έβλεπε σπάνια. Τους έλειπε, πολύ, η μητέρα τους. Αλληλογραφούσαν και υπήρξαν περιστασιακές επισκέψεις. Μια μέρα η μητέρα του έκανε μια τολμηρή προσπάθεια να πάρει τα παιδιά της πίσω. Ήρθε με ένα ζευγάρι Ιταλών σε ένα Fiat Topolino και είπε ότι θα έπαιρνε τα αδέλφια του για μια βόλτα. Ο David δεν ήταν εκεί, αλλά ήταν το θέμα συζήτησης στο χωριό όταν επέστρεψε εκείνο το βράδυ. Η αστυνομία έφερε πίσω τα παι-

φυλακή ή σε ίδρυμα με καταναγκαστική εργασία. Μ' αυτό τον τρόπο μπορούσαν να ασκούν διαρκή πίεση στους γονείς». Τα παιδιά στέλνονταν κυρίως σε αγροκτήματα, αλλά όχι πάντα.

Η Sarah (δεν είναι το πραγματικό της όνομα), ζούσε σε ιδρύματα από τη γέννησή της, αλλά το 1972, στην ηλικία των εννέα, στάλθηκε σε ένα σπίτι, σε ένα χωριό, όπου υποχρεωνόταν να καθαρίζει το σπίτι. Καθάριζε πριν και μετά το σχολείο, και το βράδυ καθάριζε γραφεία σε κοντινά χωριά για λογαριασμό της θετής της μητέρας. Η θετή μητέρα την χτυπούσε τακτικά, λέει, και από την ηλικία των 11 ετών κακοποιούνταν σεξουαλικά από τους γιούς στη διάρκεια της νύχτας. Αυτή είναι η πρώτη φορά που μιλάει για την ιστορία της και τα χέρια της τρέμουν καθώς θυμάται. «Το χειρότερο ήταν ότι μία αδελφή, είδε μια φορά ένα από αυτά τα παιδιά... ενώ εγώ κοιμόμουν και το είπε στη μητέρα της ...που της απάντησε ότι δεν είχε καμία σημασία, καθώς εγώ ήμουν απλά ένα σκουπίδι», λέει η Sarah. Ένας δάσκαλος και ο γιατρός του σχολείου έγραψαν στις αρχές, για να εκφράσουν την ανησυχία τους γι' αυτήν, αλλά δεν έγινε τίποτα.

Δεν υπήρξε καμία επίσημη απόφαση για τον τερματισμό της χρήσης των παιδιών με σύμβαση. Η Seglias λέει ότι απλώς ο θεσμός άρχισε να φθίνει από τη δεκαετία του 1960 και '70. Με την μηχανοποιημένη γεωργία, η ανάγκη για παιδική εργασία εξαφανίστηκε. Αλλά η Ελβετία άλλαζε πάρα πολύ. Οι γυναίκες άρχισαν να ψηφίζουν το 1971 και η στάση απέναντι στη φτώχεια και τις ανύπαντρες μητέρες μετεβλήθη.

Βρήκα μια εξαιρετικά πρόσφατη υπόθεση σε ένα απομακρυσμένο μέρος της Ελβετίας. Το 1979, ή μητέρα του Christian βρισκόταν σε πολύ δύσκολη κατάσταση. Είχε πρόσφατα χωρίσει από έναν βίαιο σύζυγο και χρειαζόταν υποστήριξη. Το κράτος παρενέβη και πήρε τους ηλικίας επτά και οκτώ ετών γιους της σε ένα αγρόκτημα που βρισκόταν πολλές ώρες μακριά με το αυτοκίνητο. Ο Christian θυμάται να βγαίνει έξω από το αυτοκίνητο και να βλέπει τη μητέρα του και τη γυναίκα από τις κοινωνικές υπηρεσίες να φεύγουν με το αμάξι. «Ο αδελφός μου και εγώ στεκόμασταν σαν χαμένοι μπροστά σε εκείνο το σπίτι και δεν ξέραμε τι να κάνουμε ... ήταν μια παράξενη στιγμή, μια

Christian δεν έχει καμία αμφιβολία γιατί ο ίδιος και ο αδελφός του είχαν τοποθετηθεί στο αγρόκτημα. «Πιστεύω ότι ήμασταν σχετικά φθηνό εργατικό δυναμικό ...ήμασταν κερδοφόροι γι' αυτούς», λέει. «Το αγρόκτημα μεγάλωσε ...ήταν πέντε χρόνια σκληρής δουλειάς».

Οι ιστορικοί εκτιμούν ότι υπήρξαν εκατοντάδες χιλιάδες τέτοια παιδιά. Για ένα χρόνο και μόνο τη δεκαετία του 1930, τα αρχεία δείχνουν πως 30.000 παιδιά είχαν τοποθετηθεί σε ανάδοχες οικογένειες σε όλη την Ελβετία. «Είναι δύσκολο να γνωρίζουμε ακριβώς πόσα παιδιά με σύμβαση ήταν εκεί γιατί τα αρχεία κρατήθηκαν σε τοπικό επίπεδο, και μερικές φορές δεν υπήρχαν καθόλου αρχεία», λέει η Loretta Seglias. «Μερικά παιδιά είχαν, επίσης, τοποθετηθεί από ιδιωτικούς οργανισμούς, ή ακόμη και από τις οικογένειές τους». Ο βαθμός στον οποίο αντιμετωπίστηκαν αυτά τα παιδιά ως εμπορεύματα αποδεικνύεται από το γεγονός ότι υπάρχουν περιπτώσεις ακόμη και στις αρχές

Ο στραβά. Κοίταξα έξω και είδα ότι η μητέρα μου τους είχε σπρώξει από τις σκάλες,» λέει. «Στη συνέχεια, μπήκε μέσα και έκλεισε την πόρτα. Την επόμενη μέρα, ήρθαν τρεις αστυνομικοί. Ένας ακινητοποίησε την μητέρα μου και οι άλλοι με πήραν μαζί τους». Στην ηλικία των οκτώ, είχε ουσιαστικά απαχθεί και μεταφερθεί σε ένα αγρόκτημα. Ως και σήμερα δεν έχει καμία ιδέα γιατί. Τα πρώτα χρόνια της ζωής του, ο ίδιος, ο αδερφός του και οι αδελφές του ζούσαν μόνοι τους με τη μητέρα τους. Ήταν φτωχοί, αλλά τα παιδικά του χρόνια ήταν ευτυχισμένα ώσπου μια μέρα, το 1946, όταν γύρισε στο σπίτι από το σχολείο, είδε πως τα αδέλφια του είχαν εξαφανιστεί. Ένα χρόνο αργότερα, ήταν η σειρά του. Οδηγήθηκε σε μια παλιά αγροικία και έγινε εργάτης. Ξυπνούσε πριν τις 06:00 και εργαζόταν πριν και μετά το σχολείο. Η ημέρα του τελείωνε μετά τις 22:00. Αυτός ο επιβλητικός άνδρας, στα 70 του, μοιάζει ευάλωτος, καθώς θυμάται τη συχνή βία από τον θετό του πατέρα. «Θα τον περιέγραφα σχεδόν ως τύραννο ...τον φοβόμουν. Ήταν αρκετά οξύθυμος και με χτυπούσε με την παραμικρή αφορμή,» λέει ο Gogniat. Σε μια περίπτωση, όταν ήταν μεγαλύτερος, θυμάται ότι αντέδρασε βίαια ο ίδιος, άρπαξε τον πατριό του, τον έσπρωξε στον τοίχο και ήταν έτοιμος να τον χτυπήσει. Εκείνος όμως τον απείλησε: «Αν με χτυπήσεις, εγώ θα πω να σε στείλουν σε ίδρυμα». Έτσι ο David υπαναχώρησε. Τα αδέλφια του ζούσαν με οικογένειες σε κοντινό χωριό. Τα έβλεπε σπάνια. Τους έλειπε, πολύ, η μητέρα τους. Αλληλογραφούσαν και υπήρξαν περιστασιακές επισκέψεις. Μια μέρα η μητέρα του έκανε μια τολμηρή προσπάθεια να πάρει τα παιδιά της πίσω. Ήρθε με ένα ζευγάρι Ιταλών σε ένα Fiat Topolino και είπε ότι θα έπαιρνε τα αδέλφια του για μια βόλτα. Ο David δεν ήταν εκεί, αλλά ήταν το θέμα συζήτησης στο χωριό όταν επέστρεψε εκείνο το βράδυ. Η αστυνομία έφερε πίσω τα παιδιά τρεις ημέρες αργότερα. «Το γεγονός ότι η μητέρα μου κανόνισε να «απαγάγει» τα παιδιά της και να τα φέρει πίσω στο σπίτι στη Βέρνη μαζί της δείχνει ακριβώς πόσο πολύ είχε αγωνιστεί ενάντια στις αρχές,» λέει ο Gogniat. Με τον θάνατο της μητέρας του, έκανε μια συγκλονιστική ανακάλυψη. Βρήκε έγγραφα που αποδείκνυαν ότι πλήρωνε χρήματα στις ανάδοχες οικογένειες για τη συντήρηση των τεσσάρων παιδιών της, που είχαν απομακρυνθεί βιαίως από εκείνη και εργάζονταν ως μισθωμένοι εργάτες.

Ο Gogniat, ο αδελφός του και οι δύο αδελφές του ήταν «παιδιά με σύμβαση» ή **verdingkinder** όπως είναι γνωστά στην Ελβετία. Η πρακτική της χρησιμοποίησης παιδιών ως φθηνό εργατικό δυναμικό στα αγροκτήματα και τα σπίτια άρχισε την δεκαετία του 1850 και συνεχίστηκε μέχρι το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα. Η ιστορικός Loretta Seglias λέει πως τα παιδιά τα έπαιρναν για «οικονομικούς λόγους τις περισσότερες φορές ...μέχρι τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο η Ελβετία δεν ήταν μια πλούσια χώρα, και πολλοί από τους κατοίκους ήταν φτωχοί». Η γεωργία δεν ήταν μηχανοποιημένη και έτσι τα αγροκτήματα χρειάζονταν την παιδική εργασία. Εάν ένα παιδί έμενε ορφανό, αν ο γονέας ήταν άγαμος, υπήρχε ο φόβος της πα-

ποχρεωνόταν να καθαρίζει το σπίτι. Καθάριζε πριν και μετά το σχολείο, και το βράδυ καθάριζε γραφεία σε κοντινά χωριά για λογαριασμό της θετής της μητέρας. Η θετή μητέρα την χτυπούσε τακτικά, λέει, και από την ηλικία των 11 ετών κακοποιούνταν σεξουαλικά από τους γιους στη διάρκεια της νύχτας. Αυτή είναι η πρώτη φορά που μιλάει για την ιστορία της και τα χέρια της τρέμουν καθώς θυμάται. «Το χειρότερο ήταν ότι μία αδελφή, είδε μια φορά ένα από αυτά τα παιδιά... ενώ εγώ κοιμόμουν και το είπε στη μητέρα της ...που της απάντησε ότι δεν είχε καμία σημασία, καθώς εγώ ήμουν απλά ένα σκουπίδι», λέει η Sarah. Ένας δάσκαλος και ο γιατρός του σχολείου έγραψαν στις αρχές, για να εκφράσουν την ανησυχία τους γι' αυτήν, αλλά δεν έγινε τίποτα.

Δεν υπήρξε καμία επίσημη απόφαση για τον τερματισμό της χρήσης των παιδιών με σύμβαση. Η Seglias λέει ότι απλώς ο θεσμός άρχισε να φθίνει από τη δεκαετία του 1960 και '70. Με την μηχανοποιημένη γεωργία, η ανάγκη για παιδική εργασία εξαφανίστηκε. Αλλά η Ελβετία άλλαζε πάρα πολύ. Οι γυναίκες άρχισαν να ψηφίζουν το 1971 και η στάση απέναντι στη φτώχεια και τις ανύπαντρες μητέρες μετεβλήθη.

Βρήκα μια εξαιρετικά πρόσφατη υπόθεση σε ένα απομακρυσμένο μέρος της Ελβετίας. Το 1979, η μητέρα του Christian βρισκόταν σε πολύ δύσκολη κατάσταση. Είχε πρόσφατα χωρίσει από έναν βίαιο σύζυγο και χρειαζόταν υποστήριξη. Το κράτος παρενέβη και πήρε τους ηλικίας επτά και οκτώ ετών γιους της σε ένα αγρόκτημα που βρισκόταν πολλές ώρες μακριά με το αυτοκίνητο. Ο Christian θυμάται να βγαίνει έξω από το αυτοκίνητο και να βλέπει τη μητέρα του και τη γυναίκα από τις κοινωνικές υπηρεσίες να φεύγουν με το αμάξι. «Ο αδελφός μου και εγώ στεκόμασταν σαν χαμένοι μπροστά σε εκείνο το σπίτι και δεν ξέραμε τι να κάνουμε ... ήταν μια παράξενη στιγμή, μια στιγμή που ποτέ δεν θα ξεχάσουμε», λέει. Από την πρώτη μέρα μας έδωσαν φόρμες και πλαστικές μπότες ακριβώς στο νούμερό μας, «επειδή πριν να μας στείλουν εκεί η γυναίκα από τις κοινωνικές υπηρεσίες μας είχε ρωτήσει το μέγεθος παπούτσια φορούσαμε... Όταν το σκέφτομαι πιστεύω ότι υπήρχε μια συνειδητοποίηση ότι ο αδελφός μου και εγώ θα εξαναγκαζόμασταν σε εργασία εκεί». Ο Christian λέει ότι υπήρχε δουλειά πριν και μετά το σχολείο, τα σαββατοκύριακα και όλο το χρόνο. Θυμάται ένα περιστατικό, σε ένα σιλό όπου αποθηκευόταν το κομμένο γρασίδι. «Το χειμώνα είχε αρκετή παγωνιά και εγώ έπρεπε να πηρουνιάζω με αρκετή δύναμη με την πηρούνα και πιεζόμουν και συνέβη ένα ατύχημα καθώς η πηρούνα διαπέρασε το δάχτυλο του ποδιού μου». Τα εργατικά ατυχήματα, λέει, ποτέ δεν είχαν αναφερθεί στη μητέρα του ή τις κοινωνικές υπηρεσίες. Και αν τα αγόρια δεν δούλευαν αρκετά υπήρχαν επιπτώσεις. Η τροφή τους παρακρατούνταν ως μορφή τιμωρίας. «Ο αδελφός μου και εγώ απλώς πεινούσαμε αυτές τις φορές. Όταν το σκέφτομαι για πέντε χρόνια συνεχώς πεινούσαμε. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο αδελφός μου και εγώ κλέβα-

Christian δεν έχει καμία αμφιβολία γιατί ο ίδιος και ο αδελφός του είχαν τοποθετηθεί στο αγρόκτημα. «Πιστεύω ότι ήμασταν σχετικά φθηνό εργατικό δυναμικό ...ήμασταν κερδοφόροι γι' αυτούς», λέει. «Το αγρόκτημα μεγάλωσε ...ήταν πέντε χρόνια σκληρής δουλειάς».

Οι ιστορικοί εκτιμούν ότι υπήρξαν εκατοντάδες χιλιάδες τέτοια παιδιά. Για ένα χρόνο και μόνο τη δεκαετία του 1930, τα αρχεία δείχνουν πως 30.000 παιδιά είχαν τοποθετηθεί σε ανάδοχες οικογένειες σε όλη την Ελβετία. «Είναι δύσκολο να γνωρίζουμε ακριβώς πόσα παιδιά με σύμβαση ήταν εκεί γιατί τα αρχεία κρατήθηκαν σε τοπικό επίπεδο, και μερικές φορές δεν υπήρχαν καθόλου αρχεία», λέει η Loretta Seglias. «Μερικά παιδιά είχαν, επίσης, τοποθετηθεί από ιδιωτικούς οργανισμούς, ή ακόμη και από τις οικογένειές τους». Ο βαθμός στον οποίο αντιμετωπίστηκαν αυτά τα παιδιά ως εμπορεύματα αποδεικνύεται από το γεγονός ότι υπάρχουν περιπτώσεις ακόμη και στις αρχές του 20ου αιώνα, όπου οδηγήθηκαν σε μια πλατεία του χωριού και πωλήθηκαν σε δημόσιο πλειστηριασμό. Η Seglias μου δείχνει κάποιες φωτογραφίες. Ένα παιδί μοιάζει μόλις δύο ετών - σίγουρα αυτή δεν θα μπορούσε να είναι ένα παιδί με σύμβαση; «Θα μπορούσε, να βουρτσίζει τα πατώματα στη θέση μιας καθαρίστριας. Μερικές φορές πήγαιναν ως μωρά στα αγροκτήματα, και όσο μεγάλωναν τόσο περισσότερη δουλειά έκαναν», λέει η Seglias. Στις σπουδές της, μιλώντας σε πρώην παιδιά με σύμβαση βρίσκει επαναλαμβανόμενα θέματα. Είναι εμφανής η έλλειψη πληροφοριών ξανά και ξανά. «Τα παιδιά δεν γνώριζαν τι τους

** Όταν στέλνετε ΣΥΣΤΗΜΕΝΗ επιστολή ή δέμα, στην ταχυδρομική μας θυρίδα, αυτά θα πρέπει να απευθύνονται στον Παναγιώτη Ι. Λιόλιο, ή στον Γεώργιο Ν. Βλασσόπουλο. Η επικοινωνία μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου γίνεται στη διεύθυνση: diadromi@anarchy.gr*

***** Η οικονομική ενίσχυση της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ είναι ευπρόσδεκτη με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό ή απ' ευθείας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι αυτή να είναι ανιδιοτελής και να μην προέρχεται από ενέργειες που αντιτίθενται σε θεμελιακές αναρχικές***

φορμή,» λέει ο Gogniat. Σε μια περίπτωση, όταν ήταν μεγαλύτερος, θυμάται ότι αντέδρασε βίαια ο ίδιος, άρπαξε τον πατριό του, τον έσπρωξε στον τοίχο και ήταν έτοιμος να τον χτυπήσει. Εκείνος όμως τον απείλησε: «Αν με χτυπήσεις, εγώ θα πω να σε στείλουν σε ίδρυμα». Έτσι ο David υπαναχώρησε. Τα αδέλφια του ζούσαν με οικογένειες σε κοντινό χωριό. Τα έβλεπε σπάνια. Τους έλειπε, πολύ, η μητέρα τους. Αλληλογραφούσαν και υπήρξαν περιστασιακές επισκέψεις. Μια μέρα η μητέρα του έκανε μια τολμηρή προσπάθεια να πάρει τα παιδιά της πίσω. Ήρθε με ένα ζευγάρι Ιταλών σε ένα Fiat Topolino και είπε ότι θα έπαιρνε τα αδέλφια του για μια βόλτα. Ο David δεν ήταν εκεί, αλλά ήταν το θέμα συζήτησης στο χωριό όταν επέστρεψε εκείνο το βράδυ. Η αστυνομία έφερε πίσω τα παιδιά τρεις ημέρες αργότερα. «Το γεγονός ότι η μητέρα μου κανόνισε να «απαγάγει» τα παιδιά της και να τα φέρει πίσω στο σπίτι στη Βέρνη μαζί της δείχνει ακριβώς πόσο πολύ είχε αγωνιστεί ενάντια στις αρχές,» λέει ο Gogniat. Με τον θάνατο της μητέρας του, έκανε μια συγκλονιστική ανακάλυψη. Βρήκε έγγραφα που αποδείκνυαν ότι πλήρωνε χρήματα στις ανάδοχες οικογένειες για τη συντήρηση των τεσσάρων παιδιών της, που είχαν απομακρυνθεί βίαιως από εκείνη και εργάζονταν ως μισθωμένοι εργάτες.

Ο Gogniat, ο αδελφός του και οι δύο αδελφές του ήταν «παιδιά με σύμβαση» ή **verdingkinder** όπως είναι γνωστά στην Ελβετία. Η πρακτική της χρησιμοποίησης παιδιών ως φθηνό εργατικό δυναμικό στα αγροκτήματα και τα σπίτια άρχισε την δεκαετία του 1850 και συνεχίστηκε μέχρι το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα. Η ιστορικός Loretta Seglias λέει πως τα παιδιά τα έπαιρναν για «οικονομικούς λόγους τις περισσότερες φορές ...μέχρι τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο η Ελβετία δεν ήταν μια πλούσια χώρα, και πολλοί από τους κατοίκους ήταν φτωχοί». Η γεωργία δεν ήταν μηχανοποιημένη και έτσι τα αγροκτήματα χρειάζονταν την παιδική εργασία. Εάν ένα παιδί έμενε ορφανό, αν ο γονέας ήταν άγαμος, υπήρχε ο φόβος της παραμέλησης ή αν είχε την ατυχία να έχει γεννηθεί φτωχό, οι τοπικές αρχές θα παρέμβαιναν.

Οι αρχές προσπάθησαν να βρουν τον φθηνότερο τρόπο ανατροφής αυτών των παιδιών. Έτσι τα έπαιρναν από τις οικογένειές τους και τα τοποθετούσαν σε ανάδοχες οικογένειες. «Ήθελαν να απομακρύνουν αυτά τα παιδιά από την φτωχή τους οικογένεια και να τα τοποθετήσουν κάπου αλλού, όπου θα μπορούσαν να μάθουν πώς να εργάζονται, καθώς μόνο μέσω της εργασίας θα μπορούσαν να συντηρήσουν τον εαυτό τους ως ενήλικες», λέει η Seglias. Η αντιμετώπιση των φτωχών με αυτόν τον τρόπο, λέει, ήταν «κοινωνική μηχανική». Εάν ένας γονέας τολμούσε να αντιταχθεί, ήταν ενδεχόμενο να υποστεί τις συνέπειες αυτής της στάσεώς του. «Ήταν πιθανό να τον βάλουν στη

και η στάση απέναντι στη φτώχεια και τις ανύπαντρες μητέρες μετεβλήθη.

Βρήκα μια εξαιρετικά πρόσφατη υπόθεση σε ένα απομακρυσμένο μέρος της Ελβετίας. Το 1979, η μητέρα του Christian βρισκόταν σε πολύ δύσκολη κατάσταση. Είχε πρόσφατα χωρίσει από έναν βίαιο σύζυγο και χρειαζόταν υποστήριξη. Το κράτος παρενέβη και πήρε τους ηλικίας επτά και οκτώ ετών γιους της σε ένα αγρόκτημα που βρισκόταν πολλές ώρες μακριά με το αυτοκίνητο. Ο Christian θυμάται να βγαίνει έξω από το αυτοκίνητο και να βλέπει τη μητέρα του και τη γυναίκα από τις κοινωνικές υπηρεσίες να φεύγουν με το αμάξι. «Ο αδελφός μου και εγώ στεκόμασταν σαν χαμένοι μπροστά σε εκείνο το σπίτι και δεν ξέραμε τι να κάνουμε ... ήταν μια παράξενη στιγμή, μια στιγμή που ποτέ δεν θα ξεχάσουμε», λέει. Από την πρώτη μέρα μας έδωσαν φόρμες και πλαστικές μπότες ακριβώς στο νούμερό μας, «επειδή πριν να μας στείλουν εκεί η γυναίκα από τις κοινωνικές υπηρεσίες μας είχε ρωτήσει τι μέγεθος παπούτσια φορούσαμε... Όταν το σκέφτομαι πιστεύω ότι υπήρχε μια συνειδητοποίηση ότι ο αδελφός μου και εγώ θα εξαναγκαζόμασταν σε εργασία εκεί». Ο Christian λέει ότι υπήρχε δουλειά πριν και μετά το σχολείο, τα σαββατοκύριακα και όλο το χρόνο. Θυμάται ένα περιστατικό, σε ένα σιλό όπου αποθηκευόταν το κομμένο γρασίδι. «Το χειμώνα είχε αρκετή παγωνιά και εγώ έπρεπε να πηρουνιάζω με αρκετή δύναμη με την πηρούνα και πιεζόμουν και συνέβη ένα ατύχημα καθώς η πηρούνα διαπέρασε το δάχτυλο του ποδιού μου». Τα εργατικά ατυχήματα, λέει, ποτέ δεν είχαν αναφερθεί στη μητέρα του ή τις κοινωνικές υπηρεσίες. Και αν τα αγόρια δεν δούλευαν αρκετά υπήρχαν επιπτώσεις. Η τροφή τους παρακρατούνταν ως μορφή τιμωρίας. «Ο αδελφός μου και εγώ απλώς πεινούσαμε αυτές τις φορές. Όταν το σκέφτομαι για πέντε χρόνια συνεχώς πεινούσαμε. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο αδελφός μου και εγώ κλέβαμε τρόφιμα», λέει ο Christian. Θυμάται ότι έκλεψε σοκολάτα από το κατάστημα του χωριού – αν και τώρα που το σκέφτεται πιστεύει ότι οι ιδιοκτήτες γνώριζαν ότι τα αγόρια ήταν πεινασμένα και τους άφηναν να κλέβουν τα καλούδια. Ένας πρώην δάσκαλος του Christian στο τοπικό σχολείο, λέει ότι εκ των υστέρων φαινόταν ότι υποσιτίζονταν. Αλλά ο Christian θυμάται πως υπήρχαν και πιο σοβαρές συνέπειες αν δεν είχε δουλέψει αρκετά σκληρά, συμπεριλαμβανομένης της βίας. «Λίγο πολύ μας εξανάγκαζαν στην εργασία», λέει. «Υπήρχαν πολλοί ξυλοδαρμοί, ραπίσματα στο πρόσωπο, τράβηγμα των μαλλιών, των αυτιών. Υπήρχε, επίσης, ένα περιστατικό που θυμίζει κάτι σαν ψευτοευνουχισμό». Ο

κερδοφόροι γι' αυτούς», λέει. «Το αγρόκτημα μεγάλωσε ...ήταν πέντε χρόνια σκληρής δουλειάς».

Οι ιστορικοί εκτιμούν ότι υπήρξαν εκατοντάδες χιλιάδες τέτοια παιδιά. Για ένα χρόνο και μόνο τη δεκαετία του 1930, τα αρχεία δείχνουν πως 30.000 παιδιά είχαν τοποθετηθεί σε ανάδοχες οικογένειες σε όλη την Ελβετία. «Είναι δύσκολο να γνωρίζουμε ακριβώς πόσα παιδιά με σύμβαση ήταν εκεί γιατί τα αρχεία κρατήθηκαν σε τοπικό επίπεδο, και μερικές φορές δεν υπήρχαν καθόλου αρχεία», λέει η Loretta Seglias. «Μερικά παιδιά είχαν, επίσης, τοποθετηθεί από ιδιωτικούς οργανισμούς, ή ακόμη και από τις οικογένειές τους». Ο βαθμός στον οποίο αντιμετωπίστηκαν αυτά τα παιδιά ως εμπορεύματα αποδεικνύεται από το γεγονός ότι υπάρχουν περιπτώσεις ακόμη και στις αρχές του 20ου αιώνα, όπου οδηγήθηκαν σε μια πλατεία του χωριού και πωλήθηκαν σε δημόσιο πλειστηριασμό. Η Seglias μου δείχνει κάποιες φωτογραφίες. Ένα παιδί μοιάζει μόλις δύο ετών - σίγουρα αυτή δεν θα μπορούσε να είναι ένα παιδί με σύμβαση; «Θα μπορούσε, να βουρτσίζει τα πατώματα στη θέση μιας καθαρίστριας. Μερικές φορές πήγαιναν ως μωρά στα αγροκτήματα, και όσο μεγάλωναν τόσο περισσότερη δουλειά έκαναν», λέει η Seglias. Στις σπουδές της, μιλώντας σε πρώην παιδιά με σύμβαση βρίσκει επαναλαμβανόμενα θέματα. Είναι εμφανής η έλλειψη πληροφοριών ξανά και ξανά. «Τα παιδιά δεν γνώριζαν τι τους

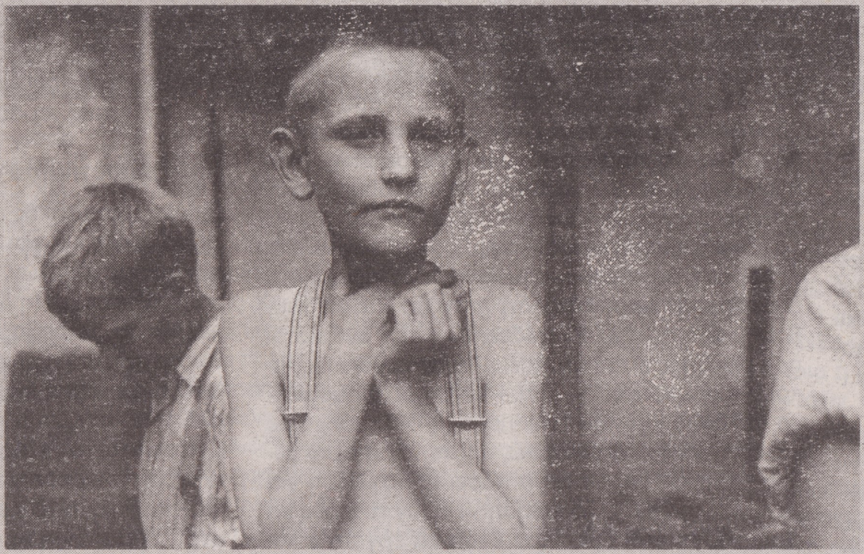
συμβαίνει, γιατί εστάλησαν μακριά, γιατί δεν μπορούσαν να γυρίσουν στο σπίτι, να δουν τους γονείς τους, γιατί είχαν κακοποιηθεί και κανείς δεν τους πίστευε», λέει. «Το άλλο ζήτημα είναι η έλλειψη αγάπης. Όντας σε μια οικογένεια ενώ δεν είστε μέλος της οικογένειας, βρίσκεστε εκεί μόνο για εργασία». Αυτή η συνθήκη άφησε ένα καταστροφικό σημάδι στο υπόλοιπο της ζωής των παιδιών. Μερικοί έχουν τεράστια ψυχολογικά προβλήματα, δυσκολία με το να ασχολούνται με τους άλλους και τις δικές τους οικογένειες. Για άλλους ήταν πάρα πολύ για να το αντέξουν. Κάποιοι αυτοκτόνησαν μετά από μια τέτοια παιδική ηλικία.

Οι επισκέψεις των κοινωνικών λειτουργών

Ο David Gogniat λέει ότι η οικογένεια στην οποία έμενε δεν είχε τηλέφωνο, έτσι ώστε όταν ένας κοινωνικός λειτουργός τηλεφωνούσε σε διπλανό σπίτι για να ανακοινώσει ότι θα ερχόταν, κρεμούσαν ένα λευκό φύλλο από το παράθυρο ως προειδοποίηση προς την ανάδοχη οικογένεια. Την ημέρα της ετήσιας επίσκεψης ο David δεν ήταν υποχρεωμένος να εργάζεται, και του επιτρεπόταν να πάρει το γεύμα με την οικογένεια στο τραπέζι. «Αυτή ήταν η μοναδική φορά που αντιμετωπιζόμουν ως μέλος της οικογένειας... Η λειτουργός κάθισε στο τραπέζι μαζί μας και μου έκανε μια ερώτηση, αλλά ήμουν πολύ φοβισμένος για να απαντήσω, επειδή ήξερα ότι, αν το έκανα, η ανάδοχη οικογένεια θα με χτυπούσε».

Η Sarah θυμάται ότι οι επισκέψεις είχαν ανακοινωθεί από πριν και ότι υποδέχονταν τους κοινωνικούς λειτουργούς με κέικ, μπισκότα και καφέ. «Καθόμουν στο τραπέζι κι εγώ. Ήταν πάντα όμορφα, ειρωνικά το λέω αυτό, αλλά τουλάχιστον ήξερα ότι θα με αφήναν στην ησυχία μου, και ότι τίποτα δεν επρόκειτο να συμβεί». Ποτέ δεν μίλησε μόνη της σε μια κοινωνική λειτουργό κατά τη διάρκεια της παραμονής της με την οικογένεια.

Ούτε ο Christian θυμάται να έχει δει μια κοινωνική λειτουργό μόνος του. Στον φάκελο του οι κοινωνικοί λειτουργοί έγραψαν ότι ήταν «ευτυχής». Σε μία από τις επιστολές, μια επίσκεψη κοινωνικού λειτουργού ανακοινώνεται και αναφέρεται ότι δεν έχει σημασία αν τα παιδιά βρίσκονται στο σχολείο. Ο Christian μου δείχνει επιστολές από τη μητέρα του, που εκδηλώνει την ανησυχία της ότι τα παιδιά είχαν χτυπηθεί, πως ήταν υποσιτισμένα, και εξαναγκάζονταν σε

ως, λέει, το κράτος ήταν έτοιμο να αντιμετωπίσει το ζήτημα. Τα παιδιά με σύμβαση που θεωρούσαν ότι οι εμπειρίες τους ήταν εξαίρεση, συνειδητοποίησαν ότι δεν ήταν μόνοι τους, και άρχισαν να μοιράζονται τις ιστορίες τους. Οι επισκέπτες, επίσης, άρχισαν να κάνουν ερωτήσεις στη δική τους οικογένεια –ο Rogger λέει ότι όταν συναντούσε τους ανθρώπους, εβδομάδες μετά την έκθεση, του έλεγαν ότι κάποιος στην οικογένειά τους ήταν ένα παιδί με σύμβαση. «Έτσι οι άνθρωποι έλαβαν γνώση του συστήματος αυτού που ήταν διαδεδομένο, διότι σχεδόν κάθε Ελβετός γνωρίζει κάποιον που τοποθετήθηκε σε ανάδοχη οικογένεια».

Τα τελευταία χρόνια έχει υπάρξει μια διαδικασία εθνικής ενδοσκόπησης. Πέρυσι μια επίσημη συγγνώμη δόθηκε στα παιδιά με σύμβαση, καθώς και για άλλα θύματα των κατασταλτικών μέτρων του κράτους – όπως για τους ανθρώπους που υποχρεώθηκαν σε στείρωση ή που κρατήθηκαν παρανόμως. Το ελβετικό Κοινοβούλιο, το Bundeshaus βουίζει. Ο επιχειρηματίας Guido Fluri συγκέντρωσε 100.000 υπογραφές σε μια καμπάνια που θα μπορούσε να θέσει το ζήτημα της αποζημίωσης σε ένα εθνικό δημοψήφισμα. Είναι έκκληση για ένα πακέτο αποκατάστασης των περίπου 500 εκατομμυρίων ελβετικών φράγκων (327 εκατομμύρια λίρες Αγγλίας), για τα 10.000 παιδιά με σύμβαση που εκτιμάται πως ζουν ακόμη σήμερα, καθώς και για άλλους ανθρώπους που αδικήθηκαν εξ αιτίας των καταναγκαστικών μέτρων της πολιτείας. Η καμπάνια ξεκίνησε τον Απρίλιο. Ο Fluri λέει η επιτυχία της δείχνει με πόση συμπάθεια βλέπουν οι Ελβετοί τα παιδιά με σύμβαση. Συ-

κά για τη ζωή του σημειώματα. «Πολλοί που έχουν βιώσει μια τέτοια σοβαρή ταλαιπωρία αισθάνονται ότι οι πληγές θα ξανανοίξουν», λέει. «Μπορείτε να καταλάβετε. Είναι εντελώς συγκλονισμένοι από την κατάσταση». Έχει περάσει ένα μεγάλο χρονικό διάστημα για να υπάρξει κίνητρο για αποζημίωση, και θα μπορούσαν ακόμα να περάσουν πολλά χρόνια κοινοβουλευτικών διαβουλεύσεων πριν να γίνει πραγματικότητα. Η Loretta Seglias λέει ότι το ζήτημα της αποζημίωσης είναι περίπλοκο στην Ελβετία. «Υπάρχει αυτός ο φόβος στο να πρέπει να καταβληθεί αποζημίωση ... Κάποιοι θα πουν: Ποιός άλλος θα εμφανιστεί να ζητήσει κάποια αποζημίωση;» Η εμπειρία των πολεμικών αποζημιώσεων έχει αφήσει ουλές.

Ο David Gogniat, ο οποίος άφησε την ανάδοχη οικογένειά του, όταν ήταν δεκαέξι ετών, τώρα είναι εβδομηνταπέντε. Διοικεί μια επιτυχημένη επιχείρηση με φορτηγά. Ήρθε με τη σύζυγό του στο αρχείο, στη Βέρνη. Από τον Ιούλιο, επιτράπηκε σε πρώην παιδιά με σύμβαση να έχουν πρόσβαση στα αρχεία της παιδικής τους ηλικίας. Ο David άρχισε την αναζήτηση στο παρελθόν του πριν από δύο μήνες. Περιμένει νευρικά έξω στον ήλιο του φθινοπώρου. «Κατ' εμέ, το αντιλαμβάνομαι σαν να υπήρχε κάποιο είδος συμφωνίας μεταξύ των αγροτών και των υπηρεσιών για να παρέχουν τα παιδιά ως φτηνό εργατικό δυναμικό», λέει. Αλλά το μόνο που θέλει να ξέρει είναι ένα πράγμα: «Ποιός ήταν υπεύθυνος για το γεγονός ότι τα πήραν από τα σπίτια τους;» Ο ίδιος αποδέχεται ότι μπορεί να καταλήξει να απογοητευτεί, αλλά σκέφτεται ότι και αυτό θα μπορούσε να τον βοηθήσει να προχωρήσει. Με το που μπαίνει μέσα βρίσκεται σε μια σύγχρονη αίθουσα από γυαλί. Η Yvonne Pfaffli, που έχει βρει τον φάκελό του, έρχεται με δύο αρχεία. Αφήνω τον David μόνο του για να μπορέσει να τα απορροφήσει όλα. Λίγο αργότερα επιστρέφει, νωρίτερα από ό, τι περίμενα. «Ήρθαν στο φως πράγματα που δεν είχα ακούσει ή δει πριν και νομίζω ότι πρέπει να τα δω ξανά κάποια άλλη φορά», λέει. Αργότερα, μου λέει έμαθε κάτι για τον πατέρα του, και κάποιες ενδιαφέρουσες οικονομικές πληροφορίες, αλλά δεν αποκαλύπτει λεπτομέρειες. Απλώς φαίνεται ανακουφισμένος που βρέθηκαν στα χέρια του τα αρχεία της παιδικής ηλικίας του.

Έχοντας πραγματοποιήσει πολλές επισκέψεις στο αρχείο θα προσπαθήσει τώρα να συνθέσει τα μυστήρια του παρελθόντος του. Πολλοί άνθρωποι έχουν μεγάλα κενά στις γνώσεις τους, λέει η Pfaffli. Μπορούν να θυμούνται να τους παίρνουν μακριά μέσα σε ένα μαύρο αυτοκίνητο, χωρίς να έχουν ποτέ μάθει το γιατί. «Δεν ήξε-

Οι επισκέψεις των κοινωνικών λειτουργών

Ο David Gogniat λέει ότι η οικογένεια στην οποία έμενε δεν είχε τηλέφωνο, έτσι ώστε όταν ένας κοινωνικός λειτουργός τηλεφωνούσε σε διπλανό σπίτι για να ανακοινώσει ότι θα ερχόταν, κρεμούσαν ένα λευκό φύλλο από το παράθυρο ως προειδοποίηση προς την ανάδοχη οικογένεια. Την ημέρα της ετήσιας επίσκεψης ο David δεν ήταν υποχρεωμένος να εργάζεται, και του επιτρεπόταν να πάρει το γεύμα με την οικογένεια στο τραπέζι. «Αυτή ήταν η μοναδική φορά που αντιμετωπιζόμουν ως μέλος της οικογένειας... Η λειτουργός κάθισε στο τραπέζι μαζί μας και μου έκανε μια ερώτηση, αλλά ήμουν πολύ φοβισμένος για να απαντήσω, επειδή ήξερα ότι, αν το έκανα, η ανάδοχη οικογένεια θα με χτυπούσε».

Η Sarah θυμάται ότι οι επισκέψεις είχαν ανακοινωθεί από πριν και ότι υποδέχονταν τους κοινωνικούς λειτουργούς με κέικ, μπισκότα και καφέ. «Καθόμουν στο τραπέζι κι εγώ. Ήταν πάντα όμορφα, ειρωνικά το λέω αυτό, αλλά τουλάχιστον ήξερα ότι θα με αφήναν στην ησυχία μου, και ότι τίποτα δεν επρόκειτο να συμβεί». Ποτέ δεν μίλησε μόνη της σε μια κοινωνική λειτουργό κατά τη διάρκεια της παραμονής της με την οικογένεια.

Ούτε ο Christian θυμάται να έχει δει μια κοινωνική λειτουργό μόνος του. Στον φάκελο του οι κοινωνικοί λειτουργοί έγραψαν ότι ήταν «ευτυχής». Σε μία από τις επιστολές, μια επίσκεψη κοινωνικού λειτουργού ανακοινώνεται και αναφέρεται ότι δεν έχει σημασία αν τα παιδιά βρίσκονται στο σχολείο. Ο Christian μου δείχνει επιστολές από τη μητέρα του, που εκδηλώνει την ανησυχία της ότι τα παιδιά είχαν χτυπηθεί, πως ήταν υποσιτισμένα, και εξαναγκάζονταν σε γεωργικές εργασίες. Η μητέρα του οργάνωσε μια ιατρική αξιολόγηση, σε μία από τις σπάνιες επισκέψεις της στο σπίτι, και το συμπέρασμα του γιατρού ήταν ότι ήταν ψυχολογικά και σωματικά εξαντλημένος. Το γεγονός αυτό ήταν η αφορμή για την απομάκρυνσή του από το αγρόκτημα το 1985, σε ηλικία δεκατεσσάρων ετών. Ο μεγαλύτερος αδελφός του, έφυγε την ίδια στιγμή. Στη συνέχεια αποστέλλονται σε ένα κρατικό ίδρυμα.

Μια έκθεση που άνοιξε πριν από πέντε χρόνια, και εξακολουθεί να λειτουργεί σήμερα στο υπαίθριο μουσείο του Ballenberg, ξύπνησε την σύγχρονη Ελβετία με ένα σοκ για το σκοτεινό παρελθόν της παιδικής εκμετάλλευσης. Ο άνθρωπος πίσω από αυτό το εγχείρημα, ο Basil Rogger, λέει ότι από τη δεκαετία του 1920 στις εφημερίδες υπήρχε μια σταθερή ροή φυλλαδίων, αυτοβιογραφιών, και άρθρων για τα δεινά των παιδιών με σύμβαση. Η ιστορία τους δεν ήταν μυστική. Αν θέλατε να ξέρετε γι 'αυτό θα μπορούσατε. Μέχρι τη στιγμή της έκθεσης, μια γενιά είχε περάσει από τότε που η πρακτική είχε σταματήσει, και υπήρχε αρκετή απόσταση για να την αντιμετωπίσει. Κυρί-κής ενδοσκόπησης. Πέρυσι μια επίσημη συγγνώμη δόθηκε στα παιδιά με σύμβαση, καθώς και για άλλα θύματα των κατασταλτικών μέτρων του κράτους – όπως για τους ανθρώπους που υποχρεώθηκαν σε στείρωση ή που κρατήθηκαν παρανόμως. Το ελβετικό Κοινοβούλιο, το Bundeshaus βουίζει. Ο επιχειρηματίας Guido Fluri συγκέντρωσε 100.000 υπογραφές σε μια καμπάνια που θα μπορούσε να θέσει το ζήτημα της αποζημίωσης σε ένα εθνικό δημοψήφισμα. Είναι έκκληση για ένα πακέτο αποκατάστασης των περίπου 500 εκατομμυρίων ελβετικών φράγκων (327 εκατομμύρια λίρες Αγγλίας), για τα 10.000 παιδιά με σύμβαση που εκτιμάται πως ζουν ακόμη σήμερα, καθώς και για άλλους ανθρώπους που αδικήθηκαν εξ αιτίας των καταναγκαστικών μέτρων της πολιτείας. Η καμπάνια ξεκίνησε τον Απρίλιο. Ο Fluri λέει η επιτυχία της δείχνει με πόση συμπάθεια βλέπουν οι Ελβετοί τα παιδιά με σύμβαση. Συζητά με πολιτικούς του κοινοβουλίου για να κερδίσει την υποστήριξή τους για την καμπάνια. Εξηγεί στους βουλευτές τα δεινά των επιζώντων – «οι άνθρωποι που υπέφεραν για δεκαετίες, οι οποίοι πολέμησαν, οι οποίοι δεν μπόρεσαν ποτέ να φύγουν από τα χαρακώματα τους, που κρύβονταν, που ντρέπονταν για την ιστορία τους ...μερικοί από τους οποίους ζουν στο περιθώριο». Δεν είναι μόνο τα χρήματα, λέει. «Αυτό που είναι σημαντικό είναι να δείξει τον δρόμο προς την αναγνώριση της τεράστιας ταλαιπωρίας που υπέστησαν αυτοί οι άνθρωποι».

Η Ένωση Αγροτών συμφωνεί με την αρχή της αποζημίωσης, αλλά είναι ανένδοτη ότι οι αγρότες δεν θα πρέπει να συνεισφέρουν. Θα πρέπει να κατανοηθεί η εποχή που τα παιδιά αυτά τοποθετούνταν σε ανάδοχες οικογένειες, λέει ο πρόεδρος της Ένωσης Markus Ritter. Οι δήμοι και οι εκκλησίες δεν είχαν χρήματα. Οι αγροτικές οικογένειες κλήθηκαν να αναλάβουν τα παιδιά που περνούσαν δύσκολα οικονομικά ή είχαν έναν γονέα, ώστε οι αγρότες επιτελούσαν κοινωνικό λειτούργημα. Αναγνωρίζει ότι έγινε κατάχρηση; «Έχουμε λάβει πολλά σχόλια από τα

Ο David Gogniat, ο οποίος άφησε την ανάδοχη οικογένειά του, όταν ήταν δεκαέξι ετών, τώρα είναι εβδομηντα-πέντε. Διοικεί μια επιτυχημένη επιχείρηση με φορτηγά. Ήρθε με τη σύζυγό του στο αρχείο, στη Βέρνη. Από τον Ιούλιο, επιτράπηκε σε πρώην παιδιά με σύμβαση να έχουν πρόσβαση στα αρχεία της παιδικής τους ηλικίας. Ο David άρχισε την αναζήτηση στο παρελθόν του πριν από δύο μήνες. Περιμένει νευρικά έξω στον ήλιο του φθινοπώρου. «Κατ' εμέ, το αντιλαμβάνομαι σαν να υπήρχε κάποιο είδος συμφωνίας μεταξύ των αγροτών και των υπηρεσιών για να παρέχουν τα παιδιά ως φτηνό εργατικό δυναμικό», λέει. Αλλά το μόνο που θέλει να ξέρει είναι ένα πράγμα: «Ποιος ήταν υπεύθυνος για το γεγονός ότι τα πήραν από τα σπίτια τους;» Ο ίδιος αποδέχεται ότι μπορεί να καταλήξει να απογοητευτεί, αλλά σκέφτεται ότι και αυτό θα μπορούσε να τον βοηθήσει να προχωρήσει. Με το που μπαίνει μέσα βρίσκεται σε μια σύγχρονη αίθουσα από γυαλί. Η Yvonne Pfaffli, που έχει βρει τον φάκελό του, έρχεται με δύο αρχεία. Αφήνω τον David μόνο του για να μπορέσει να τα απορροφήσει όλα. Λίγο αργότερα επιστρέφει, νωρίτερα από ό, τι περίμενα. «Ήρθαν στο φως πράγματα που δεν είχα ακούσει ή δει πριν και νομίζω ότι πρέπει να τα δω ξανά κάποια άλλη φορά», λέει. Αργότερα, μου λέει έμαθε κάτι για τον πατέρα του, και κάποιες ενδιαφέρουσες οικονομικές πληροφορίες, αλλά δεν αποκαλύπτει λεπτομέρειες. Απλώς φαίνεται ανακουφισμένος που βρέθηκαν στα χέρια του τα αρχεία της παιδικής ηλικίας του.

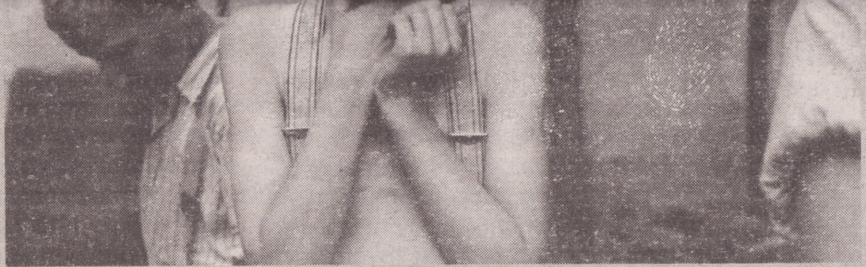
Έχοντας πραγματοποιήσει πολλές επισκέψεις στο αρχείο θα προσπαθήσει τώρα να συνθέσει τα μυστήρια του παρελθόντος του. Πολλοί άνθρωποι έχουν μεγάλα κενά στις γνώσεις τους, λέει η Pfaffli. Μπορούν να θυμούνται να τους παίρνουν μακριά μέσα σε ένα μαύρο αυτοκίνητο, χωρίς να έχουν ποτέ μάθει το γιατί. «Δεν ήξεραν ότι θα μπορούσε να είναι το αποτέλεσμα του διαζυγίου των γονιών τους», λέει. «Αυτά είναι πολύ μεγάλα ερωτήματα, και πολλοί είναι νευρικοί, και πολλοί πιθανόν να φοβούνται να διαβάσουν αυτά τα αρχεία, επειδή δεν ξέρουν τι να περιμένουν, αλλά από την άλλη πλευρά είναι εξαιρετικά ευγνώμονες για το ότι υπάρχουν αυτά τα αρχεία». Τα έγγραφα έχουν συνήθως γραφτεί από το προσωπικό των υπηρεσιών και η οπτική τους μπορεί να είναι πολύ διαφορετική από εκείνη του παιδιού. Συνήθως δεν γίνεται καμία αναφορά κακοποίησης.

Η Sarah, που τώρα είναι 51 χρόνων, άφησε την ανάδοχη οικογένεια της στα δεκαπέντε της για ένα επιμορφωτικό σεμινάριο και ποτέ δεν επέστρεψε. Έχει κι εκείνη παραλάβει το αρχείο της, αν και σοκαρίστηκε από ορισμένες σημαντικές παραλείψεις. Τα γράμματα από τον γιατρό και τον δάσκαλο του σχολείου της όπου εκφράζουν την ανησυχία τους για τον τρόπο που την μεταχειρίζονταν στην ανάδοχη οικογένεια, λείπουν, λέει. Ούτε υπάρχει ένα γράμμα από τις τοπικές αρχές, που ζητούν συγγνώμη για την τοποθέτησή της σε μια ακατάλληλη οικογένεια, το οποίο

λάχιστον ήξερα ότι θα με αφήναν στην ησυχία μου, και ότι τίποτα δεν επρόκειτο να συμβεί». Ποτέ δεν μίλησε μόνη της σε μια κοινωνική λειτουργό κατά τη διάρκεια της παραμονής της με την οικογένεια.

Ούτε ο Christian θυμάται να έχει δει μια κοινωνική λειτουργό μόνος του. Στον φάκελο του οι κοινωνικοί λειτουργοί έγραψαν ότι ήταν «ευτυχής». Σε μία από τις επιστολές, μια επίσκεψη κοινωνικού λειτουργού ανακοινώνεται και αναφέρεται ότι δεν έχει σημασία αν τα παιδιά βρίσκονται στο σχολείο. Ο Christian μου δείχνει επιστολές από τη μητέρα του, που εκδηλώνει την ανησυχία της ότι τα παιδιά είχαν χτυπηθεί, πως ήταν υποσιτισμένα, και εξαναγκάζονταν σε γεωργικές εργασίες. Η μητέρα του οργάνωσε μια ιατρική αξιολόγηση, σε μία από τις σπάνιες επισκέψεις της στο σπίτι, και το συμπέρασμα του γιατρού ήταν ότι ήταν ψυχολογικά και σωματικά εξαντλημένος. Το γεγονός αυτό ήταν η αφορμή για την απομάκρυνσή του από το αγρόκτημα το 1985, σε ηλικία δεκατεσσάρων ετών. Ο μεγαλύτερος αδελφός του, έφυγε την ίδια στιγμή. Στη συνέχεια αποστέλλονται σε ένα κρατικό ίδρυμα.

Μια έκθεση που άνοιξε πριν από πέντε χρόνια, και εξακολουθεί να λειτουργεί σήμερα στο υπαίθριο μουσείο του Ballenberg, ξύπνησε την σύγχρονη Ελβετία με ένα σοκ για το σκοτεινό παρελθόν της παιδικής εκμετάλλευσης. Ο άνθρωπος πίσω από αυτό το εγχείρημα, ο Basil Rogger, λέει ότι από τη δεκαετία του 1920 στις εφημερίδες υπήρχε μια σταθερή ροή φυλλαδίων, αυτοβιογραφιών, και άρθρων για τα δεινά των παιδιών με σύμβαση. Η ιστορία τους δεν ήταν μυστική. Αν θέλατε να ξέρετε γι 'αυτό θα μπορούσατε. Μέχρι τη στιγμή της έκθεσης, μια γενιά είχε περάσει από τότε που η πρακτική είχε σταματήσει, και υπήρχε αρκετή απόσταση για να την αντιμετωπίσει. Κυρί-

άλλους ανθρώπους που αδικήθηκαν εξ αιτίας των καταναγκαστικών μέτρων της πολιτείας. Η καμπάνια ξεκίνησε τον Απρίλιο. Ο Fluri λέει η επιτυχία της δείχνει με πόση συμπάθεια βλέπουν οι Ελβετοί τα παιδιά με σύμβαση. Συζητά με πολιτικούς του κοινοβουλίου για να κερδίσει την υποστήριξή τους για την καμπάνια. Εξηγεί στους βουλευτές τα δεινά των επιζώντων – «οι άνθρωποι που υπέφεραν για δεκαετίες, οι οποίοι πολέμησαν, οι οποίοι δεν μπόρεσαν ποτέ να φύγουν από τα χαρακώματα τους, που κρύβονταν, που ντρέπονταν για την ιστορία τους ...μερικοί από τους οποίους ζουν στο περιθώριο». Δεν είναι μόνο τα χρήματα, λέει. «Αυτό που είναι σημαντικό είναι να δείξει τον δρόμο προς την αναγνώριση της τεράστιας ταλαιπωρίας που υπέστησαν αυτοί οι άνθρωποι».

Η Ένωση Αγροτών συμφωνεί με την αρχή της αποζημίωσης, αλλά είναι ανένδοτη στο ότι οι αγρότες δεν θα πρέπει να συνεισφέρουν. Θα πρέπει να κατανοηθεί η εποχή που τα παιδιά αυτά τοποθετούνταν σε ανάδοχες οικογένειες, λέει ο πρόεδρος της Ένωσης Markus Ritter. Οι δήμοι και οι εκκλησίες δεν είχαν χρήματα. Οι αγροτικές οικογένειες κλήθηκαν να αναλάβουν τα παιδιά που περνούσαν δύσκολα οικονομικά ή είχαν έναν γονέα, ώστε οι αγρότες επιτελούσαν κοινωνικό λειτούργημα. Αναγνωρίζει ότι έγινε κατάχρηση; «Έχουμε λάβει πολλά σχόλια από τα παιδιά που έζησαν πολύ καλά... Αλλά γνωρίζουμε επίσης ότι ορισμένα παιδιά δεν αντιμετωπίστηκαν σωστά».

Ο Guido Fluri λέει πως αυτή η κοινωνική επανεξέταση είναι απελευθερωτική για ορισμένα από τα πρώην παιδιά με σύμβαση. Πολλοί ηλικιωμένοι άνθρωποι έρχονται με δεκανίκια και σε αναπηρικές καρέκλες στο γραφείο του για να συζητήσουν τις ιστορίες τους. Μια μέρα βρήκε ένα ποίημα στο γραφείο του. Για άλλους, η δημόσια συζήτηση είναι δύσκολη, και ο Fluri έλαβε απειλητι-

να. «Ήρθαν στο φως πράγματα που δεν είχα ακούσει ή δει πριν και νομίζω ότι πρέπει να τα δω ξανά κάποια άλλη φορά», λέει. Αργότερα, μου λέει έμαθε κάτι για τον πατέρα του, και κάποιες ενδιαφέρουσες οικονομικές πληροφορίες, αλλά δεν αποκαλύπτει λεπτομέρειες. Απλώς φαίνεται ανακουφισμένος που βρέθηκαν στα χέρια του τα αρχεία της παιδικής ηλικίας του.

Έχοντας πραγματοποιήσει πολλές επισκέψεις στο αρχείο θα προσπαθήσει τώρα να συνθέσει τα μυστήρια του παρελθόντος του. Πολλοί άνθρωποι έχουν μεγάλα κενά στις γνώσεις τους, λέει η Pfaffli. Μπορούν να θυμούνται να τους παίρνουν μακριά μέσα σε ένα μαύρο αυτοκίνητο, χωρίς να έχουν ποτέ μάθει το γιατί. «Δεν ήξεραν ότι θα μπορούσε να είναι το αποτέλεσμα του διαζυγίου των γονιών τους», λέει. «Αυτά είναι πολύ μεγάλα ερωτήματα, και πολλοί είναι νευρικοί, και πολλοί πιθανόν να φοβούνται να διαβάσουν αυτά τα αρχεία, επειδή δεν ξέρουν τι να περιμένουν, αλλά από την άλλη πλευρά είναι εξαιρετικά ευγνώμονες για το ότι υπάρχουν αυτά τα αρχεία». Τα έγγραφα έχουν συνήθως γραφτεί από το προσωπικό των υπηρεσιών και η οπτική τους μπορεί να είναι πολύ διαφορετική από εκείνη του παιδιού. Συνήθως δεν γίνεται καμία αναφορά κακοποίησης.

Η Sarah, που τώρα είναι 51 χρόνων, άφησε την ανάδοχη οικογένειά της στα δεκαπέντε της για ένα επιμορφωτικό σεμινάριο και ποτέ δεν επέστρεψε. Έχει κι εκείνη παραλάβει το αρχείο της, αν και σοκαρίστηκε από ορισμένες σημαντικές παραλείψεις. Τα γράμματα από τον γιατρό και τον δάσκαλο του σχολείου της όπου εκφράζουν την ανησυχία τους για τον τρόπο που την μεταχειρίζονταν στην ανάδοχη οικογένεια, λείπουν, λέει. Ούτε υπάρχει ένα γράμμα από τις τοπικές αρχές, που ζητούν συγγνώμη για την τοποθέτησή της σε μια ακατάλληλη οικογένεια, το οποίο λέει ότι είχε τη δυνατότητα μονάχα να διαβάσει αλλά να μην το κρατήσει. Με τη βοήθεια του δικτύου Verdingkinder προσπαθεί να τα εντοπίσει. «Αυτό που επίσης λείπει είναι το κομμάτι που εξηγεί γιατί τοποθετήθηκε στην εν λόγω οικογένεια εξ αρχής, ποιός έλαβε αυτήν την απόφαση, γιατί χρειάστηκε να γίνει έτσι και γιατί τα αρχεία δεν είναι πλήρη», λέει. «Και αυτό είναι κρίμα. Το μόνο που θέλουμε είναι η ιστορία μας, και τότε μπορούμε να κλείσουμε αυτό το κεφάλαιο... μπορεί οι αρχές απλά να υποκρίνονται ότι μας βοηθούν. Για μένα υπάρχει ένα ερωτηματικό».

Ο Christian πήρε τα αρχεία του τον περασμένο Ιούλιο. «Είναι πάρα πολύ σημαντικό. Είναι η ζωή μου. Είναι, επίσης, σημαντικό να συμφιλιώνεσαι με αυτό με ένα ιστορι-

συνέχεια στη σελίδα 12

Ο χώρος της ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
βρίσκεται στην οδό Σαριπόλου 8
(δίπλα στο Αρχαιολογικό Μουσείο)
και ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ και ΠΕΜΠΤΗ 5-7μμ.
Το τηλέφωνο επικοινωνίας είναι: 69 73 79 92 07

Η ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
(Δελμούζου 3, πρώτη παράλληλος της Φιλίππου, από Αγίας Σοφίας)
ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΗ κάθε ΤΕΤΑΡΤΗ 5.30 - 8 μμ και
το ΣΑΒΒΑΤΟ από 10^{30} πμ7$12^{30}$ μμ
Το τηλέφωνο επικοινωνίας είναι: 69 92 23 12 86

συνέχεια από τη σελίδα 11

κό και επιστημονικό τρόπο», λέει. Έχει πολλά ερωτήματα: γιατί τοποθετήθηκαν μακριά, και γιατί τόσο μακριά από τη μητέρα τους; Μήπως οι αρχές γνώριζαν τη δουλειά που έκαναν; Μήπως ξέρουν για την πολιομυελίτιδα-αρθρίτιδα από την οποία υπέφερε, ενώ ζούσε με την ανάδοχη οικογένεια; Λέει ότι η έκθεση από ψυχολόγο, που προκάλεσε την απομάκρυνσή του από το αγρόκτημα, λείπει. Εξακολουθεί να μελετά τις 700 σελίδες. Μου δείχνει επιστολές από τη μητέρα του, που τεκμηριώνουν την ανησυχία της για την υγεία των γιων της και για το γεγονός ότι δεν είχαν τη δυνατότητα να πάνε στο γυμνάσιο. Υπάρχει μια σύμβαση με τον γεωργό που δείχνει τη συνεισφορά των γονιών του στην ανάδοχη οικογένεια με 900 ελβετικά φράγκα το μήνα, ποσό που αυξήθηκε αργότερα.

Αλλά μερικά πρώην παιδιά με σύμβαση δεν βρήκαν κανένα αρχείο. «Είτε έχουν καταστραφεί εδώ και πολύ καιρό, είτε πιο πρόσφατα,» λέει η ιστορικός Loretta Seglias. «Κάποιοι παίρνουν απαντήσεις... άλλοι, όχι».

Μια συνάντηση που δεν έγινε

Οι θετοί γονείς του Christian συμφωνούν να με συναντήσουν και είναι ανοικτοί στο να συναντήσουν και τον ίδιον. Ένα πρωί ξεκινάμε για την εξοχή. Πριν μπούμε στο αυτοκίνητο, ο Christian μού λέει ότι δεν περιμένει από κανέναν συγγνώμη, αλλά μιλώντας για το τι συνέβη, σκέφτεται, ότι ίσως προβληματιστούν σχετικά με το πώς συμπεριφέρονταν. Καθώς οδηγούμε στην εξοχή το τοπίο είναι μαγευτικό. Ο Christian κοιτάζει έξω από το παράθυρο. «Αισθάνομαι ανάμεικτα συναισθήματα. Το τοπίο μου έδινε παρηγοριά ως παιδί αλλά και τώρα, αλλά είμαι και λίγο άφωνος. Είναι δύσκολο... νοιώθω νευρικός, καθώς δεν έχω κάποια ιδέα για το τί θα συμβεί εκεί».

Καθώς μπαίνουμε στο χωριό, ο Christian βλέπει το κατάστημα του χωριού, όπου συνήθιζαν να κλέβουν τη σοκολάτα ως παιδιά. Έχει ανακαινιστεί μετά από τρεις δεκαετίες. Γίνεται ολοφάνερα ανήσυχος καθώς πλησιάζουμε το αγρόκτημα. Θέλει να παραμείνει σε ένα κοντινό ποτάμι, όσο παίρνω τη συνέντευξη. Πλησιάζω την αγροικία που μοιάζει με καρτ ποστάλ. Μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, ο αγρότης και η σύζυγός του

της αρθρίτιδας του. Στο δρόμο της επιστροφής είναι σιωπηλός. Λίγο πριν φτάσει στο σπίτι, μου λέει ότι έχει την ίδια αίσθηση τρόμου που είχε, όταν επέστρεφε πίσω στο αγρόκτημα. Φαίνεται εύθραυστος. «Δεν ξέρω που θα με βγάλει το ταξίδι μου, ξέρω ότι θέλω να αγωνιστώ για κάτι που πρέπει να γίνει», λέει. «Και θέλω να αναλάβω την ευθύνη όχι μόνο για τον αδελφό μου και τον εαυτό μου, αλλά και για τους άλλους από την γενιά μου». Επειδή όλα συνέβησαν πολύ καιρό πριν, δεν είναι πλέον δυνατό να διωχθεί ποινικά ο γεωργός, αν οι αρχές το θελήσουν. Πολύ λίγες ποινικές διώξεις έχουν πραγματοποιηθεί κατά των θετών γονέων των παιδιών με σύμβαση ή κατά των αποτυχημένων κοινωνικών λειτουργών. [σημ. Άλλωστε ποια ουσιαστική σημασία έχει κάτι τέτοιο;]

Το σπίτι της Sarah καλύπτεται με φωτογραφίες των παιδιών και των εγγονών της. Έχει έναν ευτυχισμένο γάμο. Η οικογένειά της δεν ξέρει τίποτα από την παιδική της ηλικία. Κρατά τον φάκελο που περιέχει τα αρχεία της μακριά από το σπίτι και έτσι δεν υπάρχει κίνδυνος να τον ανακαλύψουν. Παρακολουθεί μαζί με άλλα πρώην παιδιά με σύμβαση συναντήσεις υποστήριξης σε άλλη πόλη κι έτσι δεν υπάρχει περίπτωση να την αναγνωρίσουν. «Δεν θέλω να σταθεί τίποτε εμπόδιο στο δρόμο των παιδιών μου, δεν θέλω να τα αντιμετωπίζουν υποτιμητικά λόγω του παρελθόντος μου», λέει. «Τα παιδιά με σύμβαση ακόμα δεν έχουν βρει τη θέση τους στην κοινωνία, εξακολουθούμε να θεωρούμαστε χαμηλότερου επιπέδου, ή ακόμα και περιθώριο. Γι' αυτό θα προτιμούσα ο γείτονες να μην ξέρουν».

Ο David Gogniat πρόεδρος του Συλλόγου Μεταφορέων στη Βέρνη, καθώς και ορισμένα μέλη ανακάλυψαν πρόσφατα ότι ήταν παιδιά με σύμβαση. «Στη συνέχεια, αποδείχθηκε πως άνθρωποι που είχαν κάνει επιχειρήσεις, είχαν μεγαλώσει ακριβώς σαν κι εμένα», λέει. «Αργότερα ίδρυσαν ένα σύλλογο και πριν από μερικές εβδομάδες με κάλεσαν να τον επισκεφθώ, οπότε τώρα είμαι μέλος». Στόχος του είναι να πάρει αποζημίωση για τα πρώην παιδιά με σύμβαση. «Ήμουν τυχερός να είμαι υγιής, έτσι ήμουν σε θέση να εργαστώ και κατάφερα να φτιάξω μια ζωή για τον εαυτό μου», λέει. «Αλλά πολλοί δεν ήταν τόσο τυχεροί».

Ο Christian, τώρα 42 ετών, είναι καλλιτέχνης. Το σπίτι του είναι διακοσμημένο με γλυπτά και φωτογραφίες. Η επιλογή καριέρας του δεν είναι τυχαία

Τα σύνορα, ο πολιτισμός, η επιστήμη, η τεχνολογία, τα οπλικά συστήματα, η κοινωνιολογία, η πολιτική και η ψυχολογία (από τις ψυχώσεις κλπ) των κατοίκων της ευρώπης, αλλά και, σχεδόν, ολόκληρου του κόσμου, αναδιαμορφώνονται από τους δύο μεγάλους πολέμους που διεξάγονται το πρώτο μισό του 20ου αιώνα και, οι οποίοι, στην ουσία αποτελούν ενιαίο πόλεμο, με ένα μεσοδιάστημα «ειρήνης» είκοσι ετών.

Ο Πρώτος Μεγάλος Πόλεμος* «λήγει» στις 11 Νοεμβρίου του 1918 με την υπογραφή ανακωχής ανάμεσα στον εκπρόσωπο της ηττημένης Γερμανίας Ματίας Ερτζμπέργκερ και τον στρατάρχη Φερντινάν Φος, στο δάσος της Κομπιέν (η οποία επικυρώνεται με τη Συνθήκη των Βερσαλλιών στις 28 Ιουνίου 1919). Η λεγόμενη ανακωχή είναι ουσιαστικά μία «άνευ όρων» συνθηκολόγηση της Γερμανίας και περιλαμβάνει τα εξής:

Εντός δεκαπενθημέρου απαιτείται παράδοση από τη Γερμανία της Αλσατίας και Λωραίνης, αποχώρηση από θέσεις που κατείχε σε Γαλλία, Λουξεμβούργο, Βέλγιο και αντικατάσταση των γερμανικών στρατευμάτων σε όλο το μήκος της δεξιάς όχθης του Ρήνου από στρατεύματα της «Αντάντ» τα οποία θα συντηρούσε η Γερμανία. Στο ίδιο χρονικό διάστημα οφείλει να αποσυρθεί από την Αυστροουγγαρία, Ρουμανία, Τουρκία, γενικότερα να επιστρέψει στις θέσεις που είχε πριν τον πόλεμο (1/8/1914) και να εγκαταλείψει τα εδάφη που κατείχε στην ανατολική Αφρική. Επίσης, απαιτείται η αποκήρυξη της συνθήκης του Μπρεστ-Λιτόφσκ με τη Ρωσία (Άνοιξη του 1918) και της συνθήκης του Βουκουρεστίου με τη Ρουμανία.

Τέλος, η Γερμανία, υποχρεούται να παραδώσει τον τεράστιο οπλισμό της (5 χιλιάδες πυροβόλα, 30 χιλιάδες πολυβόλα, 2 χιλιάδες αεροπλάνα, 3 χιλιάδες ολμοβόλα) και να παροπλίσει το στόλο της και να καταβάλει στους νικητές τεράστια αποζημίωση.

Οπλικά συστήματα - νέες τεχνολογίες

Ο Α΄ εξουσιαστικός πόλεμος υπήρξε η ευκαιρία να ενισχυθούν με τις νέες τεχνολογίες και εφευρέσεις τα αμυντικά και επιθετικά οπλικά συστήματα των αντιμαχόμενων. Νέα όπλα σχεδιάζονται, κατασκευάζονται και χρησιμοποιούνται για πρώτη φορά στον κόσμο και κάποια άλλα εξελίσσονται: πολυβόλα, χειροβομβίδες, άρματα μάχης (1916), αεροπλάνα, υποβρύχια, θωρηκτά πλοία και χημικά όπλα-δηλητηριώδη αέρια (1915). Όπλα μακράς βολής και τανκς ενισχύουν και, κάποιες φορές, αντικαθιστούν το πεζικό, ενώ τοποθετούνται πυροβόλα στο αεροπλάνο, για πρώτη φορά, το 1914, μετατρέποντάς το από αναγνωριστικό σε καταδιωκτικό. (Το 1917 ο εξοπλισμός του αεροπλάνου, επιτρέπει να εμπλακεί σε οργανωμένη αερομαχία, ενώ το 1918 ξεκινούν για πρώτη φορά από αέρος βομβαρδισμοί στρατευμάτων που βρίσκονται στο έδαφος καθώς και πόλεων, αποθηκών, αεροδρομίων κ.ά.)

Τα ισχυρά ευρωπαϊκά κράτη αναγκαστικά διαθέτουν τεράστια ποσά για εξοπλισμό, δημιουργούν άρον-άρον υπουργεία Εξοπλισμών (Αγγλία), και κτίζουν νέα εργοστάσια κατασκευής όπλων –που από τότε γνωρίζουν τε-

βάση με τον γεωργό που δείχνει τη συνεισφορά των γονιών του στην ανάδοχη οικογένεια με 900 ελβετικά φράγκα το μήνα, ποσό που αυξήθηκε αργότερα.

Αλλά μερικά πρώην παιδιά με σύμβαση δεν βρήκαν κανένα αρχείο. «Είτε έχουν καταστραφεί εδώ και πολύ καιρό, είτε πιο πρόσφατα,» λέει η ιστορικός Loretta Seglias. «Κάποιοι παίρνουν απαντήσεις... άλλοι, όχι».

Μια συνάντηση που δεν έγινε

Οι θετοί γονείς του Christian συμφωνούν να με συναντήσουν και είναι ανοικτοί στο να συναντήσουν και τον ίδιον. Ένα πρωί ξεκινάμε για την εξοχή. Πριν μπούμε στο αυτοκίνητο, ο Christian μού λέει ότι δεν περιμένει από κανέναν συγγνώμη, αλλά μιλώντας για το τι συνέβη, σκέφτεται, ότι ίσως προβληματιστούν σχετικά με το πώς συμπεριφέρονταν. Καθώς οδηγούμε στην εξοχή το τοπίο είναι μαγευτικό. Ο Christian κοιτάζει έξω από το παράθυρο. «Αισθάνομαι ανάμεικτα συναισθήματα. Το τοπίο μου έδινε παρηγοριά ως παιδί αλλά και τώρα, αλλά είμαι και λίγο άφωνος. Είναι δύσκολο... νοιώθω νευρικός, καθώς δεν έχω κάποια ιδέα για το τί θα συμβεί εκεί».

Καθώς μπαίνουμε στο χωριό, ο Christian βλέπει το κατάστημα του χωριού, όπου συνήθιζαν να κλέβουν τη σοκολάτα ως παιδιά. Έχει ανακαινιστεί μετά από τρεις δεκαετίες. Γίνεται ολοφάνερα ανήσυχος καθώς πλησιάζουμε το αγρόκτημα. Θέλει να παραμείνει σε ένα κοντινό ποτάμι, όσο παίρνω τη συνέντευξη. Πλησιάζω την αγροικία που μοιάζει με καρτ ποστάλ. Μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, ο αγρότης και η σύζυγός του εμφανίζονται. Συμφωνούν να μιλήσουμε, αλλά υπό τον όρο της ανωνυμίας. Αρνούνται όλους τους ισχυρισμούς του Christian – τους περιγράφουν ως «ψέματα». Λένε πως τα παιδιά δεν εργάστηκαν ποτέ πριν ή μετά το σχολείο ...ίσως κατά τη διάρκεια των διακοπών να καθάρισαν τους στάβλους. Και επιμένουν ότι ποτέ δεν ήταν βίαιοι προς τον Christian ή τον αδελφό του. «Οχι. Δεν πρέπει να χτυπάς τα παιδιά», λέει ο αγρότης. «Αντιθέτως», λέει η σύζυγός του, «με αγκαλιές προσπαθήσαμε, με αγάπη». Αναφέρω τον ψευτοευνουχισμό, «Χα, ευνουχισμός!», φωνάζει ο γεωργός. «Τι άλλο; Τι αναμνήσεις που έχει!» Εξοργίζεται όταν λέω ότι ο Christian είπε ότι αισθάνθηκε σαν να ήταν ένα παιδί με σύμβαση. «Οχι, δεν ήταν ένα παιδί με σύμβαση, δεν ήταν έτσι, τους είχαμε σαν να ήταν δικά μας παιδιά», λέει ο αγρότης. Ρωτώ πώς αισθάνεται τρεις δεκαετίες μετά να υπάρχουν αυτοί οι ισχυρισμοί που διατυπώθηκαν εναντίον τους. «Είναι μια θλιβερή αίσθηση, αισθάνομαι μεγάλη λύπη», λέει ο αγρότης. Η σύζυγος

[σημ. Άλλωστε ποια ουσιαστική σημασία έχει κάτι τέτοιο;]

Το σπίτι της Sarah καλύπτεται με φωτογραφίες των παιδιών και των εγγονών της. Έχει έναν ευτυχισμένο γάμο. Η οικογένειά της δεν ξέρει τίποτα από την παιδική της ηλικία. Κρατά τον φάκελο που περιέχει τα αρχεία της μακριά από το σπίτι και έτσι δεν υπάρχει κίνδυνος να τον ανακαλύψουν. Παρακολουθεί μαζί με άλλα πρώην παιδιά με σύμβαση συναντήσεις υποστήριξης σε άλλη πόλη κι έτσι δεν υπάρχει περίπτωση να την αναγνωρίσουν. «Δεν θέλω να σταθεί τίποτε εμπόδιο στο δρόμο των παιδιών μου, δεν θέλω να τα αντιμετωπίζουν υποτιμητικά λόγω του παρελθόντος μου», λέει. «Τα παιδιά με σύμβαση ακόμα δεν έχουν βρει τη θέση τους στην κοινωνία, εξακολουθούμε να θεωρούμαστε χαμηλότερου επίπεδου, ή ακόμα και περιθώριο. Γι' αυτό θα προτιμούσα οι γείτονες να μην ξέρουν».

Ο David Gogniat πρόεδρος του Συλλόγου Μεταφορέων στη Βέρνη, καθώς και ορισμένα μέλη ανακάλυψαν πρόσφατα ότι ήταν παιδιά με σύμβαση. «Στη συνέχεια, αποδείχθηκε πως άνθρωποι που είχαν κάνει επιχειρήσεις, είχαν μεγαλώσει ακριβώς σαν κι εμένα», λέει. «Αργότερα ίδρυσαν ένα σύλλογο και πριν από μερικές εβδομάδες με κάλεσαν να τον επισκεφθώ, οπότε τώρα είμαι μέλος». Στόχος του είναι να πάρει αποζημίωση για τα πρώην παιδιά με σύμβαση. «Ημουν τυχερός να είμαι υγιής, έτσι ήμουν σε θέση να εργαστώ και κατάφερα να φτιάξω μια ζωή για τον εαυτό μου», λέει. «Αλλά πολλοί δεν ήταν τόσο τυχεροί».

Ο Christian, τώρα 42 ετών, είναι καλλιτέχνης. Το σπίτι του είναι διακοσμημένο με γλυπτά και φωτογραφίες. Η επιλογή καριέρας του δεν είναι τυχαία. «Ο αδελφός μου και εγώ ποτέ δεν είχαμε ενθαρρυνθεί να βάλουμε τα συναισθήματά μας σε λόγια, να τα περιγράψουμε, και φυσικά να τα εκφράσουμε χωρίς φόβο», λέει. «Κάπως ένιωσα ότι με την τέχνη έμαθα να μιλώ για εσωτερικές σκέψεις μου, να περιγράφω τις εικόνες μέσα μου και, επίσης, για τις εξωτερικές εντυπώσεις και εικόνες, έτσι αυτή η επιλογή ήταν πολύ, πολύ σημαντική για μένα». Η σχέση του με τη μητέρα του έχει υποστεί ζημιά. «Αυτά τα γεγονότα έχουν διαλύσει εντελώς την οικογένειά μου», λέει. Η μητέρα του συμφωνεί. «Θα έλεγα ότι έχουμε απομακρυνθεί, δεν έχουμε πολλά κοινά σημεία», λέει. «Είναι πολύ δύσκολο, ακόμα και τώρα». Ο Christian λέει ότι οι εμπειρίες της παιδικής ηλικίας του, του έχουν αφήσει τεράστιες ουλές. «Καταλαβαίνεις πως είσαι διαφορετικός, αλλά δεν θέλεις να είσαι διαφορετικός, θα ήθελες με κάποιον τρόπο να ήσουν φυσιολογικός, θα ήθελες να προσποιηθείς πως αυτό κατά κάποιο τρόπο ποτέ δεν συνέβη».

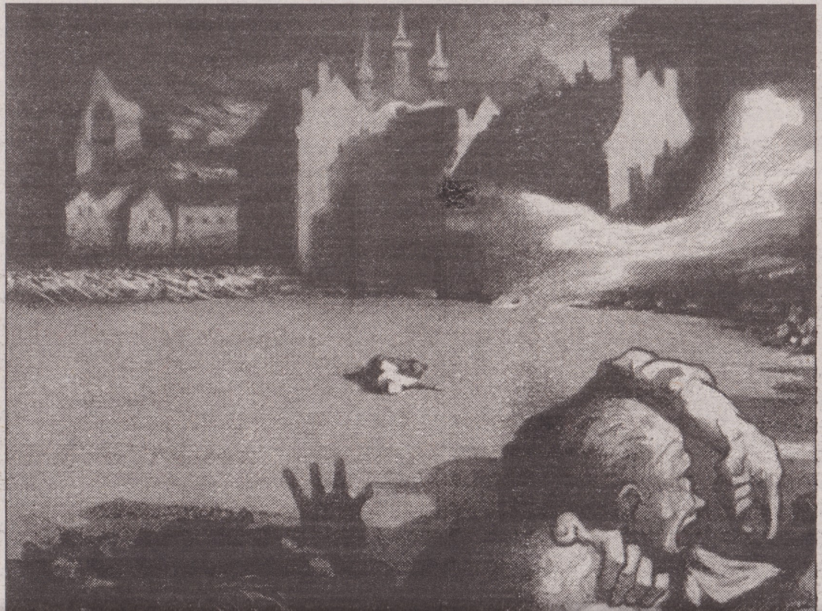
Εντός δεκαπενθημέρου απαιτείται παράδοση από τη Γερμανία της Αλσατίας και Λωραίνης, αποχώρηση από θέσεις που κατείχε σε Γαλλία, Λουξεμβούργο, Βέλγιο και αντικατάσταση των γερμανικών στρατευμάτων σε όλο το μήκος της δεξιάς όχθης του Ρήνου από στρατεύματα της «Αντάντ» τα οποία θα συντηρούσε η Γερμανία. Στο ίδιο χρονικό διάστημα οφείλει να αποσυρθεί από την Αυστροουγγαρία, Ρουμανία, Τουρκία, γενικότερα να επιστρέψει στις θέσεις που είχε πριν τον πόλεμο (1/8/1914) και να εγκαταλείψει τα εδάφη που κατείχε στην ανατολική Αφρική. Επίσης, απαιτείται η αποκήρυξη της συνθήκης του Μπρεστ-Λιτόφσκ με τη Ρωσία (Ανοιξη του 1918) και της συνθήκης του Βουκουρεστίου με τη Ρουμανία.

Τέλος, η Γερμανία, υποχρεούται να παραδώσει τον τεράστιο οπλισμό της (5 χιλιάδες πυροβόλα, 30 χιλιάδες πολυβόλα, 2 χιλιάδες αεροπλάνα, 3 χιλιάδες ολμοβόλα) και να παροπλίσει το στόλο της και να καταβάλει στους νικητές τεράστια αποζημίωση.

Οπλικά συστήματα - νέες τεχνολογίες

Ο Α΄ εξουσιαστικός πόλεμος υπήρξε η ευκαιρία να ενισχυθούν με τις νέες τεχνολογίες και εφευρέσεις τα αμυντικά και επιθετικά οπλικά συστήματα των αντιμαχόμενων. Νέα όπλα σχεδιάζονται, κατασκευάζονται και χρησιμοποιούνται για πρώτη φορά στον κόσμο και κάποια άλλα εξελίσσονται: πολυβόλα, χειροβομβίδες, άρματα μάχης (1916), αεροπλάνα, υποβρύχια, θωρηκτά πλοία και χημικά όπλα-δηλητηριώδη αέρια (1915). Όπλα μακράς βολής και τανκς ενισχύουν και, κάποιες φορές, αντικαθιστούν το πεζικό, ενώ τοποθετούνται πυροβόλα στο αεροπλάνο, για πρώτη φορά, το 1914, μετατρέποντάς το από αναγνωριστικό σε καταδιωκτικό. (Το 1917 ο εξοπλισμός του αεροπλάνου, επιτρέπει να εμπλακεί σε οργανωμένη αερομαχία, ενώ το 1918 ξεκινούν για πρώτη φορά από αέρος βομβαρδισμοί στρατευμάτων που βρίσκονται στο έδαφος καθώς και πόλεων, αποθηκών, αεροδρομίων κ.ά.)

Τα ισχυρά ευρωπαϊκά κράτη αναγκαστικά διαθέτουν τεράστια ποσά για εξοπλισμό, δημιουργούν άρον-άρον υπουργεία Εξοπλισμών (Αγγλία), και κτίζουν νέα εργοστάσια κατασκευής όπλων –που από τότε γνωρίζουν τε-

ράθυρο. «Αισθάνομαι ανάμεικτα συναισθήματα. Το τοπίο μου έδινε παρηγοριά ως παιδί αλλά και τώρα, αλλά είμαι και λίγο άφωνος. Είναι δύσκολο... νοιώθω νευρικός, καθώς δεν έχω κάποια ιδέα για το τί θα συμβεί εκεί».

Καθώς μπαίνουμε στο χωριό, ο Christian βλέπει το κατάστημα του χωριού, όπου συνήθιζαν να κλέβουν τη σοκολάτα ως παιδιά. Έχει ανακαινιστεί μετά από τρεις δεκαετίες. Γίνεται ολοφάνερα ανήσυχος καθώς πλησιάζουμε το αγρόκτημα. Θέλει να παραμείνει σε ένα κοντινό ποτάμι, όσο παίρνω τη συνέντευξη. Πλησιάζω την αγροικία που μοιάζει με καρτ ποστάλ. Μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, ο αγρότης και η σύζυγός του εμφανίζονται. Συμφωνούν να μιλήσουμε, αλλά υπό τον όρο της ανωνυμίας. Αρνούνται όλους τους ισχυρισμούς του Christian – τους περιγράφουν ως «ψέματα». Λένε πως τα παιδιά δεν εργάστηκαν ποτέ πριν ή μετά το σχολείο ...ίσως κατά τη διάρκεια των διακοπών να καθάρισαν τους στάβλους. Και επιμένουν ότι ποτέ δεν ήταν βίαιοι προς τον Christian ή τον αδελφό του. «Οχι. Δεν πρέπει να χτυπάς τα παιδιά», λέει ο αγρότης. «Αντιθέτως», λέει η σύζυγός του, «με αγκαλιές προσπαθήσαμε, με αγάπη». Αναφέρω τον ψευτοευνουχισμό. «Χα, ευνουχισμός!», φωνάζει ο γεωργός. «Τι άλλο; Τι αναμνήσεις που έχει!» Εξοργίζεται όταν λέω ότι ο Christian είπε ότι αισθάνθηκε σαν να ήταν ένα παιδί με σύμβαση. «Οχι, δεν ήταν ένα παιδί με σύμβαση, δεν ήταν έτσι, τους είχαμε σαν να ήταν δικά μας παιδιά», λέει ο αγρότης. Ρωτώ πώς αισθάνεται τρεις δεκαετίες μετά να υπάρχουν αυτοί οι ισχυρισμοί που διατυπώθηκαν εναντίον τους. «Είναι μια θλιβερή αίσθηση, αισθάνομαι μεγάλη λύπη», λέει ο αγρότης. Η σύζυγός του, προσθέτει: «Ημουν τόσο προσκολλημένη σε αυτά τα δύο». Αλλά, εν τέλει, αρνούνται να δουν τον Christian. «Τον συγχαίρω για αυτά τα ψέματα που μαγείρεψε!», μου λέει. Ο αγρότης προσθέτει: «Εγώ ούτε τη πλάτη μου δε θα γύρναγα να δει». Στη συνέχεια, λέω στον Christian πως δεν θα υπάρξει συνάντηση. «Κατά κάποιο τρόπο αυτό με λυπεί πάρα πολύ, επειδή καθώς βρέθηκα εδώ, είχα την ευκαιρία να μιλήσω για μένα... είχα προετοιμαστεί να του μιλήσω και θα ήθελα να έρθει αντιμέτωπος με αυτές τις ερωτήσεις κατά πρόσωπο και να δω αν ο ίδιος θα μου έλεγε ότι οι ισχυρισμοί μου ήταν ψεύτικοι. «Ο Christian περπατά πίσω προς το αυτοκίνητο, κουτσαίνοντας λόγω

ταφορέων στη Βέρνη, καθώς και ορισμένα μέλη ανακάλυψαν πρόσφατα ότι ήταν παιδιά με σύμβαση. «Στη συνέχεια, αποδείχθηκε πως άνθρωποι που είχαν κάνει επιχειρήσεις, είχαν μεγαλώσει ακριβώς σαν κι εμένα», λέει. «Αργότερα ίδρυσαν ένα σύλλογο και πριν από μερικές εβδομάδες με κάλεσαν να τον επισκεφθώ, οπότε τώρα είμαι μέλος». Στόχος του είναι να πάρει αποζημίωση για τα πρώην παιδιά με σύμβαση. «Ημουν τυχερός να είμαι υγιής, έτσι ήμουν σε θέση να εργαστώ και κατάφερα να φτιάξω μια ζωή για τον εαυτό μου», λέει. «Αλλά πολλοί δεν ήταν τόσο τυχεροί».

Ο Christian, τώρα 42 ετών, είναι καλλιτέχνης. Το σπίτι του είναι διακοσμημένο με γλυπτά και φωτογραφίες. Η επιλογή καριέρας του δεν είναι τυχαία. «Ο αδελφός μου και εγώ ποτέ δεν είχαμε ενθαρρυνθεί να βάλουμε τα συναισθήματά μας σε λόγια, να τα περιγράψουμε, και φυσικά να τα εκφράσουμε χωρίς φόβο», λέει. «Κάπως ένιωσα ότι με την τέχνη έμαθα να μιλώ για εσωτερικές σκέψεις μου, να περιγράφω τις εικόνες μέσα μου και, επίσης, για τις εξωτερικές εντυπώσεις και εικόνες, έτσι αυτή η επιλογή ήταν πολύ, πολύ σημαντική για μένα». Η σχέση του με τη μητέρα του έχει υποστεί ζημιά. «Αυτά τα γεγονότα έχουν διαλύσει εντελώς την οικογένειά μου», λέει. Η μητέρα του συμφωνεί. «Θα έλεγα ότι έχουμε απομακρυνθεί, δεν έχουμε πολλά κοινά σημεία», λέει. «Είναι πολύ δύσκολο, ακόμα και τώρα». Ο Christian λέει ότι οι εμπειρίες της παιδικής ηλικίας του, του έχουν αφήσει τεράστιες ουλές. «Καταλαβαίνεις πως είσαι διαφορετικός, αλλά δεν θέλεις να είσαι διαφορετικός, θα ήθελες με κάποιον τρόπο να ήσουν φυσιολογικός, θα ήθελες να προσποιηθείς πως αυτό κατά κάποιο τρόπο ποτέ δεν συνέβη».

Μετάφραση Κ.

ΠΗΓΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

Αρχείο φωτογραφιών για τα verdingkinder ιδιοκτησίας Paul Senn (1901-1953), Bern Switzerland; Bernese Foundation of Photography, Film and Video, Kunstmuseum Bern, © Gottfried Keller Foundation, Bern

ΠΗΓΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

http://www.bbc.com/news/magazine-29765623?ocid=global_bbccom_email_28102014_magazine

...κατασκευάζονται και χρησιμοποιούνται για πρώτη φορά στον κόσμο και κάποια άλλα εξελίσσονται: πολυβόλα, χειροβομβίδες, άρματα μάχης (1916), αεροπλάνα, υποβρύχια, θωρηκτά πλοία και χημικά όπλα-δηλητηριώδη αέρια (1915). Όπλα μακράς βολής και τανκς ενισχύουν και, κάποιες φορές, αντικαθιστούν το πεζικό, ενώ τοποθετούνται πυροβόλα στο αεροπλάνο, για πρώτη φορά, το 1914, μετατρέποντάς το από αναγνωριστικό σε καταδιωκτικό. (Το 1917 ο εξοπλισμός του αεροπλάνου, επιτρέπει να εμπλακεί σε οργανωμένη αερομαχία, ενώ το 1918 ξεκινούν για πρώτη φορά από αέρος βομβαρδισμοί στρατευμάτων που βρίσκονται στο έδαφος καθώς και πόλεων, αποθηκών, αεροδρομίων κ.ά.)

Τα ισχυρά ευρωπαϊκά κράτη αναγκαστικά διαθέτουν τεράστια ποσά για εξοπλισμό, δημιουργούν άρον-άρον υπουργεία Εξοπλισμών (Αγγλία), και κτίζουν νέα εργοστάσια κατασκευής όπλων –που από τότε γνωρίζουν τε-

Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, του Βέλγου ζωγράφου Gisbert Combaz

Το τέλος του Α΄ παγκοσμίου εξουσιαστικού πολέμου

Ο κόσμος ξαναμοιράζεται (προσωρινά)

ράστια άνοδο– τα οποία πιέζονται ώστε να εργάζονται πυρετωδώς για να παραδίδουν συνεχώς νέα οπλικά συστήματα, με μεγαλύτερη εμβέλεια και «αποτελεσματικότητα» ανώτερη από αυτά των αντιπάλων.

Κοινωνικές συνέπειες

Στην αρχή του πολέμου, παρασυρμένοι από την γοητεία του εθνικισμού, του μιλιταρισμού και την πλανερή αντίληψη της ανωτερότητας της φυλής** οι ευρωπαίοι (γάλλοι, γερμανοί, άγγλοι, ιταλοί κλπ) τρέχουν στο μέτωπο σίγουροι –όλοι(!)– ότι θα νικήσει το «χαρισματικό» έθνος τους και ότι ο πόλεμος θα κρατήσει το πολύ 6 μήνες.

Όμως, όσο ο καιρός προχωρά, –οι νεκροί πολλαπλασιάζονται*** και αυξάνονται οι καταστροφές–, το πολύχρωμο φλάμπουρο του πολέμου ξεθωριάζει.

Στα χαρακώματα οι στρατιώτες για τέσσερα ολόκληρα χρόνια υποφέρουν και αφανίζονται. Πολλοί λιποτακτούν και αρκετοί εκτελούνται προς παραδειγματισμό από τους αξιωματικούς. (Η Αγγλία επιβάλει για πρώτη φορά τον Μάιο του 1916 υποχρεωτική στράτευση όταν, φαίνεται, ότι οι παραδοσιακές μέθοδοι προσκλήσεως εθελοντών, της πειθούς και του εκφοβισμού, αποδεικνύονται ανεπαρκείς).

Η οικονομική κατάσταση των αμάχων είναι οικτρή. Αγροτικές περιοχές και πόλεις βομβαρδίζονται δημιουργώντας άστεγους και πρόσφυγες, οι φόροι υπέρ του πολέμου αυξάνονται διαρκώς, η ανεργία αυξάνεται επίσης και, μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού ζει με δελτία διανομής τροφίμων. Μόνο ο τομέας των επικοινωνιών και οι πολεμικές βιομηχανίες βρίσκονται σε άνοδο. Οι γυναίκες βγαίνουν από τα σπίτια και εξαναγκάζονται να δουλέψουν στη θέ-

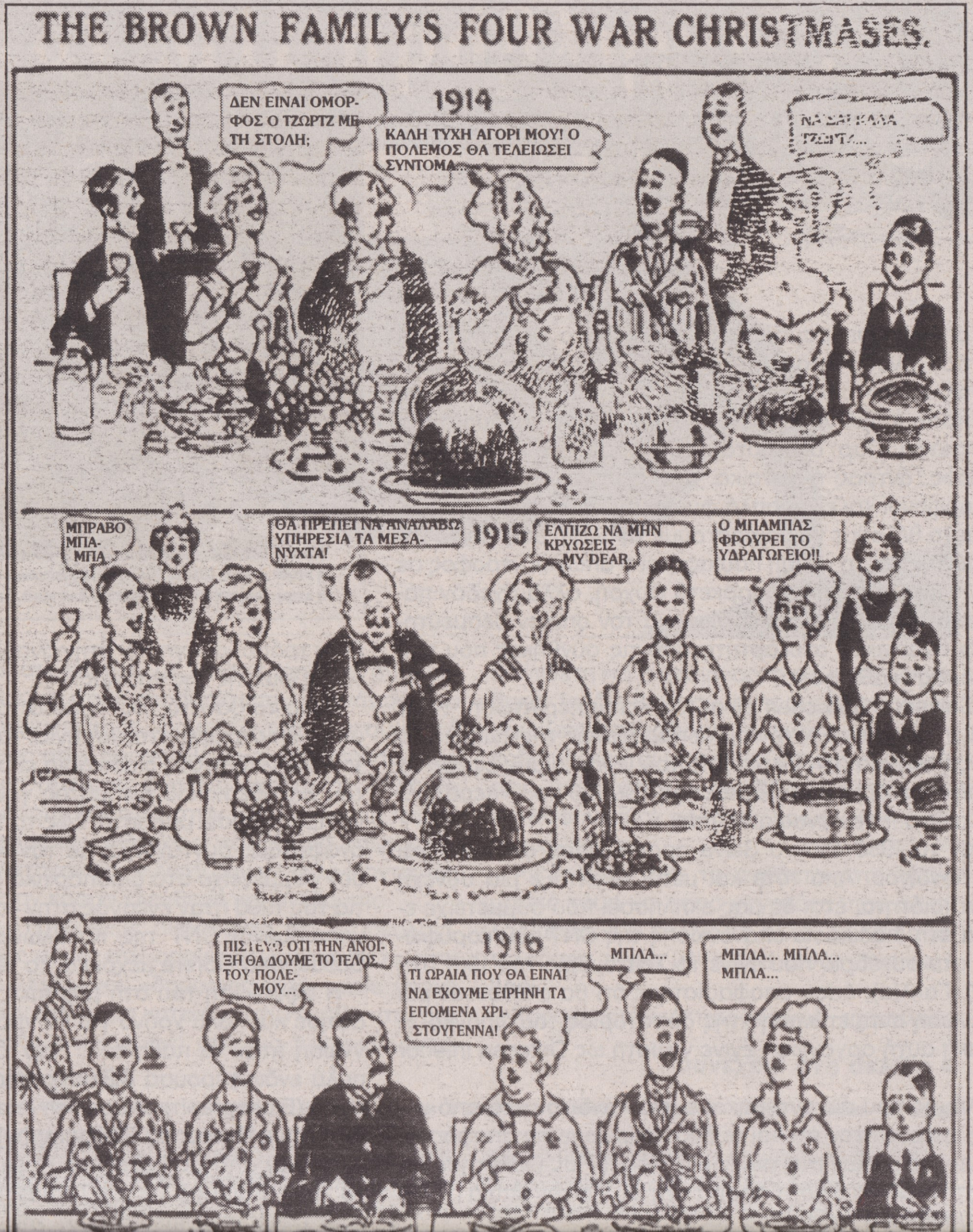
νιστικά, αντιαποικιοκρατικά), οργανώνονται απεργίες με διάρκεια, και δυναμικές εξεγέρσεις. Παρ' ότι συντρίβονται όλες οι αυτοκρατορίες (Αυστροουγγαρία, Τουρκία, Γερμανία πλην της Αγγλικής) η αλλαγή δεν συνεπάγεται αλλαγή στις σχέσεις επιβολής. Τα καθεστώτα που προκύπτουν συνεχίζουν να καταστέλλουν και να επιβάλουν την κυριαρχία τους. Η λήξη του Α΄ παγκοσμίου εξουσιαστικού πολέμου και το διάστημα του λεγόμενου μεσοπολέμου, που ακολουθεί, δεν συνεπάγεται άνθιση της ελευθερίας αλλά την μετατόπιση του σκοταδισμού στα χέρια μιας διάδοχης τάξης πραγμάτων, που φιλοδοξεί να αντικατάσταση την προηγούμενη.

Τα όποια επαναστατικά κινήματα και οι όποιες εξεγέρσεις προκύπτουν, σαν αποτέλεσμα μιας ριζοσπαστικοποίησης του κόσμου, καταπνίγονται στο σύνολό τους.

Παγκοσμιότητα της κυριαρχίας

Παρότι, οι οικονομίες των ευρωπαϊκών κρατών κάτω από το τεράστιο κόστος του πολέμου εξασθενούν και υποχρεώνονται να ζητήσουν υπέρογκα δάνεια από την Αμερική, (η οποία, προάγεται σε πρώτη δύναμη στον κόσμο) και παρ' ότι αντιμετωπίζουν σοβαρά εσωτερικά-κοινωνικά προβλήματα, η παγκοσμιότητα της κυριαρχίας, για τους νικητές, σταθεροποιείται **αφού δεν αμφισβητούνται οι ζώνες της αποικιοκρατίας τους.**

Αυτή η ισορροπία της παγκοσμιότητας της κυριαρχίας, βεβαίως, αποδεικνύεται βραχυπρόθεσμη και εύθραυστη, λόγω των άλυτων –μεταξύ τους– προβλημάτων (π.χ. η Αντάντ δεν έδωσε στην Ιταλία όσα της υποσχέθηκε, η Γερμανία –λόγω των σκληρών όρων και των μεγάλων αποζημιώσεων– θεωρεί εαυτήν αδικηθείσα κλπ.) και γίνεται φανερό ότι πρέπει να αποκαταστα-

κότητα» ανώτερη από αυτά των αντιπάλων.

Κοινωνικές συνέπειες

Στην αρχή του πολέμου, παρασυρμένοι από την γοητεία του εθνικισμού, του μιλιταρισμού και την πλανερή αντίληψη της ανωτερότητας της φυλής** οι ευρωπαίοι (γάλλοι, γερμανοί, άγγλοι, ιταλοί κλπ) τρέχουν στο μέτωπο σίγουροι –όλοι(!)– ότι θα νικήσει το «χαρισματικό» έθνος τους και ότι ο πόλεμος θα κρατήσει το πολύ 6 μήνες.

Όμως, όσο ο καιρός προχωρά, –οι νεκροί πολλαπλασιάζονται*** και αυξάνονται οι καταστροφές–, το πολύχρωμο φλάμπουρο του πολέμου ξεθωριάζει.

Στα χαρακώματα οι στρατιώτες για τέσσερα ολόκληρα χρόνια υποφέρουν και αφανίζονται. Πολλοί λιποτακτούν και αρκετοί εκτελούνται προς παραδειγματισμό από τους αξιωματικούς. (Η Αγγλία επιβάλει για πρώτη φορά τον Μάιο του 1916 υποχρεωτική στράτευση όταν, φαίνεται, ότι οι παραδοσιακές μέθοδοι προσκλήσεως εθελοντών, της πειθούς και του εκφοβισμού, αποδεικνύονται ανεπαρκείς).

Η οικονομική κατάσταση των αμάχων είναι οικτρή. Αγροτικές περιοχές και πόλεις βομβαρδίζονται δημιουργώντας άστεγους και πρόσφυγες, οι φόροι υπέρ του πολέμου αυξάνονται διαρκώς, η ανεργία αυξάνεται επίσης και, μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού ζει με δελτία διανομής τροφίμων. Μόνο ο τομέας των επικοινωνιών και οι πολεμικές βιομηχανίες βρίσκονται σε άνοδο. Οι γυναίκες βγαίνουν από τα σπίτια και εξαναγκάζονται να δουλέψουν στη θέση των ανδρών που είναι στο μέτωπο. Επίσης, μετά το τέλος του πολέμου, η μετατόπιση των συνόρων δημιουργεί 25.000.000 μειονότητες σε διάφορα ευρωπαϊκά κράτη.

Από την άλλη, όπως συμβαίνει πάντοτε, τα κέρδη των πλουσίων αυξάνονται λόγω του πολέμου (π.χ. τα κέρδη των αγγλικών πολεμικών και λοιπών επιχειρήσεων αυξάνονται κατά 4 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες κατά τη διάρκεια του πολέμου).

Κάτω από αυτές τις συνθήκες εξαθλίωσης οι άνθρωποι κατεβαίνουν στο δρόμο παίρνοντας μέρος σε μεγάλες διαδηλώσεις ενάντια στον πόλεμο, την πείνα και τα δεινά που αυτός επιφέρει και ενάντια σε όσους θεωρούν υπεύθυνους γι' αυτόν.

Ειδικά στη Ρωσία, λόγω του πολέμου, η αγροτική παραγωγή εξ αιτίας ελλείψεως

κία, Γερμανία πλην της Αγγλίας) η αλλαγή δεν συνεπάγεται αλλαγή στις σχέσεις επιβολής. Τα καθεστώτα που προκύπτουν συνεχίζουν να καταστέλλουν και να επιβάλουν την κυριαρχία τους. Η λήξη του Α΄ παγκοσμίου εξουσιαστικού πολέμου και το διάστημα του λεγόμενου μεσοπολέμου, που ακολουθεί, δεν συνεπάγεται άνθιση της ελευθερίας αλλά την μετατόπιση του σκοταδισμού στα χέρια μιας διαδοχης τάξης πραγμάτων, που φιλοδοξεί να αντικατάσταση την προηγούμενη.

Τα όποια επαναστατικά κινήματα και οι όποιες εξεγέρσεις προκύπτουν, σαν αποτέλεσμα μιας ριζοσπαστικοποίησης του κόσμου, καταπνίγονται στο σύνολό τους.

Παγκοσμιότητα της κυριαρχίας

Παρότι, οι οικονομίες των ευρωπαϊκών κρατών κάτω από το τεράστιο κόστος του πολέμου εξασθενούν και υποχρεώνονται να ζητήσουν υπέρογκα δάνεια από την Αμερική, (η οποία, προάγεται σε πρώτη δύναμη στον κόσμο) και παρ' ότι αντιμετωπίζουν σοβαρά εσωτερικά-κοινωνικά προβλήματα, η παγκοσμιότητα της κυριαρχίας, για τους νικητές, σταθεροποιείται **αφού δεν αμφισβητούνται οι ζώνες της αποικιοκρατίας τους.**

Αυτή η ισορροπία της παγκοσμιότητας της κυριαρχίας, βεβαίως, αποδεικνύεται βραχυπρόθεσμη και εύθραυστη, λόγω των άλυτων –μεταξύ τους– προβλημάτων (π.χ. η Αντάντ δεν έδωσε στην Ιταλία όσα της υποσχέθηκε, η Γερμανία –λόγω των σκληρών όρων και των μεγάλων αποζημιώσεων– θεωρεί εαυτήν αδικηθείσα κλπ.) και γίνεται φανερό ότι πρέπει να αποκατασταθεί με ένα μονιμότερο τρόπο.

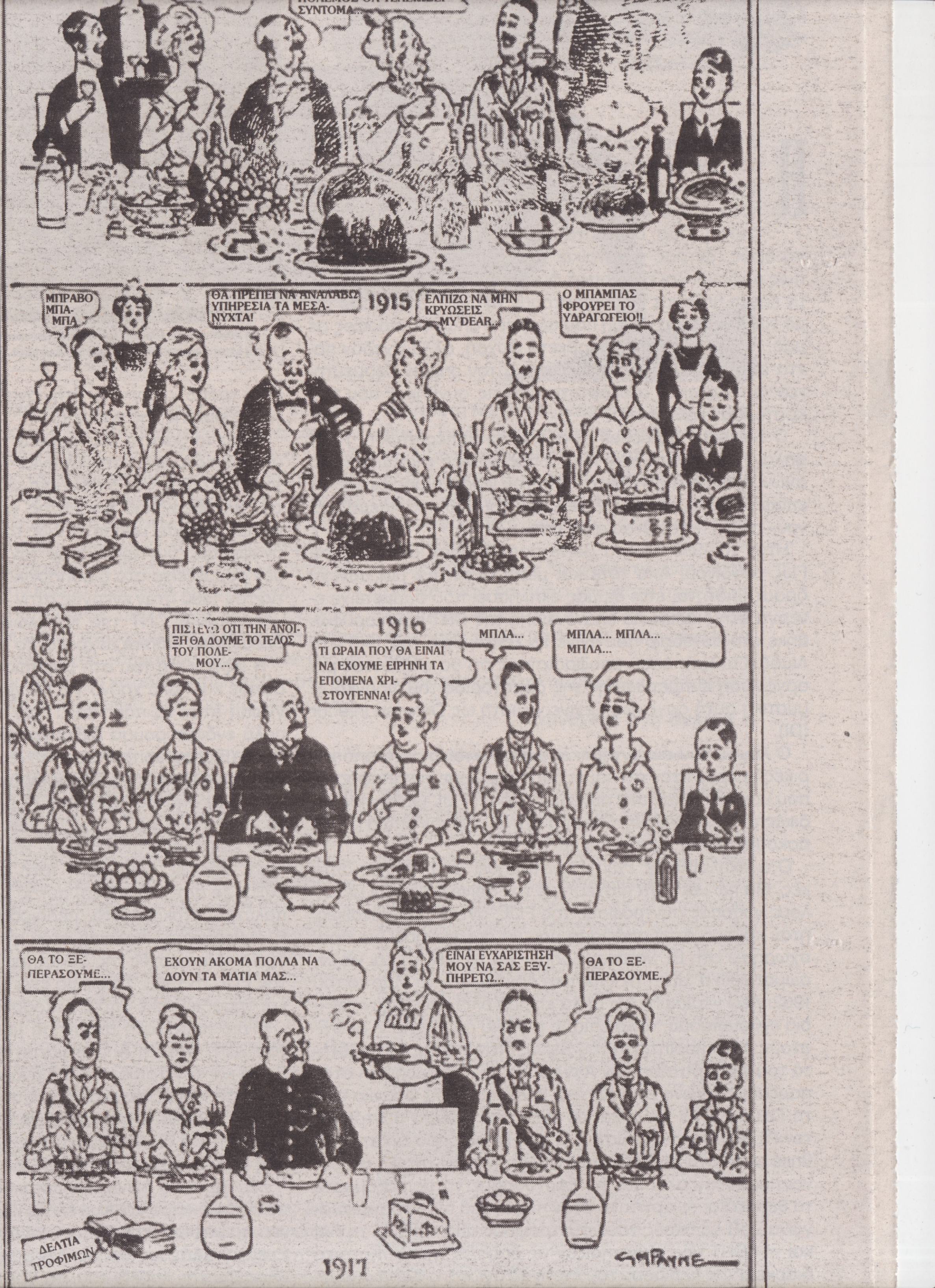
Είναι βέβαιο, ότι η συνέχεια του πολέμου (Β΄ παγκόσμιος εξουσιαστικός πόλεμος) δεν είναι απαραίτητη για τους εξουσιαστές μόνον λόγω των κρατικών ανταγωνισμών, αλλά και εξ αιτίας της ανάγκης αντιμετωπίσεως του «εσωτερικού εχθρού», που έχει πλέον εξαπλωθεί σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Συσπείρωση Αναρχικών

---

* Βλέπε, επίσης, για Πρώτο Παγκόσμιο Εξουσιαστικό Πόλεμο στα τεύχη της Διαδρομής Ελευθερίας Νο 142 και Νο143.

** Η ψευδαίσθηση της ανωτερότητας της φυλής φαίνεται να είναι απαραίτητη στις κυβερνήσεις των αποικιοκρατικών ευρωπα-

θελοντών, της πειθούς και του* εκφοβισμού, αποδεικνύονται ανεπαρκείς).

Η οικονομική κατάσταση των αμάχων είναι οικτρή. Αγροτικές περιοχές και πόλεις βομβαρδίζονται δημιουργώντας άστεγους και πρόσφυγες, οι φόροι υπέρ του πολέμου αυξάνονται διαρκώς, η ανεργία αυξάνεται επίσης και, μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού ζει με δελτία διανομής τροφίμων. Μόνο ο τομέας των επικοινωνιών και οι πολεμικές βιομηχανίες βρίσκονται σε άνοδο. Οι γυναίκες βγαίνουν από τα σπίτια και εξαναγκάζονται να δουλέψουν στη θέση των ανδρών που είναι στο μέτωπο. Επίσης, μετά το τέλος του πολέμου, η μετατόπιση των συνόρων δημιουργεί 25.000.000 μειονότητες σε διάφορα ευρωπαϊκά κράτη.

Από την άλλη, όπως συμβαίνει πάντοτε, τα κέρδη των πλουσίων αυξάνονται λόγω του πολέμου (π.χ. τα κέρδη των αγγλικών πολεμικών και λοιπών επιχειρήσεων αυξάνονται κατά 4 δισεκατομμύρια λίρες στερλίνες κατά τη διάρκεια του πολέμου).

Κάτω από αυτές τις συνθήκες εξαθλίωσης οι άνθρωποι κατεβαίνουν στο δρόμο παίρνοντας μέρος σε μεγάλες διαδηλώσεις ενάντια στον πόλεμο, την πείνα και τα δεινά που αυτός επιφέρει και ενάντια σε όσους θεωρούν υπεύθυνους γι' αυτόν.

Ειδικά στη Ρωσία, λόγω του πολέμου, η αγροτική παραγωγή εξ αιτίας ελλείψεως χεριών καταρρέει, τα εργοστάσια κλείνουν, οι άνθρωποι λιμοκτονούν και κατεβαίνουν στο δρόμο, όπου αντιμετωπίζουν τη βία του τσαρικού στρατού. Αποτέλεσμα αυτής της εξαθλίωσης και της οργής αποτελεί η επανάσταση το 1917 (όπου στην Αγία Πετρούπολη οι στρατιώτες ενώνονται με τους εξεγερμένους) και η κατάργηση του Τσαρισμού. Η επανάσταση αυτή, γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης και προπαγάνδας από τους μπολσεβίκους, οι οποίοι, λίγους μήνες αργότερα, καταλαμβάνουν την εξουσία από τα σοβιέτ και τον Κερένσκυ και επιβάλλουν κομμουνιστικό καθεστώς.).

Για τα επόμενα χρόνια, σ' ολόκληρη την Ευρώπη, δημιουργούνται κινήματα (φεμι-ζουν σοβαρά εσωτερικά-κοινωνικά προβλήματα, η παγκοσμιότητα της κυριαρχίας, για τους νικητές, σταθεροποιείται **αφού δεν αμφισβητούνται οι ζώνες της αποικιοκρατίας τους.**

Αυτή η ισορροπία της παγκοσμιότητας της κυριαρχίας, βεβαίως, αποδεικνύεται βραχυπρόθεσμη και εύθραυστη, λόγω των άλυτων –μεταξύ τους– προβλημάτων (π.χ. η Αντάντ δεν έδωσε στην Ιταλία όσα της υποσχέθηκε, η Γερμανία –λόγω των σκληρών όρων και των μεγάλων αποζημιώσεων– θεωρεί εαυτήν αδικηθείσα κλπ.) και γίνεται φανερό ότι πρέπει να αποκατασταθεί με ένα μονιμότερο τρόπο.

Είναι βέβαιο, ότι η συνέχεια του πολέμου (Β΄ παγκόσμιος εξουσιαστικός πόλεμος) δεν είναι απαραίτητη για τους εξουσιαστές μόνον λόγω των κρατικών ανταγωνισμών, αλλά και εξ αιτίας της ανάγκης αντιμετωπίσεως του «εσωτερικού εχθρού», που έχει πλέον εξαπλωθεί σε ολόκληρη την Ευρώπη.

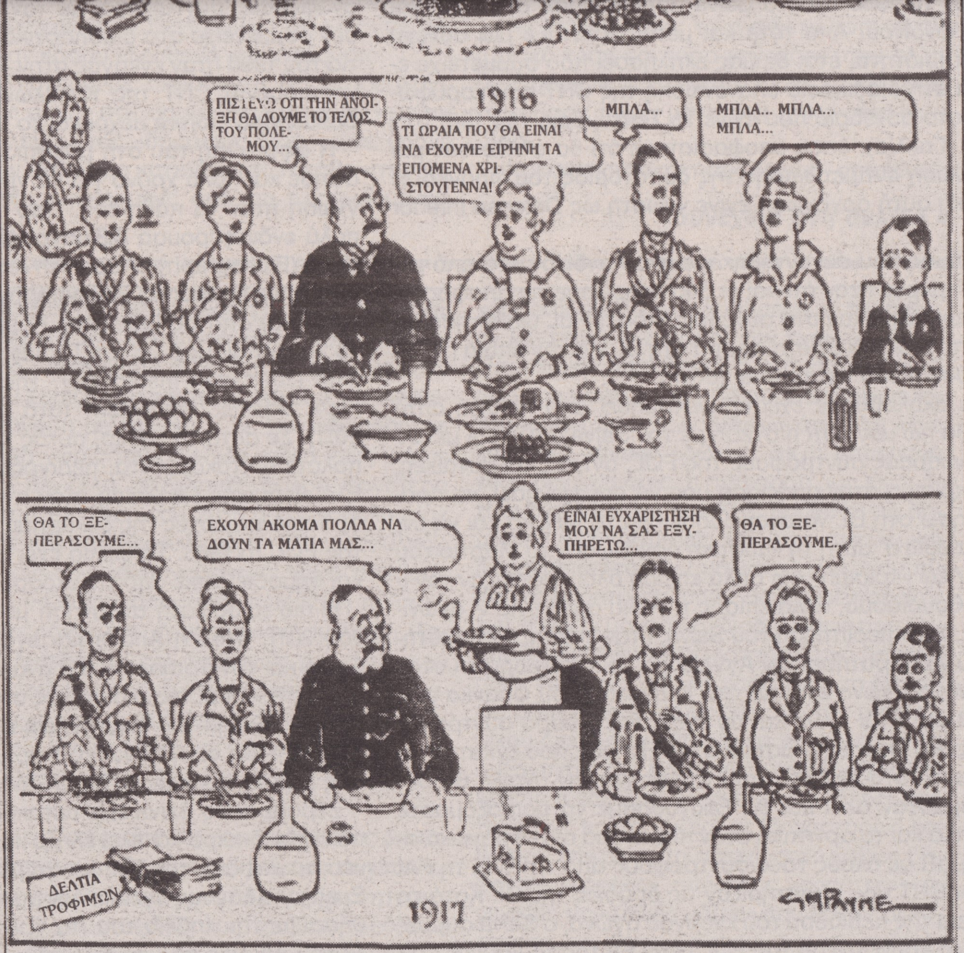
Συσπείρωση Αναρχικών

---

* Βλέπε, επίσης, για Πρώτο Παγκόσμιο Εξουσιαστικό Πόλεμο στα τεύχη της Διαδρομής Ελευθερίας Νο 142 και Νο143.

** Η ψευδαίσθηση της ανωτερότητας της φυλής φαίνεται να είναι απαραίτητη στις κυβερνήσεις των αποικιοκρατικών ευρωπαϊκών χωρών αφού δικαιολογούν με αυτόν τον τρόπο την αιμοσταγή, στυγνή εκμετάλλευση των «απολίτιστων και κατώτερων φυλετικά» γηγενών των αποικιών, τους οποίους κατακλέβουν και μεταχειρίζονται σαν δούλους. Έτσι στην αρχή του 19ου αιώνα οι μπολιασμένοι (δεχόμενοι πλύση εγκεφάλου, μέσω των ΜΜΕ της εποχής, που κατευθύνονται από τις κυβερνήσεις) με αυτήν την αντίληψη ευρωπαίοι, φτάνουν στην παρανοϊκή κατάσταση να θεωρούν το έθνος τους ανώτερο από οποιοδήποτε άλλο. Με αυτήν την «πεποίθηση» σέρνουν τον πολεμικό χορό αδίστακτα και εναντίον «ομοφύλων», χωρίς γενικευμένες αντιδράσεις, αφού διακατέχονται από τη ψευδαίσθηση της εύκολης νίκης και τη «λαχτάρα» να πολεμήσουν για το Έθνος τους και την «Μητέρα-Πατρίδα». Ο Α΄ παγκόσμιος εξουσιαστικός πόλεμος δεν καταφέρνει να σταματήσει αυτές τις αντιλήψεις οι οποίες βρίσκουν γόνιμο έδαφος στο Γ΄ Ράιχ και εφαρμογή στα στρατόπεδα συγκέντρωσης και τα εργαστήρια ευγονικής.

*** Ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος προκαλεί τεράστιες καταστροφές. Συμμετέχουν σ' αυτόν 38 χώρες με, περίπου, 1,5 δισεκατομμύριο πληθυσμό. Οι πολεμικές δαπάνες φτάνουν τα 208 δισεκατομμύρια δολάρια. Οι επιστρατευθέντες είναι 74 εκατομμύρια. Από αυτούς, 10 εκατομμύρια σκοτώνονται, 20 εκατομμύρια τραυματίζονται και εκατοντάδες χιλιάδες είναι αυτοί που μένουν ανάπηροι σωματικά ή ψυχικά. Πιο αναλυτικά: Η Ρωσία έχει 2 εκατομμύρια 300 χιλιάδες νεκρούς στα πεδία των μαχών, η Γερμανία 2 εκατομμύρια νεκρούς, η Αυστροουγγαρία 1 εκατομμύριο 440 χιλιάδες, η Γαλλία 1 εκατομμύριο 383 χιλιάδες, η Αγγλία 747 χιλιάδες, η Ιταλία 700 περίπου χιλιάδες και οι ΗΠΑ 53 χιλιάδες.

Σελίδα από βρετανικό κόμικ που δείχνει πώς γιόρτασε τα Χριστούγεννα μια βρετανική οικογένεια από το 1914 μέχρι το 1917. Στην αρχή όλοι είναι αισιόδοξοι και νομίζουν ότι ο πόλεμος θα κρατήσει λίγο. Στη συνέχεια όμως το πλούσιο τραπέζι του 1914 με τα πολλά γλυκά γίνεται όλο και πιο φτωχό και εμφανίζονται σ' αυτό και τα δελτία τροφίμων.

Η απότιση σεβασμού σε ένα πρόσωπο δεν είναι κάτι που γίνεται από αναρχικούς. Όχι απλά επειδή έχουν αλλεργία στις ιεροτελεστίες, αλλά επειδή επίσης προτιμούμε να είμαστε ίσοι με όποιον ερχόμαστε σ' επαφή. Παρ' όλα αυτά, κάθε φορά που κάποιος σύντροφος, άντρας ή γυναίκα, μας αφήνει, νοιώθουμε κάπως ορφανοί και είναι απλά φυσιολογικό να το εκφράζουμε και να θέλουμε να μοιραστούμε τη θλίψη μας για το χαμό του/της και τη μνήμη που αφήνει ο απών σύντροφος σε μας. Η μνήμη αυτή είναι αρκετά ψυχρή, αλλά σχεδόν πάντα είναι δεμένη με τον αγώνα για τον οποίον δεσμεύτηκαν οι αναρχικοί, ανεξάρτητα από τις συνθήκες που επικρατούσαν κάθε φορά.

Ο Salvador Guruchari είναι μια τέτοιαπερίπτωση. Ήταν απλά ο **Salva**, από τότε που οι παραξενιές της ζωής και ο αγώνας ενάντια στη δικτατορία του Φράνκο μας έφερε σε επαφή στις αρχές της δεκαετίας του '60 του «περασμένου» αιώνα. Ήταν ένας από 'μας...

Ήταν το 1956 όταν ο Salva προσχώρησε στη CNT και FIJL Λονδίνου. Από τότε και μετά, ανέπτυξε μία συνεχή δραστηριότητα, έτσι δε μας εκπλήσσει που συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία επανένωσης της CNT που κορυφώθηκε στο συνέδριο που έγινε το Σεπτέμβριο του 1961 στη Λιμόζ (Γαλλία), όπου αποφασίστηκε ότι θα στήνονταν μια οργάνωση αντιμετώπισης της δικτατορίας του Φράνκο. Η μυστική αυτή οργάνωση έγινε γνωστή ως Defensa Interior (DI).

Ο λόγος που συναντηθήκαμε στο Λονδίνο μετά από μερικές ημέρες ήταν ότι και οι δύο στηρίζαμε τις αποφάσεις που υιοθετήθηκαν στο συνέδριο, που η FIJL υιοθέτησε ως δικές της, ειδικά σε ό,τι αφορά στη DI, για την οποία η FIJL ασκούσε πίεση για κάποια χρόνια.

Salvador Gurucharri (Salva)
Σύντροφος και Φίλος

2η σειρά: Antonio Capete, Luis (argentv), Salvador Gurucharri
1η σειρά: Joaquvn Delgado, Crescensio Rodrvguez, Helios Navarro και Andris Borras (1958)

έναν τρόπο, οδήγησαν στην αναδίπλωση της FIJL προς το τέλος εκείνης της χρονιάς.

Μετά το θάνατο του Φράνκο το 1975, ο Salva αποφάσισε να επιστρέψει στην Ισπανία, το μυαλό και η καρδιά του τον ενέπλεξαν στη διαδικασία επαναδόμησης της CNT και του Ελευθεριακού Κινήματος γενικότερα. Δεν μπορούσε να προχωρήσει μπροστά, έως το 1976, και, όπως έχει προαναφερθεί, συντάχθηκε με τον «επίσημο» τομέα, αν και δεν συμμετείχε στο διασπαστικό 5ο Συνέδριο. Στη δεκαετία του 1990 ήταν ενεργός στην «**deconfederada**» (απο-συνασπισμένη) CNT της Καταλωνίας και διαχειρίστηκε τη **Solidaridad Obrera** μέχρι και το 1999.

Η αφοσίωσή του στη μαχητική δραστηριότητα δεν του άφησε και πολύ χρόνο για να γράψει, η γραφή και η ανάγνωση ήταν τα πάθη του. Παρ' όλα αυτά, παρήγαγε μια πολύ ενδιαφέρουσα **βιβλιογραφία του Ισπανικού Αναρχισμού** (Bibliography of Spanish Anarchism 1869-1975: **Notes towards a Reasoned Bibliography**) που δημοσιεύτηκε (στα ισπανικά) από τις Ediciones Rosa de Foc στη Βαρκελώνη το 2004. Και, μαζί με τον Tomas Ibanez, συνέγραψε το βιβλίο Libertarian Insurgency. The Libertarian Youth in the

Η «ασταθής σταθερότητα» ή η «σταθερότητα της αστάθειας»

Το σκηνικό έχει στηθεί. Πρωταγωνιστές και κομπάρσοι συμμετέχουν στις πυρετώδεις πρόβες, το κοινό υποχρεούται ήδη να στρέψει το κεφάλι και να ενημερωθεί, δηλαδή είτε να πανικοβληθεί είτε έντρομο να ζητήσει βοήθεια από τους καταστροφείς του να τα βρουν. Οι ανακοινώσεις διαδέχονται η μια την άλλη, οι βαρύγδουπες δηλώσεις το ίδιο. Οι λέξεις έρχονται να αποτυπώσουν συνεχώς μια καταστροφή που ήδη είναι τετελεσμένη, μια καταστροφή που εξελίσσεται, μια καταστροφή αναπόδραστη, μια καταστροφή διαχειρίσιμη. Η αβεβαιότητα και η σύγχυση παύουν να αποτελούν μέσο και γίνονται σκοπός.

Μέσα σ' αυτήν την ομίχλη, οι λέξεις συναίνεση, κυβέρνηση εθνικής ενότητας, εθνική συνεννόηση μοιάζουν σαν φάρος που θα οδηγήσει το τσακισμένο καράβι σε ασφαλές λιμάνι.

Και όλοι καλούμαστε να κοινωνήσουμε τις λέξεις αυτές την ύστατη στιγμή: σωτηρία, λύση, απεγκλωβισμός, ανακούφιση.

Μνημονιακοί και αντιμνημονιακοί αυτοπροβάλλονται ή αλληλοκατηγορούνται ως σωτήρες ή προδότες σε ένα δράμα, που η κορύφωση του μοιάζει να πλησιάζει και άλλο τόσο να απομακρύνεται.

Ξένοι και ντόπιοι τραπεζίτες, πολιτικοί, εκπρόσωποι επενδυτικών κεφαλαίων, συναντιούνται για να ορίσουν την αρχή, την μέση ή το τέλος μιας «διαπραγμάτευσης», που πρέπει να «τελειώσει», ή να «συνεχιστεί» αέναα μέχρι την επόμενη όξυνση της «κρίσης».

Την «τελική λύση» φαίνεται ότι μπορεί να την δώσει μόνο ένα «σιδερένιο χέρι», που παρακολουθεί αυτό το «χάος και την ασυνεννοησία», ένα «σιδερένιο χέρι» που θα κινηθεί την «κατάλληλη στιγμή». Ένα «σιδερένιο χέρι» που θα επιβάλλει τις συμφωνίες, θα εκμεταλλευθεί

Η απότιση σεβασμού σε ένα πρόσωπο δεν είναι κάτι που γίνεται από αναρχικούς. Όχι απλά επειδή έχουν αλλεργία στις ιεροτελεστίες, αλλά επειδή επίσης προτιμούμε να είμαστε ίσοι με όποιον ερχόμαστε σ' επαφή. Παρ' όλα αυτά, κάθε φορά που κάποιος σύντροφος, άντρας ή γυναίκα, μας αφήνει, νοιώθουμε κάπως ορφανοί και είναι απλά φυσιολογικό να το εκφράζουμε και να θέλουμε να μοιραστούμε τη θλίψη μας για το χαμό του/της και τη μνήμη που αφήνει ο απών σύντροφος σε μας. Η μνήμη αυτή είναι αρκετά ψυχρή, αλλά σχεδόν πάντα είναι δεμένη με τον αγώνα για τον οποίον δεσμεύτηκαν οι αναρχικοί, ανεξάρτητα από τις συνθήκες που επικρατούσαν κάθε φορά.

Ο Salvador Guruchari είναι μια τέτοιαπερίπτωση. Ήταν απλά ο **Salva**, από τότε που οι παραξενιές της ζωής και ο αγώνας ενάντια στη δικτατορία του Φράνκο μας έφερε σε επαφή στις αρχές της δεκαετίας του '60 του «περασμένου» αιώνα. Ήταν ένας από 'μας...

Ήταν το 1956 όταν ο Salva προσχώρησε στη CNT και FIJL Λονδίνου. Από τότε και μετά, ανέπτυξε μία συνεχή δραστηριότητα, έτσι δε μας εκπλήσσει που συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία επανένωσης της CNT που κορυφώθηκε στο συνέδριο που έγινε το Σεπτέμβριο του 1961 στη Λιμόζ (Γαλλία), όπου αποφασίστηκε ότι θα στήνονταν μια οργάνωση αντιμετώπισης της δικτατορίας του Φράνκο. Η μυστική αυτή οργάνωση έγινε γνωστή ως Defensa Interior (DI).

Ο λόγος που συναντηθήκαμε στο Λονδίνο μετά από μερικές ημέρες ήταν ότι και οι δύο στηρίζαμε τις αποφάσεις που υιοθετήθηκαν στο συνέδριο, που η FIJL υιοθέτησε ως δικές της, ειδικά σε ό,τι αφορά στη DI, για την οποία η FIJL ασκούσε πίεση για κάποια χρόνια.

Ό,τι ακολούθησε έχει επανεκτιμηθεί από πολλές οπτικές. Θα πω μόνο ότι η σχέση με τον Salva όπως και με άλλους νεαρούς συντρόφους της FIJL, άντρες και γυναίκες, ήταν κρίσιμη στην απόφασή μου να συμφωνήσω, να προσχωρήσω στη DI, να αναχωρήσω για το Μεξικό και να ενσωματωθώ σ' αυτή τη «μυστική οργάνωση» το Μάρτιο του 1962. Λέω «κρίσιμη» όχι απλά επειδή όλοι εμφάνιζαν τον ίδιο ενθουσιασμό, αλλά επίσης την ίδια όρεξη για ν' αγωνιστούν. Στην περίπτωση του Salva, ήταν επίσης η ετοιμότητά του να παρατήσει την Αγγλία για να προσχωρήσει στον παράνομο αγώνα ενάντια στο καθεστώς του Φράνκο από τη Γαλλία. Έτσι έγινε και με έναν άλλο νεαρό σύντροφο, τον Floreal Ocana (γνωστό και ως **Florico**), που εγκαταστάθηκε μετά στο Μεξικό. Και έτσι, εκείνη την άνοιξη θα συναντιόμασταν όλοι και θα ξεκινούσαμε να μοιραζόμαστε τα θετικά και τα αρνητικά στον παράνομο αντι-φρανκικό αγώνα μαζί με όλους τους συντρόφους από τη FIJL, τη FAI και την CNT που υποστήριζαν τις δράσεις της DI. Κατά τη

2η σειρά: Antonio Capete, Luis (argenty), Salvador Gurucharri
1η σειρά: Joaquyn Delgado, Crescensio Rodrygues, Helios Navarro και Andrus Borras (1958)

έναν τρόπο, οδήγησαν στην αναδίπλωση της FIJL προς το τέλος εκείνης της χρονιάς.

Μετά το θάνατο του Φράνκο το 1975, ο Salva αποφάσισε να επιστρέψει στην Ισπανία, το μυαλό και η καρδιά του τον ενέπλεξαν στη διαδικασία επαναδόμησης της CNT και του Ελευθεριακού Κινήματος γενικότερα. Δεν μπορούσε να προχωρήσει μπροστά, έως το 1976, και, όπως έχει προαναφερθεί, συντάχθηκε με τον «επίσημο» τομέα, αν και δεν συμμετείχε στο διασπαστικό 5ο Συνέδριο. Στη δεκαετία του 1990 ήταν ενεργός στην **«deconfederada»** (απο-συνασπισμένη) CNT της Καταλωνίας και διαχειρίστηκε τη **Solidaridad Obrera** μέχρι και το 1999.

Η αφοσίωσή του στη μαχητική δραστηριότητα δεν του άφησε και πολύ χρόνο για να γράψει, η γραφή και η ανάγνωση ήταν τα πάθη του. Παρ' όλα αυτά, παρήγαγε μια πολύ ενδιαφέρουσα **βιβλιογραφία του Ισπανικού Αναρχισμού** (Bibliography of Spanish Anarchism 1869-1975: **Notes towards a Reasoned Bibliography**) που δημοσιεύτηκε (στα ισπανικά) από τις Ediciones Rosa de Foc στη Βαρκελώνη το 2004. Και, μαζί με τον Tomas Ibanez, συνέγραψε το βιβλίο Libertarian Insurgency. The Libertarian Youth in the Fight against Francoism (στα ισπανικά, Editorial Virus, 2011). Σε αυτό το βιβλίο, αυτός και Tomas, βασισμένοι σε πολύτιμα ντοκουμέντα, περιγράφουν τη συνεισφορά της Ελευθεριακής Νεολαίας στον αγώνα ενάντια στο Φρανκισμό από τις αρχές της δεκαετίας του '60 μέχρι τη διάλυση της FIJL το 1968. Το βιβλίο έχει μεταφραστεί στα Γαλλικά και δημοσιεύτηκε από τις εκδόσεις Acracia το 2012.

Η πιο πρόσφατη ανάμνησή μου, έρχεται το Δεκέμβριο του 2011, όταν η Ariane και εγώ συναντηθήκαμε με τον Salva και τον Tomas σε μια αναρχική έκθεση βιβλίου στη Μαδρίτη, και οι τέσσερις μας συμμετείχαμε στην εισήγηση του βιβλίου του **Insurgencia Libertaria** σ' εκείνη την εκδήλωση, και οι οργανωτές της, με αφετηρία της εισήγησής μας, ανέπτυξαν το θέμα «Αντανακλάσεις στο Παρόν».

Ξέραμε ότι ο Salva είχε μετακομίσει στη Gerona πριν από κάποιο καιρό και εκεί έληξε και το ταξίδι του. Έμαθα τα νέα πρώτα από τον Tomas και μετά από το γιο του, Felix. Ευσίς, για λόγους υγείας, δεν μπορούσαμε να παρακολου-

η «σταθερότητα της αστάθειας»

Το σκηνικό έχει στηθεί. Πρωταγωνιστές και κομπάρσοι συμμετέχουν στις πυρετώδεις πρόβες, το κοινό υποχρεούται ήδη να στρέψει το κεφάλι και να ενημερωθεί, δηλαδή είτε να πανικοβληθεί είτε έντρομο να ζητήσει βοήθεια από τους καταστροφείς του να τα βρουν. Οι ανακοινώσεις διαδέχονται η μια την άλλη, οι βαρύγδουπες δηλώσεις το ίδιο. Οι λέξεις έρχονται να αποτυπώσουν συνεχώς μια καταστροφή που ήδη είναι τετελεσμένη, μια καταστροφή που εξελίσσεται, μια καταστροφή αναπόδραστη, μια καταστροφή διαχειρίσιμη. Η αβεβαιότητα και η σύγχυση παύουν να αποτελούν μέσο και γίνονται σκοπός.

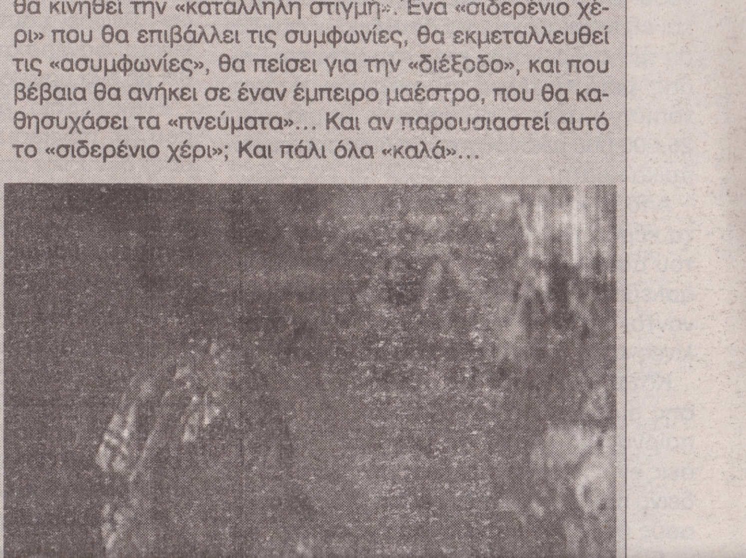
Μέσα σ' αυτήν την ομίχλη, οι λέξεις συναίνεση, κυβέρνηση εθνικής ενότητας, εθνική συνεννόηση μοιάζουν σαν φάρος που θα οδηγήσει το τσακισμένο καράβι σε ασφαλές λιμάνι.

Και όλοι καλούμαστε να κοινωνήσουμε τις λέξεις αυτές την ύστατη στιγμή: σωτηρία, λύση, απεγκλωβισμός, ανακούφιση.

Μνημονιακοί και αντιμνημονιακοί αυτοπροβάλλονται ή αλληλοκατηγορούνται ως σωτήρες ή προδότες σε ένα δράμα, που η κορύφωση του μοιάζει να πλησιάζει και άλλο τόσο να απομακρύνεται.

Ξένοι και ντόπιοι τραπεζίτες, πολιτικοί, εκπρόσωποι επενδυτικών κεφαλαίων, συναντιούνται για να ορίσουν την αρχή, την μέση ή το τέλος μιας «διαπραγμάτευσης», που πρέπει να «τελειώσει», ή να «συνεχιστεί» αέναα μέχρι την επόμενη έξυνση της «κρίσης».

Την "τελική λύση" φαίνεται ότι μπορεί να την δώσει μόνο ένα «σιδερένιο χέρι», που παρακολουθεί αυτό το «χάος και την ασυνεννοησία», ένα «σιδερένιο χέρι» που θα κινηθεί την «κατάλληλη στιγμή». Ένα «σιδερένιο χέρι» που θα επιβάλλει τις συμφωνίες, θα εκμεταλλευθεί τις «ασυμφωνίες», θα πείσει για την «διέξοδο», και που βέβαια θα ανήκει σε έναν έμπειρο μαέστρο, που θα καθησυχάσει τα «πνεύματα»... Και αν παρουσιαστεί αυτό το «σιδερένιο χέρι»; Και πάλι όλα «καλά»...

Ήταν το 1956 όταν ο Salva προσχώρησε στη CNT και FIJL Λονδίνου. Από τότε και μετά, ανέπτυξε μία συνεχή δραστηριότητα, έτσι δε μας εκπλήσσει που συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία επανένωσης της CNT που κορυφώθηκε στο συνέδριο που έγινε το Σεπτέμβριο του 1961 στη Λιμόζ (Γαλλία), όπου αποφασίστηκε ότι θα στήνονταν μια οργάνωση αντιμετώπισης της δικτατορίας του Φράνκο. Η μυστική αυτή οργάνωση έγινε γνωστή ως Defensa Interior (DI).

Ο λόγος που συναντηθήκαμε στο Λονδίνο μετά από μερικές ημέρες ήταν ότι και οι δύο στηρίζαμε τις αποφάσεις που υιοθετήθηκαν στο συνέδριο, που η FIJL υιοθέτησε ως δικές της, ειδικά σε ό,τι αφορά στη DI, για την οποία η FIJL ασκούσε πίεση για κάποια χρόνια.

Ό,τι ακολούθησε έχει επανεκτιμηθεί από πολλές οπτικές. Θα πω μόνο ότι η σχέση με τον Salva όπως και με άλλους νεαρούς συντρόφους της FIJL, άντρες και γυναίκες, ήταν κρίσιμη στην απόφασή μου να συμφωνήσω, να προσχωρήσω στη DI, να αναχωρήσω για το Μεξικό και να ενσωματωθώ σ' αυτή τη «μυστική οργάνωση» το Μάρτιο του 1962. Λέω «κρίσιμη» όχι απλά επειδή όλοι εμφάνιζαν τον ίδιο ενθουσιασμό, αλλά επίσης την ίδια όρεξη για ν' αγωνιστούν. Στην περίπτωση του Salva, ήταν επίσης η ετοιμότητά του να παρατήσει την Αγγλία για να προσχωρήσει στον παράνομο αγώνα ενάντια στο καθεστώς του Φράνκο από τη Γαλλία. Έτσι έγινε και με έναν άλλο νεαρό σύντροφο, τον Floreal Ocana (γνωστό και ως **Florico**), που εγκαταστάθηκε μετά στο Μεξικό. Και έτσι, εκείνη την άνοιξη θα συναντιόμασταν όλοι και θα ξεκινούσαμε να μοιραζόμαστε τα θετικά και τα αρνητικά στον παράνομο αντι-φρανκικό αγώνα μαζί με όλους τους συντρόφους από τη FIJL, τη FAI και την CNT που υποστήριζαν τις δράσεις της DI. Κατά τη διάρκεια της περιόδου του ενεργού αγώνα, ο Salva συμμετείχε ως γραμματέας της FIJL στην Επιτροπή Άμυνας του MLE (Ισπανικό Ελευθεριακό Κίνημα), μια ομπρέλα για τη CNT, FAI και FIJL, και τον Αύγουστο του 1963 συνελήφθη μετά από ένα πογκρόμ των γαλλικών αρχών στους ελευθεριακούς κύκλους στην αυγή των (φρανκικών) εκτελέσεων των νεαρών ελευθεριακών Joaquin Delgado και Francisco Granado [(βλ. και προηγούμενο τεύχος της Διαδρομής Ελευθερίας)].

Η DI αναδιπλώθηκε σημαντικά μετά το συνέδριο της CNT τον Οκτώβριο του 1963 στην Τουλούζη και η κατάσταση στη Γαλλία γινόταν όλο και πιο δύσκολη για τους νεαρούς ελευθεριακούς. Έτσι, το 1965, ο Salva και ο Antonio Ros μετακόμισαν στις Βρυξέλλες για να διαχειριστούν την Αντιπροσωπεία Εξωτερικού της FIJL από εκεί. Από τότε κι έπειτα, αυτή η Αντιπροσωπεία έπαιξε σημαντικό ρόλο στις επιχειρήσεις που διεξήγαγε η FIJL ενάντια στο καθεστώς του Φράνκο –με τη σημαία της ομάδας «1η Μάη»– μέχρι και τα γεγονότα στο Παρίσι το Μάη του 1968 τα οποία, με αναφερθεί, συντάχθηκε με τον «επίσημο» τομέα, αν και δεν συμμετείχε στο διασπαστικό 5ο Συνέδριο. Στη δεκαετία του 1990 ήταν ενεργός στην «**deconfederada**» (απο-συνασπισμένη) CNT της Καταλωνίας και διαχειρίστηκε τη **Solidaridad Obrera** μέχρι και το 1999.

Η αφοσίωσή του στη μαχητική δραστηριότητα δεν του άφησε και πολύ χρόνο να γράψει, η γραφή και η ανάγνωση ήταν τα πάθη του. Παρ' όλα αυτά, παρήγαγε μια πολύ ενδιαφέρουσα **βιβλιογραφία του Ισπανικού Αναρχισμού** (Bibliography of Spanish Anarchism 1869-1975: **Notes towards a Reasoned Bibliography**) που δημοσιεύτηκε (στα ισπανικά) από τις Ediciones Rosa de Foc στη Βαρκελώνη το 2004. Και, μαζί με τον Tomas Ibanez, συνέγραψε το βιβλίο Libertarian Insurgency. The Libertarian Youth in the Fight against Francoism (στα ισπανικά, Editorial Virus, 2011). Σε αυτό το βιβλίο, αυτός και Tomas, βασισμένοι σε πολύτιμα ντοκουμέντα, περιγράφουν τη συνεισφορά της Ελευθεριακής Νεολαίας στον αγώνα ενάντια στο Φρανκισμό από τις αρχές της δεκαετίας του '60 μέχρι τη διάλυση της FIJL το 1968. Το βιβλίο έχει μεταφραστεί στα Γαλλικά και δημοσιεύτηκε από τις εκδόσεις Acracia το 2012.

Η πιο πρόσφατη ανάμνησή μου, έρχεται το Δεκέμβριο του 2011, όταν η Ariane και εγώ συναντηθήκαμε με τον Salva και τον Tomas σε μια αναρχική έκθεση βιβλίου στη Μαδρίτη, και οι τέσσερείς μας συμμετείχαμε στην εισήγηση του βιβλίου του **Insurgencia Libertaria** σ' εκείνη την εκδήλωση, και οι οργανωτές της, με αφετηρία της εισήγησής μας, ανέπτυξαν το θέμα «Αντανακλάσεις στο Παρόν».

Ξέραμε ότι ο Salva είχε μετακομίσει στη Gerona πριν από κάποιο καιρό και εκεί έληξε και το ταξίδι του. Έμαθα τα νέα πρώτα από τον Tomas και μετά από το γιο του, Felix. Εμείς, για λόγους υγείας, δεν μπορούσαμε να παρακολουθήσουμε την κηδεία του (τα χρόνια βαραίνουν). Αυτές οι λίγες γραμμές ας μας θυμίσουν έναν λατρεμένο σύντροφο και φίλο.

Οκτάβιο Αλμπερόλα

Μετάφραση-απόδοση
Αναρχικός Πυρήνας ΞΑΝΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

Οι αρχικοί τίτλοι των γραπτών που αναφέρονται:
Bibliografia del anarquismo espanol 1869-1975. Barcelona: Libreria la Rosa de Foc, 2004.
Insurgencia libertaria: las juventudes libertarias en la lucha contra el franquismo. Barcelona: Virus, 2010.
Une resurgence anarchiste: les jeunesses libertaires dans la lutte contre le franquisme: la FIJL dans les annees 1960. La Bussiere (Vienne): Acratie, impr. 2012.]
Πηγή: http://revistapolemica.wordpress.com/2014/05/16/

Μνημονιακοί και αντιμνημονιακοί αυτοπροβάλλονται ή αλληλοκατηγορούνται ως σωτήρες ή προδότες σε ένα δράμα, που η κορύφωση του μοιάζει να πλησιάζει και άλλο τόσο να απομακρύνεται.

Ξένοι και ντόπιοι τραπεζίτες, πολιτικοί, εκπρόσωποι επενδυτικών κεφαλαίων, συναντιούνται για να ορίσουν την αρχή, την μέση ή το τέλος μιας «διαπραγμάτευσης», που πρέπει να «τελειώσει», ή να «συνεχιστεί» αέναα μέχρι την επόμενη όξυνση της «κρίσης».

Την «τελική λύση» φαίνεται ότι μπορεί να την δώσει μόνο ένα «σιδερένιο χέρι», που παρακολουθεί αυτό το «χάος και την ασυνεννοησία», ένα «σιδερένιο χέρι» που θα κινηθεί την «κατάλληλη στιγμή». Ένα «σιδερένιο χέρι» που θα επιβάλλει τις συμφωνίες, θα εκμεταλλευθεί τις «ασυμφωνίες», θα πείσει για την «διέξοδο», και που βέβαια θα ανήκει σε έναν έμπειρο μαέστρο, που θα καθησυχάσει τα «πνεύματα»... Και αν παρουσιαστεί αυτό το «σιδερένιο χέρι»; Και πάλι όλα «καλά»...

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗΣ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ (18-11-2014)

41 χρόνια μετά την εξέγερση του Νοέμβρη του 1973 δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτές πορεύτηκαν στους δρόμους της Αθήνας ακολουθώντας την γνωστή διαδρομή προς την αμερικάνικη πρεσβεία.

Τόσο στην Αθήνα όσο και στην Θεσσαλονίκη, στην Πάτρα και στον Βόλο καταγράφηκαν συγκρούσεις, ενώ οι ισχυρές κατασταλτικές δυνάμεις έδωσαν με ξεκάθαρο τρόπο το στίγμα των προσδοκιών των διαχειριστών των κρατικών υποθέσεων: **αποτροπή με κάθε τρόπο ανεξέλεγκτων καταστάσεων, επίδειξη των κατασταλτικών δυνατοτήτων εκ μέρους ενός σιδερένιου κράτους.**

Αυτός ακριβώς ο σχεδιασμός δεν καλύπτει, φυσικά, αποκλειστικά τους κυβερνητικούς σχεδιασμούς, αλλά και εκείνους της αξιωματικής αντιπολίτευσης δηλαδή του Συ.ριζ.α. Ενδεικτική του γεγονότος είναι η σχετική ανακοίνωσή του για τα γεγονότα στην Θεσσαλονίκη, όπου η στάση της αστυνομίας χαρακτηρίζεται «υπερβολική, αναιτιολόγητη και προκλητική». Δεν είναι δύσκολο να κατανοήσει κάποιος ότι οι χαρακτηρισμοί αυτοί πηγάζουν, αλλά και παράγουν συναίνεση. **Η πολιτική συναίνεση, βέβαια, δεν αφορά ποτέ ένα ζήτημα, όσο και αν κοπιάζουν ενίοτε οι τεχνικοί της εξουσίας να μας πείσουν για το αντίθετο.**

Με άλλα λόγια κοινή τους βούληση είναι ο απόλυτος έλεγχος των κοινωνικών αντιδράσεων σε μια «στιγμή», που η συνέχεια της «μνημονιακής» εποχής προσδιορίζεται με συγκεκριμένο τρόπο κάτω από τον τίτλο «διαπραγμάτευση» με τους δανειστές και με υπότιτλους, την εκλογή προέδρου της δημοκρατίας και την «επαπειλούμενη» προσφυγή στις κάλπες. Έτσι το ζήτημα της καταστολής δεν αποτελεί μια ξεκομμένη αφήγηση της περιστολής των «ελευθεριών», αλλά λειτουργικό και οργανικό τμήμα της συνολικότερης επιβολής εκ μέρους των εξουσιαστών, στους οποίους περιλαμβάνονται, φυσικά, και όσοι συνιστούν την αριστερά σε όλες της τις διαστάσεις. Ο «γύψος», λοιπόν, του μνημονίου δεν έχει πολιτικό χρώμα, αλλά είναι ο κοινός τόπος όπου συναντώνται συμπολιτευόμενες ή «αντιπολιτευόμενες» πολιτικές δυνάμεις. Οι διαφορές τους είναι, πλέον, τυπικά και ουσιαστικά ανύπαρκτες, γεγονός που πλέον δεν μπορούν, αλλά και δεν θέλουν να κρύψουν.

Αυτή ακριβώς η ταύτιση με ορατό, φανερό και κατανοητό τρόπο στον οποιοδήποτε, είναι η επόμενη στάση του κοινού τους δρομολογίου.

Αυτή ακριβώς η φανερή ταύτιση προϋποθέτει, αλλά και στηρίζει, την λεγόμενη σκλήρυνση των κατασταλτικών μηχανισμών. Τα λουριά πρέπει να σφίξουν και άλλο, στο μέτρο που σφίγγει και ο οικονομικός βρόγχος στον λαιμό τόσων και τόσων ανθρώπων που πραγματικά πλέον ασφυκτιούν.

Αυτή είναι η περιβόητη σταθερότητα που επικαλούνται ως ευαγγέλιο οι εξουσιαστές. «Ατύχημα» δεν θ' αποτελέσει η οποιαδήποτε πολιτική απόκλιση, αλλά ο συνολικός εκτροχιασμός από τον προορισμό που έχουν επιλέξει από κοινού εγχώριοι και μη εξουσιαστές.

Όσον αφορά, τώρα, το χτύπημα συγκεκριμένων μπλοκ διαδηλωτών (Α.Κ., Ροσινάντε), ανάμεσα τους και εκείνο που συγκροτήθηκε μετά από κάλεσμα της εφημερίδας Διαδρομή Ελευθερίας και της Αναρχικής Αρχειοθήκης (όπου εκτός από την επίθεση και τα κτυπήματα που δέχθηκαν οι συμμετέχοντες στο μπλοκ, κτυπήθηκαν στοχευμένα και οι δύο σύντροφοι που κρατούσαν το πανώ) θα θυμίσουμε ότι δεν είναι κάτι πρωτόγνωρο. Αποδείχτηκε, όμως, για μιαν ακόμη φορά ότι οι κεντρικοί κατασταλτικοί σχεδιασμοί επί χάρτου (από τους οποίους προέρχονται οι συγκεκριμένες ενέργειες των δυνάμεων της κρατικής βίας που συμπεριλαμβάνουν και τις εκάστοτε επί μέρους «πρωτοβουλίες» των διμοιριών τους) δεν βγαίνουν πάντα και σε κάθε περίπτωση προς όφελος των εξουσιαστών. **Οι κατασταλτικές δυνάμεις που εμφανίστηκαν σε όλο το κέντρο της Αθήνας ως στρατός κατοχής είναι και θεωρούνται, όλο και περισσότερο μισητές σε ένα σημαντικότατο πληθυσμιακό κομμάτι.** Οι αγριότητες στις οποίες επιδόθηκαν για μιαν ακόμη φορά, κάποιες από τις οποίες καταγράφηκαν ως αδιάψευστες μαρτυρίες της συνολικής τους κτηνώδους παρουσίας, είναι πλέον αντιληπτές σαν τέτοιες και όχι βέβαια ως απλά υπερβολές ή ενδείξεις αστυνομικής αυθαιρεσίας. Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός πως οι «κανόνες εμπλοκής» που εφαρμόζουν τα όργανα καταστολής (τα οποία αναζητούν ή κατασκευάζουν αφορμές για την εκδήλωση «εμπλοκής») αποτελούν μέρος του κρατικού σχεδίου, που αφορά την παρούσα χρονική στιγμή και το οποίο υποστηρίζεται ομοθυμαδόν –και με το αζημίωτο– από τα ΜΜΕ.

Το άμεσο διάστημα που ακολουθεί μόνο με ανέφελο ορίζοντα δεν μοιάζει για τους κρατούντες που έχουν να λύσουν αρκετά ζητήματα ταυτόχρονα. Οι προτεραιότητες που αναγκαστικά μπαίνουν εκ μέρους τους δεν μπορούν να εξαλείψουν τους κινδύνους, και βέβαια την περίπτωση του «εκτροχιασμού» που προαναφέραμε.

Παρ' όλα αυτά δεν πιστεύουμε σε μια μελλοντική «μεγάλη στιγμή», αλλά περισσότερο από κάθε άλλη φορά στην δουλειά του μυρμηγκιού. Και νομίζουμε ότι οι λόγοι δεν είναι άγνωστοι σε κανέναν...

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2014
Συσπείρωση Αναρχικών

Η κυβέρνηση ήδη μοιάζει με αντιπολίτευση και η αντιπολίτευση με κυβέρνηση, οι προτάσεις για συναίνεση και συνεννόηση μοιάζουν να παραπέμπουν σε τετελεσμένα γεγονότα, με τους κάθε λογής τε-

ΡΙΖΑ θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός στον τρόπο που προσεγγίζει τις συναντήσεις αυτές και στις επιδιώξεις που έχει από τις επαφές στο Λονδίνο με εκπροσώπους των ξένων funds».

σματα στη διαπραγμάτευση για το κούρεμα του χρέους».

Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγει, αφού αναλύει τα πολιτικά δεδομένα εκτιμώντας μεταξύ άλλων πως η συγκυβέρνηση με την

βρουν μια μέση λύση, αυτό θα μπορούσε να έλθει μετά από σχεδόν ολόκληρο το 2015, με τα ρίσκα να συσσωρεύονται στο μεταξύ».

Την ίδια στιγμή βέβαια «λύσεις» βρίσκο-

Αυτός ακριβώς ο σχεδιασμός δεν καλύπτει, φυσικά, αποκλειστικά τους κυβερνητικούς σχεδιασμούς, αλλά και εκείνους της αξιωματικής αντιπολίτευσης δηλαδή του Συ.ριζ.α. Ενδεικτική του γεγονότος είναι η σχετική ανακοίνωσή του για τα γεγονότα στην Θεσσαλονίκη, όπου η στάση της αστυνομίας χαρακτηρίζεται «υπερβολική, αναιτιολόγητη και προκλητική». Δεν είναι δύσκολο να κατανοήσει κάποιος ότι οι χαρακτηρισμοί αυτοί πηγάζουν, αλλά και παράγουν συναίνεση. **Η πολιτική συναίνεση, βέβαια, δεν αφορά ποτέ ένα ζήτημα, όσο και αν κοπιάζουν ενίοτε οι τεχνικοί της εξουσίας να μας πείσουν για το αντίθετο.**

Με άλλα λόγια κοινή τους βούληση είναι ο απόλυτος έλεγχος των κοινωνικών αντιδράσεων σε μια «στιγμή», που η συνέχεια της «μνημονιακής» εποχής προσδιορίζεται με συγκεκριμένο τρόπο κάτω από τον τίτλο «διαπραγμάτευση» με τους δανειστές και με υπότιτλους, την εκλογή προέδρου της δημοκρατίας και την «επαπειλούμενη» προσφυγή στις κάλπες. Έτσι το ζήτημα της καταστολής δεν αποτελεί μια ξεκομμένη αφήγηση της περιστολής των «ελευθεριών», αλλά λειτουργικό και οργανικό τμήμα της συνολικότερης επιβολής εκ μέρους των εξουσιαστών, στους οποίους περιλαμβάνονται, φυσικά, και όσοι συνιστούν την αριστερά σε όλες της τις διαστάσεις. Ο «γύψος», λοιπόν, του μνημονίου δεν έχει πολιτικό χρώμα, αλλά είναι ο κοινός τόπος όπου συναντώνται συμπολιτευόμενες ή «αντιπολιτευόμενες» πολιτικές δυνάμεις. Οι διαφορές τους είναι, πλέον, τυπικά και ουσιαστικά ανύπαρκτες, γεγονός που πλέον δεν μπορούν, αλλά και δεν θέλουν να κρύψουν.

Αυτή ακριβώς η ταύτιση με ορατό, φανερό και κατανοητό τρόπο στον οποιοδήποτε, είναι η επόμενη στάση του κοινού τους δρομολογίου.

Αυτή ακριβώς η φανερή ταύτιση προϋποθέτει, αλλά και στηρίζει, την λεγόμενη σκλήρυνση των κατασταλτικών μηχανισμών. Τα λουριά πρέπει να σφίξουν και μάθουμε ότι δεν είναι κάτι πρωτόγνωρο. Αποδείχτηκε, όμως, για μιαν ακόμη φορά ότι οι κεντρικοί κατασταλτικοί σχεδιασμοί επί χάρτου (από τους οποίους προέρχονται οι συγκεκριμένες ενέργειες των δυνάμεων της κρατικής βίας που συμπεριλαμβάνουν και τις εκάστοτε επί μέρους «πρωτοβουλίες» των διμοιριών τους) δεν βγαίνουν πάντα και σε κάθε περίπτωση προς όφελος των εξουσιαστών. **Οι κατασταλτικές δυνάμεις που εμφανίστηκαν σε όλο το κέντρο της Αθήνας ως στρατός κατοχής είναι και θεωρούνται, όλο και περισσότερο μισητές σε ένα σημαντικότατο πληθυσμιακό κομμάτι.** Οι αγριότητες στις οποίες επιδόθηκαν για μιαν ακόμη φορά, κάποιες από τις οποίες καταγράφηκαν ως αδιάψευστες μαρτυρίες της συνολικής τους κτηνώδους παρουσίας, είναι πλέον αντιληπτές σαν τέτοιες και όχι βέβαια ως απλά υπερβολές ή ενδείξεις αστυνομικής αυθαιρεσίας. Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός πως οι «κανόνες εμπλοκής» που εφαρμόζουν τα όργανα καταστολής (τα οποία αναζητούν ή κατασκευάζουν αφορμές για την εκδήλωση «εμπλοκής») αποτελούν μέρος του κρατικού σχεδίου, που αφορά την παρούσα χρονική στιγμή και το οποίο υποστηρίζεται ομοθυμαδόν –και με το αζημίωτο– από τα ΜΜΕ.

Το άμεσο διάστημα που ακολουθεί μόνο με ανέφελο ορίζοντα δεν μοιάζει για τους κρατούντες που έχουν να λύσουν αρκετά ζητήματα ταυτόχρονα. Οι προτεραιότητες που αναγκαστικά μπαίνουν εκ μέρους τους δεν μπορούν να εξαλείψουν τους κινδύνους, και βέβαια την περίπτωση του «εκτροχιασμού» που προαναφέραμε.

Παρ' όλα αυτά δεν πιστεύουμε σε μια μελλοντική «μεγάλη στιγμή», αλλά περισσότερο από κάθε άλλη φορά στην δουλειά του μυρμηγκιού. Και νομίζουμε ότι οι λόγοι δεν είναι άγνωστοι σε κανέναν...

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2014

Συσπείρωση Αναρχικών

Η κυβέρνηση ήδη μοιάζει με αντιπολίτευση και η αντιπολίτευση με κυβέρνηση, οι προτάσεις για συναίνεση και συνεννόηση μοιάζουν να παραπέμπουν σε τετελεσμένα γεγονότα, με τους κάθε λογής τεχνικούς της εξουσίας πράγματι να υπερβαίνουν εαυτούς.

Έτσι, σύμφωνα με τον βουλευτή του Σύριζα Αλέξη Μητρόπουλο, «η πρώτη έξοδος του Συριζα στις αγορές δεν ήταν αποτυχημένη», (συν. σε ρ/σ Real FM, 29-11-2014). Η συγκεκριμένη δήλωση πραγματοποιήθηκε με αφορμή την πολυσυζητημένη συνάντηση στο Σίτυ του Λονδίνου των επιφορτισμένων με τα οικονομικά στελεχών του Συριζα, Μηλιού και Σταθάκη (υπεύθυνος στον Τομέα Ανάπτυξης) με 20 εκπροσώπους και μάνατζερ των ισχυρότερων επενδυτικών κεφαλαίων αλλά και τραπεζών, μεταξύ των οποίων είναι οι: Nomura, Bank of Amerika-Merrill Lynch, Deutsche Bank, Goldman Sachs, York Capital, Wellington Capital Management, Pimco και Capital Group.

Ο Μηλιός ανέλαβε περισσότερο τους Έλληνες τραπεζίτες (Greek Bankers Associa- ΡΙΖΑ θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός στον τρόπο που προσεγγίζει τις συναντήσεις αυτές και στις επιδιώξεις που έχει από τις επαφές στο Λονδίνο με εκπροσώπους των ξένων funds».

Μπορούμε, λοιπόν, να κάνουμε ορισμένες παρατηρήσεις.

Η «έξοδος του συριζα στις αγορές δεν ήταν αποτυχημένη» σύμφωνα με τον Μητρόπουλο, που σημαίνει ότι ο Συριζα ήδη ασκεί κυβερνητική εξουσία, ήδη κλείνει συμφωνίες, ήδη διαπραγματεύεται, όχι βέβαια σε αντιθετικούς δρόμους, με την συγκυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου, αλλά συμπληρωματικά.

Ενδεικτική είναι η ανάλυση και η «βαθιά προεργασία» του θέματος από την Citigroup η οποία σε έκθεση της με τίτλο «Έξι πολύ σημαντικοί μήνες μπροστά», αναφέρει ότι «μία κυβέρνηση με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να πετύχει καλύτερα αποτελέσματα στη διαπραγμάτευση για το κούρεμα του χρέους».

Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγει, αφού αναλύει τα πολιτικά δεδομένα εκτιμώντας μεταξύ άλλων πως η συγκυβέρνηση με την ψήφο εμπιστοσύνης απλώς κέρδισε χρόνο, ότι ο κυβερνητικός συνασπισμός δεν θα καταφέρει να βρει τους 180 βουλευτές που απαιτούνται για την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, με αποτέλεσμα να προκύψουν εκλογές και η κυβέρνηση που θα περιλαμβάνει ή θα έχει ως κυρίαρχο κόμμα τον ΣΥΡΙΖΑ. Στην έκθεση τονίζεται ότι μία κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ και των συμμάχων του δεν θα είναι υποχωρητική.

Από την πλευρά της η Bank of America - Merill Lynch σημειώνει ότι: «Αναμένεται πολύ μεγαλύτερη μεταβλητότητα στους επόμενους μήνες για την Ελλάδα. Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι πολύ μακριά από την τρόικα και το τρέχον πρόγραμμα. Ακόμη κι αν τελικά βρουν μια μέση λύση, αυτό θα μπορούσε να έλθει μετά από σχεδόν ολόκληρο το 2015, με τα ρίσκα να συσσωρεύονται στο μεταξύ».

Την ίδια στιγμή βέβαια «λύσεις» βρίσκονται σε διάφορα ζητήματα. 14 περιφερειακά αεροδρόμια παραχωρήθηκαν με 1,23 δις. ευρώ στην κοινοπραξία Fraport AG και Slentel Ltd. Κύριος μέτοχος της Fraport είναι το γερμανικό ομόσπονδο κρατίδιο της Έσσης (31,35%), ενώ ακολουθούν το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της Έσσης (20,2%), η αεροπορική εταιρεία Lufthansa (8,45%), η αυστραλιανή επενδυτική εταιρεία Rare Infrastructure Limited (5,27%), και λοιποί μέτοχοι.

Οι λέξεις όπως είπαμε και πιο πάνω που εκτοξεύονται από τους εξουσιαστές μοιάζουν πλέον σαν το δρεπάνι πάνω από το κεφάλι ενός καταδικασμένου, που περνάει και ξαναπερνάει με δύναμη μέχρι εκείνος ή να γονατίσει ικετεύοντας ή να ουρλιάξει επιθέμενος.

Βασίζονται στον φόβο, που γεννάει την αδράνεια, την ηττοπάθεια, στην σύγχυση και στην αβεβαιότητα, που σπέρνουν με

Αυτή ακριβώς η ταύτιση με ορατό, φανερό και κατανοητό τρόπο στον οποιοδήποτε, είναι η επόμενη στάση του κοινού τους δρομολογίου.
Αυτή ακριβώς η φανερή ταύτιση προϋποθέτει, αλλά και στηρίζει, την λεγόμενη σκλήρυνση των κατασταλτικών μηχανισμών. Τα λουριά πρέπει να σφίξουν και

Παρ' όλα αυτά δεν πιστεύουμε σε μια μελλοντική «μεγάλη στιγμή», αλλά περισσότερο από κάθε άλλη φορά στην δουλειά του μυρμηγκιού. Και νομίζουμε ότι οι λόγοι δεν είναι άγνωστοι σε κανέναν…

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2014
Συσπείρωση Αναρχικών

Η κυβέρνηση ήδη μοιάζει με αντιπολίτευση και η αντιπολίτευση με κυβέρνηση, οι προτάσεις για συναίνεση και συνεννόηση μοιάζουν να παραπέμπουν σε τετελεσμένα γεγονότα, με τους κάθε λογής τεχνικούς της εξουσίας πράγματι να υπερβαίνουν εαυτούς.

Έτσι, σύμφωνα με τον βουλευτή του Σύριζα Αλέξη Μητρόπουλο, «η πρώτη έξοδος του Συριζα στις αγορές δεν ήταν αποτυχημένη», (συν. σε ρ/σ Real FM, 29-11-2014). Η συγκεκριμένη δήλωση πραγματοποιήθηκε με αφορμή την πολυσυζητημένη συνάντηση στο Σίτυ του Λονδίνου των επιφορτισμένων με τα οικονομικά στελεχών του Συριζα, Μηλιού και Σταθάκη (υπεύθυνος στον Τομέα Ανάπτυξης) με 20 εκπροσώπους και μάνατζερ των ισχυρότερων επενδυτικών κεφαλαίων αλλά και τραπεζών, μεταξύ των οποίων είναι οι: Nomura, Bank of Amerika-Merrill Lynch, Deutsche Bank, Goldman Sachs, York Capital, Wellington Capital Management, Pimco και Capital Group.

Ο Μηλιός ανέλαβε περισσότερο του Έλληνες τραπεζίτες (Greek Bankers Association) και επαφές με βάση την ακαδημαϊκή του ιδιότητα, ενώ δεν παρέλειψε να συναντήσει τον καθηγητή Οικονομικών του LSE, Κέβιν Φέδερστοουν, γνωστό για τις προσωπικές σχέσεις που είχε με τον πρώην πρωθυπουργό Γιώργο Παπανδρέου, αλλά και από την περσινή παρουσία του Αλέξη Τσίπρα στο Ελληνικό Παρατηρητήριο του London School of Economics σε εκδήλωση με θέμα την ελληνική κρίση και την έξοδο από αυτήν.

Και πως τα βλέπει όλα αυτά ο Παναγιώτης Λαφαζάνης (αριστερή Πλατφόρμα); Μα ήδη πριν από τις συγκεκριμένες συναντήσεις είχε τονίσει με νόημα (;) ότι «ο ΣΥΡΙΖΑ θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός στον τρόπο που προσεγγίζει τις συναντήσεις αυτές και στις επιδιώξεις που έχει από τις επαφές στο Λονδίνο με εκπροσώπους των ξένων funds».

Μπορούμε, λοιπόν, να κάνουμε ορισμένες παρατηρήσεις.

Η «έξοδος του συριζα στις αγορές δεν ήταν αποτυχημένη» σύμφωνα με τον Μητρόπουλο, που σημαίνει ότι ο Συριζα ήδη ασκεί κυβερνητική εξουσία, ήδη κλείνει συμφωνίες, ήδη διαπραγματεύεται, όχι βέβαια σε αντιθετικούς δρόμους, με την συγκυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου, αλλά συμπληρωματικά.

Ενδεικτική είναι η ανάλυση και η «βαθιά προεργασία» του θέματος από την Citigroup η οποία σε έκθεση της με τίτλο «Έξι πολύ σημαντικοί μήνες μπροστά», αναφέρει ότι «μία κυβέρνηση με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να πετύχει καλύτερα αποτελέσματα στη διαπραγμάτευση για το κούρεμα του χρέους».

Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγει, αφού αναλύει τα πολιτικά δεδομένα εκτιμώντας μεταξύ άλλων πως η συγκυβέρνηση με την ψήφο εμπιστοσύνης απλώς κέρδισε χρόνο, ότι ο κυβερνητικός συνασπισμός δεν θα καταφέρει να βρει τους 180 βουλευτές που απαιτούνται για την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, με αποτέλεσμα να προκύψουν εκλογές και η κυβέρνηση που θα περιλαμβάνει ή θα έχει ως κυρίαρχο κόμμα τον ΣΥΡΙΖΑ. Στην έκθεση τονίζεται ότι μία κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ και των συμμάχων του δεν θα είναι υποχωρητική.

Από την πλευρά της η Bank of America - Merill Lynch σημειώνει ότι: «Αναμένεται πολύ μεγαλύτερη μεταβλητότητα στους επόμενους μήνες για την Ελλάδα. Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι πολύ μακριά από την τρόικα και το τρέχον πρόγραμμα. Ακόμη κι αν τελικά βρουν μια μέση λύση, αυτό θα μπορούσε να έλθει μετά από σχεδόν ολόκληρο το 2015, με τα ρίσκα να συσσωρεύονται στο μεταξύ».

Την ίδια στιγμή βέβαια «λύσεις» βρίσκονται σε διάφορα ζητήματα. 14 περιφερειακά αεροδρόμια παραχωρήθηκαν με 1,23 δις. ευρώ στην κοινοπραξία Fraport AG και Slentel Ltd. Κύριος μέτοχος της Fraport είναι το γερμανικό ομόσπονδο κρατίδιο της Έσσης (31,35%), ενώ ακολουθούν το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της Έσσης (20,2%), η αεροπορική εταιρεία Lufthansa (8,45%), η αυστραλιανή επενδυτική εταιρεία Rare Infrastructure Limited (5,27%), και λοιποί μέτοχοι.

Οι λέξεις όπως είπαμε και πιο πάνω που εκτοξεύονται από τους εξουσιαστές μοιάζουν πλέον σαν το δρεπάνι πάνω από το κεφάλι ενός καταδικασμένου, που περνάει και ξαναπερνάει με δύναμη μέχρι εκείνος ή να γονατίσει ικετεύοντας ή να ουρλιάξει επιτιθέμενος.

Βασίζονται στον φόβο, που γεννάει την αδράνεια, την ηττοπάθεια, στην σύγχυση και στην αβεβαιότητα, που σπέρνουν με κάθε τρόπο σε ένα κοινωνικό χώρο που νοιώθει εγκλωβισμένος, στην «νέα κατάσταση» από την οποία η φυγή μοιάζει αδύνατη, αφού οι δυνάμεις που την επιβάλλουν φαντάζουν ανίκητες.

Όσο για την «ανακούφιση» που υπόσχεται η κυβερνώσα αριστερά είναι βέβαιο ότι όχι μόνο θα μοιάζει αλλά και θα είναι ψίχουλα, ενώ θα πληρωθεί με ακόμα μεγαλύτερο αντίτιμο: την παράδοση κάθε ελπίδας, κάθε προσδοκίας για οποιαδήποτε κίνηση αντίστασης και αγωνιστικότητας θα κρατούσε όρθιο κάθε αξιοπρεπή και με μνήμη άνθρωπο.

Συσπείρωση αναρχικών

Το αναρχικό διήμερο και η πορεία για την 41η επέτειο της εξέγερσης του 1973

Όπως κάθε χρόνο πραγματοποιήθηκε και εφέτος το αναρχικό διήμερο στο Πολυτεχνείο της Αθήνας, με αφορμή τον εορτασμό της επετείου της εξέγερσης

του Νοεμβρίου 1973. Επί του πεζοδρομίου του Πολυτεχνείου στην Πατησίων (γωνία με την οδό Στουρνάρα) υπήρχαν τραπέζια με έντυπο υλικό της Αναρχικής Αρχειοθήκης, ενώ υπήρχε και πανώ που έγραφε: ΑΝ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΝΤΡΟΠΗ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΣΚΛΑΒΟΣ, ΤΟΤΕ ΕΙΝΑΙ ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΝΤΡΟΠΗ ΝΑ ΣΥΝΗΘΙΖΕΙΣ ΤΗ ΣΚΛΑΒΙΑ.

Το διήμερο περιελάμβανε συζητήσεις, προβολές και εκθέσεις φωτογραφίας. Από την 12η μεσημβρινή άρχιζαν οι προβολές και ολοκληρώνονταν την ώρα έναρξης των συζητήσεων, οι οποίες την μεν πρώτη μέρα έληξαν στις 10 το βράδυ ενώ την επομένη μέρα μία ώρα αργότερα.

Οι εκθέσεις φωτογραφίας σκιαγραφούσαν τα υπό συζήτησιν θέματα τα οποία αφορούσαν τα 100 χρόνια από την έναρξη της πρώτης παγκόσμιας ανθρωποσφαγής και την σύντομη αναδρομή στην πορεία και δράση των αναρχικών στον ελλαδικό χώρο από το 1974 έως το 2014.

Κατά την πρώτη μέρα συζητήθηκαν οι προεκτάσεις και οι επιπτώσεις του Μεγάλου Πολέμου, η σημασία της διαδικασίας για το προχώρημα της ενοποίησης των κυριαρχικών σχεδιασμών σε παγκόσμια κλίματα και η συνεπακόλουθη διαδικασία ενοποίησης των κυρίαρχων δυνάμεων, η οποία φτάνει μέχρι τις σημερινές καταστάσεις. Πρόκειται για μία αλληλουχία γεγονότων που αποδεικνύουν πως οι εξουσιαστές συνεχίζουν μέχρι σήμερα το καταστροφικό τους έργο αποσκοπώντας στην εδραίωση ενός καθεστώτος ισοπέδωσης και καθυπόταξης των πάντων.

Η πορεία

Από τους διοργανωτές του αναρχικού διημέρου (αναρχική εφημερίδα ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ και Αναρχική Αρχειοθήκη) έγινε κάλεσμα για συμμετοχή αναρχικού μπλοκ στην πορεία. Η συγκέντρωση ορίστηκε στις 14:30 επί της οδού Σταδίου, στο ύψος της πλατείας Κλαυθμώνος και της οδού Κοραή. Στο ίδιο σημείο συγκεντρώθηκαν διαδηλωτές που σχημάτισαν τα μπλοκ της ΑΚ και του Ροσινάντε.

του Νοεμβρίου 1973. Επί του πεζοδρομίου του Πολυτεχνείου στην Πατησίων (γωνία με την οδό Στουρνάρα) υπήρχαν τραπέζια με έντυπο υλικό της Αναρχικής Αρχειοθήκης, ενώ υπήρχε και πανώ που έγραφε: ΑΝ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΝΤΡΟΠΗ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΣΚΛΑΒΟΣ, ΤΟΤΕ ΕΙΝΑΙ ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΝΤΡΟΠΗ ΝΑ ΣΥΝΗΘΙΖΕΙΣ ΤΗ ΣΚΛΑΒΙΑ.

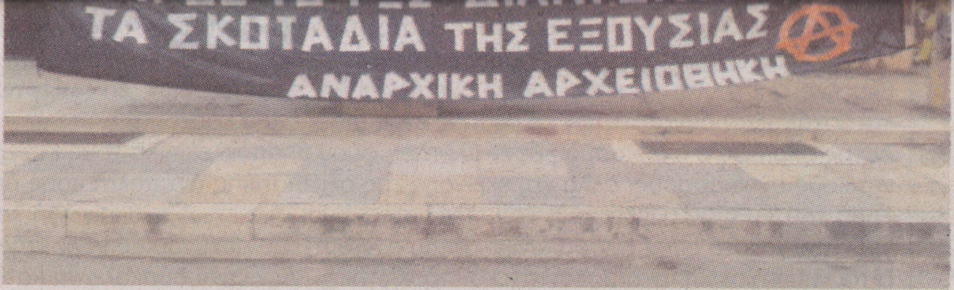
Το διήμερο περιελάμβανε συζητήσεις, προβολές και εκθέσεις φωτογραφίας. Από την 12η μεσημβρινή άρχιζαν οι προβολές και ολοκληρώνονταν την ώρα έναρξης των συζητήσεων, οι οποίες την μεν πρώτη μέρα έληξαν στις 10 το βράδυ ενώ την επομένη μέρα μία ώρα αργότερα.

Οι εκθέσεις φωτογραφίας σκιαγραφούσαν τα υπό συζήτησιν θέματα τα οποία αφορούσαν τα 100 χρόνια από την έναρξη της πρώτης παγκόσμιας ανθρωποσφαγής και την σύντομη αναδρομή στην πορεία και δράση των αναρχικών στον ελλαδικό χώρο από το 1974 έως το 2014.

Κατά την πρώτη μέρα συζητήθηκαν οι προεκτάσεις και οι επιπτώσεις του Μεγάλου Πολέμου, η σημασία της διαδικασίας για το προχώρημα της ενοποίησης των κυριαρχικών σχεδιασμών σε παγκόσμια κλίματα και η συνεπακόλουθη διαδικασία ενοποίησης των κυρίαρχων δυνάμεων, η οποία φτάνει μέχρι τις σημερινές καταστάσεις. Πρόκειται για μία αλληλουχία γεγονότων που αποδεικνύουν πως οι εξουσιαστές συνεχίζουν μέχρι σήμερα το καταστροφικό τους έργο αποσκοπώντας στην εδραίωση ενός καθεστώτος ισοπέδωσης και καθυπόταξης των πάντων.

Κατά την δεύτερη μέρα περιγράφηκε εν συντομία η πορεία των αναρχικών μέχρι σήμερα, εκτέθηκαν απόψεις και πρακτικές που υπήρχαν και εξακολουθούν να επιβιώνουν, ενώ αναζητήθηκαν οι λόγοι που έχουν οδηγήσει στην σημερινή κατάσταση. Οι εγγενείς αντιφάσεις του αναρχισμού και η δυσαρμονία του με την αναρχία απασχόλησαν για αρκετό χρόνο τους ομιλητές και έγινε προσπάθεια ώστε η αναζήτηση των αιτιών να μην επικεντρώνεται σε επουσιώδη και επιφανειακά ζητήματα ή σε πρόσωπα.

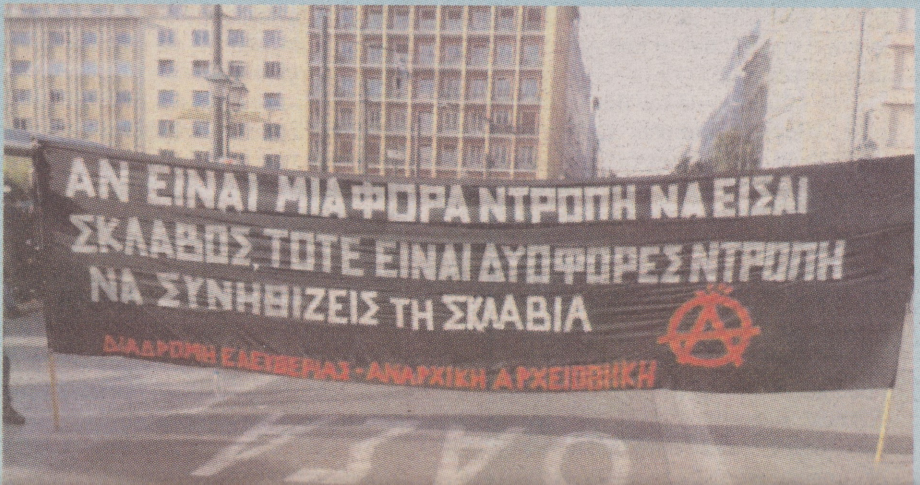

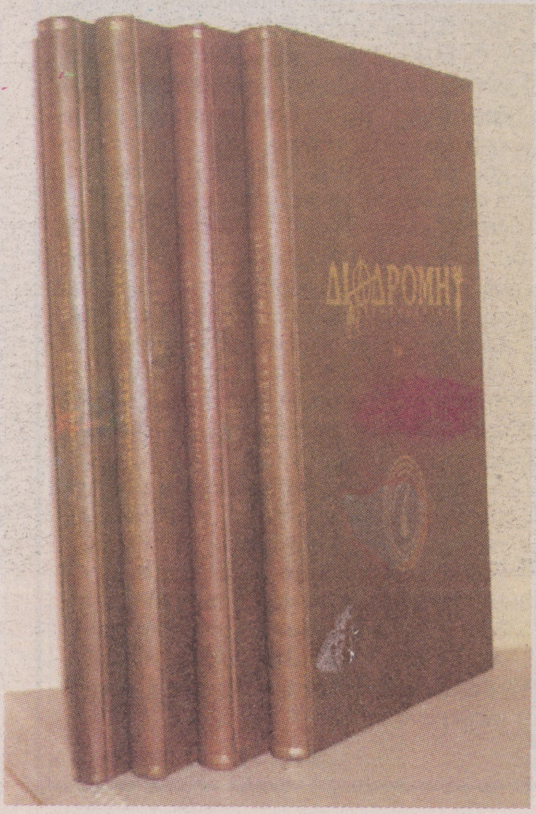
Η πορεία

Από τους διοργανωτές του αναρχικού διημέρου (αναρχική εφημερίδα ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ και Αναρχική Αρχειοθήκη) έγινε κάλεσμα για συμμετοχή αναρχικού μπλοκ στην πορεία. Η συγκέντρωση ορίστηκε στις 14:30 επί της οδού Σταδίου, στο ύψος της πλατείας Κλαυθμώνος και της οδού Κοραή. Στο ίδιο σημείο συγκεντρώθηκαν διαδηλωτές που σχημάτισαν τα μπλοκ της ΑΚ και του Ροσινάντε.

Οι εκθέσεις φωτογραφίας σκιαγραφούσαν τα υπό συζήτησιν θέματα τα οποία αφορούσαν τα 100 χρόνια από την έναρξη της πρώτης παγκόσμιας ανθρωποσφαγής και την σύντομη αναδρομή στην πορεία και δράση των αναρχικών στον ελλαδικό χώρο από το 1974 έως το 2014.
Κατά την πρώτη μέρα συζητήθηκαν οι προεκτάσεις και οι επιπτώσεις του Μεγάλου Πολέμου, η σημασία της διαδικασίας για το προχώρημα της ενοποίησης των κυριαρχικών σχεδιασμών σε παγκόσμια κλίματα και η συνεπακόλουθη διαδικασία ενοποίησης των κυρίαρχων δυνάμεων, η οποία φτάνει μέχρι τις σημερινές καταστάσεις. Πρόκειται για μία αλληλουχία γεγονότων που αποδεικνύουν πως οι εξουσιαστές συνεχίζουν μέχρι σήμερα το καταστροφικό τους έργο αποσκοπώντας στην εδραίωση ενός καθεστώτος ισοπέδωσης και καθυπόταξης των πάντων.
Κατά την δεύτερη μέρα περιγράφηκε εν συντομία η πορεία των αναρχικών μέχρι σήμερα, εκτέθηκαν απόψεις και πρακτικές που υπήρχαν και εξακολουθούν να επιβιώνουν, ενώ αναζητήθηκαν οι λόγοι που έχουν οδηγήσει στην σημερινή κατάσταση. Οι εγγενείς αντιφάσεις του αναρχισμού και η δυσαρμονία του με την αναρχία απασχόλησαν για αρκετό χρόνο τους ομιλητές και έγινε προσπάθεια ώστε η αναζήτηση των αιτιών να μην επικεντρώνεται σε επουσιώδη και επιφανειακά ζητήματα ή σε πρόσωπα.

Η πορεία

Από τους διοργανωτές του αναρχικού διημέρου (αναρχική εφημερίδα ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ και Αναρχική Αρχειοθήκη) έγινε κάλεσμα για συμμετοχή αναρχικού μπλοκ στην πορεία. Η συγκέντρωση ορίστηκε στις 14:30 επί της οδού Σταδίου, στο ύψος της πλατείας Κλαυθμώνος και της οδού Κοραή. Στο ίδιο σημείο συγκεντρώθηκαν διαδηλωτές που σχημάτισαν τα μπλοκ της ΑΚ και του Ροσινάντε.

Γύρω στις 17:00 οι διαδηλωτές που βρίσκονταν στο σημείο άρχισαν να πορεύονται. Λίγο αργότερα, στο ύψος της Βουκουρεστίου το αναρχικό μπλοκ και τα υπόλοιπα πλευρίστηκαν από διμοιρίες των ΜΑΤ.
Σ' όλη την διάρκεια της πορείας φωνάχτηκαν αντικρατικά συνθήματα.
Στις 18:56, στο ύψος του ξενοδοχείου Χίλτον και εντελώς απροσδόκητα, οι δυνάμεις των ΜΑΤ επιτέθηκαν σχεδόν ταυτόχρονα στα μπλοκ του Ροσινάντε, της Διαδρομής Ελευθερίας/Αναρχικής Αρχειοθήκης και της ΑΚ, κάνοντας χρήση χημικών, βομβίδων κρότου-λάμψης και ξυλοκοπώντας όποιον εύρισκαν.
Μία ώρα μετά, ξεσπούν επεισόδια στην περιοχή της πλατείας Εξαρχείων, με τραυματισμούς διαδηλωτών και ορισμένων από αυτούς που αποτελούν τις ομάδες της κρατικής βίας. Συλλαμβάνονται 10 άτομα.